

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
Katedra archivnictví a pomocných věd historických

Veronika Lánská

KORESPONDENCE PAVLA PAPÁČKA S ALOISEM GALLATEM,
VÁCLAVEM JEŽKEM, JOSEFEM POSLTEM A EDUARDEM
STRASSEM

(Edice korespondence z let 1888 až 1930)

Diplomová práce

Vedoucí práce: PhDr. Ivana Ebelová, CSc.

Praha 2006

Obsah:

I. Úvod	4
II. Rozbor pramenů a literatury	6
III. Historický úvod	11
Tematický rozbor korespondence	23
IV. Ediční poznámka	28
V. Edice	34
A. Alois Gallat – Pavel Papáček	34
B. Václav Ježek – Pavel Papáček	35
C. Josef Poslt – Pavel Papáček	53
D. Eduard Strass – Pavel Papáček	132
VI. Závěr	135
Resume	137
Rejstřík jmenný	139
Rejstřík místní	147
Rejstřík věcný	149
Seznam použitých pramenů a literatury:	152
Seznam použitých zkratk:	155
Přílohy:	156

I. Úvod

Předkládaná práce představuje všechny známé dopisy mezi chrudimským rodákem Pavlem Papáčkem a v Chrudimi žijícími osobnostmi zdejšího kulturního života Aloisem Gallatem, Václavem Ježkem, Josefem Posltem a Eduardem Strassem. Pro edici uvedené korespondence jsem se rozhodla po prohlédnutí pozůstalosti Pavla Papáčka, uložené v Regionálním muzeu v Chrudimi, kde mě zaujaly především dopisy mezi Pavlem Papáčkem a Josefem Posltem týkající se prodeje Papáčkovy knihovny chrudimskému vlastivědnému muzeu. Edici doplňují dopisy dalších chrudimských osobností, nalezené ve stejném fondu, které se dotýkají buď prodeje knihovny nebo Papáčkova vztahu k Chrudimi, a dopisy nalezené v dalších fondech uložených ve Státním okresním archivu Chrudim.

Při výběru dokumentů jsem se řídila především snahou po úplnosti, proto jsou zde zařazeny jak dopisy o několika stranách se závažnějším obsahem, tak dopisnice s pozdravy z výletu. Edice je časově ohraničena na jedné straně vznikem prvního dochovaného dopisu Pavla Papáčka Václavu Ježkovi v roce 1888 a na druhé straně smrtí Pavla Papáčka v roce 1930. Dopisy byly dochovány torzovitě, mnoho dopisů, v nichž by měl pisatel odpovídat na předcházející dopisy nebo naopak první dopis, na něž zde uvedené odpovědi reagují, scházejí.

Toto téma nebylo dosud v literatuře (ani v regionální) zpracováno a uvedené dokumenty nebyly nikdy publikovány. Sběrem informací k regionálním osobnostem se dlouhodobě zabývá chrudimský historik Pavel Kobetič, který výsledky své práce publikoval v roce 2002 v knize *Osobnosti Chrudimska*.¹ Hlavní oporou této edice byla publikace *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti* a v posledních letech vydané edice korespondence T. G. Masaryka s Karlem Kramářem a korespondence Gustava Eima.² Při edičním zpracování dokumentů byla využívána *Pravidla českého pravopisu*, *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*, *Slovník cizích slov a jazykové slovníky*.³

Cílem edice je především představit dosud nepublikovanou korespondenci historika a překladatele Pavla Papáčka s osobnostmi chrudimského kulturního života, která osvětluje

¹ Kobetič, Pavel: *Osobnosti Chrudimska*. 1. vyd. Chrudim 2000.

² Šťovíček, Ivan a kol.: *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti*. 1. vyd. Praha 2002. *Korespondence T. G. Masaryk–Karel Kramář*. 1. vyd. Praha 2005. Kokešová, Helena: *Gustav Eim. Životopisná studie a edice korespondence*. 1. vyd. Praha 1999.

³ *Pravidla českého pravopisu*. 1. vyd. (s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR), Praha 1998. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*. 4. vyd. Praha 2005. Klimeš, Lumír: *Slovník cizích slov*. 5. vyd. Praha 1995. *Latinsko-český slovník*. Díl 1, 2. Praha 1955. *Německo-český slovník*. Díl 1, 2. Praha 1970. *Rusko-český, česko-ruský slovník*. 2. vyd. Praha 1987.

způsob a okolnosti fungování chrudimského muzea, přípravy výstav a získávání nových sbírek. V korespondenci se také objevují narážky na aktuální dění v Chrudimi či Praze.

V historické části úvodu k edici jsou představeni autoři dopisů a je vymezen jejich vzájemný vztah, v ediční poznámce jsou vysvětleny postupy při edičním zpracování dokumentů. Za ediční poznámkou následuje vlastní edice, za ní závěr, anglické resumé, rejstříky, seznam použitých pramenů a literatury a seznam použitých zkratk. Nakonec jsou zařazeny přílohy.

II. Rozbor pramenů a literatury

Prameny k životu a dílu Pavla Papáčka se nacházejí především v Regionálním muzeu v Chrudimi a Státním okresním archivu Chrudim. Dokumenty ostatních autorů dopisů, pokud se dochovaly, jsou uloženy také v těchto zmiňovaných institucích.

Písemná pozůstalost historika a rusofila Pavla Papáčka, jejíž součástí jsou také písemnosti jeho otce Josefa Papáčka a bratra Anastáze Papáčka, se do chrudimského muzea dostala v roce 1931, krátce po jeho smrti. Na Papáčkovo přání předala písemnosti tehdejšímu vlastivědnému muzeu manželka jeho bratra Anastáze Marie Papáčková. Sám původce nashromážděné dokumenty ještě za svého života roztrídil a stručně popsal. Asi dvě desetiletí ležela Papáčkova pozůstalost v muzeu, aniž by byla dále zpracovávána. Teprve v 50. letech 20. století ji prošel Soběslav Fürst a o tom, co našel, napsal stručný článek do pardubického deníku *Zář*.⁴ Upozornil v něm především na korespondenci Pavla Papáčka s významnými osobnostmi českého kulturního života – Aloisem Jiráskem, Vilémem Mrštíkem, Karlem Václavem Raisem a také na rukopis Papáčkových vzpomínek. Druhým badatelem, který studoval Papáčkovu pozůstalost, byl spolupracovník muzea PhDr. Josef Petřtyl, který připravil edici korespondence Pavla Papáčka s Karlem Václavem Raisem a Aloisem Jiráskem.⁵ Až do 80. let 20. století nebyly Papáčkovy písemnosti evidovány, teprve po ukončení generální revize fondů tehdejšího Okresního muzea Chrudim byly zapsány do přírůstkové knihy pod přírůstkovými čísly 377/86 až 423/86 a 461/86 až 464/86.

Papáčkovu písemnou pozůstalost lze rozdělit na několik částí. Pod př. č. 377/86, 378/86, 463/86 a 464/86 jsou uloženy mapy z Papáčkovy sbírky včetně map jím vyhotovených. Př. č. 379/86, 387/86 a 396/86, 410/86, 414/86, 417/86 obsahují výpisky a výstřižky k nejrůznějším tématům zpracovávaným Pavlem Papáčkem a př. č. 385/86, 386/86, 389/86, 390/86, 392/86 až 394/86, 399/86, 401/86 až 407/86 a 419/86 zahrnují publikované i nepublikované rukopisné a tištěné práce P. Papáčka. Pod př. č. 391/86 jsou uchovávány písemnosti k Papáčkově redaktorské práci v edici *Ruská knihovna* nakladatelství J. Otto a pod př. č. 395/86, 400/86 až 401/86 překlady ruských literárních prací.

---

⁴ Fürst, Soběslav: Zajímavá literární pozůstalost v chrudimském muzeu. V: *Zář*, roč. 10, 19. 2. 1954, č. 15, s. 6.

⁵ Petřtyl, Josef: Z literární pozůstalosti P. Papáčka. Korespondence s Aloisem Jiráskem a Karlem Václavem Raisem. V: *Pardubický kraj*, roč. 3. Pardubice 1958, s. 47-50.

Rozsáhlá Papáčkova korespondence je evidována pod přírůstkovými čísly 380/86-384/86, 408/86, 409/86 a 412/86, kromě toho jsou některé dopisy uloženy spolu s jinými dokumenty pod př. č. 419/86 a 422/86. Př. č. 380/86 zahrnuje korespondenci v souvislosti s přípravou článků pro Jursovy školní čítanky. Nejobsáhlejší celek soukromé i pracovní korespondence obsahuje př. č. 381/86. Zde jsou mj. evidovány dopisy Václava Ježka, Josefa Poslta a Eduarda Strasse Pavlu Papáčkovi. Korespondence Pavla Papáčka s Josefem Posltem je uložena pod př. č. 408/86 a byla pravděpodobně do pozůstalosti přidána až po jejím převzetí vlastivědným muzeem. Lze totiž předpokládat, že P. Papáček neměl u sebe dopisy Josefu Posltovi včetně konceptů Posltových odpovědí a ani v jejich vzájemné korespondenci se neobjevil požadavek vrácení dopisů zpět P. Papáčkovi.

Již zmiňovaná korespondence s Aloisem Jiráskem, K. V. Raisem a Vilémem Mrštíkem je evidována pod př. č. 382/86. Následující př. č. 383/86 zahrnuje dopisy Papáčkova přítele Jana Vondráčka, př. č. 384/86 pracovní korespondenci týkající se redaktorské práce P. Papáčka v edici Ruská knihovna, př. č. 419/86 opět pracovní korespondenci v souvislosti se zpracováváním článků pro Ottův slovník naučný a př. č. 409/86 korespondenci ve věci učitelského místa. Pod př. č. 422/86 byly zaevidovány písemnosti rozmanitého obsahu, mj. dopis Pavla Papáčka Josefu Ježkovi. Vedle korespondence byly cenným zdrojem informací Papáčkovy vzpomínky př. č. 388/86 a 411/86 a dokumenty k jeho učitelskému působení př. č. 421/86. Jak již bylo zmíněno, osobní fond Pavel Papáček zahrnuje písemnosti k Papáčkově rodině (př. č. 412/86, 413/86, 415/86, 416/86, 461/86 a 462/86) a také fotografie (418/86 a 420/86).

Část pozůstalosti Pavla Papáčka je uložena ve Státním okresním archivu Chrudim, kam byla převzata v roce 1955 při začlenění městského archivu do nově utvořeného okresního archivu. Jde o nepříliš rozsáhlý, ale cenný fond. Obsahuje osobní doklady Pavla Papáčka (křestní list, vysvědčení z obecné školy, gymnázia a učitelských ústavů, vysokoškolský index, učitelské jmenovací dekrety, cestovní pasy), další dokumenty k učitelskému působení, soukromou a pracovní korespondenci, písemnosti týkající se prodeje jeho knihovny, rukopisné články a poznámky a výpisky z literatury a fotografie z cest.

Písemná pozůstalost Václava Ježka je uložena také v chrudimském archivu. Písemnosti byly podobně jako u Papáčkova fondu převzaty v roce 1955 spolu s městským archivem. Pozůstalost je nepříliš rozsáhlá o velikosti jednoho archivního kartonu. Její součástí jsou osobní doklady Václava Ježka (křestní list), doklady k jeho pracovnímu životu (potvrzení o působení v redakci novin Posel z východních Čech, žádost Okresnímu

výboru v Chrudimi o místo bezplatného praktikanta, nejrůznější pozvánky na schůze a společenské akce související s jeho funkcí v okresní správní komisi aj.), jeho literární práce (sešity s básněmi včetně poznámek, kde byly otištěny, a rukopisy veseloher) a korespondence. Dopisy Pavla Papáčka Josefu Ježkovi jsou uloženy pod i. č. 7. Jednotlivé dopisy nemají svá samostatná evidenční čísla a jsou všechny zahrnuty v jednom celku spolu s další Ježkovou korespondencí.

Písemnosti Aloise Gallata jsou uloženy v Regionálním muzeu v Chrudimi pod i. č. Arch 6988 až Arch 7022 a Arch 7500 až Arch 7568, Arch 7578 a př. č. 168/86. Materiály se týkají soukromého i profesního života Aloise Gallata, zahrnují osobní doklady (křestní list, vysvědčení, jmenovací dekrety, žádosti o místo) a rukopisy jeho literárních prací. Část dokumentů se týká působení Aloise Gallata v humoristické společnosti chrudimských Kosů. Pozůstalost obsahuje jen málo dopisů, korespondence Pavla Papáčka s Aloisem Gallatem zde nebyla nalezena.

Ředitel muzea Josef Poslt nezanechal písemnou pozůstalost, doklady k jeho působení byly dohledány v archivních fondech Vlastivědné muzeum a Průmyslové muzeum, uložených v Státním okresním archivu Chrudim. Další informace byly čerpány z článku Pavla Kobetiče o Josefu Posltovi otištěném v Chrudimských vlastivědných listech a z výročních zpráv vlastivědného a průmyslového muzea.

Pozůstalost Eduarda Strasse nebyla dohledána, což souvisí s jeho životními osudy. Strass byl židovského původu, za druhé světové války byl internován v Terezíně, kde také zemřel.

Zčásti pracovní a zčásti soukromá korespondence mezi Josefem Posltem a Pavlem Papáčkem byla nalezena ve fondu Vlastivědné muzeum, uloženém ve Státním okresním archivu Chrudim. Fond je rozsáhlý o několika desítkách kartonů a dosud nebyl zpracován. Korespondence Pavla Papáčka a Josefa Poslta byla nalezena v kartonu č. N 83. Jsou zde uloženy jak dopisy P. Papáčka, tak koncepty a kopie odpovědí J. Poslta. Z tohoto celku byly pro edici vybrány dopisy adresované Pavlu Papáčkovi J. Posltem a P. Papáčka J. Posltovi, nikoli vlastivědného muzea či vlastivědnému muzeu.

Při ověřování informací obsažených v zde předkládané edici byly využívány další fondy uložené ve Státním okresním archivu Chrudim (Spolek akademiků chrudimských, Archiv města Chrudim 1850-1948 aj.), noviny (Český východ, Chrudimské noviny, Chrudimský kraj, Posel z východních Čech, Zpravodaj Chrudimska) a výroční zprávy gymnázia, průmyslového a vlastivědného muzea, uložené v Regionálním muzeu v Chrudimi, a sbírka soudobé dokumentace Regionálního muzea v Chrudimi. Dále byly

informace vyhledávány ve sbornících, denním tisku a časopisech uložených v Národní knihovně (Čas, České slovo, Národní politika, Sborník Československé společnosti zeměpisné, Venkov aj.), Knihovně národního muzea (Národní listy) a Státní vědecké knihovně v Hradci Králové (Národní listy).

V edici zařazená korespondence nebyla dosud publikována. Z Papáčkových písemností byly publikovány pouze dopisy s Aloisem Jiráskem a Karlem Václavem Raisem.⁶

Informace při zpracování medailonů jednotlivých osobností byly čerpány z publikace Pavla Kobetiče *Osobnosti Chrudimska*, článků v *Chrudimských vlastivědných listech* a medailonů v dobovém tisku.⁷ Životopis Aloise Gallata zpracoval z hlediska jeho literárního působení Josef Petřtyl v publikaci *Alois Gallat. Patriarcha humoru* (1941).⁸ Další důležitá fakta byla čerpána z Papáčkovy autobiografie otištěné ve *Vlastivědném sborníku východočeském* v roce 1929 a z jeho rukopisných vzpomínek.⁹ Životním osudům Eduarda Strasse se věnovali Alžběta Langová a Renata Růžičková v publikaci *Židé v Chrudimi* (2006).¹⁰ Životopisná data v korespondenci zmiňovaných osob byla dohledávána v biografických slovnících, slovnících výtvarných umělců, adresářích aj. Byly použity především *Ottův slovník naučný*, *Český biografický slovník* zpracovaný Josefem Tomešem (1999), *Nový slovník československých výtvarných umělců* (2000) a dobové adresáře.¹¹

Při zpracování edice jsem se opírala o publikaci *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti* (2002) a o edice korespondence, vydané v posledních letech.¹² Při transkripci a překládání cizojazyčných textů jsem použila jazykové příručky a slovníky (*Pravidla českého pravopisu*, *Slovník*

---

⁶ Petřtyl, Josef: Z literární pozůstalosti P. Papáčka. Korespondence s Aloisem Jiráskem a Karlem Václavem Raisem. V: *Pardubický kraj*, roč. 3. Pardubice 1958, s. 47-50.

⁷ Kobetič, Pavel: *Osobnosti Chrudimska*. 1. vyd. Chrudim 2000. Kobetič, Pavel: První ředitel Josef Postl. V: *Chrudimské vlastivědné listy*, roč. 1, 1992, č. 1, s. 3. Bastl, Miroslav: Alois Gallat. Patriarcha chrudimského humoru. V: *Chrudimské vlastivědné listy*, roč. 2, 1993, č. 2, s. 9. JUDr. Eduard Strass sedmdesátníkem. V: *Chrudimský kraj*, roč. 24, 1935, č. 1, s. 2.

⁸ Petřtyl, Josef: *Alois Gallat. Patriarcha humoru*. Chrudim 1941.

⁹ Papáček, Pavel: *Autobiografie východočeských spisovatelů 4. Pavel Papáček*. V: *Vlastivědný sborník východočeský*, roč. 4. Chrudim 1929, s. 51-63. RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, *Vzpomínky* (Rukopis), př. č. 388/86, 411/86.

¹⁰ Langová, Alžběta-Růžičková, Renata: *Židé v Chrudimi*. 1. vyd. Chrudim 2006.

¹¹ *Ottův slovník naučný*. Díl 12, 13, 14, 25, 27. Praha 1897, 1898, 1899, 1906, 1908. Tomeš, Josef a kol.: *Český biografický slovník*. Praha a Litomyšl 1999. Toman, Prokop: *Nový slovník československých výtvarných umělců*. Díl 1, 2. 5. vyd. Praha 2000. Dolenský, Antonín: *Kulturní adresář ČSR*. Praha 1934.

¹² Šťovíček, Ivan a kol.: *Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti*. 1. vyd. Praha 2002. *Korespondence T. G. Masaryk–Karel Kramář*. 1. vyd. Praha 2005. Kokešová, Helena: *Eduard Albert. Příspěvek k životopisu a edice korespondence*. 1. vyd. Praha 2004. Kokešová, Helena: *Gustav Eim. Životopisná studie a edice korespondence*. 1. vyd. Praha 1999.

spisovné češtiny pro školu a veřejnost, Slovník cizích slov, Latinsko-český slovník, Německo-český slovník a Rusko-český, česko-ruský slovník).¹³

---

¹³ Pravidla českého pravopisu. 1. vyd. (s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR), Praha 1998. Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. 4. vyd. Praha 2005. Klimeš, Lumír: Slovník cizích slov. 5. vyd. Praha 1995. Latinsko-český slovník. Díl 1, 2. Praha 1955. Německo-český slovník. Díl 1, 2. Praha 1970. Rusko-český, česko-ruský slovník. 2. vyd. Praha 1987.

III. Historický úvod

Předkládaná edice představuje korespondenci mezi Pavlem Papáčkem a osobnostmi chrudimského kulturního života Aloisem Gallatem, Václavem Ježkem, Josefem Posltem a Eduardem Strassem. Téměř všichni autoři dopisů až na Aloise Gallata si byli svým věkem a zájmy blízcí a všichni měli nějakou vazbu na Chrudim. Pavel Papáček se v Chrudimi narodil a prožil tam dětství, dospívání a první léta dospělosti. Později, když odešel za prací mimo Chrudim, se s přáteli z Chrudimě nadále stýkal a zajímal se o dění v Chrudimi. Pravidelně četl v Chrudimi vycházející noviny Zpravodaj Chrudimska a také do něj přispěl několika fejetony. Gallat a Poslt se v Chrudimi sice nenarodili, přišli tam až v dospělosti za zaměstnáním, ale Chrudim se jim stala druhým domovem. Oba se aktivně zapojili do zdejšího kulturního a společenského života, Gallat jako člen Sokola, humoristické společnosti Kosů chrudimských a ředitel divadelních ochotníků, Poslt jako první ředitel průmyslového a později i vlastivědného muzea. Václav Ježek a Eduard Strass patřili podobně jako Papáček k chrudimským rodákům a prožili zde většinu svého života. Oba dva se aktivně podíleli na činnosti chrudimského muzea, byli členy výboru vlastivědného muzea, Václav Ježek navíc členem knihovnického odboru a Eduard Strass členem památkového odboru.

Pavel Papáček se narodil dne 4. března 1863 v Chrudimi. Jeho otcem byl akademický malíř Josef Papáček, matkou Albína, rozená Kramaříková. Pětiletou obecnou školu navštěvoval Pavel Papáček v Chrudimi. Z učitelů na něj nejvíce zapůsobili, jak napsal ve svém životopise pro *Vlastivědný sborník východočeský*, Josef Bekerus a Jan Zlesák.¹⁴ *Na prvního z nich vzpomínal i ve své pozdější korespondenci. Po ukončení obecné školy přešel na chrudimské gymnázium, kde nepatřil k nejlepším žákům, ale začal se u něj projevat zájem o dějepis a zeměpis. V kvintě se střetl s učitelem řečtiny a němčiny Karlem Neudörflem. Jejich neporozumění došlo tak daleko, že Papáček vážně uvažoval o přestupu na hradecké pedagogium. Ředitel gymnázia Matěj Trapl, který dobře znal finanční situaci Papáčkových rodičů, mu jeho úmysl s ohledem na větší vydání za studium v Hradci Králové rozmluvil. Papáček na gymnáziu zůstal a potýkal se s řečtinou a jejím profesorem dál. Zadostiučinění dosáhl až u maturitní zkoušky, kde dostal z řečtiny*

---

¹⁴ RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, Vzpomínky (Rukopis), př. č. 388/86.

obtížnou otázku a poradil si s ní tak dobře, že přítomný zemský inspektor Košina byl překvapen, jak je možné, že žák, který má z řečtiny dostatečně, si vede tak dobře.

V osmém ročníku gymnázia převzali studenti od předcházejících maturantů studentský rukopisný časopis Hálek. Jeho hlavním redaktorem byl tehdy František Malinský a s jeho přípravou pomáhalo asi dvanáct studentů. V tomto časopise uveřejňoval mladý Papáček první překlady ze slovanské literatury. Po složení maturitní zkoušky (29. 6. 1881) pokračoval Papáček ve studiu na pražské filozofické fakultě, kde studoval historii a slovanskou filologii. Po roce pro nedostatek finančních prostředků z fakulty odešel a stal se po složení maturitní zkoušky na učitelském ústavu v Hradci Králové¹⁵ učitelem obecné školy nejprve ve Vrbatově Kostelci a potom v Tuněchodech.

Když se dostal v roce 1884 na dvouřídni obecnou školu do Tuněchod, vzdálených asi jen čtyři kilometry od Chrudimi, kde měl lepší přístup k literatuře a dobré spojení s Prahou, znovu se zapsal na univerzitu. V březnu 1886 mu zemřela babička z matčiny strany Barbora Kramaříková a krátce nato i matka.¹⁶ Od následujícího školního roku měl Pavel Papáček zažádáno o místo definitivního učitele v Chrudimi. Místo však nedostal a zároveň přišel o místo v Tuněchodech. Za rozhodnutím chrudimské okresní školní rady stál opět Papáčekův bývalý profesor řečtiny, nyní okresní školní inspektor Karel Neudörfl. Pavel Papáček se dostal do svízelné situace, po matce totiž zdědil spolu s bratrem Anastázem podíl na domě ve Střelecké ulici čp. 119/IV, na kterém byla nemalá dlužná částka, navíc Anastazius studoval v Praze malířskou akademii a byl nyní odkázán pouze na nepatrný příjem od sestry Vlastimily, zaměstnané ve Vídni.¹⁷ Protože Pavel Papáček již nemohl počítat, že sežene učitelské místo v Chrudimi nebo blízkém okolí, odešel do Prahy, kde se živil kondicemi, překládáním a psaním drobných článků a pokračoval ve studiu na univerzitě. Po roce opět pro nedostatek peněz univerzitu opustil, složil zkoušku způsobilosti k vyučování na školách měšťanských¹⁸ a nastoupil na měšťanskou školu v Kostelci nad Orlicí a následující rok přestoupil do Rychnova nad Kněžnou, také na měšťanskou školu. Protože si stále přál dokončit univerzitní studia a z Rychnova bylo do

---

¹⁵ Zkoušku složil dne 20. července 1882 a získal způsobilost pro podučitele nebo zatímního učitele na veřejných školách obecných s vyučovacím jazykem českým. Zkoušku ke způsobilosti k samostatnému úřadu učitelskému na obecných školách s vyučovacím jazykem českým, včetně vyučování náboženství, později složil jako externista na učitelském ústavu v Jičíně.

¹⁶ Otec Josef Papáček zemřel již roku 1882.

¹⁷ Nevlastní sestra Pavla a Anastazia Papáčka Vlastimila Papáčková, provdaná Trostová, pracovala ve Vídni od roku 1881.

¹⁸ Zkoušku ke způsobilosti k vyučování na školách měšťanských s vyučovacím jazykem českým pro skupinu mluvnicko-historickou, tj. pro jazyk vyučovací, zeměpis a dějepis, složil dne 18. května 1887 na učitelském ústavu v Příbrami.

Prahy daleko, žádal o přeložení na některou školu blíže Prahy. Žádané místo se mu nepodařilo v Berouně získat a žamberecká okresní školní rada ho přeložila na obecnou školu v Jablonném nad Orlicí. Na jediný rok strávený na jablonské škole vzpomínal Pavel Papáček obzvláště rád, ředitel i ostatní učitelé ho přijali přátelsky a on se mezi nimi cítil skoro jako doma.

V Jablonném se začal Papáček věnovat zhotovování plastických map, jednu takovou mapu vypracoval pro Jablonné a okolí a při příležitosti zemské jubilejní výstavy v roce 1891 ji v Praze vystavil a získal za ni ocenění v podobě diplomu.¹⁹ Později, když bylo Jablonné povýšeno na město (1907), obdržel Pavel Papáček od zastupitelů Jablonného za zásluhy o obec děkovný dopis.²⁰ V roce 1890 se konečně přestěhoval do Berouna, kde získal na přímluvu svého známého místo učitele na měšťanské škole. V roce 1897 přestoupil do nově vzniklé měšťanské školy v Nuslích a v roce 1906 byl jmenován ředitelem měšťanské chlapecké a dívčí školy v Podolí u Prahy. Zde zůstal až do 31. března 1924, kdy odešel na vlastní žádost do penze. Zbytek života strávil v dosavadním školním bytě, který mu byl ponechán za zásluhy o školu. Zemřel dne 31. prosince 1930.

Přehled učitelského působení Pavla Papáčka:

zatímní podučitel	Vrbatův Kostelec	dvoutřídní obecná škola	1. 9. 1882	31. 3. 1883
definitivní podučitel	Vrbatův Kostelec	dvoutřídní obecná škola	1. 4. 1883	29. 2. 1884
definitivní podučitel	Tuněchody	dvoutřídní obecná škola	1. 3. 1884	31. 8. 1886
roční dovolená z důvodu dokončení studia			1. 9. 1886	31. 8. 1887
zatímní podučitel	Kostelec nad Orlicí	chlapecká měšťanská škola	1. 9. 1887	28. 2. 1889
zatímní podučitel	Rychnov nad Kněžnou	dívčí měšťanská škola	1. 3. 1889	31. 8. 1889
zatímní podučitel	Jablonné nad Orlicí	trojtřídní obecná škola	1. 9. 1889	31. 8. 1890

¹⁹ RM v Chrudimí, Sbirka diplomů, i. č. Arch 9992.

²⁰ SOkA Chrudim, f. Pavel Papáček, i. č. 7, korespondence, k. 1.

definitivní podučitel	Beroun	dívčí měšťanská škola	1. 9. 1890	31. 12. 1894
dočasný učitel	Beroun	dívčí měšťanská škola	1. 1. 1895	28. 6. 1896
definitivní učitel	Beroun	dívčí měšťanská škola	29. 6. 1896	31. 8. 1897
definitivní učitel	Praha-Nusle	chlapecká měšťanská škola	1. 9. 1897	11. 2. 1902
definitivní učitel	Praha-Nusle	dívčí měšťanská škola	12. 2. 1902	30. 9. 1906
zatímní ředitel	Podolí u Prahy	dívčí a chlapecká měšťanská škola	1. 10. 1906	30. 1. 1907
definitivní ředitel	Podolí u Prahy	dívčí a chlapecká měšťanská škola	31. 1. 1907	31. 3. 1924

Pavel Papáček byl historikem, zeměpiscem a překladatelem. S publikováním překladů i vlastních článků začal již na gymnáziu, když do netištěného studentského časopisu Hálek přispíval svými verši a překlady slovanské poezie. V roce 1883 vyšel jeho první tištěný článek o ruském školství. Řadu článků zveřejnil v regionálních novinách Posel z východních Čech, Pernštýn, později publikoval také v Časopise Společnosti přátel starožitností českých, Slovanském přehledu, Sborníku České společnosti zeměvědné aj. V 90. letech 19. století se zabýval slovanskou archeologií (O před slovanské době v Čechách, 1892; Keltové a Němci či Slované?, 1902)²¹ a několik drobných knížek věnoval Berounu, kde v té době působil (Průvodce po Berouně a okolí, 1895; O pivovarství v král. městě Berouně, 1897).²² Později vypracoval dějepisné články pro Jursovy školní čítanky. Za ně byl v roce 1915 obviněn v Časopise Čech z nepřátelského postoje k vládnoucí dynastii.²³ Ve 20. letech 20. století se opět vrátil k otázce slovanského

²¹ Papáček, Pavel: O před slovanské době v Čechách. Praha 1892. Papáček, Pavel: Keltové a Němci či Slované. Praha 1902.

²² Papáček, Pavel: Průvodce po Berouně a okolí. Beroun 1895. Papáček, Pavel: O pivovarství v královském městě Berouně. Beroun 1897.

²³ Čech, roč. 40, 12. 12. 1915, č. 343, s. 11. Jedná se o nepodepsaný článek v rubrice Školská hlídka, který v nezměněné podobě a bez komentáře otiskl dne 25. 12. 1915 Venkov č. 309 ve své příloze Věstník dorostu.

osídlení našeho území a vydal knihu *O starobylosti slovanské u nás a v římské Germanii vůbec* (1923).²⁴

Zajímal se o historický i současný zeměpis, přičemž věnoval pozornost především Rusku. Pro *Ottův slovník naučný* vypracoval velké množství (asi tisíc) zeměpisných článků²⁵ a pro *Ottův Zeměpisný atlas* připravil mapy evropského i asijského Ruska a národopisnou mapu Evropy.²⁶ Vyrobil několik plastických map a knižně vydal návod na jejich zhotovení.²⁷

Nejrozsáhlejší je jeho činnost překladatelská. V letech 1903-1920 redigoval edici *Ruská knihovna*, pro kterou přeložil řadu děl ruské literatury.²⁸ Za jeho působení vyšlo v této edici 36 svazků. Samostatně vydal mj. svůj překlad hry V. Krylova *Medvěd námluvčím* (1890) a eposu *Píseň o výpravě Igorově* (1926), který opatřil navíc předmluvou a úvodem.²⁹ Z latiny přeložil a připravil k vydání *Helmoldovu Slovanskou kroniku* (1924).³⁰

Během svého života podnikl několik studijních cest do zahraničí, procestoval země bývalého Rakousko-Uherska, Německo, Švýcarsko, Itálii, Belgie, Holandsko, Černou Horu, Bulharsko, Rusko a Turecko. Jeho cesty směřovaly opakovaně do míst obývaných Slovany, navštívil lužická města a Pobaltí, v Rusku byl během svého života třikrát, poprvé v roce 1896, kdy zavítal do ruské části Polska (Krakov), na Ukrajinu (Kyjev) a zajel až do Moskvy a Petrohradu. V roce 1899 se v Kyjevě zúčastnil 11. archeologického sjezdu a při té příležitosti procestoval některá další ruská města. O své účasti na archeologickém sjezdu napsal jedenáctistránkový spis, vydaný v roce 1899 *Společností přátel starožitností českých*.³¹ Potřetí pobýval Pavel Papáček v Rusku v roce 1901. Zkušenosti a poznatky ze svých cest zveřejňoval ve fejetonech v *Národních listech*, které později souborně vydal v knize s názvem *Do světa* (1922).³²

---

²⁴ Papáček, Pavel: *O starobylosti slovanské u nás a v římské Germanii vůbec*. Praha 1923.

²⁵ Pro *Ottův slovník naučný* připravil např. hesla *Těřská oblast*, *Těřskij*, *Tobol*, *Tobolsk* a řadu dalších, (*Ottův slovník naučný*. Díl 27, Praha 1908).

²⁶ *Ottův zeměpisný atlas*. Praha 1924.

²⁷ Papáček, Pavel: *Jak hotoviti mapy plastické*. Praha 1899.

²⁸ Např. *Turgeněv, Ivan Sergejevič: Lovcovy zápisy*. Přeložil Pavel Papáček. Praha. J. Otto 1908.

²⁹ *Krylov, Viktor Aleksandrovič: Medvěd námluvčím*. Přeložil Pavel Papáček. Praha 1890. *Píseň o výpravě Igorově*. Přeložil Pavel Papáček. Praha 1926.

³⁰ *Helmold: Vyhubení Pobaltských Slovanů, Slovanská kronika*. Přeložil Pavel Papáček. Praha 1924.

³¹ Papáček, Pavel: *Jedenáctý archeologický sjezd v Kyjevě*. Zvl. otisk z *Časopisu Společnosti starožitností českých v Praze*, roč. 7, č. 3-4.

³² Papáček, Pavel: *Do světa*. Praha 1922.

Alois Gallat se narodil dne 8. června 1827 v Novém Bydžově. Vystudoval gymnázium v Hradci Králové (1840-1843). V roce 1846 nastoupil na místo kancelářského praktikanta a překladatele ke krajskému úřadu v Chrudimi. Po jeho zrušení přešel do Vysokého Mýta, kde zastával funkci kancelisty státního zastupitelství. V roce 1855 se vrátil zpět do Chrudimi nejprve jako oficiál krajského soudu a od roku 1864 až do své smrti jako úředník chrudimské obce. Zde se vypracoval z koncipisty a později tajemníka až do pozice ředitele městských úřadů (1882). Vedle úřední činnosti se věnoval výuce na chrudimské hospodářské škole (1866-1901) a přispíval odbornými články o obecné samosprávě do v Chrudimi vycházejícího *Hospodářského listu*.

Nepřehlédnutelné je jeho působení ve veřejném životě. Gallat patřil k zakladatelům chrudimské jednoty Sokola (stal se jeho prvním starostou), pěveckého spolku Slavoj, humoristické společnosti Kosů chrudimských a byl režisérem a později ředitelem divadelních ochotníků. Napsal celou řadu drobných literárních prací (Deklamace, Humoresky ve verši a próze, Rodina Morousů, Rytíř Šnofonius)³³ a především dodnes v Chrudimi populární knihu *Chrudim z doby kouzel a strašidel* (1889).³⁴ Delší dobu redigoval chrudimský silvestrovský časopis *Sůva* a od roku 1879 vycházející *Klapačku*, ve kterých publikovali několik drobných příspěvků také spisovatelé Jaroslav Vrchlický, Adolf Heyduk nebo Ignát Herrmann. Přispíval svými úsměvnými články do *Palečka* a *Humoristických listů*. Po několik let připravoval publikaci o historii Chrudimi,³⁵ když však v roce 1901 (dne 7. září) náhle zemřel, rukopis slíbené publikace nebyl v pozůstalosti objeven. Jediným textem k dějinám Chrudimi napsaným A. Gallatem zůstalo heslo *Chrudim* v *Ottově slovníku naučném*.³⁶ V roce 1927 byla Aloisi Gallatovi odhalena na jeho rodném domě v Novém Bydžově pamětní deska.

Alois Gallat patřil k vrstevníkům Pavlova otce Josefa Papáčka a oni dva se, jak vyplývá z Gallatova dopisu, znali. Pavel Papáček A. Gallata také znal, ale nebyl s ním v blízkém přátelském vztahu, stejně tak ani jeho otec. Ve stáří Papáček na Gallata nevzpomínal v dobrém a stále cítil křivdu, kterou mu Gallat v mládí způsobil. Gallat se

---

³³ Gallat, Alois: *Deklamace*. Chrudim 1875. Gallat, Alois: *Humoresky ve verši a v prose*. Chrudim 1860. Gallat, Alois: *Rodina Morousů aneb Loupežníci v českých pralesích*. Chrudim 1882. Gallat, Alois: *Rytíř Šnofonius a princezna Mordulina aneb Kam vede tvrdošijnost listivé fraucimóry*. Chrudim 1882.

³⁴ Gallat, Alois: *Chrudim z doby kouzel a strašidel*. Chrudim 1889.

³⁵ Za tímto účelem si vypůjčoval mnohé písemnosti z archivu města uložené v budově muzea, jak zmiňuje Václav Ježek v dopise Pavlu Papáčkovi z 16. 1. 1893 (J-3).

³⁶ *Ottův slovník naučný*. Díl 12. Praha 1897, s. 418-420. Alois Gallat napsal také několik příležitostných textů, např. Ku dni 29. června 1893 na oslavu 100. narozenin chrudimského rodáka Josefa Resslera. Chrudim 1893. Některé své vzpomínky uveřejnil v publikaci *Pamětní list k slavnosti otevření nové tělocvičny Sokola chrudimského*. Chrudim 1892 a v almanachu *Po třiceti letech*. Chrudim 1893.

zabýval historií města Chrudimě a měl od města pověření sepsat dějiny města. Pavel Papáček, jak je patrné z korespondence mezi ním a Josefem Poslem, se u tuto práci také ucházel, a sice poprvé po skončení studií na chrudimském gymnáziu a podruhé o několik let později, když se stal učitelem v chrudimském okrese. Požadoval tehdy po obci, aby za něj platila suplenta, aby se mohl věnovat sepsání dějin Chrudimi. Obec mu však nevyšla vstříc a práci přidělila právě Gallatovi. Z korespondence ani z dochovaných pramenů není patrné, jakou roli hrál Papáček při zpracování hesla Chrudim pro Ottův slovník naučný. V dopise J-3 z 16. ledna 1893 se Václav Ježek zmiňuje o stati, kterou má Papáček vypracovat pro připravovanou publikaci Okres chrudimský a že má při tom využít text připravený pro Ottu. V dopise Ga-1 z 28. ledna 1893 navrhuje Alois Gallat Papáčkovi, že mu pošle svoji práci k posouzení a případnému doplnění. Pod heslem Chrudim v Ottově slovníku naučném je podepsán Alois Gallat, takže se lze jen domnívat, že Papáček Gallatovi při zpracování hesla pomohl, ale obtížně bychom zjišťovali, jak dalece je text Gallatův či Papáčkův.³⁷ Více dopisů mezi Gallatem a Papáčkem se nedochovalo, tudíž je téměř nemožné jejich vzájemný vztah posuzovat. Snad jen jako zajímavost lze připomenout, že Gallat patřil k chrudimským divadelním ochotníkům a v Papáčkově překladu Krylovovy hry Medvěd námluvčím, uvedené na národní matiční slavnosti v Chrudimi v roce 1889, hrál úlohu jednoho z bratrů Gribkovů.

Václav Ježek se narodil dne 27. září 1863 v Chrudimi.³⁸ Jeho otcem byl Josef Ježek, mydlář v Chrudimi, a matkou Josefa Ježková, rozená Medunová. V Chrudimi absolvoval obecnou školu a šest tříd gymnázia, kde byl jeho spolužákem Pavel Papáček. Již během studia na gymnáziu se u něj projevil zájem o žurnalistiku, nejprve přispíval drobnými články do v Chrudimi vycházejících novin Posel z Východních Čech, a to v letech 1875-1880. Po odchodu z gymnázia vstoupil nakrátko do jeho redakce jako spolupracovník a administrátor. V této funkci setrval do 15. března 1881, kdy ho na vlastní žádost majitel novin Josef Benoni propustil.³⁹ Václav Ježek potom začal psát pro Oheň chrudimský, Český Východ a Český Hlas. Někdy v průběhu roku 1881 odešel do Kutné Hory, kde přispíval do beletristického čtrnáctideníku Horník a vlastním nákladem vydával téměř tři roky (1883-1885) týdeník Kutnohorské listy. Zde uveřejňoval básně pod pseudonymem Božetěch či jinými. Krátce se stal také redaktorem v Praze vydávaného

³⁷ Ottův slovník naučný. Díl 12. Praha 1897, s. 418-420.

³⁸ Na rodném a křestním listu Václava Ježka je uvedeno datum narození 27. září 1863 a datum křtu 28. září 1863. V literatuře a tisku se často chybně objevuje datum křtu 28. září jako datum narození.

³⁹ Josef Benoni byl majitelem a zároveň redaktorem novin Posel z východních Čech.

Pokroku. Během pobytu v Kutné Hoře napsal tři veselohry, z nichž o jedné (Před úpadkem) máme dochovanou zprávu, že ji ochotnický divadelní soubor v České Třebové za režie Karla Hubálka v roce 1882 nastudoval a hrál.⁴⁰

Na začátku roku 1884 se vrátil zpět do Chrudimi, kde nastoupil do redakce Chrudimských novin. Jeho finanční situace však nebyla vyhovující a protože chtěl založit rodinu, potřeboval stálý příjem. Zažádal proto o místo úředníka u okresního zastupitelstva. Jeho žádosti bylo vyhověno a již v roce 1885 byl přijat jako konceptní úředník. Postupem času se vypracoval na místo úředníka, rady okresního zastupitelstva a nakonec ředitele okresních úřadů. Po celou dobu svého působení u okresního zastupitelstva přispíval články z oboru samosprávy do novin Samosprávný obzor, jehož byl v letech 1905-1908 redaktorem, a po jeho zániku se stal členem redakce Správního obzoru. Do vlastivědné publikace Chrudimsko a Nasavrcko napsal stať Dějiny okresního zastupitelstva chrudimského.⁴¹ Václav Ježek působil v dalších samosprávných institucích: od roku 1908 v Poradním sboru českých okresů a od vzniku v Jednotě samosprávného úřednictva, jejímž byl dlouholetým místopředsedou.

Ve službách chrudimského okresu působil více než čtyřicet let, až do roku 1926, kdy odešel na vlastní žádost do penze. Po vstupu do výslužby byl ještě jmenován za stranu národně demokratickou členem okresního zastupitelstva a byl zvolen předsedou okresní finanční komise. V posledním období svého života se stal redaktorem týdeníku republikánské strany zemědělské – Zpravodaje Chrudimska. Za dobu působení Václava Ježka v okresním zastupitelstvu byla otevřena hospodyňská škola, zřízena okresní školka, po roce 1918 postavena budova výzkumného ústavu zemědělského a do okresní správy byl převzat městský sirotčinec. O významu jeho postavení v okrese svědčí mimo jiné pozvání na společný oběd s prezidentem T. G. Masarykem při příležitosti jeho návštěvy v Chrudimi v roce 1920.

V jubilejním roce 1925, kdy završil 40 let ve službách okresního zastupitelstva, byl za svoji celoživotní práci odměněn diplomem s právem ražení stříbrné medaile obchodní a živnostenské komory v Praze a prezidentem republiky mu bylo vysloveno uznání za nepřetržité služby, které „konal po 40 let s neobvyklou pílí, svědomitostí a vzácným porozuměním ve prospěch zastupitelstva okresu chrudimského“.⁴²

⁴⁰ SOKA Chrudim, f. Václav Ježek, i. č. 7, korespondence, k. 1.

⁴¹ Ježek, Václav: O činnosti okresního zastupitelstva chrudimského od r. 1865 až do r. 1909. V: Chrudimsko a Nasavrcko. Díl 2. Chrudim 1909, s. 513-546.

⁴² SOKA Chrudim, f. Václav Ježek, i. č. 4, dopis Ministerstva vnitra Republiky československé, k. 1.

Václav Ježek se také zajímal o otázky hospodářství. Byl jednatelem Hospodářského spolku pro okresy Chrudim, Nasavrky a Hlinsko, kde mimo jiné usiloval o zřízení pokusné stanice na zužitkování ovoce při chrudimské střední hospodářské škole. Se členstvím v hospodářském spolku souviselo členství v dozorčím výboru hospodářského družstva a v redakci ediční řady Bibliotheka českých hospodyň a dívek, kterou vydával ředitel hospodářské školy Adolf Eckert.⁴³ K jeho dalším aktivitám patřilo členství v kuratoriu vlastivědného muzea, jehož byl místopředsou, členství v chrudimském obecním zastupitelstvu a místní školní radě. Z titulu své funkce byl zván do mnoha přípravných výborů různých společenských událostí, např. v roce 1893 byl jednatelem Komitě pro oslavu třicetiletého působení c.k. gymnasia chrudimského.

Jako koníčku se věnoval od svých osmnácti let hasičství. Nejprve byl řadovým členem dobrovolného hasičského sboru, později jednatelem a po smrti JUDr. Jana Figara v roce 1905 se stal jeho starostou a župním velitelem. V roce 1914 redigoval v Chrudimi vycházející Hasičský věstník. K 50. výročí založení Chrudimské hasičské jednoty, která měla po něm v názvu přívlastek Ježkova, vydal spis Chrudimská hasičská jednota Ježkova v letech 1879-1929.⁴⁴ Pracoval také v hasičském ústředí, kde se zasazoval o osamostatnění české odbočky od převážně německé zemské hasičské jednoty. Byl předsedou hasičské pojišťovny a starostou zemské pohřební hasičské pokladny. Publikoval vlastní příspěvky a překlady zahraničních článků v odborných hasičských časopisech.

S manželkou Julií měl Václav Ježek dva syny. František Ježek byl dlouholetým členem strany národně demokratické, později změněné na Československou národní demokracii, v letech 1923-1933 byl členem jejího ústředního výkonného výboru a v letech 1933-1938 dokonce jejím místopředsou. Řadu let působil jako rada při ředitelství Státních drah Praha-Sever a v roce 1938 se krátce stal ministrem zdravotnictví a tělesné výchovy. Druhý syn PhDr. Jiří Ježek vystudoval filozofickou fakultu a stal se středoškolským profesorem. Mimo to se věnoval překládání z francouzštiny, beletrii a literární kritice.

Václav Ježek zemřel dne 20. ledna 1931. Pohřeb mu byl vypraven dne 23. ledna ze zasedací síně okresního domu. Za jednotu československých úředníků samosprávných se se svým dlouholetým místopředsou rozloučil proslovem při smutečním obřadu v pardubickém krematoriu předseda Jednoty František Mašek. Václav Ježek byl pohřben na chrudimském hřbitově U Kříže.

---

⁴³ Václav Ježek byl členem redakce od založení této edice v roce 1891.

⁴⁴ Ježek, Václav: Chrudimská hasičská jednota Ježkova v letech 1879-1929. Chrudim 1929.

Václav Ježek se s Pavlem Papáčkem znali od dětství a navštěvovali spolu chrudimské gymnázium. Na rozdíl od Pavla Papáčka Václav Ježek studium nedokončil, po absolvování sexty odešel z gymnázia a věnoval se novinářské práci. Václav Ježek a Pavel Papáček udržovali přátelský vztah po celý život, jak svědčí jejich vzájemná korespondence torzovitě zachovaná od roku 1888 do roku 1928. V dopise Pa-2 z 1. března 1925 Pavel Papáček vzpomíná s láskou a vděčností na návštěvy u Václavových rodičů a v jiném dopise zase na návštěvy u již dospělého a ženatého Václava Ježka, na jeho ženu a děti. Když v 80. letech 19. století přeložil Pavel Papáček hru ruského dramatika Krylova Medvěd námluvčím, byl to Václav Ježek, který ji poslal dramaturgovi Národního divadla Ladislavu Stroupežnickému k posouzení, když se toho sám Pavel Papáček neodvážil. Papáčkův překlad nastudovali také chrudimští ochotníci a uvedli jej v roce 1889 při matiční slavnosti. Ježek nabízel Papáčkův překlad dalším divadelním souborům, jak o tom svědčí dochovaná korespondence s ochotnickým spolkem v Čáslavi a Hradci Králové.⁴⁵

V roce 1922 se předseda Literárního klubu Jaroslav Adámek obrátil právě na Václava Ježka, když uvažoval o tom, koho požádat o přednesení biografického příspěvku o Pavlu Papáčkovi při příležitosti jeho 60. narozenin. Václav Ježek tuto čestnou úlohu rád přijal a posléze připravil na základě Papáčkem napsaného životopisu krátké jubilejní zprávy pro noviny a časopisy. Stejně statečně se postavil za Pavla Papáčka při zamýšleném prodeji jeho knihovny chrudimskému vlastivědnému muzeu a spolu s Josefem Posltem a Eduardem Strassem se jim povedlo koupit přes nejrůznější obtíže uskutečnit. Při pročítání vzájemné korespondence P. Papáčka s J. Posltem si také nelze nevšimnout zmínek o Václavu Ježkovi či jeho návštěvách v Praze u starého a nemocného Pavla Papáčka. Václav Ježek přežil Pavla Papáčka jen o necelý měsíc, zemřel dne 20. ledna 1931.

Josef Poslt se narodil dne 26. dubna 1861 v Pecce u Nové Paky. Vystudoval českou vyšší reálku v Praze. Po jejím absolvování v roce 1880 nastoupil na Vysokou školu polytechnickou v Praze, kde studoval obor pozemní stavitelství. Studium z rodinných důvodů neukončil a v roce 1886 začal pracovat ve stavební kanceláři J. Sykyty v Praze. Na doporučení profesora J. Kouly, člena kuratoria chrudimského průmyslového muzea, byl v roce 1896 ustanoven provizorním a od roku 1897 definitivním ředitelem tohoto muzea. Po vzniku vlastivědného muzea v roce 1920, které mělo společnou správu s průmyslovým

---

⁴⁵ RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86, dopisy Jednoty divadelních ochotníků v Hradci Králové z 6. 9. 1889 a 11. 9. 1889 a dopisy Jednoty divadelních ochotníků v Čáslavi z 12. 9. 1889 a 25. 9. 1889.

muzeem, se stal i jeho ředitelem. Ve vedení obou muzeí působil až do roku 1931. Zemřel dne 10. srpna 1935 v Chrudimi.

Jako muzejní pracovník se věnoval především numizmatice, heraldice, porcelánu, kamenině, sklu a textiliím. S jeho činností souvisela ochrana památek, v níž aktivně působil. V roce 1903 byl jmenován konzervátorem Ústřední komise pro péči o památky uměleckohistorické a v roce 1915 se stal ústředním znalcem pro umělecké hodnocení cínových předmětů. Po vzniku Československa se stal konzervátorem ministerstva školství a národní osvěty pro památky historické, umělecké a lidové. Zastával funkci jednatele archeologické komise České akademie věd a umění v Praze a samozřejmě byl jednatelem a později předsedou Památkového odboru vlastivědného muzea v Chrudimi.

Josef Poslt se s Pavlem Papáčkem seznámil, jak vyplývá z jejich korespondence, během vysokoškolských studií v Praze. Oba nejspíš navštěvovali ruský kroužek při Umělecké besedě a hráli, jak Papáček vzpomíná v dopisech J. Posltovi, v divadelní hře Medvěd námluvčím. Věkem i svými zájmy si byli blízcí. Podobně jako Pavel Papáček uměl i Josef Poslt několik jazyků, prý ovládal němčinu, ruštinu, polštinu, francouzštinu a částečně latinu, italštinu, španělštinu, srbochorvatštinu, slovinštinu, rumunštinu, maďarštinu, arabštinu a švédštinu. S Papáčkem ho spojoval zájem o historii a ruskou kulturu. Josef Poslt byl členem ruského kroužku, který působil v Chrudimi při vlastivědném muzeu.

Pavel Papáček byl velkým příznivcem chrudimského muzea a již v prvním desetiletí 20. století mu věnoval řadu památek svého otce, malíře Josefa Papáčka. Když na přelomu let 1922 a 1923 připravovalo chrudimské muzeum výstavu ke 100. narozeninám Josefa Papáčka, Pavel Papáček samozřejmě spolupracoval, poskytl muzeu potřebné údaje ze života svého otce a na výstavu zapůjčil jak obrazy, tak rodinné dokumenty. Na chrudimské muzeum pamatoval i v pozdějších letech (založení fondu Josefa Papáčka, prodej knihovny) a dokonce i ve svém posmrtném odkazu (založení fondu Pavla a Stázy Papáčka, předání písemné pozůstalosti).

Eduard Strass se narodil dne 7. ledna 1865 v Chrudimi jako první z deseti dětí židovského obchodníka s koňmi Karla Strasse a jeho ženy Karoline, rozené Humbergerové.⁴⁶ Vystudoval chrudimské reálné gymnázium,⁴⁷ po složení maturitní

---

⁴⁶ Rodina Strassova bydlela v Chrudimi na Jánsku v dnes již zbořeném domě čp. 82/IV.

⁴⁷ V kvartě chrudimského gymnázia vydával Strass ručně psaný studentský časopis Lípa, později přejmenovaný na Čechoslav, v kvintě se spolužáky založili spolek na podporu české a slovenské literatury

zkoušky (1883) odešel do Prahy na právnickou fakultu.⁴⁸ Zde získal roku 1893 doktorský titul a stal se advokátem. Nejprve působil jako praktikant u krajského soudu v Chrudimi, později jako advokátní koncipient v Litomyšli, Praze, Telči a nakonec v Chrudimi u JUDr. V. Bureše. V roce 1897 si otevřel vlastní advokátní kancelář.

Eduard Strass byl velmi aktivní ve veřejném životě, od roku 1888 byl předsedou Spolku akademiků chrudimských,⁴⁹ členem Sokola, dlouholetým jednatelem Spolku pro potírání tuberkulózy, po roce 1918 přejmenované na Masarykovu ligu proti tuberkulóze a působil ve výboru chrudimského vlastivědného muzea a jeho památkovém odboru. Věnoval se také literární práci, v regionálních novinách Chrudimský kraj uveřejnil řadu článků o chrudimském kulturním a sportovním životě, o osobnostech regionu a o krajském soudu. Vlastním nákladem vydal roku 1927 publikaci Studentské merendy v Chrudimi.⁵⁰

Pravděpodobně v roce 1905 se Strass oženil s Martou Stránskou, s níž měl dcery Vlastu a Miladu a syna Jiřího. Protože Strass byl židovského původu, nevyhnul se mu a jeho rodině krutý osud většiny Židů za druhé světové války. Eduard Strass byl s rodinou odvezen do Terezína, kde 28. ledna 1943 zemřel. Z jeho rodiny se zachránila pouze dcera Milada, provdaná Carré, která před nacisty i s manželem uprchla.

Eduard Strass se stejně jako Pavel Papáček narodil v Chrudimi a navštěvoval zdejší gymnázium, jen o dvě třídy níž. V 80. letech 19. století Strass působil ve Spolku akademiků chrudimských spolu s Pavlovým bratrem Anastázem Papáčkem a v roce 1888 se stal dokonce jeho předsedou. Po celý život patřil k organizátorům společenského života v Chrudimi a byl velkým příznivcem průmyslového a vlastivědného muzea. Z dochovaných v edici uvedených Strassových dopisů je patrný jejich vzájemný přátelský vztah a Strassův zájem o Papáčkovu odbornou i literární činnost. Když Papáček nabídl svoji knihovnu ke koupi vlastivědnému muzeu, postavil se Strass za tento návrh a když chrudimská obec odmítla koupi financovat, věnoval výtěžek z prodeje své publikace Studentské merendy v Chrudimi na zakoupení knihovny.

Čechoslav, jehož úkolem bylo odebírání beletristických časopisů a českých, slovenských a dalších slovanských knih a pořádání večírků s deklamačním, zpěvním a hudebním programem.

⁴⁸ V Praze se zapojoval do společenského a kulturního života a dokonce prý vystoupil jako statista v opeře Libuše při slavnostním znovuotevření Národního divadla dne 18. 11. 1883.

⁴⁹ Jako předseda Spolku akademiků chrudimských i předtím jako člen byl pořadatelem studentských merend a hudebních akademií.

⁵⁰ Strass, Eduard: Studentské merendy v Chrudimi. Chrudim 1927.

Tematický rozbor korespondence

Dokumenty zařazené v edici lze tematicky a zároveň časově rozdělit do několika skupin. První skupina je ohraničena lety 1888 a 1922. V tomto období vznikly dopisy mezi Pavlem Papáčkem a Václavem Ježkem a dopis Aloise Gallata. Z těchto dokumentů je především patrný vzájemný přátelský vztah mezi Ježkem a Papáčkem, ale lze z nich také částečně sledovat Papáčkův profesní růst a zájem o historii a překladatelství z ruštiny. V prvním dopise Pa-1 zasílá Papáček Ježkovi údaje vypsané z rejstříků k matrikám týkající se osob se jménem Ježek, všímá si možnosti oprav Božího hrobu v kapucínském klášteře v Chrudimi a vyslovuje obavy, aby oprava nebyla provedena nezkušenou osobou. Dále oznamuje, že zaslal Tomšovi pro Chrudimské noviny článek týkající se muzea. Uvedený článek nebyl v novinách otištěn a nebyl nalezen ani v pozůstalosti, takže se o jeho obsahu můžeme jen dohadovat. V tomto období ještě Chrudim neměla své muzeum, existoval zde pouze muzejní spolek založený v roce 1865, který v tomto období již nevykazoval potřebnou aktivitu. V roce 1891 se rozešel a na jeho činnost navázalo v roce 1892 založené průmyslové muzeum. Zároveň s ním mělo být založeno kulturněhistorické muzeum, jeho stanovy však nebyly ani vypracovány a jeho činnost suploval v roce 1894 založený Odbor pro zachování památek, přetvořený v roce 1899 v Okresní památkovou komisi.⁵¹ Papáček se ve svém příspěvku pravděpodobně chtěl vyjádřit k aktuálnímu stavu muzejnictví v Chrudimi.⁵²

Následující dopisnice a dopisy Václava Ježka (J-1 a J-2 a J-4) se týkají Papáčkova překladu divadelní hry ruského dramatika Viktora Aleksandroviče Krylova Medvěd námluvčím, který přijal dramaturg Ladislav Stroupežnický pro Národní divadlo, a to jej několikrát uvedlo.⁵³ Tato divadelní hra byla sehraána také několika amatérskými divadelními soubory (Chrudim, Čáslav, Hradec Králové) a protože s dalšími překlady divadelních her již Papáček nebyl tak úspěšný, na tuto hru rád vzpomínal i v pozdější korespondenci. Dopisnice J-5 a J-6 jsou soukromého charakteru, na první je blahopřání k svátku a na druhé vzpomíná V. Ježek na jejich společného spolužáka Gabriela Janáčka. Dopisy J-3 a Ga-1 se týkají připravovaných dějin města Chrudimi, které měl napsat Alois Gallat, ale o jejichž sepsání se ucházel také Pavel Papáček. V dopise J-3 nabídl Václav

⁵¹ I. zpráva Vlastivědného musea pro východní Čechy v Chrudimi za léta 1921-1924. Chrudim 1925.

⁵² Muzejní otázkou se Papáček zabýval i později. V roce 1892 otiskl Český východ jeho fejeton K záležitosti musejní, v němž požadoval soustředění archiválií k chrudimským dějinám v muzeu, (Český východ, roč. 15, 1892, č. 23).

⁵³ Poprvé uvedlo Národní divadlo hru Medvěd námluvčím v Papáčkově překladu dne 26. dubna 1889, (Národní listy, roč. 29, 25. 6. 1889, č. 113).

Ježek P. Papáčkovi, aby napsal do připravované publikace Okres chrudimský stat o dějinách Chrudimi a využil při tom článek, který měl napsat pro Ottův slovník naučný. Jak bylo již zmíněno, v Ottově slovníku naučném pod heslem Chrudim, obsahujícím i její dějiny, je podepsán Alois Gallat.⁵⁴ Publikace Okres chrudimský nevyšla a nebyl nalezen ani její rukopis. Pavel Papáček věnoval v tomto období dějinám Chrudimi několik článků v chrudimských novinách.⁵⁵

Druhou skupinu dopisů můžeme ohraničit roky 1922 a 1923, tedy obdobím, kdy se připravovala oslava 60. narozenin Pavla Papáčka a především posmrtná výstava jeho otce Josefa Papáčka ve vlastivědném muzeu v Chrudimi. Do tohoto období můžeme zahrnout dopisy J-7 až J-9, Pa-10 až Pa-19, Po-1 až Po-4 a St-1. Václav Ježek, člen Literárního klubu, byl jeho předsedou Jaroslavem Adámkem požádán o přípravu a přednesení referátu o životě a díle Pavla Papáčka při příležitosti jeho 60. narozenin. Václav Ježek tento úkol přijal rád a požádal P. Papáčka o sepsání stručného životopisu, který potom upravil, přednesl a navíc ho nechal otisknout na pokračování v Chrudimském kraji.⁵⁶ Mimo to zajistil, aby v celostátních denících (Národní listy, Národní politika, České slovo aj.) a časopisech (Světobzor, Zlatá Praha) byla v den Papáčkových 60. narozenin otištěna jubilejní zpráva.⁵⁷

V roce 1922 začalo vlastivědné muzeum připravovat výstavu obrazů a dokumentů akademického malíře Josefa Papáčka. Přitom se samozřejmě obrátilo především na jeho syna se žádostí o zapůjčení obrazů a dokumentů k životu a dílu chrudimského malíře. Pavel Papáček rád vyhověl a spolu se svou švagrovou Marií Papáčkovou, manželkou jeho zemřelého bratra Anastáze, zapůjčili několik obrazů a množství dokumentů. Vernisáže výstavy se zúčastnila pouze Marie Papáčková, protože Pavel Papáček byl v té době již nemocný, trápila ho především dna, v jejímž důsledku se obtížně pohyboval a podniknout cestu vlakem do Chrudimi se neodvážil. Svou vděčnost chrudimskému muzeu za uspořádání výstavy projevil věnováním památek po otci a zejména peněžitým darem na založení fondu Josefa Papáčka, akademického malíře.

Přípravou nadační listiny se Papáček s Posltem ve vzájemné korespondenci zabývali v letech 1924-1925 a tyto dopisy můžeme zařadit do třetí skupiny. Jedná se

⁵⁴ Ottův slovník naučný. Díl 12. Praha 1897, s. 418-420.

⁵⁵ Např. O staré Chrudimi (Posel z východních Čech, roč. 13, 17. 10. 1885, č. 20, s. 1-2 a 7. 11. 1885, č. 21, s. 3) a K dějinám staré Chrudimi (Chrudimské noviny, roč. 6, 13. 10. 1887, č. 41, a 17. 10. 1887, č. 42).

⁵⁶ Chrudimský kraj, roč. 12, 7. 4. 1923, č. 7, s. 1, Chr. kraj, roč. 12, 21. 4. 1923, č. 8, s. 1, Chr. kraj, roč. 12, 5. 5. 1923, č. 9, s. 1, Chr. kraj, roč. 12, 19. 5. 1923, č. 10, s. 1, Chr. kraj, roč. 12, 2. 6. 1923, č. 11, s. 1).

⁵⁷ Národní politika, roč. 41, 4. 3. 1923, č. 61, s. 5. Národní listy, roč. 63, 4. 3. 1923, č. 52, s. 5, České slovo, roč. 15, 4. 3. 1923, č. 52, s. 3. Světobzor, roč. 23, 15. 3. 1923, č. 13, s. 312. Zlatá Praha, roč. 40, 1923, č. 15-16, s. 158-159.

především o dopisy Pa-20 až Pa-24 a Po-5 až Po-8. Pavel Papáček věnoval nejprve na založení fondu tisíc korun v pěti dvoustekorunových úpisech moučné půjčky a později toto jmění navýšil o dalších tisíc korun, jak zmiňuje Josef Poslt v dopise Po-11, a po své smrti odkázal fondu dalších tisíc korun. Nadační listina byla vyhotovena a podepsána dne 3. července 1925 a o několik let později v roce 1939 byla obnovena. Podle podmínek stanovených v nadační listině fondu měly být úroky z věnované částky určeny jako odměna návštěvníkům cvičných kurzů malířských, pořádaných chrudimskými muzei, a žákům chrudimských škol (mimo mateřské, obecné, měšťanské a pomocnou), na nichž se vyučuje kreslení. Dívky byly z této nadace vyloučeny.

V období let 1924-1925 připravoval Pavel Papáček také své vzpomínky, z nichž některé otiskl ve Zpravodaji Chrudimska.⁵⁸ O jejich přípravě se zmiňuje v dopise Václavu Ježkovi Pa-2 a Pa-4 a zmínka o jejich otištění se objevuje také v dopise Eduarda Strasse St-3. V některých dopisech z tohoto období se Papáček dotazuje svých přátel na různé chrudimské události a podrobnosti k nim, aby je mohl zapracovat do svých vzpomínek, a dostává na své otázky odpovědi (např. St-2, St-3).

Nejrozsáhlejší skupinu z hlediska tématu tvoří korespondence z let 1926-1928, týkající se prodeje Papáčkovy knihovny vlastivědnému muzeu (Pa-6 až Pa-8, Pa-31 až Pa-54, Po-12 až Po-29). Již v dopisech z roku 1925 (Pa-2 a Pa-23) si Papáček stěžoval na přístup místní školní rady v Praze-Podolí, která mu nejprve slíbila po jeho odchodu do penze ponechat služební byt a později svůj názor změnila a požadovala uvolnění dvou pokojů, v nichž měl uloženou knihovnu. Za této tíživé situace se Papáček rozhodl knihovnu prodat. Z korespondence jednoznačně nevyplývá, zda prodej nabídl sám Papáček nebo zda nabídka vzešla ze strany chrudimského muzea, respektive jeho ředitele. V každém případě si Papáček stanovil podmínku, že knihovna musí zůstat pohromadě a nesmí být rozdělena mezi více vlastníků, čemuž byli v Chrudimi ochotni vyhovět. Druhou Papáčkovou podmínkou byl požadavek, aby mu knihovna zůstala doma k dispozici až do smrti a teprve po jeho skonu mohla být převezena do Chrudimi (Pa-43). Nabídka prodeje knihovny se nesetkala u představitelů města Chrudimě s jednoznačně souhlasným přijetím, a to především kvůli již zmiňované podmínce, že knihovna bude předána muzeu až po jeho smrti, a také kvůli výšce kupní ceny (24 000 korun). Jednání o koupi se táhlo

---

⁵⁸ Ve Zpravodaji Chrudimska byly otištěny Papáčkovy vzpomínky: Zkouška (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 8. 1. 1925, č. 1, s. 3), Vzpomínka na akademického malíře Františka Müllera (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 15. 1. 1925, č. 2, s. 3-4), Setkání (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 5. 2. 1925, č. 5, s. 3-4), Setkání s Chrudimáky v Rusku I. a II. (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 27. 8. 1925, č. 35, s. 3-4 a Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 3. 9. 1925, č. 36, s. 2-3).

několik let, až byly peníze získány dobrovolnou sbírkou. Kupní smlouva byla podepsána dne 20. dubna 1928. Po podpisu smlouvy obdržel Pavel Papáček dvě vkladní knížky s částkami 4 000 a 20 000 korun.

Do poslední skupiny korespondence z let 1928-1930 řadím dopisy Po-30 až Po-33. Dopisnice Po-30 obsahuje pozdrav Josefa Poslta z léčebného pobytu v lázních v Poděbradech, dopisy Po-31 až Po-33 se týkají ještě některých dalších záležitostí spojených s prodejem knihovny. V prvním dokumentu reaguje Josef Poslt na dopis Marie Papáčkové o dopravní nehodě a okolnostech zranění Pavla Papáčka a sděluje mu podrobnosti o uzavření pojistné smlouvy proti krádeži a požáru knihovny. V následujícím dopise podává zprávu o zaplacení urgencye pojišťovny Slavie a poplatků za uzavření smlouvy a zmiňuje se o výsledcích stavebně historického průzkumu chrudimských domů, provedených Ferdinandem Pochobradským, z nichž opět odvodil nesprávné závěry Karel Václav Adámek. Již v roce 1922 totiž publikoval Karel Václav Adámek ve Vlastivědném sborníku východočeském článek Chrudim antiqua, v němž hledal umístění staré a nové Chrudimi založené Přemyslem Otakarem II. Pavel Papáček později v článku Stará Chrudim (Chrudim antiqua), publikovaném ve Zpravodaji Chrudimska v roce 1923, polemizoval se závěry K. V. Adámka a oproti jeho názoru hájil stanovisko, že původní stará Chrudim, zmiňovaná v opise zakládací listiny města Chrudimi, dochované ve formulářové sbírce Jindřicha Vlacha, je hrad a nově založená Chrudim je I. čtvrt'.⁵⁹ Této problematice se Pavel Papáček dotkl v dopisech Josefu Posltovi Pa-25 z 18. března 1924 a Pa-35 z 24. listopadu 1926, zřejmě proto se o názorech Karla Václava Adámka Josef Poslt v dopise Po-32 zmínil.

V posledním dopise Po-33 žádá Josef Poslt Pavla Papáčka o zapůjčení vkladních knížek, na nichž byla uložena částka za prodej knihovny, aby z nich mohl vybrat v Chrudimské spořitelně úroky náležející muzeu. Vkladní knížky byly totiž Pavlu Papáčkovi dány s podmínkou, že úroky budou připadat muzeu až do doby, než bude knihovna předána. Zmiňované vkladní knížky zapůjčila řediteli muzea až Marie Papáčková, protože Pavel Papáček mezitím zemřel.

K převezení knihovny z Prahy do Chrudimi došlo v souladu s podmínkami smlouvy po smrti Pavla Papáčka, na začátku roku 1931. Zároveň s knihovnou byla muzeu předána korespondence Pavla Papáčka a některé jeho rukopisy včetně autografu vzpomínek. Marii Papáčkové, manželce jeho bratra Anastáze Papáčka, byla posléze

---

⁵⁹ Adámek, K. V.: Chrudim antiqua. V: Vlastivědný sborník východočeský, roč. 1. Chrudim 1922, s. 5-23. Papáček, Pavel: Stará Chrudim (Chrudim antiqua). V: Zpravodaj Chrudimska, roč. 1, 21. 12. 1923, č. 16.

vyplacena příslušná částka z obou vkladních knížek. Podle přání Pavla Papáčka věnovala později Marie Papáčková 8 000 korun z obdržených peněz na založení fondu Pavla a Stázy Papáčka. Peníze měly být použity podle nadační listiny a řádu fondu na odměny za „historický spis o Chrudimi jednající nebo vypsána budiž cena na sepsání spisu podobného obsahu nebo na nějaký užitečný projekt chrudimský.“⁶⁰ Pokud by nebylo možné peníze k tomuto účelu použít, měly být úroky z vkladu použity na vazbu knih Papáčkovy knihovny nebo „pokud bude živa Gabriela Vanžurová, soukromnice v Pardubicích, Smilova ulice, buďtéž úroky vypláceny jí.“⁶¹ Po zestátnění muzeí v 50. letech 20. století byly fondy a nadace zrušeny. Papáčkova knihovna byla v roce 1955 předána k dočasnému uložení do tehdejšího Krajského muzea v Pardubicích, odkud byla později vrácena zpět do chrudimského muzea. Záležitosti předání knihovny a založení fondu jsou zachyceny v korespondenci Marie Papáčkové s Josefem Posltem a v dalších dokumentech uložených v Regionálním muzeu v Chrudimi, které nebyly do edice zařazeny.

---

⁶⁰ RM v Chrudimi, Řád fondu Pavla a Stázy Papáčka, b.č.

⁶¹ Tamtéž.

IV. Ediční poznámka

Pro tuto edici byly z rozsáhlého souboru korespondence Pavla Papáčka vybrány dopisy s Aloisem Gallatem, Václavem Ježkem, Josefem Posltem a Eduardem Strassem. Korespondence zmiňovaných osob se nachází v několika archivních fondech dvou institucí. Tou první je Regionální muzeum v Chrudimi, kde je uložen dosud nezpracovaný fond Pavel Papáček a druhou Státní okresní archiv Chrudim.

V písemné pozůstalosti Pavla Papáčka uložené v Regionálním muzeu v Chrudimi se nacházejí dopisy zmiňovaných osob v několika celcích pod různými přírůstkovými čísly. V asi nejobsáhlejší skupině korespondence P. Papáčka s přáteli a kulturními institucemi, evidované pod přírůstkovým číslem 381/86, se nachází jeden dopis Aloise Gallata, pět dopisů a sedm dopisnic Václava Ježka, jeden dopis a pět dopisnic Josefa Poslta. Třináct dopisů a třináct dopisnic Pavla Papáčka Josefu Posltovi spolu s šesti koncepty odpovědí Josefa Poslta Pavlu Papáčkovi bylo zapsáno do evidence pod přírůstkovým číslem 408/86. Jeden dopis Pavla Papáčka Václavu Ježkovi byl dohledán ve skupině varia pod př. č. 422/86. Dva dopisy Josefa Poslta P. Papáčkovi byly objeveny mezi neevidovanými písemnostmi, týkajícími se prodeje Papáčkovy knihovny.

Další dopisy a dopisnice byly nalezeny ve Státním okresním archivu Chrudim. V osobním fondu Václav Ježek se nachází šest dopisnic a dva dopisy P. Papáčkovi. V části pozůstalosti Pavla Papáčka, uložené v Státním okresním archivu Chrudim nebyla nalezena korespondence se shora uvedenými osobami. Proto byly prohledány ještě úřední písemnosti vlastivědného muzea, kde bylo uloženo sedm dopisů a dvanáct dopisnic Pavla Papáčka Josefu Posltovi (korespondence adresovaná přímo vlastivědnému muzeu nebyla do edice zařazena) a devět konceptů a jedenáct strojopisných kopií dopisů Josefa Poslta Pavlu Papáčkovi.

Na prvním místě v předkládané edici je zařazen dopis Aloise Gallata z 28. ledna 1893, v němž sděluje, že bude brzy hotov s dějinami Chrudimě. O tomto dopise se P. Papáček zmiňuje v dopise Pa-50 z 25. února 1928, proto byl zařazen do této edice.

Korespondence Václava Ježka s Pavlem Papáčkem je velice torzovitá a neúplná. Soubor začíná dopisem P. Papáčka z 7. října 1888, ve kterém Papáček zasílá Ježkovi údaje o úmrtí a narození osob se jménem Ježek, jež vyhledal v rejstřících k matrikám. Za ním následuje dopis V. Ježka z 13. března 1889 se sdělením, že dramaturg Národního divadla L. Stroupežnický přijal Papáčkův překlad Krylovovy hry Medvěd námluvčím, a za ním je

zařazen opět Ježkův dopis z 1. června 1889 týkající se téhož. Následující dohledaná korespondence vykazuje roční až víceleté pauzy, a to až do roku 1922. Zajisté se lze domnívat, že korespondence mezi oběma autory byla bohatší a dnes není dochovaná. O něco úplnější je jejich vzájemná korespondence v letech 1922-1927, týkající se připravovaného slavnostního večera k Papáčkovým šedesátinám, později vydání Papáčkova životopisu a ještě později prodeje Papáčkovy knihovny vlastivědnému muzeu.

Nejrozsáhlejší a dalo by se říci i nejúplnější celek tvoří korespondence Josefa Poslta s Pavlem Papáčkem. Je rázu částečně pracovního a částečně soukromého. Soubor začíná dopisem z 22. ledna 1923, v němž zaslal P. Papáček vyplněnou přihlášku s předměty na výstavu svého otce akademického malíře Josefa Papáčka, pořádanou chrudimským vlastivědným muzeem. Následující dopisy a dopisnice se vztahují k probíhající výstavě a otázkám s ní spojených, mj. založení fondu J. Papáčka; za tímto účelem daroval P. Papáček muzeu pět úpisů moučné půjčky v celkové hodnotě tisíc korun. Po dokončení posledních úprav nadační listiny se pozornost pisatelů obrací na možnost prodeje Papáčkovy knihovny vlastivědnému muzeu. Vyřízení koupě trvalo několik let, až teprve v roce 1928 byla podepsána kupní smlouva. I po tomto datu se oba pisatelé zabírají záležitostmi souvisejícími s koupí (převodem pojištění a vyplacením úroků z vkladních knížek). V celku korespondence P. Papáčka s J. Posltem jsou zařazeny několikastránkové dopisy (celkem 49) i dopisnice (celkem 30) se stručným přáním k svátku nebo pozdravem z výletu.

Edici v závěru doplňují tři dopisy Eduarda Strasse Pavlu Papáčkovi. První dopis z 27. ledna 1923 se týká připravované výstavy Josefa Papáčka a dva dopisy z roku 1925 jsou odpověďmi na nezachované Papáčkovy dopisy, v nichž požadoval po Strassovi informace, kterými by doplnil svůj rukopis vzpomínek.

Do edice byly zařazeny všechny nalezené dopisy s výjimkou jedné dopisnice P. Papáčka J. Posltovi s intimním textem a úřední korespondence P. Papáčka adresované vlastivědnému muzeu, uložené v Státním okresním archivu Chrudim ve fondu Vlastivědné muzeum. Tyto dopisy zůstaly nepovšimnuty, protože nebyly adresovány Posltovi. Pokud Poslt či Papáček o některém z úředních dopisů ve své vzájemné korespondenci učinili zmínku, je odkaz na tento dopis uveden ve věcné poznámce.

Zde předkládané dopisy nebyly dosud publikovány. Z celé Papáčkovy korespondence uložené v Regionálním muzeu v Chrudimi byla vydána pouze korespondence s K. V. Raisem a Aloisem Jiráskem, jak již bylo zmíněno.⁶²

Dopisy jsou řazeny abecedně v chronologickém pořadí, a sice Gallatův dopis zaujímá první místo v edici, za ním následuje korespondence Václava Ježka, Josefa Poslta a Eduarda Strasse. Mezi nimi jsou vloženy dopisy P. Papáčka také v chronologickém pořadí tak, že na sebe vždy oba autoři navazují. Dopisy byly v jednotlivých skupinách průběžně očíslovány, s výjimkou Papáčkových dopisů, které tvoří jednu řadu. Pro odlišení jednotlivých odesílatelů byla zvolena počáteční písmena jejich příjmení (Ga – Gallat, J – Ježek, Po – Poslt, St – Strass, Pa – Papáček).

Při vnější charakteristice dopisů je třeba rozlišovat jednotlivé autory. Všeobecně lze o všech dokumentech říci, že byly psány rukou humanistickou kurzívou nebo na stroji (tři dopisy E. Strasse a dva J. Poslta). Alois Gallat psal perem úhledným písmem bez škrťů a vsuvek a text důsledně dělil na odstavce. Všech dvanáct dopisů Václava Ježka je psáno perem. O jeho rukopise lze říci, že je vypsán s výrazným sklonem doprava. V jeho textech se neobjevují škrty nebo vsuvky a dělení na odstavce je obdobně jako u Gallata zřetelné. Dva dopisy (J-2 a J-3) jsou psány na dopisním papíru se záhlavím Okresní výbor v Chrudimi a jeden se záhlavím Okresní komise pro péči o mládež v Chrudimi. U Posltem psaných dopisů je třeba rozlišovat originál, koncept a kopii. Originály dopisů a dopisnic jsou psány perem, tužkou nebo na stroji. Naproti tomu koncepty jsou vždy psány perem, vyskytuje se v nich mnoho škrťů a vsuvek. Kopie dopisů jsou vždy psány na stroji přes průklepový papír a byly pravděpodobně zhotoveny zároveň s čistopisem dopisu, jak máme doloženo v případě dopisu Po-26, u něhož je dochovaný čistopis i kopie, oba zcela shodné. K napsání dvou dopisů (Po-2, Po-26) použil J. Poslt dopisní papír se záhlavím Vlastivědné museum. Papáčkovy dopisy jsou psány vždy perem. Jeho rukopis se vyznačuje písmeny drobného modulu, často s nepřilíš zřetelnými tvary, což znesnadňuje čtení. Všechny tři dopisy Eduarda Strasse jsou napsány na stroji na dopisním papíru se záhlavím JUDr. Eduard Strass. Obálky dopisů se dochovaly jen v několika ojedinělých případech a tato skutečnost je uvedena v popisu zařazeném pod editovaným dokumentem.

Edice se metodicky opírá o zásady pro vydávání novověkých pramenů, přičemž vzorem při zpracování dokumentů byly také edice korespondence vydané v nedávné

---

⁶² Petrtyl, Josef: Z literární pozůstalosti P. Papáčka. Korespondence s Aloisem Jiráskem a Karlem Václavem Raisem. V: Pardubický kraj, roč. 3. Pardubice 1958, s. 47-50.

době.⁶³ Podkladem pro editované dokumenty byly originály, kopie i koncepty. K dispozici byly dokumenty zachované pouze v jednom exempláři, s výjimkou dopisu Po-26, který existuje jak v originále, tak i v strojopisné kopii. V legendě za dopisem je vždy uvedeno o jaký druh dochování písemnosti se jednalo a v případě dopisu Po-26 je originál, z něhož se vycházelo, uveden na prvním místě a za ním je zařazen záznam s informacemi o kopii.

V edici zařazené dokumenty zachovávají členění podle originálu, určení odstavců nebylo obtížné, protože všichni autoři vyznačovali odstavce zřetelně. V nezměněné podobě byly ponechány místo a datum vyhotovení dokumentu, jsou-li uvedeny, a podpis. Datační a podpisové formule charakterizují autory. Papáček datoval většinou nad textem v pravém horním rohu, Poslt u čistopisů a kopií také vpravo nahoře, u konceptů častěji vlevo dole. Gallat v zde zařazeném dopise připsal datum a místo také vlevo dole. Podobně datoval i Ježek, s výjimkou dopisů se záhlavím, kde uvedl datum do předtištěné kolonky vpravo nahoře, stejně tak i Strass. Podpisy pisatelů byly sjednoceny vpravo dole. Gallat se podepsal celým příjmením s předřazenou iniciálou A z křestního jména Alois. Ježek se často podepisoval jen křestním jménem v podobě Vašek nebo Václav nebo jen příjmením Ježek či celým jménem Vašek Ježků. Pavel Papáček v dopisech Ježkovi užíval jen křestní jméno Pavel nebo jen příjmení Papáček či zkrácenou podobu jména Ppčk. V dopisech Josefu Posltovi, kterému vykal, používal celé příjmení Papáček, iniciály P. P. nebo P. O. P., kde O značilo jeho ruské jméno Osimovič, jež užíval v době členství v ruském kroužku, nebo zkratku Ppčk. Josef Poslt se nejčastěji podepisoval příjmením, kopie dopisů nejsou podepsány vůbec. Pozice poslední řádky před podpisem byla zachována podle originálu, nacházela se buď vlevo nad podpisem nebo přímo nad ním nebo byla součástí předcházejícího textu bez grafického oddělení.

Při přepisu byl sledován záměr autora v toku textu, autorské vpisky byly doplněny na příslušná místa a na tuto skutečnost upozorňují textové poznámky. V jednom případě se nepodařilo začlenit text bez porušení smyslu okolního textu, proto byl tento text ponechán v poznámce. Podtržení textu autory bylo zachováno a pokud je možné se domnívat, že text podtrhl příjemce, upozorňuje na to textová poznámka.

Jazykem všech dopisů je čeština s krátkými úryvky a citacemi v latině, ruštině a němčině. Všechny texty jsou transkribovány s výjimkou dopisu Pa-1 a Po-20, kde byly

---

⁶³ Šťoviček, Ivan a kol.: Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti. 1. vyd. Praha 2002. Korespondence T.G.Masaryk–Karel Kramář. 1. vyd. Praha 2005. Kokešová, Helena: Eduard Albert. Příspěvek k životopisu a edice korespondence. 1. vyd. Praha 2004. Kokešová, Helena: Gustav Eim. Životopisná studie a edice korespondence. 1. vyd. Praha 1999.

v příloze přepsané záznamy z matrik transliterovány. Úryvky v ruštině jsou přepsány latinkou za použití pravidel pro transkripci ruských textů.⁶⁴ Cizojazyčné texty jsou v textové poznámce přeloženy. Texty dokumentů byly v zásadě opraveny podle současné jazykové normy,⁶⁵ (např. osyka > osika). Běžné písařské chyby byly opraveny a na tuto skutečnost bylo upozorněno v textových poznámkách (skotk > skok). V původní podobě byly ponechány autorské zvláštnosti, na některé je upozorněno [!]. U podstatných jmen byla ponechána koncovka *t'* (kořist'), u příslovčí podoba slova (odkudž). Pokud byla u číslovky připsána koncovka, byla odstraněna (např. 9 ti > 9). Tvary neurčité číslovky všickni, vseckny byly zachovány. Arabské a římské znaky pro číslovky zůstaly zachovány s výjimkou některých v textu užitých dat (narození, sňatky a úmrtí v matričních záznamech). U infinitivů sloves nebylo sjednoceno užívání koncovky *t/ti* a bylo ponecháno v původní podobě. Koncovku *ti* užíval téměř výhradně P. Papáček. Současnému úzu bylo přizpůsobeno použití předložek a předpon *s* a *z* (např. shledl > zhlédl). Zásahy byly provedeny také při psaní slov přejatých, kde bylo zjednodušeno psaní zdvojených souhlásek (např. kollega > kolega, gallerie > galerie), skupiny souhlásek *th* (např. lithografie > litografie, bibliotheka > bibliotéka, gothická > gotická), dvojhlásky *ae* (např. praesident > prezident). Také bylo opraveno psaní *s* a *z* ve slovech cizího původu podle současné jazykové normy (např. museum > muzeum, nervosa > nervóza, universitní > univerzitní). Dále bylo upraveno psaní cizích slov feuilleton > fejeton, antiquárně > antikvárně, rheumatismus > revmatismus a další. Zkratky a zkratková slova byla rozepsána bez vyznačení (n. b. > nota bene, p. > pan, prof. > profesor, t. m. > tohoto měsíce) nebo sjednocena (ku př., kupř. > kupř.), stejně tak použití akademických titulů (Ph.C., PhC., Ph. C. > PhC.), podobně titul Dr., který autoři dopisů skloňovali, je zde uveden pouze v základním tvaru (Dra, Dru > Dr). Vlastní jména, pokud byla psána zkratkou nebo jen počáteční iniciálou, byla rozepsána. Bylo opraveno psaní velkých písmen podle současných pravopisných pravidel (např. Národní Listy > Národní listy, České Slovo > České slovo). Interpunkce byla opravena, pokud se jednalo o neúmyslné opomenutí pisatele. Psaní dvojteček a středníků bylo zachováno v původní podobě, pouze bylo upraveno používání velkých písmen za dvojtečkou. Stejně tak bylo zachováno používání pomlček.

---

⁶⁴ Pravidla českého pravopisu. 1. vyd. (s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR), Praha 1998.

⁶⁵ Při úpravách bylo přihlédnuto k postupům zvoleným v edici korespondence T.G.Masaryka a Karla Kramáře (Korespondence T.G.Masaryk–Karel Kramář. 1. vyd. Praha 2005).

Při transkripci textů se nepodařilo některá písmena či slova přečíst. Nejisté čtení je značeno [?], nečitelná místa jsou označena [...], kde počet teček vyjadřuje počet chybějících písmen. Editorские zásahy nebo doplňky do textu jsou vyznačeny []. Přepis textů provázely také problémy s určením, zda bylo napsáno velké nebo malé písmeno, především u Papáčkova k/K, a s určením kvantity hlásek.

Každý dokument byl opatřen zkráceným záhlavím, které obsahuje tři skupiny údajů: 1) pořadové číslo s písmenem označujícím odesílatele, 2) jméno původce a příjemce a 3) datum a místo vzniku dokumentu v pořadí rok, den, měsíc a místo. Datace a místo nebyly u některých dokumentů uvedeny nebo byly chybné. Pokud bylo možné správné datum či místo zjistit, je vždy uvedeno v záhlaví v hranatých závorkách a na tuto skutečnost je upozorněno v textových poznámkách. Většina kopií Posltových dopisů místo neuvádí, ale zde lze předpokládat, že dopisy vznikly v Chrudimi, protože byly založeny mezi úřední korespondencí vlastivědného muzea a je na nich připsáno jednacím číslo.

Každý dokument zařazený v edici byl opatřen vnějším popisem, který obsahuje základní údaje: 1) druh písemnosti (dopis/dopisnice), 2) místo uložení v podobě: archiv/muzeum, archivní fond, inventární/přírůstkové číslo, karton, 3) informace o formě dochování (originál, koncept, kopie), způsob vyhotovení (rukopis/strojopis). Popis je dále rozšířen údaji o rozsahu (počet listů/dvojlistů a popsaných stran), o formátu (rozměry šířka x výška) a o použitém psacím náčiní (pero, tužka, psací stroj). Pokud má dopisní papír záhlaví, je záhlaví transliterováno, zároveň je transliterována adresa na dopisnicích nebo zachovaných obálcích. Dokumenty jsou samozřejmě opatřeny textovými a věcnými poznámkami, zařazenými za vnější popis.

Součástí edice je seznam použitých zkratk a rejstříky: jmenný, místní a věcný. V jmenném rejstříku jsou uvedena data narození a úmrtí, povolání nebo charakteristická činnost, popřípadě její vztah k Pavlu Papáčkovi. Bohužel se nepodařilo zjistit u mnoha osob veškeré údaje, v několika případech schází dokonce křestní jméno. Do rejstříku nebyly zařazenы osoby nacházející se v příloze k dopisu Po 20 z 22. a 24. srpna 1927, kde jsou opsány záznamy z matrik předků Pavla Papáčka. V závěru edice je uveden seznam použitých archivních i tištěných pramenů a literatury. Za nimi následuje obrazová příloha.

V. Edice

A. Alois Gallat – Pavel Papáček

Ga-1

Alois Gallat Pavlu Papáčkovi

1893, 28. ledna, Chrudim

Velectěný příteli!¹

Pan starosta sdělil se mnou dopis Váš stran dějin města Chrudimi.² Po úradě[!] s ním přivodím Vám na vědomí, že již do podzimka s dějinami hotov budu. Použil jsem v díle svém téměř všech těch pramenů, o nichž se zmiňujete, ale také použil pramenů jiných, jež staly se mně přístupnými.

Přítom při všem nebylo by ovšem věci na újmu, kdybychom alespoň ohledem na doplnění díla spolu se dohodli. Nebylo-li by Vám to proti mysli, tož bych Vám spis svůj, až dokončen bude, k nahlédnutí poslal a rád pak přijmul[!] doplňky, jež za dobré byste uznal.

Vůbec rád bych poznal Váš náhled o věci a případně společné akci.

Srdečně Vás pozdravuje

upřímný tatínkův a Váš přítel

A Gallat

V Chrudimi 28/I 893

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, dvojlist, 14 x 22 cm, psáno perem na s. 1. Adresa na obálce: „Slovutný pán pan Pavel Papáček, učitel, spisovatel v Berouně“.

1 – Dopis Aloise Gallata zaslal P. Papáček Josefu Posltovi v dopise Pa-50 ze dne 25. 2. 1928.

2 – Chrudimským starostou byl v letech 1889-1900 Josef Klimeš. Dopis Pavla Papáčka Josefu Klimešovi nebyl dohledán.

B. Václav Ježek – Pavel Papáček

Pa-1

Pavel Papáček Václavu Ježkovi
1888, 7. října, Kostelec nad Orlicí.

Kostelec n. O. 7. 10. 88

Můj milý!

Zdraví a všeho dobrého Tobě na pánu Bohu žádám a z toho srdce vinšuji. Žádostí svojí předcházíš jenom to, k čemu jsem sám již se chystal. Nedostal jsem se daleko, vyhledána jsou pouze z registrů data, kdy [se] narodili jednotliví muži i ženy a kde nalézají se v matrikách. Usnadní se tím značně hledání, poněvadž nebude již třeba prohlížeti rejstříky narozených. Při tom upozorňuji Tě, že nadací Strakovské užívá (dle Národ[ních] listů) jistý Ježek z ..., nevím již z čeho.¹ Registry narozených jsou všechny a správně prohledány pod písmenou J. i G., nač upozorňuji při další práci; nedbáno jest jednotného pravopisu.

Píšeš, že začíná se opravovat Boží hrob v klášteře.² Risum teneatis amici.^a Jestli ho opraví takové zručné!? ruce jako ty, které restauroval[y] klášter nahoře [...]mozi! – Kdyby radši dali se již v opravování hlavního chrámu.

Nota bene: Zaslal jsem Tomšovi článek v příčině muzea, nebyl ještě otištěn v Chrud[imských] novin[ách]? Nedostávám je teď. Nepodepsal jsem se, nech tedy u Sebe, otiskne-li to, od koho to pochází; jsem žádostiv, co tomu říkati budou naši šosáci; jestli totiž Tomš rukopisu nepřistříže[!] kraje.³ Jinak nemám žádných novin.

Nazdar! Tvůj starý

Pavel

Nota bene: Náhodou dostavší se do Tvého psaní lístek, vrátím.⁴

Milostpaní ruku líbám a slečně Evě, abych poslal hubičku snad dovolíš. Vid'?!
Prsa mne bolí čím dál tím víc. – Mizérie!

Příloha k dopisu ze dne 7. října 1888:⁵

	rok	svazek	strana
J. Jacobus	1666	I.	43
[J] Johan[n]es	1674	[I.]	116
Johannes	1770	[I.]	170
Franciscus	1777	[I.]	85
Josef	1818	[I.]	138
Josef	1826/1827	[I.]	245
Jan	1829	[I.]	21
Emanuel	8/10 35	číslo matr[iky] 19	strana 501
Martin	12/4 42	?	? (neudána)
František	12/3 59	52	132
[František]	12/9 60	[52]	259
[František]	16/7 66	53	336
Josef	15/12 52	49	122
Václav	27/9 63	53	75
		strana	
Ježková Joes (Johanna?)	1748	5 (mrtva narozena)	
Anna	1762	55	

[Anna]	1769	142
Ludmila	1775	47
Marie Magd[alena]	1788	283
Theresia	1812	64
Katteř[ina]	1819	152
Barbara	1820	173
Anna	1826	262
Antonie	1833	256
Francisca	[1833]	257

Francisca	14/11 36	matr[ika] číslo 19	strana 620
[Francisca]	24/11 37	19	620
Marie	24/9 1863	53	73
Františka	29/3 65	53	216

Sobětuchy

Ježek Antonín	10/6 1844	21	131
[Ježek] Josef	25/3 64	416	242
Francisca	10/6 58	52	69
Anna	7/10 ?	21	126

Ze sňatků nalézám v seznamu matrimonií[:]

Ježek Wenceslaus	1669	I.	18
[Ježek] Joanes	1768	VII	72
[Ježek Joanes]	1802		15

Dopis

SOKA Chrudim, f. Václav Ježek, i. č. 7, k. 1. Originál, rukopis, dvojlíst, 14,5 x 23 cm, psáno perem na s. 1-4.

a – (lat.) Zdrželi byste se smíchu, přátelé.

1 – Zpráva v Národních listech z roku 1888 nebyla nalezena.

2 – V roce 1888 se začal opravovat Boží hrob v kapucínském klášteře v Chrudimi.

3 – Chrudimské noviny otiskly dne 23. 6. 1888 na první stránce článek Otázka musejní v Chrudimi a jeho pokračování dne 7. 7. 1888, (Chrudimské noviny, roč. 11, 23. 6. 1888, č. 25, s. 1-2, Chrudimské noviny, roč. 11, 7. 7. 1888, č. 27, s. 1-2). Papáček ve svém článku zaslaném redakci pravděpodobně reagoval na tento článek, ale redakce Chrudimských novin ho neotiskla. Musejní otázce se věnoval Pavel Papáček i později, v roce 1892 mu v Českém východě vyšel fejeton K záležitosti musejní, (Český východ, roč. 15, 1892, č. 23, s. 2-3).

4 – Lístek se nedochoval, nebyl u dopisu uložen.

5 – Papáčkovy záznamy z rejstříků k matrikám nebyly porovnávány s příslušnými rejstříky a matrikami.

J-1

Václav Ježek Pavlu Papáčkovi
1889, 13. března, Chrudim

Milý Pavle! Právě mne došlo následovní psaní: „Vážený pane! Hra „Medvěd námluvčím“ přijata jest ku provozování. V úctě a oddanosti L. Stroupežnický.“¹ Vše další Ti vždy okamžitě sdělím.

Pac a pus! Tvůj

Vašek

Chrudim, dne 13/3 889.

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 14 x 8,5 mm, psáno perem na s. 2. Adresa: „Velectěný pán pan Pavel Papáček, učitel, dříve na měšťanských školách v Kostelci nad Orlicí nyní v Rychnově nad Kněžnou“.

1 – Papáčkův překlad Krylovovy hry Medvěd námluvčím zaslal dramaturgovi Národního divadla L. Stroupežnickému Václav Ježek bez Papáčkova vědomí. Kladná odpověď L. Stroupežnického není dochována ani v pozůstalosti Václava Ježka ani Pavla Papáčka. Ve fondu Pavel Papáček v RM v Chrudimi se nacházejí pouze dva dopisy L. Stroupežnického: z 7. 6. 1889 a 25. 2. 1892. V prvním dopise zaslal L. Stroupežnický P. Papáčkovi divadelní hry k pročení a přípravě překladu, v druhém dopise dočasně odmítl překlad hry L.N. Tolstého Plody osvěty, který přeložil Pavel Papáček spolu s L. Petrem.

J-2

Václav Ježek Pavlu Papáčkovi
1889, 1. června, Chrudim

V Chrudimi dne 1/6 1889

Milý Pavle!

Odpusť, že Ti píši teprve dnes a ještě krátce; jsem však jako uštváný honicí pes. Z přiloženého kuponu[!] seznáš, zač oněch 15 zl[atých] a posoudíš, že nejsme daleko vzdálení při výši honoráře od té krásné vlastenecké doby, kdy čeští spisovatelé dostávali za své práce jitrnice. Zůstal jsem věru omráčen, a vyprávěl jsem to Pippichovi,¹ který nad tím spráskl ruce! Řekl jsem mu, aby Tě doporučil Stroupežnickému k dalšímu překládání; slíbil mi to a snad to také udělal. Proto posílaje^a Stroup[ežnického] stvrzenku na 15 zl[atých] piš mu ohledně pokračování.²

Na národní matiční slavnosti budeme Medvěda dávatí.³

Co s tiskem? Mám Ti to opatřiti? Chceš-li, budu psáti Šimáčkovi.⁴ Z překladů na Nár[odním] divadle nejdou žádné tantiémy^b a honorář je jednou pro vždy!!! Proto bylo by záhodno vytlouci něco ještě od nakladatele!

Jsmo ve volebním ruchu.⁵ Věř mně, že to, co se deklaruje nyní za politickou vyspělost', je bezhlavost' taková, že se s člověkem svět točí, kde se takové názory vlastně berou. Jsem zvědav, kam to dotáhne. Čas se mi líbí, jen kdyby zůstal důsledným i vůči svým straníkům.^c

Pac a pus!

Tvůj

Vašek

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, dvojlist, 23 x 29 cm, psáno perem na s. 1. Papír se záhlavím: „Okresní výbor v Chrudimi“, předtištěno: „V Chrudimi, dne“. K dopisu přiložena poukázka na 15 zlatých.

- a – Původní posílaje bylo opraveno na posílaje.
- b – Tantiémy = finanční odměna.
- c – Původní straníkům bylo opraveno na straníkům.

1 – Karel Pippich, advokát a ředitel divadelních ochotníků v Chrudimi.

2 – Pavel Papáček nabídl L. Stroupežnickému ještě nejméně jeden překlad, jak se dozvídáme z dopisu L. Stroupežnického P. Papáčkovi z 25. 2. 1892, v němž dramaturg Stroupežnický prozatím odmítl Papáčkův překlad hry Plody osvěty.

3 – Hru Medvěd námluvčím sehráli chrudimští ochotníci dne 6. července 1889 ve Wiesnerových sadech v Chrudimi při příležitosti slavnosti pořádané Ústřední maticí školskou ve dnech 6.-7. července 1889.

4 – Nakladatel Bohuslav Šimáček.

5 – Dne 2. července roku 1889 se konaly volby poslanců do Zemského sněmu Království českého. Kandidáty ve volebním obvodu Chrudim a Nasavrky byli za staročechy Josef Klimeš a za mladočechy František Hajsl.

J-3

Václav Ježek Pavlu Papáčkovi
1893, 16. ledna, [Chrudim]^a

Milý Pavle!

Jak jsem ti již svého času řekl, vydáme Dr. Řehoř, Lábler a já k národopisné výstavě dílo „Okres chrudimský“. ¹ Zasadil jsem se o to, aby Tobě bylo dáno psáti dějepis Chrudimi, a prosadil jsem věc, ne však přání Tvé ohledně dovolené, poněvadž se mi řeklo, že má článek býti rozměry svými přiměřen příležitostnímu spis[u] a držeti se ve stručných rysech. Nejedná se tedy o nějakou podrobnou studii, nýbrž právě asi článek několik tiskových stran, jako asi napíšeš pro Ottu, a pro ten prý – když píšeš – musíš mít již prameny pohromadě. ² Prosím Tě tedy snažně za napsání onoho článku, jež označíš Svým jménem a jež po případě pak s modifikacemi a doplňky pro Ottu využiješ. Rač mi obratem sdělit, že tak učiníš a dobu. Honorář Ti bohužel nemohu žádný slíbiti, poněvadž pracujeme všichni bezplatně a takž bych Ti nanejvýš mohl vybojovati několik exemplářů spisu, jež si napřed určíš.

Nota bene: Popřípadě piš jen do roku 1848.

Prameny, které Gallat skrýval jsou již v průmyslovém muzeu a budeš jich moci o prázdninách použít. ³ Odpověď Tvou očekává

Tvůj
Ježek

16/I. 93

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 21 x 34 cm, psáno perem na s. 1. Papír se záhlavím: „Okresní výbor v Chrudimi“, předtištěno: „Číslo“. Adresa na obálce: „pan Pavel Papáček, učitel a spisovatel v Berouně“.

- a – Místo odeslání není na dopise uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

1 – Publikace Okres chrudimský nevyšla tiskem, není pravděpodobně dochován ani rukopis. K vydání rozsáhlé publikace o chrudimském okrese spolu s nasavrckým došlo až v letech 1909-1926, kdy vyšly čtyři díly vlastivědné práce Chrudimsko a Nasavrcko.

2 – Heslo Chrudim zpracoval pro Ottův slovník naučný Alois Gallat, jak vyplývá z náznaků v dopise z 25. února 1928, Papáček Gallatovi při zpracování tohoto hesla nějakým způsobem pomohl.

3 – Alois Gallat měl zapůjčeny písemnosti z archivu města Chrudimi, uloženého v budově muzea.

J-4

Václav Ježek Pavlu Papáčkovi
1894, 18. prosince, [Chrudim]^a

Milý Pavle!

K Tvému dotazu odpovídám, že sám se na vše nepamatuji, a poslal jsem tedy lístek Tvůj k vyřízení Dr. Pippichovi, jenž mi vzkázal, že účtů více nemá, ale že 10 zl[atých] se nemohlo platit ani za právo provozování i s opisem dohromady. Nemohu Ti tedy posloužit.

Do Svého archivu připoj si přiložený lístek, o němž jsem Ti již povídal.¹ Jak poznáš, přihlásil jsem se schválně za člena spolku pro podporu chudých gymnazistů, ale ani to nepomohlo.²

Srdečně Tě zdraví
Ježek

18/12 94

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 14,5 x 22,7 cm, psáno perem na s. 1. Adresa na obálce: „P. T. pán pan Pavel Papáček učitel a spisovatel Beroun“.

a – Místo odeslání není na dopise uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

1 – Zmíněný lístek není pravděpodobně dochován, v RM v Chrudimi není uložen.

2 – Spolek pro podporování chudých žáků reálného gymnázia v Chrudimi byl založen v roce 1894. Jeho účelem bylo podporování chudých žáků gymnázia poskytováním finanční podpory, bezplatného stravování nebo oděvu a půjčováním knih.

J-5

Václav Ježek Pavlu Papáčkovi
1910, 30. června, Chrudim

Milý Pavlíčku!

Když jsem včera ležel „chrápaje“ a vzpomněl si na Tebe, povídala žena, „že Tě pro den taky čert nevezme!“ A vidíš, mně se to náramně líbilo. Bylo to takové „kurz und bündig“^a a tak upřímné, že opravdu [jsem] si řekl, napíši mu to až třicátého.¹ Co, to víš! Že Ti přejeme všichni zdraví, poněvadž zdrav jsa, peníze si vyděláš, jseš[!] přesvědčen a takž Tě srdečně zdraví

Tvůj
Vašek.

V Chrudimi dne 30/6 1910.

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Vážený pán pan PhC. Pavel Papáček, ředitel měšť. školy a spisovatel v Podolí u Prahy“.

a – (něm.) Krátké a výstižné.

1 – Dne 29. června slaví svátek Petr a Pavel, V. Ježek zaslal dopisnici P. Papáčkovi k svátku.

J-6

Václav Ježek Pavlu Papáčkovi
1915, 26. března, Chrudim

Milý Pavle, věř mi upřímně, že mě dlouho již tak nic nedojalo, jako dnes ráno zpráva v Času o našem drahém Gabrielu Janáčkovi. Takový soudruh, takový geniální muž, takový pracovník, a nyní chudák odkopnut, propuštěn a konec – Hamburk!¹ Teď si teprve vážím toho, že jsme se po tolika letech sešli roku 1913 o gymnazijním sjezdu, naposledy si stiskli ruku a naposledy pohovořili.² Je chudák tam, nechť odpočívá v pokoji. My na něj nezapomeneme!

Tvůj starý
Václav

V Chrudimi 26/3 915.

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 13,8 x 8,8 cm, psáno perem na s. 1. Adresa: „Pan PhC. Pavel Papáček, spisovatel, ředitel měšť. školy Podolí u Prahy“.

1 – V novinách Čas vyšla zpráva o úmrtí Ježkova a Papáčkova spolužáka Gabriela Janáčka, bývalého ředitele Rolnické akciové sladovny v Prostějově, který se v prosinci 1914 v Hamburku zastřelil, (Čas. Vydání pro Prahu, roč. 29, 26. 3. 1915, č. 209, s. 5).

2 – V roce 1913 se konaly velké oslavy 50 let chrudimského gymnázia spojené se sjezdem absolventů.

J-7

Václav Ježek Pavlu Papáčkovi
1922, 6. ledna, Chrudim

V Chrudimi dne 6. ledna 1922.

Milý Pavlíčku,

es gibt im Menschenleben Augenblicke,^a kdy předseda Literárního klubu¹ zdejšího profesor Adámek poctí svého místopředsedu Wenzla Ježka návštěvou a spustí na něj asi takto: Váš dobřej kamarád, Pavel Papáček, kerej tady má kamarádů moc, ale vy ste s ním nejlepší, bude 4. února starej šedesát let, a tak jsem proto, abychom Literární klub uspořádali takovej voslavnej večírek, o jehož programu se ještě umluvíme. Ale hlavní je, abychom měli nějakého řezníka či řečníka, kterej by vylíčil Papáčkovu literární činnost celkově, a zvláště se zřetelem na Rusko a překlady z ruštiny. Rozumí se samo sebou, že jsem ihned na tento návrh radostně přistoupil, poněvadž je to v pravém slova smyslu zázrak, když i Chrudim na někoho ze svých lidí, kteří nejsou z rodu Wiesnerova, Fitterova, Havelkova atd. vzpomene.² Ale abych Tě dlouho neunavoval, hlavní věc je řečník. A proto Tě prosím co nejsnažněji důvěrně, abys mi doporučil personam gratissimam,^b na kterou bychom se ihned ohledně řečnění obrátili. Poněvadž vím, co to pro literáta znamená papír,

ponechávám Ti půlku archu na odpověď,^c a prosím, abys nedělal – jak se po česku říká – žádných kejklí a vytáček a krátce napsal, kdo má být onen vyvolený. Ostatní projde jako když namaže. A to je také dobré slovo!

Co nejsrdečněji Tě zdravím nejen já,
ale i Julča. Jsem tvůj starý
Vašek Ježků.

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, dvojlist, 14,5 x 23 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa na obálce: „Vážený pán pan PhC. Pavel Papáček, ředitel občanských škol a spisovatel v Praze-Podolí“.

a – (něm.) Jsou v lidském životě okamžiky.

b – (lat.) Osobu nejctihodnější.

c – Dopis je psán na levé polovině archu, pravá je nepopsaná.

1 – Literární klub byl založen v roce 1907 a jeho účelem bylo podporovat ve veřejnosti zájem o literaturu a umění. Pořádal schůzky s přednáškami a referáty. Ve spolupráci s dalšími spolky, např. Spolkem paní a dívek pořádal zábavné večery. Předsedou spolku byl Jaroslav Adámek, místopředsedou Václav Ježek.

2 – Wiesnerovi byli majiteli strojírenské továrny, JUDr. Václav Fittera byl významný chrudimský advokát, JUDr. Karel Havelka byl advokát a dlouholetý chrudimský starosta.

J-8

**Václav Ježek Pavlu Papáčkovi
1922, 30. prosince, Chrudim**

Milý Pavlíčku, to víš, že Ti celá famílie Ježkova přeje vše nejlepší, a zejména zdraví, a že jsme si na Tě vzpomněli, když jsme o svátcích byli pohromadě Vašek, Julča, Frantík, Jířík a k tomu snacha Máňa a šestnáctiměsíčním mým vnukem Vladimírem. Stárneme! Roku 1923 bude gymnáziu 60 let, slavnost nebude, ale stále myslím si, abychom se alespoň sešli my.¹ Souhlasíš-li, počnu pátrati po všech adresách i nebožtících. Tvůj věrný

Václav.

V Chrudimi 30/XII 1922

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s 1. Adresa: „Pan Pavel Papáček, ředitel obč. škol a spisovatel v Praze-Podolí“.

1 – Slavnost k 60 letům gymnázia se konala ve dnech 28.-30. září 1923. Součástí slavnosti bylo kromě sjezdu absolventů také odhalení pamětní desky v budově školy bývalým studentům padlým v první světové válce a výstava literárních prací absolventů gymnázia.

J-9

Václav Ježek Pavlu Papáčkovi
1923, 5. března, [Chrudim]^a

Dne 5. března 1923

Milý Pavle,

píši teprve dnes o druhém postním trhu, kdy v Chrudimi je tři stupně tepla a schází se velevážený hovězí dobytek. Tak to máme šťastně za sebou; ale já i se ženou připojujeme se v řadu těch, kdož Ti z upřímného srdce přejí, abys byl zdrav. To ostatní, jak se říká, dostaví se samo sebou. Abys věděl, co je to nynější umělecká Chrudim, musíš vzít na vědomí, že současně s mým říkáním, které bylo velmi příznivě přijato, zač ovšem patří v první řadě dík autorovi, v němž ještě zbyl kousek toho kantorského humoru, konalo se v jedné a téže hodině vedle nás představení biografu (jedno a totéž schodiště), dále taktéž vedle v budově divadelní koncert Slavoje, o pár kroků dále v hotelu na Bídě valná hromada Sportovního klubu, jíž předsedal Oldřich Sýkora a jenž se mně osobně omluvil, že lituje, že se nebude moci k přednášce dostavit, na Střelnici a v Surově hostinci na Novém Městě (agrárníková hospoda, bývalá Jeřábkova) vepřové hody – tedy dvoje, v Dělnickém domě biograf a co se mimo to děje v Dělnickém domě, ve Slavii a u Lohnických, to mi není známo.¹ Šťastná Chrudim! Ze známých jsem spatřil o přestávce vedle předsedy Adámka, jenž zahájil, četl Tvůj dopis, a hned jednatele Kobzu (stř[ední] hosp[odářská] škola), učitele Holase a Tamchynu, doktorku Hlouškovou, Tvou paní příbuznou rozenou Pacoldovou, Preiningrovou, Francovou, Dušánkovou, Poslta, posle(d)ního Eckerta, a Frantu Malinského, Kitzlera, Dr. Strasse, Dr. Fitteru, berního Novotného, Němce, radu fin[anční] direkce atd. Meduna (ctěný) mně sice dal k nahlédnutí Tvůj lístek z 15. ledna 1923, ale patrně dal přednost svému obvyklému pivečku a do přednášky se nedostavil. S žurnály nevím, zda jsem to dobře provedl. Nár[odní] politika, tam již nemám nikoho známého, na nejvýše by mě mohl znáti pardubický Žák, ale to jsem byl dobrým známým jen s tatínkem, tak jsem se obrátil po Tvém přání na Sekaninu.² Mluvil jsem s ním za svého živobytí dvakrát, v Heřm[anově] Městci o Pokorného slavnosti³ a v Hronově o Jiráskově slavnosti; přiznal jsem se mu k tomu upřímně a aby mě neměl, jak říkal nebožtík Turnovský, za nějakého „Špatníka“, udal jsem mu, kdo mu může dát o mé persóně reference. Tvůj list, že Sekanina je nemocen, mne rozeznil,^b poněvadž jsem měl za to, že po případě věc neotevřel a nedodal redakci. Vylíčil jsem tedy ihned věc dle pravdy redakci a žádal o ev[entuelní] nápravu. Ale zdá se, že věc dopadla dobře, podle mého termínu „Chronicam Slavorum“. Ohledně Národních psal jsem synovi, ale tam se ujal věci stálý ruský spolupracovník a je věc také dobře vyřízena.⁴ Poněvadž neznám Tvůj poměr jinde, psal jsem pro Venkov Obrtelovi, pro České slovo Pichlovi a pro Právo lidu přímo redakci. Prosím, abys to přijal tak, jak jsem to napsal, ačkoliv to vypadá, jako bych já byl primo^c a Ty teprve secundo loco.^d Já byl rád, že to 4. 3. doslova otiskli.⁵ V Tribuně mám známého Hejna, ale poněvadž s jeho politikou nesouhlasím, nepsal jsem mu; v Československé republice je Dr. Svátek, ale půl století jsem s ním nemluvil, tak jsem se neodvážil na něj. Já nevím, jak ty na věc koukáš, ale bohužel bez osobní protekce nejde nic! Odborné listy se snad o Tebe postarají. Podobiznu jsem poslal synovi Dr. Gustavu Pallasovi, redaktoru Zlaté Prahy, výslovně pro Zlatou Prahu, ale ten mi odpověděl, že do Zlaté Prahy dávají jen nebožtíky, a že Tě dá do Světozoru.⁶ Ve Zlaté Praze Ti dá zprávu jubilejní.⁷ Tož to by bylo také obstaráno, ale mrzí mne, že nemáš jiné podobizny, kterou bych byl použil pro starého kamaráda Emila Šolce pro Český svět!⁸ Co se dá ještě napravit, napravíme; jen otevřeně napiš! Po přednášce mě přepadl profesor Kobza (tajný redaktor Chrudimského kraje, tiskárna Bauerova), abych mu dal přednášku pro list.⁹ Adámek, který byl při tom a který Ti věnoval již lokálku o činnosti v sobotním pardubickém Východě,¹⁰ prohlásil, že si dělal pro

Východ poznámky a uveřejni je v sobotním čísle.¹¹ Já na to Kobzovi: Dám Vám přednášku celou, ale musí se otisknouti celá, a pak ji opatřím podobiznou a vydá se samostatně! K tomu ovšem vyprošuji si Tvůj souhlas a přání ohledně počtu výtisků atd., abych sám vše s Janrem[?] ujednal. K přednášce samé podotýkám, že jsem za A. H., když ti půjčoval Osvětu, považoval právem Aloise Hniličku, vrchního radu zems[kého] soudu. Za druhé u Vocela ve formě asi Travěk[?] jsem četl za Pravěk (země české) a myslím, že jsem se nemýlil. Národní zpěvy ruské mají býti byliny? Kdo je ta paní, která Tě podporovala, je to Emma Veselá? Kdo je ten zemský inspektor, je to Herzig, když zemřel roku 1876! anebo Wenig, který zas byl Adolf a ne Fr[antišek]! Je správně Varini? Je správně: vedle známého Mařatky? Ostatní všechno v pořádku!¹² A na konec přece něco, co mě velice potěšilo. Včera v poledne jsem šel z valné hromady hospodářského družstva domů a u sokolovny se ke mně přidal vojín, který zde je v tak zvané obecně (patrně bývalý legionář) a bydlí s rodinou v nových obecních domech¹³ nade mnou. Vyprávěl mi, že šel schválně na přednášku, poněvadž si domýšlel, že to bude o Tobě, a že byl mile překvapen, že ano. Chodil k Tobě do školy a prohlásil, že za svého života nepoznal učitele, který by tak pěkně dovedl jednati se žáky jako Ty a který by je tak poučoval lidově o dějepisu a zeměpisu jako Ty. Láska k zeměpisu a dějepisu v něm zůstala a ještě do dnes nejpřednější lekturou jeho jsou cestopisná díla. Chodil k Tobě do školy v Berouně a zove se Koubík František z Tetína.

Tož Nazdar! Tvůj starý

Vašek.

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, 2 listy, 21 x 34 ; 21 x 17 cm , psáno perem na s. 1-3. Papír se záhlavím: „Okresní komise pro péči o mládež v Chrudimi“, předtištěno: „Dne....192... Číslo...“.

a – Místo určeno podle záhlaví.

b – Původní rozeslil nahrazeno rozezlil.

c – (lat.) První.

d – (lat.) Druhé místo.

1 – Václav Ježek měl přednášku o Pavlu Papáčkovi k jeho 60. narozeninám v muzeu dne 3. února 1923. Ve stejné budově zároveň probíhalo představení městského biografu a v sousedním divadle koncert Slavoje.

2 – Národní politika, roč. 41, 4. 3. 1923, č. 61, s. 5.

3 – Pokorného slavnost v Heřmanově Městci se konala dne 2. srpna 1903 – při příležitosti 50. výročí narození básníka Rudolfa Pokorného (1853-1887) mu byla na jeho rodném domě odhalena pamětní deska. Jiráskova slavnost v Hronově se konala dne 23. srpna 1921 při příležitosti 70. narozenin Aloise Jiráska.

4 – Národní listy, roč. 63, 4. 3. 1923, č. 61, s. 4.

5 – Venkov, roč. 18, 4. 3. 1923, č. 52, s. 5, České slovo, roč. 15, 4. 3. 1923, č. 52, s. 3, Právo lidu, roč. 32, 4. 3. 1922, č. 52, s. 11.

6 – Světozor, roč. 23, 15. 3. 1923, č. 13, s. 312.

7 – Zlatá Praha, roč. 40, 1923, č. 15-16, s. 158-159.

8 – Český svět v roce 1923 neotiskl zprávu o Papáčkových šedesátinách. Český svět vydávalo nakladatelství Šolc a Šimáček, část literární řídil František Sekanina.

9 – Ježkova přednáška byla otištěna v Chrudimském kraji na pokračování v číslech 7-11, (Chrudimský kraj, roč. 12, 7. 4. 1923, č. 7, s. 1, Chr. kraj, roč. 12, 21. 4. 1923, č. 8, s. 1, Chr. kraj, roč. 12, 5. 5. 1923, č. 9, s. 1, Chr. kraj, roč. 12, 19. 5. 1923, č. 10, s. 1, Chr. kraj, roč. 12, 2. 6. 1923, č. 11, s. 1).

10 – Východ, roč. 6, 3. 3. 1923, č. 11, s. 6.

11 – Východ, roč. 6, 17. 3. 1923, č. 13, s. 6.

12 – Václav Ježek svoji přednášku připravil na základě rukopisného textu zasláního P. Papáčkem Václavu Ježkovi. Papáčkův text není dochován ani v jeho pozůstalosti ani v pozůstalosti Václava Ježka.

13 – Domy v Roosveltově ulici v Chrudimi.

J-10

Václav Ježek Pavlu Papáčkovi

1925, 3. února, [Chrudim]^a

Milý Pavle,

to u Pallasa jsem Ti obstaral, psal prý Ti pak pro podobiznu.¹ Ten chrudimský Janer, nyní v Praze v parlamentu, mě o Ottovo klišé^{b2} připravil a přednášku o Tobě také zrušil tím, že ji neotiskl. Kdybys od něho to klišé vytloukl a svolení otisknouti přednášku, mohli bychom ji přece vydati. Já bych se o nakladatele postaral. Srdečně tě zdraví žena i já. Včera jsme pohřbili Bekerusa!³ Tvůj starý

Vašek.

3/II 1925.

20. budu v Praze. Chceš-li se se mnou sejít, dám Ti vědět v kolik hodin a kde.^c

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, 2 listy, 14 x 8,5 cm, psáno perem na s. 1. Adresa: „Pan PhC. Pavel Papáček, ředitel školy v.v. a spisovatel Praha-Podolí 140“.

a – Místo určeno podle razítka.

b – Klišé = štoček, tj. tisková deska s obrazem nebo kresbou vyleptanými do kovu, určená pro knihtisk.

c – Text „20. budu v Praze...dám Ti vědět v kolik hodin a kde.“ připsán na horním okraji stránky.

1 – Ježek napsal G. Pallasovi a požádal ho o otištění jubilejní zprávy k Papáčkovým šedesátinám ve Zlaté Praze a Světozoru.

2 – Nakladatelství J. Otto zapůjčilo Václavu Ježkovi štoček s portrétem Pavla Papáčka pod podmínkou, že na poslední straně brožury bude inzerce Ruské knihovny. Štoček měl V. Ježek obratem vrátit.

3 – Josef Bekerus, učitel a později ředitel II. měšťanské školy v Chrudimi, mj. učitel Pavla Papáčka, zemřel dne 30. 10. 1925, (RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, smuteční oznámení, př. č. 422/86).

Pa-2

Pavel Papáček Václavu Ježkovi

1925, 1. března, Praha-Podolí

V Praze-Podolí

1. III. 25

Milý Václave!

Děkuji Ti srdečně za milý list. Také švagrová a neť děkují za vzpomínku a mám vyříditi od nich poručení Tobě i ct[ěné] paní choti. Rád jsem četl, cos napsal mi o pánech synech. Nebudou dělat nečest Chrudimákům. Můžete z nich míti oprávněnou radost. Že Vám ne jeden dobrodineček chrudimský závidí, vsadím se o krk, ale ať jen se žere. Jiní Chrudimáckové dělají Chrudimi zase ostudu! Každý něco! Tak si, milý brachu, při psaní těch vzpomínek na dávné časy, vzpomínám na septimu gymnaziální, tehdy jsme se

scházivali u Tebe, na stůl papíry poházený, na Strachovského reliéf (podobizna Tvého bratra), na Tvého tatíka v kožichu, na bručavou hospodyni, na soukromé taneční hodiny v staré tělocvičně, na Trauba a jeho housličky atd. atd. A zase zvláštní věc: Nevím, kdo z našich hochů to tehdy k Tobě chodil; zdá se mi, že Plíška, Jonáš a Nevole. Mimochodem: tuhle jsem slyšel, že prý Toníka našeho potkalo jakési rodinné neštěstí. Nevíš o tom?^{a1} Ale první snad už s námi do septimy ani nechodil. Jožinka² jsem neviděl už spoustu let, zdali pak je dosud živ? Škoda přece jen, že jsme nikdy po maturitě pořádně nesešli. Zdali pak žije ještě chlumský Ondráček? O tom by mohl něco vědět Malinský. Benjamína jsem už dlouho neviděl. Šubrta ani jednou, co jsem v Praze a jsem tu teď už pomalu 30 let!³ A on, myslím, také. – Posílám Ti tedy ještě dvě „vzpomínky“. Ale jsi opravdu na omylu domnívaje se, že můj dopis stran toho, co jsi měl již v rukou, mířil k tomu, donutiti Tě – jaká kakofonie^b se mi povedla!^c „titi Tě“ –, abys zaslané otiskl. Nikoliv. Mám opravdu obavu, že moje memoáry nezajímají největší část čtenářů „Zpravodaje“. Ale myslíš-li, že se mýlím, „dělej jak rozumíš“. Zejména, prosím Tě, dohlédni na korekturu. Jsem škrabal; aby sazeč nevysadil nějaký nesmysl. Památník k poslednímu sjezdu chrudimských gymnazistů patrně již asi nevyjde.⁴ Poslal jsem do něho profesoru J[aroslavu] Adámkovi vzpomínku na gymnaziální studia. Přepracoval jsem ji a poslal bych Ti pro „Zpravodaje“. Mluvíš-li s ním někdy, zmiň se mu o věci. – Včera mne potěšil svou návštěvou ředitel Poslt. Poklábosili jsme si trochu. Přišli jsme také na stavbu domů u nádraží, proti níž bojuje Váš „Zpravodaj“. Tvoje srovnání s bojem o gymnázium je trapné, ač ovšem příčiny zdají se mi – vzdálením pozorovateli – trochu jiné! Ta „Jezbruna“ (snad původní německé Giessbrunnen?) svou vlhkostí by mne tak nestrašila. Byla to neveliká studánka; ale ostatní okolnosti mluví proti stavbě.⁵ – Ten řád fondu J[osefa] P[apáčka] jste dobře udělali. Navrhl jsem jen několik malých změn. Po mé smrti dostane fond ještě 1 000 moučnou půjčku. To jsem pověděl jen P[oslt]ovi a Tobě a rovněž jemu jsem oznámil a Tobě, také sub rosa^d oznamuji, že několik tisíc, které jsem chtěl věnovati Podolu na památku toho, že byl jsem tu prvním ředitelem měšťanských škol, hodlám odkázati svému rodnému městu, ač-li ovšem okolnosti nějaké, nepředvídané, nezpůsobí, že bych vůbec ony peníze odkázati nemohl, nýbrž sám spotřeboval. Úmysl svůj změnil jsem po tom, když zdejší místní školní rada, jejímž předsedou je bývalý lampář, dnes snad revisor plynárenský nebo co, tak příkře se ke mně zachovala, když podával jsem žádost o ponechání dosavadního naturálního bytu za nájemné. Krátce Ti jen řeknu, že národ[ní] sociálové, českoslov[enští] sociálové i národní demokrati jednosvorně pracovali, aby můj byt dostal v nájem člen m[ístní] šk[olní] rady, zdejší učitel, tajný bolševik, jenž měl dva byty a oba za značné ústupné opustil. Mohlo by se mluvit skoro o zneužití úředního postavení. Praha ovšem zatím přání těchto výtečníků nevyhověla. Tak se mně odměnili tito chlapíci za moji práci pro školu i za nemalé dary věcné a na zeměpis mnou jí učiněné. Při tom jest to zajímavé, že onen protěžovaný není nic jiného než člověk velké huby a při tom lidé i leccos jiného mu vyčítají. Počítám, že jen tyto starosti s bytem ke všem mým neduhům přivodili mi nervové třesení, které mne kolik měsíců už zlobí. Pořád se také zamýšlím, co s knihovnou. Mám starost, aby mou univerzální dědičku neť při prodeji neokradli, a zase se nemohu, dokud jsem ještě k čemu, od knih odloučiti. Slíbili mi pomoc moji přátelé univerzitní profesoři Daneš, Koláček a V[ladimír] A[ndrejevič] Francev (Rus), bude-li se knihovna prodávat až po mé smrti. Teď bych ji prodal nerad. Knihovna má skoro 3 000 svazků a myslím, že bratru stojí za osmnáct až dvacet tisíc korun. Jen slovníky mají cenu aspoň 1 000 K.^e

Teď jsem Ti ale napsal epištolí,^f že Tě bude až mrzet. Příkládám dvě vzpomínky, otiskni je, prosím, dle číslování.⁶ Milostivé ruku líbám a Tebe srdečně pozdravuji. Tvůj starý brach^g

Ppčk

Dopis

SOkA Chrudim, f. Václav Ježek, i. č. 7, k. 1. Originál, rukopis, dvojlist, 10,5 x 17 cm, psáno perem na s. 1-4.

- a – Text „Mimochodem...Nevíš o tom?“ připsán na dolním okraji stránky.
- b – Kakofonie = nelibozvučné seskupení tónů nebo hlásek.
- c – Text „se mi povedla!“ připsán na horním okraji stránky.
- d – Sub rosa = důvěrně, jako tajemství.
- e – Text „Knihovna má...aspoň 1 000 K.“ připsán na levém okraji stránky.
- f – Epištola = nabádavý veřejný list.
- g – Text „Ted' jsem Ti ale...Tvůj starý brach Ppčk“ připsán na horním okraji stránky.

- 1 – Papáček zmiňuje spolužáky z gymnázia: Josef Jonáš, Nevole Antonín, Plíške Karel.
- 2 – Z křestního jména není zřejmé, o kterého spolužáka P. Papáčka se jedná, do jeho ročníku patřili Josef Janeček, Josef Jonáš a Josef Klapka.
- 3 – Papáček zmiňuje spolužáky z gymnázia: Benjamín Jedlička, František Malinský, Jan Ondráček, František Šubrt.
- 4 – P. Papáček zaslal Jaroslavu Adámkovi vzpomínku na studia na gymnáziu, jejíž rukopis je uložen v RM v Chrudimi pod př. č. 388/86. Zmiňovaná vzpomínka nebyla ve Zpravodaji Chrudimska otištěna. Almanach k 60 letům gymnázia nevyšel.
- 5 – V roce 1925 se připravovala výstavba nájemních domů v lokalitě pod vlakovým nádražím, která vyvolala veřejnou polemiku. Část veřejnosti a město byly pro výstavbu, Ferdinand Pochobradský, zástupci okrašlovacího spolku aj. byli proti stavbě domů, které měly vyplnit do té doby prázdný prostor, a argumentovali mj. finanční nákladností celé akce.
- 6 – P. Papáček přiložil k dopisu dvě vzpomínky nazvané Setkání s Chrudimáky v Rusku I. a II., které byly otištěny ve Zpravodaji Chrudimska v srpnu a září 1925, (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 27. 8. 1925, č. 35, s. 3-4 a Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 3. 9. 1925, č. 36, s. 2-3).

Pa-3

**Pavel Papáček Václavu Ježkovi
1925, 2. července, Praha-Podolí**

Praha-Podolí 140
2. 7. 25

Milý brachu! Tak jsem Ti věru za toho spěchu ani nepoděkoval za vzpomínku k mému svátku. Tedy dodatečně pěkně děkuji. Měl jsem radost z milostpaní, jak dobře vypadá a přece to je už hezkou hromádku let, když jsem k Vám, novomanželům, chodíval na trachtací a později učil děti zpívat „Ve tři čtvrti na jednu“. – Že by podobizna Pippicha byla podařená, podle fotografie ruky soudě, říci nemohu.¹ Máme s našimi pomníky vůbec jakousi smůlu. Pomník Husův je jako kašna, kol Palackého pomníku nesmí jít těhotná žena, sice by porodila nějakou příšeru.² Nový pomník Čechův³ vypadá jako pomník nějakého krejčího, když jde odvádět práci a kdo viděl skicu pomníku Komenského pro Amsterdam,⁴ nemůže se diviti, že ho v Amstrdamě nechtěli. Stejně nepodařený je rovněž Štursův Smetana.⁵ Páni sochaři mají sice velké sebevědomí, ale buď málo talentu anebo si z nás dělají blázny. Viz Bílkův návrh na pomník bělohorský.⁶ Tak tedy ještě jednou díky a buďte hodně zdraví. Se srdečným pozdravem.

P. Ppčk

Dopisnice.

SOkA Chrudim, f. Václav Ježek, i. č. 7, k. 1. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. Václav Ježek rada okr. spr. výb. v. v. v Chrudimi“.

- 1 – V roce 1925 byla odhalena pamětní deska Karlu Pippichovi na budově sokolovny v Chrudimi. Na desce je reliéf s podobiznou K. Pippicha.
- 2 – Pomník M. Jana Husa na Staroměstském náměstí a pomník Františka Palackého na Palackého náměstí v Praze 1.
- 3 – Pomník Svatopluka Čecha v sadech Svatopluka Čecha na Vinohradech, který byl odhalen v roce 1924.
- 4 – Papáček pravděpodobně zmiňuje návrh pomníku od sochaře Jana Štursy.
- 5 – Pomník Bedřicha Smetany na Smetanově náměstí v Praze, odhalený v roce 1924.
- 6 – Nerealizovaný návrh pomníku na Bílé hoře sochaře Františka Bílka.

Pa-4

Pavel Papáček Václavu Ježkovi
1925, 29. července, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140
 29. VII. 25

Milý Václave, konečně jsem dostal několik volných výtisků svého překladu Helmoldovy Kroniky slovanské, jeden Ti posílám.¹ Je to pěkný doklad německé kultury! Ten slavný národ byl stejně barbarský za časů Cimbrů a Teutonů, jako když vraždil Belgičany za to, že hájili své vlasti, a ničil remešskou katedrálu, protože záviděl Francouzům tuto stavitelskou pohádku. A asi kritika, doufám, knížku moji zase umlčí, jako dělá s mými pracemi vůbec.^a – Pomaloučku dokončuji revisi „Vzpomínek“. Snad je přece jen ještě vydám, než zaklepu bačkorama. Lecos jest proto třeba pozměnit. Někteří moji „dobří“ přátelé, kteří rozhodovali kdysi o mém osudu, jsou dosud na živu. Bojím se, abych nenarazil. Kdybych Tě tu měl na blízku, musil bys některé partie přečísti. Už to bude asi 280 obyčejných čtvrtěk na jedné straně popsaných stejným asi s tímto písmem.² – Vedle toho bavím se překládáním „Slova o výpravě Igorově“ a píši k němu delší úvod.^b Novin nemám žádných. Nemoc pokračuje. Sedím doma zalezlý jako šnek a vyharčuji jen do hospody a kavárny. – Poruč mne, prosím, své ctěné choti, pozdrav kamarády a buď hodně zdrav!

Tvůj starý Pavel

Dopisnice.

SOKA Chrudim, f. Václav Ježek, i. č. 7, k. 1. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. Václav Ježek rada okr. komise v. v., spisovatel atd. v Chrudimi“.

a – Text „A asi kritika...pracemi vůbec.“ připsán na levém okraji stránky.

b – Text „a píši k němu delší úvod.“ připsán na dolním okraji stránky.

1 – Kniha vyšla v nakladatelství Šolc a Šimáček v roce 1925 pod názvem Vyhubení Slovanů pobaltských.

2 – Papáčkovy vzpomínky jsou uloženy v Regionálním muzeu v Chrudimi pod př. č. 388/86 a 411/86. Jedná se o několik samostatných textů, v nichž vzpomíná na dětství, studia na gymnáziu a univerzitě a na učitelské působení.

Pa-5

Pavel Papáček Václavu Ježkovi
1925, 22. prosince, Praha-Podolí

Praha XV. Podolí 140
22/XII 25

Veselé Vánoce a šťastný nový rok!^a Přeje celé ježčí rodině starý její přítel, chrudimský conlanti[?].^b To je už Vánoce, co nebyl jsem v Chrudimi! Pomalu již nevím ani, jak to u Vás vypadá. Jistěže ten Tvůj Zpravodaj sem tam něco mi poví o Chrudimi a dnešních Salvatorcích,¹ ale to už namnoze nejsou ti „skalní“, nýbrž jen přistěhovalci. Ti praví už dosalvátorkovali. Tedy ještě jednou všechno dobré!^c

P Pček

Dopisnice.

SOKA Chrudim, f. Václav Ježek, i. č. 7, k. 1. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1. Adresa: „Pan Václav Ježek rada okr. spr. kom., spisovatel atd. v Chrudimi II“.

a – Text „Veselé Vánoce a šťastný nový rok!“ předtištěn na adresní straně dopisnice.

b – Slovo není dobře čitelné.

c – Text „všechno dobré!“ a podpis jsou napsány na levém okraji dopisnice.

1 – Salvátorci byli členové chrudimské humoristické společnosti, která se scházela v restauracích až do poloviny 90. let 20. století. Písemnosti Salvátorků, především zápisové knihy z jejich schůzek tzv. slezin jsou uloženy v RM v Chrudimi.

Pa-6

Pavel Papáček Václavu Ježkovi
1926, 2. července, Praha-Podolí

Praha XV.-Podolí
2.VII.26

Milý brachu! Ještě několik poznámek ke knižnici. Bylo by snad dobře, abyste se dotázali pražských antikvariátů, zač by Vám opatřili některé vzácnější knihy, které jsou v mé knihovně a jichž cena mohla by se zdát vysoká! Dnes jsem dostal seznam Andréův (od Prašné brány).¹ Za Hájka (z roku 1879) žádá [...] 400 K. Za Palackého dějiny Riegrovo vydání (já mám 1. vydání) 400 K atd. Stran ruských klasiků mohli byste se dotázati v ruském knihkupectví „Plamja“ (kores[ondence] česká) v Ječné ulici. Některé ruské a polské spisy historické nelze ovšem už ani antikvárně a za velkou cenu zakoupiti (kupř. díla Povinského, Gilferdinga, Lebedova, W. Brynslawského aj.) –

Při té příležitosti ještě něco stran životopisu. Nebylo by také proto vhodné uveřejniti životopis, ježto by některé věci pak nutně se opakovaly ve „Vzpomínkách“. Nech tedy ležeti, dokud nepřečteš „Vzpomínky“.² Za to, prosím, byl bych tuze vděčen za urychlené jednání o knižnici.

Nehněvej se, že Tě pořád obtěžuji. Srdečný pozdrav a uctivé poručení „babičce“.

Nazdar!

Pavel

Nota bene: Sub rosa!^a K. V. Rais prý vážně stůně.^b

Dopisnice.

SOKA Chrudim, f. Václav Ježek, i. č. 7, k. 1. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Pan Václav Ježek, okr. rada, spisovatel atd. v Chrudimi“.

a – Sub rosa = důvěrně, jako tajemství.

b – Text „Nota bene:...prý vážně stůně.“ je napsán obyčejnou tužkou na dolním okraji stránky.

1 – Jedná se o Andréovo knihkupectví a obchod uměleckými předměty a hudebninami v Havířské ulici v Praze.

2 – Z dopisu není zřejmé, kdo je autorem životopisu. Je možné, že se jedná o přepracovanou přednášku Václava Ježka, která byla zveřejněna v Chrudimském kraji v roce 1923. Papáček připravoval také své vzpomínky, které nevyšly souborně, pouze několik samostatných textů bylo otištěno ve Zpravodaji Chrudimska v roce 1925. Rukopis Papáčkových vzpomínek, složený ze samostatných textů, v nichž vzpomíná na dětství, studia na gymnáziu a univerzitě a na učitelské působení, je uložen v Regionálním muzeu v Chrudimi pod př. č. 388/86 a 411/86.

Pa-7

Pavel Papáček Václavu Ježkovi
1926, 14. července, Praha – Podolí

Praha-Podolí 140

14. VII. 26

Milý Václave!

Zdá se mi, že jsem zapomněl posílat Ti katalog své knihovny připomenouti, že z něho máš poznati jen obsah bibliotéky, kterou cením bratru (vazbu knih v to počítaje) na 25 tisíc. Ceny tam uvedené mají býti mým dědicům jakýmsi měřítkem pro případ, že by se knihovna musila prodati po částech a dokonce snad antikvářům. Ani nevím, psal-li jsem Ti už, co míním muzeu odkázati. Není toho ovšem mnoho, ale něco přece. Kromě mých věcí chci Vám věnovati některé práce otcovy a bratrovy. Napiš mně, neposlal-li jsem Ti dosud tento seznam. Zhotovím jej dvojmo a jeden exemplář Ti pošlu. Je dobře, když bude někdo o mým úmyslech věděti. Kdybys při návštěvě Prahy měl pokdy, přijď na trochu šprochu.

Nota bene: Až mi budeš psáti, oznam, prosím, č.p. domu, v němž + Tvůj tatík provozoval mydlářství.¹ Jinak nic nového.

Uctivé poručení milostivé. Nazdar!

Pček

Dopisnice.

SOKA Chrudim, f. Václav Ježek, i. č. 7, k. 1. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. Václav Ježek, rada ok. spr. kom. a spisovatel v Chrudimi“.

1 – Kde otec Václava Ježka Josef Ježek provozoval mydlářství se nepodařilo zjistit. V knize zemřelých města Chrudimě z let 1880-1891 je uvedeno, že zemřel v čp. 23, (SOKA Chrudim, f. Archiv města Chrudimě 1850-1945, kniha zemřelých, i. č. 290).

J-11

Václav Ježek Pavlu Papáčkovi
1926, 4. listopadu, [Chrudim]^a

Milý Pavle, děkuji Ti za říkání, cos mě laskavě poslal. A poněvadž jsem široko daleko známý jako znalec ruštiny a ruských poměrů, vystříhl jsem recenzi z „Nár[odní] pol[itiky]“, úmyslně vynechal uvozovky a dal včera do Zpravodaje, jehož číslo jsem rozkázal Ti poslati.¹ Snad již to máš. Tak jen piš a piš, ať Ti ten čas ujde, a máš co si myslit! – Knihovna bude v brzku vyřízena, to Ti vše sděluje strejček Poselt^b. Ještě jsem Ti nepsal, že Jirka působí v reál[ném] gymnáziu na Smíchově v Husově ulici zvláštní

náhodou pod Leiserem. To se ten svět točí! Žena i já Tě co nejrdečněji pozdravujeme a přežeme zdraví! Vzadu si najdi náš barák!²

Tvůj starý Vašek.

4/XI 26

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1. Adresa: „Pan PhC. Pavel Papáček, ředitel měšť. škol a spisovatel Praha-Podolí 140“.

a – Místo určeno podle razítka.

b – Správně Poslt.

1 – Recenze Papáčkova překladu Písňe o výpravě Igorově vyšla v Nedělní zábavné a poučné příloze Národní politiky dne 24. 10. 1926, (Nedělní zábavná a poučná příloha Národní politiky, 24. 10. 1926, č. 292, s. 3) a přetištěna byla ve Zpravodaji Chrudimska dne 4. 11. 1926, (Zpravodaj Chrudimska, roč. 4, 4. 11. 1926, č. 44, s. 4).

2 – Na aversu dopisnice vydané Klubem československých turistů je letecký pohled na Chrudim.

Pa-8

**Pavel Papáček Václavu Ježkovi
1927, 6. března, Praha-Podolí**

V Praze-Podolí 140

6. III. 27

Milý brachu!

Tak jsem včera – nemoha spáti – přemýšlel o tom, cos mi pověděl, v jakém stadiu jest otázka prodeje knihovny, a uvědomil jsem si, že přes Tvoje slova, celá věc vlastně už je ztracena. Obtíže se smlouvou zdají se mi býti jen výmluvou. Jaká v tom obtíž napsati: „Kupujeme dle přiloženého seznamu od P[avla] P[apáčka] knihovnu za cenu 24 000 Kč, které zaplatíme dvěma knížkami Chrudimské spořitelny (á 20 000 a 4 000 Kč). Podle přání prodávajícího zůstavujeme mu knihovnu v užívání až do jeho smrti. Na zabezpečení svoje ponecháváme si v uschování obě knížky a máme také právo z peněz uložených bráti úrok do té doby, dokud knihovnu nepřevzeme. Prodávajícímu dáváme současně na řečené knížky depozitní listy, jehož doručiteli po převzetí knihovny obě knížky vydáme.“ Toť jen ovšem krátký obsah. Ovšem musilo by ve smlouvě býti také uvedeno, že muzeum převezme knihovnu v Praze a na své útraty převezme do Chrudimi.^a Myslím, že není třeba se báti z mé strany anebo ze strany mých dědiců, vlastně jen dědičky, nějakých zlých obmyslů. Kdyby však přece knihovna nebyla úplná – čehož nebude – neboť už teď přibýlo za několik set knih neb vazeb, možno si za nedostávající se knihu strhnouti příslušnou sumu, po případě celou koupí zrušiti. Ostatně – to ovšem nech pro sebe – mám v úmyslu ony 4 000 věnovati na jistý fond, který pro Chrudim hodlám zříditi testamentem. Že taxy ponese kupující, jest, myslím, obyčejné.

Pro dosažení úplné bezpečnosti mohlo by se položiti i do depozitního listu výslovně, že platí až po převzetí knihovny.

Knihovna jest pojištěna proti ohni na 25 000 Kč. Kdyby věc provedla se tak, jak výše líčím, bylo by jediné riziko obce v tom, že by v případě zrušení koupě, kdyby knihovna byla neúplná, řeknu rozkradená,^b přišla o to, co bude státi kupní smlouva. Aby ani toho nebylo strachu, složil bych to, co bude smlouva státi, v Chrudimské spořitelně pod podobně sepsaným depozitním listem. Po převzetí knihovny vyplatil by se obnos doručiteli.^c

Ale myslím, že vlastně marně píše, poněvadž už asi rozhodnuto, a já Tě jen asi zbytečně obtěžuji. Přece však dej, prosím, tento list přečísti příteli Posltovi. Po případě snad i některému z těch čtyř juristů (Kitz[lerovi]).^d Rozumí se, že kdyby se Ti podařilo koupit jinak zařídit, byl bych Ti tuze vděčen. Byl jsem tak rád, že tato starost mi odpadla a tak dobře bude vyřízena, a teď mám trampoty nové!

Tak milý, starý brachu, buď hodně zdrav a vyříd' uctivé poručení paní choti.

Nazdar!

Pavel

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 422/86. Originál, rukopis, 2 listy, 11,5 x 21 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa na obálce: „Ctp. p. Václav Ježek, okresní rada a spisovatel v Chrudimi“.

a – Text „Ovšem muselo by ... ..převezet do Chrudimi.“ napsán na dolním okraji první stránky.

b – Text „kdyby knihovna byla neúplná, řeknu rozkradená,“ napsán na dolním okraji druhé stránky.

c – Text „Po převzetí knihovny vyplatil by se obnos doručiteli.“ napsán na dolním okraji druhé stránky.

d – Text „Po případě snad i některému z těch čtyř juristů (Kitz[lerovi]).“ napsán na dolním okraji druhé stránky.

J-12

Václav Ježek Pavlu Papáčkovi

1928, 27. června, Chrudim

Milý Pavle, žena i já přejeme Ti vše nejlepší, zejména zdraví, abys nám zůstal dlouho zachován. Jsem 29. tohoto měsíce a pak 5. a 6. 7. v Praze, hasičuji.¹ Možná, že Tě spíše spatřím 5. neb 6., než o Tvém svátku. Z pohlednice seznáš, že jsem byl již v Brně na výstavě. Mám zaměstnání tolik, že ani nevím, co je to čtvrtý rok penze!

Líbá Tě starý

Vašek Ježků.

V Chrudimi 27/6 28.

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 15 x 9,5 cm, psáno perem na s. 1. Adresa: „Milý přítel PhC. Pavel Papáček, ředitel měšť. škol v. v., spisovatel atd. Praha-Podolí 140“.

1 – Václav Ježek pracoval v hasičském ústředí, v Praze pobýval pravděpodobně na některé ze schůzí Zemské hasičské jednoty.

Pa-9

Pavel Papáček Václavu Ježkovi

[19??, 22. července, Písek]^a

Drahý příteli!

Jsem duchem u Tebe, děkujíc Ti a Tvé milostivé paní choti z duše za lístek gratulační, jakož i Všem známým jonákům. Líbám celou Chrudim, kde nebyl jsem už tak dlouho a kterou snad už nevidím, a po níž se mi stýská jak po žádných duších v ní, mezi nimiž Tvé vévodí. Pozdravuji Burghausera, Bílého a [...] z duše, ze srdce, ty, kteří nám už odešli a jež společně želíme. Je paní Delmová[?] ještě živa a jak se jí daří!

Tvůj starý brach Papáček

Dopisnice

SOKA Chrudim, f. Václav Ježek, i. č. 7, k. 1. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. Václav Ježek, rada ok. spr. kom. a spisovatel v Chrudimi“.

a – Jde o dopisnici s vyobrazením Heydukovy stezky v Písku. Poštovní známka je stržena a část razítka chybí, čitelné je místo odeslání: Písek a část data odeslání: a částečně datum 22. 7., rok není čitelný.

C. Josef Poslt – Pavel Papáček

Pa-10

Pavel Papáček Josefu Posltovi

1923, 22. ledna, Praha

Milý pane řediteli!^a

Posílám seznam a odpověď na pozvání.¹ Děkuji Vám a kol[egovi] Pochobradskému za Vaši o věc péči. Škoda, že jsme o výstavě nevěděli dříve. Strass mi sice psal, ale ovšem ne určitě, takže jsem myslil až na dobu prázdnin.² Ale doufám, že přece do konce tohoto týdne budou naše věci u Vás. Některé písemné památky po otci spolu s litografiemi jeho (kupř. legitimaci a stužku Concordie) dal jsem do zemského muzea. Snad Vám to půjčí. Jakož píšete o životopisu otcově. Prosím, abyste mne jako autora nepodpisovali.

Na výstavu přijdou se podívatí švagrová a netež;³ prosím Vás proto, abyste mně svým časem laskavě oznámili, kdy výstava bude otevřena. Sám, bohužel, nemohu se na cestu odhodlati. Nemoc brání. Co mi schází, povídal jsem Strassovi. Jsem opravdu zvědav, co se na výstavu sejde. Některé věci (drobnosti) už Vám tam nechám, které, o tom ještě Vám napíši. Jiné spolu s některými mými dostanete po mé smrti.

Se srdečným pozdravem a tiskna Vaši ruku jsem Váš dávný přítel

Pavel Papáček.

22/I 23^b

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, dvojlist, 10,5 x 17 cm, psáno perem na s. 1-2. Na levém okraji dvojlistu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Na pravém okraji první strany Papáčkem připsaná poznámka: „Soukromé!“.

b – Pod textem na druhé stránce rukou pisatele dopisu poznámka: „2 přílohy“.

1 – K dopisu byla přiložena P. Papáčkem vyplněná přihláška předmětů na výstavu akademického malíře Josefa Papáčka, kterou připravovalo vlastivědné muzeum.

2 – Dopis Eduarda Strasse není v Papáčkově pozůstalosti v Regionálním muzeu v Chrudimi uložen.

3 – Marie Papáčková, manželka Anastáze Papáčka a její dcera Marie, provdaná Švejdvová.

Po-1

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi

1923, 23. ledna, Chrudim

Velectěný příteli!^a

Především děkuji Vám za vydatnou přátelskou pomoc při provádění naší výstavy. Vaše přihláška nás velmi mile překvapila svou hojností a rozmanitostí. Teď teprve budeme hodně blízko u cíle, když ne co do úplnosti počtu (což ovšem by bylo vůbec nemožné), tedy aspoň co oborů výtvarné činnosti zvěčnělého pana otce Vašeho. Fotografie i listiny jsou nám ovšem velevítány a umístíme je ve zvláštní vitríně pod sklem.¹

Zemské muzeum jsme požádali též o zapůjčení obrazů, litografií i osobních památek; dosud neodpovědělo. Životopis páně otcův v čele katalogu bude označen – souhlasíte-li – značkou P.Ch., která je na rukopise.² S odesláním beden v tomto témdu[!] nechvátejte. Místnost výstavní jest – následkem velkého návalu účastníků kurzu pro

malířství písma atd., pro něž obvyklá místnost nestačovala – do 4. února zabrána, takže před 4. únorem nebudeme moci na instalaci výstavy pomyslet. Mimo to chrudimští někteří liknavci dosud své obrazy nepřihlásili, bude nutno je upomenout, a to zase se o nějaký den zdržíme. Za to ochotně – nečekaně – nám vyšel vstříc farář morašický, který nám půjčí 4 velké obrazy při slavnosti Božího těla ve Stolanech používané. Medlešický baron odmítl půjčiti obraz z kaple zámecké.³ Ale těším se opravdově, že se toho sejde opravdu v hojnosti i v kvalitě utěšené. Před nedávnem jsme koupili pro sbírky jeden obraz (Větrný mlýn za noci) od Vašeho pana otce a jeden (kostelík v Kočím) od Vašeho pana bratra.⁴ Až se dojde jednou k vybudování obrazové galerie chrudimské, bude tato mít hned pro začátek materiálu, a to dobrého až výborného aspoň pro 2 velké sály. Dnes je však nouze o místnost, v našem muzeu bohužel místa pro galerii nemáme, a tak obrazy jsou více než dvěma třetinami svého počtu uloženy v depotech.⁵

Datum otevření výstavy, při němž o Vašem panu otci promluví profesor Pochobradský, oznámíme Vám jako vůbec i všem vystavovatelům předem zvlášť a zašleme Vám katalog mile rádi v počtu výtisků, jaký si budete přát.⁶

Co se týče Vaší zmínky, že nám zde po výstavě některé věci pro muzeum necháte a jiné chcete po Svě smrti věnovati, přijímám s povděkem na vědomí; budou umístěny v síni chrudimské.

Ale s tím posmrtným odkazem ještě sečkejte hodně dlouho, nemoc a myšlenky na poslední věci člověka zapuďte a buďte dobré mysli. Já jsem, milý příteli, při své dvašedesátce, též zdraví silně pocuchaného. Dle rady lékařské jsem léčil revmatismus a rozbouřil jsem si při tom léčení srdce tak, že je mně dnes každý krok, každý pohyb tělesný obtížný, ba bolestný, že nemohu vydechnout. A tak musil jsem nechat revmatismus řídit a léčím srdce medikamenty, o nichž lékař sám říká, že nemohou valně pomoci. Nejúčinnější byl by prý úplný klid pracovní, tělesně i duševně. Na to ovšem nelze mi teď pomýšlet. A tak v práci raději na vše zapomínám a ponechávám vše i to srdce dýchavičné "osudu", ve který jsem nikdy nevěřil.

Upřímně Vám, velectěný a milý příteli, přeji, byste zdraví úplného zase nabyli a upevnili si je na mnohá a mnohá ještě léta. Sobě pak přál bych si, bychom se po dlouhé přestávce zase jednou shledali. Při výstavě budeme na Vás všichni velmi vzpomínati.

Srdečně Vás zdravím, přátelsky Vám ruku tisknu a jsem Vám v přátelské úctě upřímně oddaný

Poslt

V Chrudimi 23.I.1923

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Koncept, rukopis, list, 21 x 34 cm, psáno perem na s. 1-2. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Nad textem je poznamenána adresa: „Velevážený pán pan PhC. Pavel Papáček ředitel měšťanských škol atd. v Praze-Podolí“, v pravém horním rohu jednacím číslem: „k. č. 19“.

1 – Papáček slíbil zapůjčit a skutečně zapůjčil nejen obrazy, ale také různé písemnosti svého otce Josefa Papáčka.

2 – Z dopisu nevyplývá o jaký rukopis se jedná a kdo je jeho autorem.

3 – Baron Wiedersperg.

4 – Zmiňovaný obraz Větrný mlýn od J. Papáčka se ve sbírkách RM v Chrudimi nenachází, obraz Kostelík v Kočím od Anastáze Papáčka je uložen ve sbírce výtvarného umění pod i. č. U 2099.

5 – V muzejních budovách nebyly vhodné sály s vrchním světlem pro umístění galerie.

6 – Výstava se konala ve dnech 14.-28. února 1923.

Pa-11

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1923, 1. února, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 1. 2. 23

Milý příteli!^a Děkuji Vám pěkně za Váš laskavý přípis soukromý i za zprávu, že zásilky naše dobře došly.¹ K dopisu Vašemu: Nechte tedy pod životopisem značku P.Ch. Pražské muzeum, doufám, vám půjčí, co ode mne obdrželo. Že b[aron] W[iedersperg] odmítl půjčiti obraz, mne mrzí. Já mu prostřednictvím Dr. Strasse dal jednu litografii hraběnky Henrietty Trautmans[dorfové], jeho příbuzné.² Také mně nepoděkoval. Zdali pak někdo přihlásil obraz sv. Salvátora? Těch otec namaloval snad sta. – Nerad slyším, že postonáváte! Kamaráde drahý, už nejsme těmi junáky, jako jsme byli, když jsme hráli v Praze "Medvěda námluvčím".³ Tak to někdy všechno vidím před sebou. Vůbec teď jaksí častěji vzpomínám na Chrudim, třebaže málo dobrého jsem tam zažil. Abych se vrátil ještě k naší zásilce. Prosím Vás poznamenejte si někam, aby ty věci, které jste obdrželi prostřednictvím Ottových, byly vráceny přímo na adresu švagrové (Marie Papáčková, vdova po profesoru na Kr[álovských] Vinohradech, Jungman[nova] tř[ída] číslo 1183) A teď zatím, nazdar! Za vše děkuje jsem Váš oddaný

P Ppčk

Nota bene: Pozdravte kamarády.^a

Dopisnice

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 14 x 8 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. Jos. Poslt, ředitel musea atd. v Chrudimi“. Na dolním okraji dopisnice jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a– Text „Nota bene: Pozdravte kamarády.“ připsán na levém okraji dopisnice.

- 1 – Pavel Papáček odeslal předměty k zapůjčení na výstavu J. Papáčka ve dvou bednách poštou.
- 2 – Baron Wiedersperg byl příbuzným hraběnky Henrietty Trautmansdorfové, která umožnila Josefu Papáčkovi vystudovat malířskou akademii.
- 3 – V Krylovově hře Medvěd námluvčím vystupovali Poslt s Papáčkem a dalšími ochotníky na začátku roku 1887 v ruském kroužku při Umělecké besedě v Praze.

Pa-12

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1923, 16. února, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 16/2 23

Milý příteli!^a

Dnes jsem dostal plakát výstavy. Děkuji Vám srdečně. Zjutra odjedou do Chrudimě švagrová s neteří, aby byly v neděli přítomny přednášce pana profesora F. Pochobradského.¹ Vyhledají Vás před přednáškou. Prosím, abyste je laskavě představil panu profesoru a je-li třeba ještě někomu, tedy i tomu, aby vyřídily svůj a ovšem i můj dík pánům pořadatelům. Myslil jsem, že se snad přece podívám do Chrudimě, ale nejde to. Plíčky zlobí. Jestliže jste vydali katalog výstavy, pošlete mi po švagrové jeden exemplář, prosím. Co ponechám Vám pro muzeum po výstavě, ještě Vám oznámím. Chystám pro Vás také naši rodinnou bibli (Severina z Kutné hory), sice hrozně sešlou, ale zajímavou (Píši o ní článek pro noviny).² Zatím díky za vše a "nazdar!" Váš oddaný přítel

P. Pček

Dopisnice

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 13,5 x 9,5 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctěný pan Jos. Poslt, ředitel musea v Chrudimí“. Na dolním okraji dopisnice jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Nad adresou vpravo nahoře je připsáno jednacím číslo: „75/17. II. 1923“.

1 – Ferdinand Pochobradský přednášel o Josefu Papáčkovi dne 18. 2. 1923. Část jeho přednášky byla otištěna v Chrudimském kraji dne 24. 2. 1923, (Chrudimský kraj, roč. 12, 24. 2. 1923, č. 4, s. 1-2).

2 – V RM v Chrudimive fondu Pavel Papáček se zmiňovaný článek nenachází a nebylo zjištěno, zda byl otištěn. Severýnova bible věnovaná P. Papáčkem je uložena v RM ve sbírce starých tisků př. č. 27 492.

Pa-13

**Pavel Papáček Josefu Posltovi
1923, 27. února, Praha-Podolí**

V Praze-Podolí 27. ún. 1923

Vážený a milý příteli!

Tak se tedy výstava chýlí ke konci! Pořád jsem si myslel, že se přece podívám do Chrudimě, ale nejde to. Není mi dobře, ačkoliv chodím a konám obyčejné své práce. Dostal jsem několik lístků od návštěvníků výstavy. Všichni pochvalují – jako moje švagrová – uspořádání výstavy a pěkný výklad pana profesora Fer[adinanda] Pochobradského, jehož výťah přečetl jsem si v "Chrud[imském] kraji".¹ Děkuji Vám srdečně; panu profesorovi budu psát zvlášť, současně s "úředním" poděkováním ředitelství muzea. Než však tento spis napíši, rád bych se s Vámi o čemsi poradil, což, prosím, abyste zatím u sebe ponechal. Umínil jsem si věnovati 1 000 korunový úpis státní moučné půjčky jakožto slabý důkaz své vděčnosti vl[astivědnému] muzeu za uspořádání výstavy na nějaký účel s Vaším muzeem v souvislosti stojící. Půjčka ponese 60 K ročně a tu si myslím, že by se mohly uděliti nějakému dobrému kreslíři z Vašich kurzů jako odměna z fondu Josefa Papáčka. Bohužel: z mála mohu jen málo věnovati. Porad'te mi tedy účel a nezlobte se, že Vás tím obtěžuji.

Jakož jsem Vám již psal, že chci nechati muzeu některé věci: Oznamuji ted', které. Jsou to následující čísla:

- 32. podobizna Kampelíkova
- 43. pohled na Mik[ulovice]
- 44. genre
- 49. podob[izna] J. Kos
- 69. sešit
- 70. opis písně
- 71-82. pokud myslíte, že má pro muzeum cenu
- 98. studie k obr[azu] farn[ímu]
- 100. figur[ální] komp[ozice]
- 101. stud[ie] k obr[azu]²

Později dostanete ostatní mé památky a také naši rodinnou bibli, od nichž dosud nemohu se odloučiti.³

Slíbil jste mi katalog. Máte-li zbytečný, prosím, přiložte jeden k zásilce, až budete mi vraceti obrazy. Jeden katalog mi přinesla švagrová. Děkuji pěkně. Máte-li nějaký neporušený snímek podobizny otcovy (v katalogu jest porušena), byl bych za jeden povděčen.

Zásilku švagrové račte adresovati přímo na ni (nikoliv na Ottovy). Adresa: Marie Papáčková, Kr[álovské] Vinohrady, Jungmannova, číslo 78.

Tak teď jsem Vám toho zase naškrábal, že řeknete "čert vem Pavla", ale už Vám, milý starý příteli, není pomoci. Proto se nehněvejte. Se srdečným pozdravem jsem Váš upřímně oddaný

Pavel Papáček

P. S. Onen malíř na dvojportrétu (číslo 19) nemůže ovšem býti nedávno zemřelý Gareis; ten nemohl s otcem studovati.⁴ Já jen se pamatuji, že otec tak nějak jej jmenoval – možná také Andrejs nebo podobně - a při tom, nemýlím-li se říkal, že brzy umřel. Až bude pokdy, pokusím se u ředitelství mal[ířské] akademie vyzvědět, kdo končící na -eis v letech 1843-48 tam se učil malířství. Nu konec konců možná také, že mne paměť úplně klame. Také nemohu zaručiti jako otcovu kresbu číslo 32.⁵

P. P.

Dopis

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, 3 listy, 17 x 21 cm, psáno perem na s. 1, 3 a 5. Na levém okraji všech listů jsou dva otvory pro založení do pořadače.

1– Ferdinand Pochobradský přednášel o Josefu Papáčkovi dne 18. 2. 1923. Část jeho přednášky byla otištěna v Chrudimském kraji dne 24. 2. 1923, (Chrudimský kraj, roč. 12, 24. 2. 1923, č. 4, s. 1-2).

2 – Jedná se o následující předměty: 32. portrét Dr. Františka Cyrila Kampelíka, 43. kresba Mikulovic, 44. kresba pracovny J. Papáčka v době studia, 49. portrét Dr. Josefa Koseyka (litografie), 69. sešit s kresbami a poznámkami J. Papáčka z roku 1837, 70. opis české písně s podpisem J. Papáčka, 71. výuční list J. Papáčka od chrudimského malíře Vojtěcha Šlechty, 72. vysvědčení J. Papáčka z II. třídy farní školy v Třebosicích z roku 1843, 73. vysvědčení J. Papáčka od chrudimského malíře a „štafíra“ Vojt. Šlechty z roku 1842, 74. 6 ks vysvědčení J. Papáčka z pražské akademie malířské z let 1843-1847, 75. účet litografického závodu Machkovy vdovy v Praze z roku 1846 za tisk 75 listů jeho portrétu hraběnky Henrietty Trauttmannsdorfové, 76. cestovní pas J. Papáčka z roku 1847, 77. průchodní list J. Papáčka do Pardubic, vydaný v Praze roku 1848, 78. cestovní pas J. Papáčka z roku 1848, 79. průchodní list J. Papáčka pro Prahu z roku 1848, 80. vysvědčení J. Papáčka z pražské akademie malířské z roku 1848, 81. vysvědčení zachovalosti pro J. Papáčka, 82. vysvědčení J. Papáčka z pražské akademie o výcviku v modelování v roce 1856, vydané sochařem Eduardem Veselým roku 1875, 98. studie k oltářnímu obrazu do Mikulovic, 100. figurální kompozice z doby studií, 101. studie k oltářnímu obrazu do Mikulovic.

3 – Severýnova bible věnovaná P. Papáčkem je uložena v RM v Chrudimi ve sbírce starých tisků př. č. 27 492. Viz pozn. 2 k dopisu Pa-12.

4 – Malíř Antonín Josef Gareis ml. zemřel roku 1922. V současnosti je za druhého malíře na portrétu považován skutečně Antonín Josef Gareis, (Nesejt, František: Josef Papáček. V: Chrudimský vlastivědný sborník, roč. 4, 1999, s. 25-34). Autoportrét je uložen ve sbírce obrazů RM v Chrudimi, i. č. U 1965.

5 – V katalogu je pod číslem 32 zařazena již zmiňovaná kresba tužkou s portrétem Dr. Cyrila Kampelíka, lékaře a spisovatele v Kuklenách.

Po-2

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
[1923, 5. března,]^a Chrudim

V Chrudimi dne 5. února 1923

Velectěný milý příteli!

Nejprve přijměte i moje soukromé upřímné blahopřání k Vaším šedesátinám spolu s přáním mnoha zdraví co nejpevnějšího na další ještě čtrnáctá léta zdaru, spokojenosti i radosti z práce. V sobotu dne 3. tohoto měsíce provolali jsme Vám po pěkné přednášce ředitele Ježka všichni upřímně „Bud' zdrav na léta přemnohá!“ a rádi bychom Vám byli stiskli ruku. Sešlo se nás, Vašich přátel, hezký kroužek.

Škoda, že jste nemohl přijeti zhlédnout výstavu! Mne také, milý příteli, zle týrá úbytek zdraví a nevím, kde bych se řádně léčil. Až se trochu oteplí, zajedu do Prahy, nevím však ještě ke komu, by mě jednak prohlédl, jednak mně poradil. Záducha, vada (nervóza?) srdce, revmatismus a snad i dna! Je to toho půl litanie a skočilo to na mne, ani nevím jak a kdy. Inu je mi už 62.

Ale teď raděj k věci!

Chcete, bych poradil ve věci toho věnování 1 000 Kč st[átní] půjčky moučné.¹ Přemýšlel jsem o tom, ale nevím, pro co se rozhodnout. Kdyby mohlo disponovati průmyslové muzeum, které pořádá kurzy živnostenské (pro malíře pokojů, dekorací, písma, štítů a pod.), mohlo by odměnu z úroků dávatí nejlepšími frekventantům kurzů těchto, jež však nejsou pořádány každý rok, nýbrž v obdobích asi tříletých. Kdyby nadace byla dána k dispozici vlastivědnému muzeu, soudím, že by se mohla dávatí odměna každoročně nebo v obdobích dvouletých žáků či žákyni buď na st[átním] reál[ném] gymnáziu nebo st[átním] učitelském ústavě nebo na dívčím lyceu (dívčím reál[ném] gymnáziu) nebo na st[átní] odb[orné] škole průmyslové (tedy buď na jednom z těchto ústavů nebo na kterémkoli z nich nebo střídavě) za nejlepší výkony kreslířské vůbec nebo zejména za kresby krajinné, objektů stavebních (v celku i v detailech), památek uměleckých i lidových z Chrudimska nebo z východních Čech vůbec. Tyto kresby přišly by pak velice vhod pro sbírky vlastivědného muzea, když leckdy nelze pořizovati snímky fotografické. – Sud'te nyní sám a vyberte, co uznáte za nejvhodnější!

Děkuji Vám vřele za věnování čísel kat[alogových] 32, 43, 44, 49, 69, 70, 71 - 82, 98, 100 a 101 pro muzeum naše respektive pro jeho oddělení J. Papáčkovo; rovněž již předem děkuji za obmyšlené budoucí podarování muzea dalšími památkami rodinnými a po Vašem panu otci, jež se připojí k oněm od Vás již v roce 1911 věnovaným.²

Současně posílám Vám jako tiskopis 10 výtisků našeho katalogu výstavního. Lepší otisk podobizny Vašeho pana otce než je v katalogu, bohužel nelze ze štočku docílit. Náš správce Šterba slíbil však, že pokusí se o dobrou kopii fotografickou ze svého negativu. Tento však musí prý dříve hledati ve svém archivu negativů.

Jelikož hned ke 4. tohoto měsíce musila býti zinstalována výstava grafiky Sdružení „Hollar“, můžeme teprve v tomto týdnu postupně vraceti obrazy a památky k výstavě pana otce Vašeho vypůjčené.³ Proto prosím Vás i Vaši paní švagrovou⁴ za laskavé strpení na několik málo dní.

Za vypátrání jména onoho malíře – eisa byl bych Vám velmi vděčen. Zvěděl jsem v době výstavy, že číslo kat[alogové] 34 je též autoportrét Vašeho pana otce z doby akad[emických] studií. Rád bych též věděl, kdo to byl František Papáček, mlynářský, jehož pracovní vysvědčení chrudimské z roku 1801 bylo vystaveno pod číslem k[atatalogovým] 42. Na témže vysvědčení vlevo dole je podpis Jos[ef] Papáček. Kdo byl as tento?⁵ Z vysvědčení (číslo k[atatalogové] 71)⁶ jsem seznal, že otec Jos[efa] Papáčka jmenoval se František, nikde však – přes usilovnou pomoc paní Vl[astimily] Sýkorové⁷ – nemohl jsem

se dopátrati křestního a rodného jména jeho matky (číslo k[atalogové] 37) ani jeho tety (číslo k[atalogové] 31).⁸ Kdybyste mohl mi něco oznámiti, doplnil bych si data v katalogu.

Paní Wanžurová⁹ vyprávěla mi anekdotu o zamřížovaném portrétu jakési paní Čejkové, poznamenal jsem si ji též. Byl bych povděčen i za sdělení jiných příhod ze života pana otce Vašeho, než upadnou v zapomenutí. Dle Vaší nynější zprávy poznamenal jsem si k číslu kat[alogovému] 32, že autorství Vašeho pana otce není zajištěno; z nápadné shodnosti této kresby (i jejího způsobu provedení) s kresbou Andrlovou soudím proto, že pochází od Václ[ava] Andrle, přítele vašeho pana otce.¹⁰

Jsem tomu velmi rád, že v daných poměrech se nám výstava vydařila a že jsme Chrudimákům opět na paměť přivedli jméno Vašeho pana otce i jeho dílo, které ve své poutavé a veskrze věcné přednášce ocenil (a Chrudimákům ukázal, jak je ceniti) profesor Pochobradský.¹¹ – Podobizna kněze (číslo k[atalogové] 103) bývala prý na kteréśi faře ve vých[odních] Čechách, pak dostala se dražbou do jednoho statku ve Sloupnici u Litomyšle, odkudž získal ji nynější majitel koupí (před válkou) za 60 K. Dnes si ji cení na 2 000 Kč. A je to vskutku jedna z nejlepších prací Vašeho pana otce.¹²

Ale teď už končím. Ještě jednou přeji hodně a pevného zdraví na dlouhou a dlouhou řadu let a prosím, byste mně dosavadní Svě přátelství, jehož si vysoce cením, zachoval i na dále. Zdravím Vás srdečně a těše se na milé řádky Vaše, jsem Vám

v upřímné úctě dávné

oddaný

Jos Poslt

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, dvojlist, 23 x 29 cm, psáno perem na s. 1-4. Papír se záhlavím: „Vlastivědné museum pro východní Čechy v Chrudimi“, předtištěno: „Účet pošt. šek. úřadu č. 18.795. Telefon čís. 31. Č. j. ... V Chrudimi, dne...“.

a – Dopis je datován 5. února 1923, ve skutečnosti musel být napsán o měsíc později. K březnovému datu odkazují poznámky v textu, např. termíny Ježkovy přednášky (3. tohoto měsíce – 3. března 1923) a zahájení výstavy sdružení Hollar (4. tohoto měsíce – 4. března 1923).

1 – Dne 16. 3. 1923 daroval Pavel Papáček průmyslovému a vlastivědnému muzeu pět úpisů státní půjčky moučné po dvou stech korunách na založení fondu Josefa Papáčka. Úroky z této částky byly určeny jako odměna návštěvníkům cvičných kurzů malířských, pořádaných chrudimskými muzei a žákům chrudimských škol (mimo mateřské, obecné, měšťanské a pomocnou), na nichž se vyučuje kreslení.

2 – V roce 1911 věnoval Pavel Papáček chrudimskému muzeu několik kreseb a akvarelů svého otce.

3 – Výstavu obrazů a památek malíře Josefa Papáčka uspořádalo vlastivědné museum ve dnech 14.-28. února 1923. Výstavu navštívilo celkem 944 návštěvníků. Po této výstavě následovala ve dnech 4.-14. března 1923 výstava sdružení českých umělců grafiků Hollar, (Chrudimský kraj, roč. 12, 10. 3. 1923, č. 5, s. 1 a 2).

4 – M. Papáčková zapůjčila na výstavu 5 obrazů a dvě miniatury ze slonové kosti.

5 – Vysvědčení zapůjčil na výstavu P. Papáček. Zmiňovaný František Papáček byl otec akademického malíře Josefa Papáčka a Josef Papáček otcem Františka Papáčka, tedy dědem akademického malíře Josefa Papáčka, viz příloha k dopisu J. Poslta Po-20 z 22. a 24. 8. 1927.

6 – Výuční list J. Papáčka od chrudimského malíře Vojtěcha Šlechty z roku 1843.

7 – Vlastimila Sýkorová byla neteř Pavla Papáčka. Na výstavu J. Papáčka zapůjčila dva obrazy a jednu fotografii.

8 – Pod č. 37 je v katalogu uvedena podobizna matky Josefa Papáčka a pod č. 31 podobizna tety J. Papáčka. Matkou Josefa Papáčka byla Kateřina, rozená Dostálová.

9 – Gabriela Vanžurová, dcera Josefa Papáčka a nevlastní sestra Pavla Papáčka, zapůjčila na výstavu svého otce tři obrazy.

10 – Tužkou kreslený portrét Dr. Cyrila Kampelíka, lékaře a spisovatele v Kuklenách, pravděpodobně od malíře Václava Anderleho.

11 – Ferdinand Pochobradský přednášel o Josefu Papáčkovi dne 18. 2. 1923.

12 – Portrét kněze z roku 1851, na výstavu ho zapůjčil Antonín Dušek.

Pa-14

Pavel Papáček Josefu Posltovi

[1923, 6. března, Praha]^a

Milý příteli!^b

Předkládám úřední poděkování za laskavou vzpomínku vl[astivědnému] muz[eu] a při tom jdu na Vás šturmem.^{c1} Začínám se totiž obávati, došel-li Vás můj dopis poslaný odtud v posledních dnech února, v němž jsem Vám oznamoval, co z věcí otcových můžete si nechat pro muzeum, jak pěkné dojmy přivezla si z Chrudimě moje švagrová a po třetí, v němž jsem Vás prosil o radu v mém úmyslu stran uctění památky mého nebožtíka otce.² Došel-li Vás dopis, prosím za laskavou odpověď, nedošel-li, oznamte mi, a já napíši ještě jednou, oč mi běží. Jen se, prosím Vás, nezlobte, že Vás tolik obtěžuji.

Vaš iskenno predannyj^d

P. J. Papáček^e

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, dvojlist, 8,5 x 13 cm, psáno perem na s. 1-2. Na levém okraji dvojlistu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Dopis pro J. Poslta poslal P. Papáček zároveň s dopisem muzeu, datovaným 6. 3. 1923.

b – Na horním okraji stránky je poznámka: „Panu řediteli J. Posltovi“.

c – Šturm = nápor.

d – (rus.) Váš upřímně oddaný.

e – Podpis a ruský text je napsán azbukou.

1 – Papáček zmiňuje blahopřejný dopis vlastivědného muzea k jeho 60. narozeninám z 3. 3. 1923 a svou úřední odpověď na tento dopis z 6. 3. 1923. Oba dopisy uloženy v SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83.

2 – Jedná se o předcházející dopis z 27. 2. 1923.

Pa-15

Pavel Papáček Josefu Posltovi

1923, 9. března, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 9. III. 23

Vážený a milý příteli!

Nejprve Vám děkuji za gratulaci. Psaní moje, jak vidím, šťastně došlo. Za radu stran peněz Vám srdečně děkuji. Kdybyste jel do Prahy, doporučil bych Vám bývalého asistenta Tomayerova, velmi svědomitého lékaře Dr. Rosola v Štěpánské ulici vedle Bachorů. Za poslané katalogy pěkně děkuji. Zde jsou podobizny lepší, než v onom, který mi přinesla švagrová. Ať se tedy starý kamarád Štěrba¹ s negativem nehledá. S pátráním po jménech svých dědů započnu co nejdříve, také doufám, že mně na akademii pomohou vyhledati záhadného -ejse. Fr[antišek] P[apáček] pomocník mlynářský, myslím, byl děd (otec malířův), poněvadž tatík říkával, že byl "sekerníkem". Pak by snad onen podepsaný Josef mohl býti praděd můj.² Odkud máte Vaši podobiznu Kampelíkovu a jak bylo

zjištěno, že je to Kampelík?³ Brzy "ouřední" poděkování, peníze, a budu-li mítí co nového, i o tom zprávu pošlu, doufám, příští týden. Mám teď spoustu práce školní a děkování za vzpomínky a tudíž, prosím, mne za to omluvte. Nazdar! Ruku Vaši tiskne Váš

vděčný přítel P. P.^a

Dopisnice

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 14,5 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. p. Josef Poslt, ředitel musea atd. v Chrudimi“. Na dolním okraji dopisnice jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Text „za vzpomínky ...vděčný přítel P. P.“ napsán na levém okraji dopisnice.

1 – Jan Štěrba byl muzejním adjunktem a věnoval se fotografování.

2 – František Papáček, mlynář, byl otcem Josefa Papáčka a na vysvědčení podepsaný Josef Papáček otcem mlynáře Františka Papáčka. Josef Poslt později vyhledal tyto informace v matrikách a opsané záznamy z nich zaslal P. Papáčkovi v dopise z 22. a 24. srpna 1927.

3 – V katalogu výstavy je uveden pouze portrét Cyrila Kampelíka zapůjčený P. Papáčkem. Ve sbírkách RM v Chrudimi se portrét C. Kampelíka také nenachází, není tedy zřejmé, který obraz P. Papáček zmiňuje.

Pa-16

**Pavel Papáček Josefu Posltovi
1923, 16. března, Praha-Podolí**

V Praze Podolí 16./III 23.

Velectěný a milý příteli!

Obdržel jsem včera zásilku v úplném pořádku a srdečně děkuji. Také švagrová mi především pověděla, že dostala miniatury a obraz otcovy tchyně v okrouhlém rámu. Velké podobizny (otce a matky) tou dobou ještě neměla v rukou, ale patrně snad už také od té doby dostala. Právě dostávám od švagrové lístek, že už i tyto obrazy má.^{a1}

Stran zjišťování jmen: Budu mítí stále v paměti a jak něco zvím neopomenu Vám ihned zprávu podati.

Přál bych Vám srdečně, aby se zdravíčko Vaše polepšilo. Dovolená udělá Vám dobře. Když nic jiného aspoň duch si odpočine a tělo s ním. Dobře píšete o různých obtížích s pracemi svými. Sám však, že takový horák či vlastně teprve podhorák – Pecka ještě nejsou hora – všechno překoná a bude na stará léta jako penzista spokojen.² Aby to bylo, přeji srdečně.

A teď k dalším věcem – "úředním".

1. Posílám poděkování za pořádání výstavy a připojuji k němu 5 úpisů moučné půjčky po 200 K, tedy celkem 1 000 K (nomin[álně]). Zaříd'te věc, jak sám nejlépe uznáte, jenom, prosím, aby jméno znělo "Nadace Josefa Papáčka, akad. malíře v Chrudimi"; at' už pak spravuje ji muzeum prům[yslové] anebo vlastivědné.³ Ovšem, poněvadž výstavu pořádalo muz[eum] vlastivědné, mělo by snad ono býti spíš správcem a určovatelem odměn. Jakož píše v "úředním" lístku, nechci býti jako dárcem veřejně jmenován, zejména ne nikde v novinách.⁴ Maličkost, již mohu věnovati, nestojí vlastně ani za řeč a bojím se, stojí-li vůbec za námahu, jež s tím budete mítí. Nu, pro staré přátelství snad mi odpustíte.

2. Příkládám dopis pro pana profesora Ferd[inanda] Poch[obradského] a pro pana profesora Adám[ka].

3. Delší dopis jest pro Vác[lava] Ježka. V tom jest vloženo 100 K, o jichž účelu milý Vašek již ví.⁵

4. V trubce posílám čtyři lepty mého nebožtíka bratra. Jeden pro Vás jako chudý projev vděčnosti ode mne a švagrové, ostatní – nezlobte se, že si z Vás dělám speditéra – pro pana profesora Poch[obradského], Adámka a Ježka. Píši jim o tom, že od Vás lept obdrží, v dopisech jim adresovaných. Přece bych Vám poslal nejraději všem po stejném obrázku. Ale byly už jen tři stejné "na skladě". Kdyby se Vám zamlouvala snad ložie[!], vezměte si ji (mně se skoro líbí nejlépe) a ostatní rozdejte pánům. Kdyby nikoliv, aby někdo nebyl uražen, raďte rozhodnouti losem, ač-li by některý z pánů sám si lichý obrázek vybral. Až věci dojdou, oznamte mi, prosím, lístkem, že vše řádně jste obdržel. Kdyby snad nadace vyžadovala nějaký vedlejší náklad, rozumí se, že zaplatím. Ostatně myslím, že úpisy zůstanou prostě ve Vaší pokladně jako nezcizitelná jistina, – z níž k naznačenému účelu – užívá se jen úroků. Nebude to tedy vlastně nadace v pravém smyslu slova, neboť žádosti nebudou se podávati.^b

A teď můj milý, drahý příteli, srdečný pozdrav a buďte hodně zdrav. Ruku Vaši tiskne Váš oddaný

P. Papáček

P. S. Kdybyste snad navštívil onoho lékaře, odvolejte se ovšem na mne. A ještě lépe: Dejte mi napřed vědět.

Dopis

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, dvojlist, 10,5 x 10,5 cm, psáno perem na s. 1-3. Na levém okraji dvojlistu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Text „Právě dostávám od švagrové lístek, že už i tyto obrazy má.“ připsán spolu s datem „17/III. 25“ na dolním okraji první stránky.

b – Text „Ostatně myslím, že úpisy ... slova,“ připsán na dolním okraji třetí stránky a text „neboť žádosti nebudou se podávati.“ připsán na pravém okraji třetí stránky.

1 – Marie Papáčková zapůjčila na výstavu pět obrazů a dvě miniatury ze slonové kosti.

2 – Josef Poslt se narodil na Pecce v podhůří Krkonoš a později tam jezdil na dovolenou.

3 – Vytvoření nadace a vyhotovení nadační listiny Papáčkova fondu trvalo více než dva roky, listina byla podepsána až 3. července 1925.

4 – Úřední dopis vlastivědnému muzeu Pavel Papáček napsal a odeslal 16. března 1923, (SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83).

5 – Dopisy pro F. Pochobradského, J. Adámka a V. Ježka nebyly nalezeny.

Pa-17

**Pavel Papáček Josefu Posltovi
1923, 26. března, Praha-Podolí**

V Praze-Podolí 26. bř. 1923

Vážený a milý příteli!

Děkuji Vám srdečně za obstarání věcí. Řekl jste asi "Čert, aby toho Pavla vzal!" Ale jestli jste to řekl, věc jistě tak tuze nespěchala, čerti však si přispíšili: Už čtvrtý, vlastně pátý den polehávám a nechodím téměř z domu. Ale snad jim ještě odolám! Píši Vám to jen proto, že nemohl bych Vám dělati průvodce a zavésti vás, kam byste si přál. Když jsem zdrav, bývám denně mezi 5. a 6. hodinou v Pařížské kavárně (roh Žitné a Školské) a večer kromě pátku v "Prazdroji" plzeňské pivnici (v horní Žitné ulici).

Jinak nic nového. Srdečně Vás pozdravuje

Váš oddaný přítel
P. Papáček

Dopisnice

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 13,5 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ct. pán p. Josef Poslt, ředitel musea atd. v Chrudimi“. Na levém okraji dopisnice jsou dva otvory pro založení do pořadače.

Pa-18

Pavel Papáček Josefu Posltovi

1923, 24. června, Praha-Podolí

V Praze XV. Podolí

24/VI 23

Milý příteli!

Pořád čekám, kdy se objevíte v Praze a Vy nic. Myslím, si však: Nejede k doktorům, tedy jest mu lépe a to jest dobře. Já pořád postonávám, takže z výletu do Chrudimi asi nebude nic. Poněvadž tudíž asi sotva vyřídíme ústně, nač jsem se chtěl Vás optati, píše: Nebyl by v Chrudimi na prodej Schaller, Chrudimer Kreis (po případě i Berouner Kreis)? Kohoutkovi jsem psal; nemá a Keil, pokud vím, se starými knihami nezabývá.¹ Napadlo mně, zdali byste Vy o nějakém exempláři v soukromých rukách nevěděl. Zaplatil bych za něj až 25 K. Nehněvejte se, že Vás obtěžuji a mějte se hodně dobře na dovolené. Srdečný pozdrav kamarádům. Váš

P Ppěk

Dopisnice

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. p. Josef Poslt, ředitel musea atd. v Chrudimi“. Na horním okraji dopisnice jsou dva otvory pro založení do pořadače.

1 – Knihkupci Karel Kohoutek (1879-1937) a Bohumil A. Keil (1861-?). Karel Kohoutek měl knihkupectví v Široké ulici a Bohumil A. Keil na Resslově náměstí. Oba se věnovali také vydávání pohlednic.

Po-3

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi

1923, 5. července, [Chrudim]^a

5. VII. 1923^b

V odpověď[!] na Váš mně vždy milý lístek z 24. minulého měsíce sděluji, že dal jsem pátrati zde v Chrudimi po volném exempláři Schallerovy "Topographie des Kön[igreichs] Böhmen. Elfter Theil, Chrudimer Kreis. Prag u[nd] Wien 1789" i „Achter Theil. Berauner Kreis. Prag u[nd] Wien 1788", ale marně. Potřebujete-li je ke studiu, pošleme Vám je mile rádi půjčkou z naší knihovny (v níž však též schází díl 3, tuším, Prachiner Kreis) na dobu libovolně dlouhou. Může se však snadně státi, že co nejdříve mezi dary starých knih dostaneme duplikáty Vámi žádaných dílů a tu ovšem mile rádi Vám je pak věnujeme.

Srdečně Vás zdravím a jsem Vám v dávné přátelské úctě oddaný

Poslt

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Koncept, rukopis, list, 21 x 25,5 cm, psáno perem na s. 1. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na konceptu uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Na první straně nad textem je připsána adresa: „Velectěný pán pan PhC. Pavel Papáček, ředitel měšťanských škol v Praze-Podolí“ a jednací číslo: „154/5. VII. 1923“.

Po-4

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1923, 18. října, [Chrudim]^a

18. 10. 1923

Velevážený příteli!^b

Jménem správy vlastivědného muzea zdejšího zasílám Vám současně – jako tiskopis – 1. svazek Vlastivědného sborníku východočeského a prosím, byste jej laskavě přijal pro Svou knihovnu a jemu příležitostně Svou přátelskou pozornost věnoval.¹

Těšíme se, že nám též některou svou historickou nebo i jinou statí do publikace naší přispějete a děkujeme Vám již předem za Vaši cennou přátelskou pomoc v tomto díle.

Srdečně Vás zdravím a jsem Vám

v dávné přátelské účtě
upřímně oddaný
Poslt.

P. S. Čekáme na ustavení nového obecního zastupitelstva² a s ním i na nové složení našeho výboru a předsednictva, které teprve budou moci – po rozumu Vašeho přání ze 16. 3. 1923 – statut "nadace Josefa Papáčka, akad[emického] malíře a učitele kreslení" stanoviti a Vám povinné díky za vzácně milý velký dar Váš konečně projeviti. –

Co mé osoby se týká, stav mého zdraví s nastalými podzimními nečasy se horší. Nu Bohu poručeno!

Váš

Poslt

Dopis

SOKa Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Koncept, rukopis, list, 21 x 34 cm, psáno perem na s. 1.

a – Místo odeslání není na konceptu uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu je uvedena adresa: „Velevážený pán pan PhC. Pavel Papáček, ředitel měšťanských škol atd. v Praze-Podolí“ a jednací číslo: „244/18. 10. 1923“.

1 – Vlastivědný sborník východočeský, roč. 1. Chrudim 1923.

2 – V roce 1923 vyhráli v Chrudimi volby národní demokraté.

Pa-19

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1923, 20. října, Praha-Podolí

V Praze XV. Podolí
č. 140 20/X 23

P.T.^a

Děkuji srdečně za laskavě mně zaslaný 1. svazek Vlastivědného sbor[níku] vých[odočeského]. S chutí dal jsem se hned do čtení. Zase nová zprávička k dějinám Chrudimě. Jen kdyby se také už někdo ujal syntézy!

Naskytne-li se látka, rád pošlu. Zatím dodal jsem panu Dr. Adámkovi životopis otcův (rozšířený článek z katalogu výst[avního]) a bratrův.¹ Jest škoda, že drahota reprodukcí nedovoluje připojit k textu^b obrázky. Jinak by se četly velmi zajímavé články sborník[ové]. Pan profesor Poch[obradský] ujal se velmi záslužné práce.² Kdysi jsme s † Dr. Ant[onínem] Jehličkou začali pátrati po sklepích, jež jsou i dvoupatrové a mají daleko vyběhající šíje. Jednu takovou, zdá se mi, našli jsme ve sklepích domu paní Khomové.³ Ale to jen tak mimochodem. Ještě jednou děkuji, znamenám se, v dokonalé úctě oddaný

P Papáček

Milý příteli! Tuze jste mne nepotěšil zprávou, že zase postonáváte! Nechte toho: Nemoci jsou letos nezdravé, říkával můj † otec. Také já se bojím zimy. Mám dovolenou a půjdu do penze. Už mne ten život jaksi unavil, Přeji Vám a svému rodišti, aby mělo pečlivé konšely a muzeum pečlivé ochránce. Ruku Vaši tiskne starý, oddaný Váš přítel

P Ppček

Stran nadace času dosti!^c

Dopisnice

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 13,5 x 9,5 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Sl. Vlastivědné museum pro vých. Čechy (p. řed. J. Poslt) v Chrudimi“.

a – Na pravé straně adresní strany dopisnice připsáno jednací číslo: „257/22. X. 923“.

b – Původní textu opraveno na textu.

c – Text „Stran nadace času dosti!“ je napsán po levé straně textu na 2. straně.

1 – Životopis Josefa Papáčka vyšel v 3. svazku Vlastivědného sborníku východočeského, vydaném v Chrudimi v roce 1926. Životopis Anastáze Papáčka zůstal v rukopise a je uložen v RM v Chrudimi, ve fondu Pavel Papáček, př. č. 413/86.

2 – Ferdinand Pochobradský v první části článku Staré domy chrudimské popisuje stavební vývoj některých domů.

3 – Doklady k uvedenému průzkumu nebyly nalezeny.

Pa-20

**Pavel Papáček Josefu Posltovi
1924, 18. března, Praha-Podolí**

V Praze-Podolí 140
12/III 24

Milý příteli!

Děkuji pěkně za "úřední" i za přátelský Váš dopis.¹

Ty sakramentské nemoci; kdyby aspoň nebyly tak nezdravé! Mně teď také loupe v těle, zejména v chodidlech; ti naši předkové pro tu bolest našli tuze dobré jméno: suché loupání a Raisův pan farář také dobře jim říkal "kvičalky"; však věru člověk by bolestí kvičel. A abych již tu kapitolu dokončil, sděluji, že ostatní moje neduhy pokračují. – Od 1. dubna budu v penzi. Bez válečných let jsem odučil 42 roky a 7 měsíců! Je to dost práce!

–
S Vašimi projekty týkajícími se darovaných mnou 1 000 K nom(inálních) jsem, rozumí se, úplně spokojen.² Doufám, že bude mi možno později doplnit fond ještě jednou tisícovkou.

V Praze Vás nevidět! Starého kamaráda Ježka přece tu někdy uvidím. V dětech vidíme, jak jsme staří. Váš synek tedy již pomalu Dr.! A jak je tomu dávno, co ještě jsem

jako podobný mladík hrál staříka v komedii "Medvěd námluvčím"! Bylo to v lednu 1887!³ Nu, my už svou komedii také pomalu sehráli! Stran staré Chrudimi. Dr. Adámek mi psal, že přes můj výklad stojí na svém a bude o věci psát později.⁴ Dopsal jsem mu, aby raději hned mé námitky uvedl. Já od vykopávek u školy rozhodnutí otázky nečekám. Ještě však bude kořist' důležitá v jiných ohledech. Jen, aby kopání prováděno bylo tak, by stopy kontinuity obydlí nebyly rušeny a zúmyslně nevšímány, protože škola německá nechce uznati, sídla Slovanů v Čechách od pravěku. Moji knížku zase všechny časopisy umlčely!⁵ Kdyby ji takhle napsal nějaký německý docent! A věřte mi, že jednou nějaký německý chytrák podobnou věc bude hájiti a naše věda bude na koníčku. Já teď pracuji na historicko-zeměpisném pojednání, v němž na podkladě čísel ukazuji, kolik by těch Slovanů v prakolébce dané daty Tacitovými bylo musilo býti, aby zalidnili ohromná prostranství, jež drželi na hraně starého a středního věku. Kde věc otisknu, ovšem ještě nevím.⁶

A tak zatím končím. Pozdravte všechny staré brachy, zejména Ježka, Kitzlera aj. Panu starostovi⁷ se poroučím a rovněž ho pozdravuji. K Vašemu svátku dodatečně přeji všechno dobré. Nazdar!

Váš starý přítel^a
P Ppěk

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, 3 listy, 10,5 x 17 cm, psáno perem na s. 1, 3, 5. Na levém okraji všech listů jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Pod textem dopisu je Papáčkem připsáno: „Pozn. přiložen dopis pro K. M.“

1 – Úřední dopis P. Papáčka není v SOKA Chrudim ve fondu Vlastivědné muzeum uložen.

2 – Dne 16. března 1923 daroval Pavel Papáček průmyslovému a vlastivědnému muzeu pět úpisů státní půjčky moučné po dvě stě korunách na založení fondu Josefa Papáčka. Až do roku 1925 probíhalo jednání o zřízení fondu a sepsání nadační listiny.

3 – V lednu 1887 vystupovali Josef Poslt a Pavel Papáček jako členové ruského kroužku při Umělecké besedě v Praze ve hře Viktora Aleksandroviče Krylova Medvěd námluvčím.

4 – Pavel Papáček publikoval ve Zpravodaji Chrudimska v roce 1923 článek Stará Chrudim (Chrudim antiqua), ve kterém polemizuje se závěry K. V. Adámka, (Adámek, K. V.: Chrudim antiqua. V: Vlastivědný sborník východočeský, roč. 1. Chrudim 1922, s. 5-23). Oproti jeho názoru hájí stanovisko, že původní stará Chrudim, zmiňovaná v opise zakládací listiny města Chrudimi dochované ve formulářové sbírce Jindřicha Vlacha, je hrad a nově založená Chrudim je I. čtvrť, (Zpravodaj Chrudimska, roč. 1, 21. 12. 1923, č. 16).

5 – V roce 1923 vydal P. Papáček knihu: O starobylosti slovanské u nás a v římské Germanii vůbec, ve které mylně hájí domněnku o nepřetržitém osídlení Slovanů na našem území od pravěku a popírá přítomnost Keltů a Germánů na území Čech a Moravy.

6 – Rukopis zmiňované publikace není v pozůstalosti P. Papáčka uložen.

7 – Starostou Chrudimi byl v letech 1923-1927 JUDr. Vilém Sýkora.

Po-5

**Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1924, 21. října, Chrudim**

Velectěný příteli!^a

Jménem správy vlastivědného muzea zdejšího zasílám Vám zároveň – jako tiskopis – právě dotištěný 2. svazek Vlastivědného sborníku východočeského a prosím, byste jej laskavě pro Svou knihovnu přijal a jemu příležitostně pozornost Svou věnoval.¹

Při tom Vás srdečně zdravím jsem Vám

v dávné přátelské úctě
upřímně oddaný
Poslt

V Chrudimi dne 21. října 1924

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Koncept, rukopis, list, 21 x 34 cm, psáno perem na s. 1. Na levém okraji listu jsou čtyři otvory pro založení do pořadače.

a – Nad textem dopisu uvedena adresa: „Velevážený pán pan PhC. Pavel Papáček, ředitel měšťanských škol v. v. atd. v Praze“, v pravém horním rohu připsáno jednacím číslem: „444/21. 10. 1924“.

1 – Vlastivědný sborník východočeský, roč. 2. Chrudim 1924.

Pa-21

**Pavel Papáček Josefu Posltovi
1924, 25. října, Praha-Podolí**

V Praze Podolí 140
25. X. 24

Ctěný, milý příteli!^a

Za laskavě darovanou knihu (Vl[astivědný] sb[orník] [východočeský] II.) děkuji Vám a sl[avné] správě vl[astivědného] m[uzea]. S chutí jsem přečetl. Obsahuje mnoho nových věcí. Zajímavé jsou zejména části týkající se Žižkova čáslav[ského] pohřbu (Bartoš, Adámek).¹ Je zvláštní, že naši vědci tak rádi zcela zbytečně dokazují, že nové podání není staré, není pravdivé (Jinak v našem případě, jiný pokud běží o pás královny Elišky atd.). Jindy samou kritičností sami sebe poškozujeme. Pěkně to ukazuje Dr. Haškovec.² Stejně i v jiných oborech: Archeolog se hmoždí, aby našel památky po německých Markomanech, kterých ovšem nebylo (byliť jen čeští Moravané), filolog v potu tváře dokazuje, že pluh, stodola, chýše, jizba atd. jsou slova převzatá od Němců, ač to do nedávna ani sami Němci neučili, teď ovšem naším přičiněním považují za svůj Besitzstand.^b Jiní národové hájí pro sebe, co jim poněkud hájiti možno, my vidíme učenost v tom, že vzdáváme se i svého. – K pěknému článku profesora Pochobradského byly tuze potřebny ilustrace.³ Ale jaksi jsem se rozpovídal. Jen ještě dotaz? Máte v muzeum malý modelk (asi 4 dm vysoký) Poppovy⁴ Pallady z budovy muzejní? Ne-li, napište mi příležitostně.

Ještě jednou děkuji, znamenám se se srdečným pozdravem a v náležité úctě

Váš oddaný
Pavel Papáček

Lístek přiložený k dopisu:

Starý brachu!

Tak co děláte pořád v té naší Chrudimi? Vzpomínám na Vás často. Mám strach ze zimy. V celém těle to pobolívá. Pozdravte, prosím, staré kamarády. Budu tisknout brzy svůj překlad Helmoldovy Slovanské kroniky (z latiny; s obsáhlejším úvodem). Vyjde to v Matici lidu!⁵ Pomalu, pokud zdraví dovoluje, piši vzpomínky. Ne však jako životopis, ale jakousi mozaiku.⁶ Nazdar! Váš

Pavel P

Dopis

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, dvojlist s vloženým lístkem, 17 x 21 cm, 10,5 x 8,5 cm (lístek), psáno perem na s. 1 a 3. Na levém okraji dvojlistu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Na textem v pravém horním rohu připsáno jednacím číslo: „486/27. X. 1924“ a v levém horním rohu poznámka: „k čís. 444/ VI. mus.“

b – (něm.) Majetek.

1 – Bartoš, F. M.: O čáslavské ostatky Žižkovy, Adámek, K. V.: Jan Žižka na českém východě.

2 – Haškovec, Ladislav: Žižkova lebka v nálezů čáslavském. V tomto článku píše MUDr. L. Haškovec o výsledcích zkoumání tzv. Žižkových ostatků nalezených v roce 1910 v Čáslavi, jehož se zúčastnil v roce 1911. Při odborné prohlídce kosterních pozůstatků a lebky zjistil, že dlouhé kosti patří více osobám a lebka patřila muži ve věku 40 až 60 let, který měl zraněné levé oko. Nepotvrdil však a ani nevyvrátil předpoklad, že jde o Žižkovu lebku.

3 – Pochobradský, Ferdinand: Jan Žižka ve výtvarném umění.

4 – Sochař Antonín Popp.

5 – Kniha vyšla v edici Matice lidu nakladatelství Šolc a Šimáček v roce 1924 pod názvem Vyhubení Slovanů pobaltských, znovu byla vydána v následujícím roce 1925.

6 – Papáčkovy vzpomínky jsou uloženy v Regionálním muzeu v Chrudimi, př. č. 388/86 a 411/86. Jedná se o několik samostatných textů, v nichž vzpomíná na dětství, studia na gymnáziu a univerzitě a na své učitelské působení.

Po-6

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi

[1924, 23. prosince, Chrudim]^a

Milý příteli!

Vzpomínám často na Vás a kdykoli potkám paní Sýkorovou,¹ pomlouváme Vás. Přeji Vám upřímně příjemných svátků vánočních a v novém roce 1925 všeho nejlepšího, hlavně zdravíčka dobrého a pevného. – Poležel jsem si skoro 2 měsíce, teď docházím do muzea, že je to ke konci roku potřebí a i kruhám[!]. Nejvíce mne mrzí, že nemohu do ruského kroužku, který tu teď máme a zmohli jsme se i na zárodek ruské knihovny při něm. Pěstovali jsme tam i zpěv a pomýšlíme i na divadlo, jako tehdy před 30 lety v Um[ělecké] besedě.²

Srdečně Vás zdravím a líbám přátelsky. Váš starý

Poslt

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 9 x 14,5 cm, psáno perem na s. 1. Adresa: „Velectný pán pan PhC. Pavel Papáček ředitel měst. škol atd. v Praze-Podolí“.

a – Datum a místo odeslání je určeno z poštovního razítka.

1 – Vlastimila Sýkorová, neteř Pavla Papáčka.

2 – Během pobytu v Praze navštěvovali J. Poslt a P. Papáček ruský kroužek při Umělecké besedě a zahráli si v divadelní hře Medvěd námluvčím.

Po-7

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1925, 23. února, [Chrudim]^a

Velectěný příteli!^b

Ve včerejší schůzi předsednictva byl konečně doredigován řád fondu Papáčkova a posílám Vám opis, byste laskavě řád prohlédl a mně pak oznámil, zdaž a jaké změny nebo úpravy byste Sobě přál, načež je do řádu ihned vpravím a opravené znění zašlu jednak městské radě zdejší, jednak obecnímu důchodu, by se dle toho zařídil.¹

Těším se na milou zprávu Vaši, srdečně Vás zdravím a jsem Vám

v dávné úctě
upřímně oddaný
Poslt

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Koncept, rukopis, list, 21 x 25,5 cm, psáno perem na s. 1. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na konceptu uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu uvedena adresa: „Velevážený pán pan PhC. Pavel Papáček, ředitel měšťanských škol v. v. atd. v Praze-Podolí“, v pravém horním rohu připsáno jednacím číslem: „73/23. II. 1925“.

1 – Konečné znění nadační listiny fondu Josefa Papáčka bylo podepsáno 3. července 1925.

Pa-22

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1925, 25. února, Praha-Podolí

V Praze XV Podolí 140
25. 2. 25

Vážený pane řediteli!^a

Děkuji za laskavé zaslání "Řádu". Jsem docela spokojen. Dobře jste vzpomněli na návštěvníky cvičných kurzů. Navrhoval bych jenom nepatrné změny a to:

Na straně 1. na místo znamení V položit: K české národnosti se hlásících.

[na straně 1. na místo znamení T položit: pokud možno střídavě:

[na straně 1. na místo znamení] F [položiti:] veřejné

[na straně 1 na] místo slov v závorkách položit: měšťanskou a pomocnou obecnou

na straně 2 [na místo slov v závorkách položit]: o národní příslušnosti a o prospěchu v kreslení doloženém ukázkami prací kresebných.

Myslím, že na tyto změny možno přistoupiti. Konečně předpokládám, že právo na odměnu náleží jen "návštěvníkům a žákům" nikoliv "návštěvnicím a žačkám".

Děkuji Vám a všem ostatním pánům srdečně za Vaši práci a znamenám se v plné úctě.

Váš oddaný^b
PhC. Pavel Papáček
řed[itel] m[ěšťanských] škol v. v.

Dopis

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 17 x 21 cm, psáno perem na s. 1. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – V pravém horním rohu připsáno jednací číslo: „79/26. II. 1925“.

b – Pod textem připsána pisatelem dopisu poznámka: "Řád přiložen."

Pa-23

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1925, 16. března, Praha-Podolí

V Podolí-Praze 16. 3. 25

Milý příteli!

Tak jste tedy pochovali Johanesa! Po rozpravě s Vámi jsem tušil, že jest asi těžce churav, ale smrt' jeho přece jen velmi mne překvapila. Nu ať tam sladce spí mezi samými Chrudimáky u kostela svatokřížského.¹ Rád si na něho vzpomínám! Tři roky jsme spolu, tuším, studovali na gymnáziu a pak jsme se zase sešli jako učitelé na chrudimském okresu. Nu, jak napsal kdesi Puškin:

Vse čeredoj idet opredelennoj,
Vsemu pora, vsemu svoj mig...^a

Tak to všechno už mi připadá jako
djelo[?] davno minuvšich dnej,
jako predanja[?] stariny glubokoj! –^b

Dnes se rozhodovalo o mém bytu. Od nového škol[ního] roku mi asi vezmou dva pokoje. Budu se, dočkám-li se toho, se svou knihovnou těžko stlačovati do dvou místností!² Přeji Vám, abyste byl hodně zdrav, znamenám se Váš upřímně oddaný přítel

P Ppěk
výslužník

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, list, 9 x 13,5 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Pan Josef Poslt, ředitel musej v Chrudimi“.

a – (rus.) Vše jde dle daného řádu/ Vše má svůj čas, vše má svůj okamžik.

b – (rus.) Dílo dávno prošlých dní/ jako tradice hlubokého dávnověku.

1 – Jan Štěrba zemřel dne 13. března 1925 a pochován byl dne 15. března 1925 v Chrudimi na hřbitově U Kříže, (RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, smuteční oznámení, př. č. 422/86).

2 – Místní školní rada v Praze-Podolí požadovala po P. Papáčkovi, aby uvolnil pro účely výuky dvě místnosti ve školním bytě, který mu byl ponechán k doživotnímu užívání.

Po-8

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1925, 2. června, [Chrudim]^a

2. VI. 1925

Velectěný příteli!^b

Posílám Vám opis "Řádu fondu Papáčkova", jak byl se zřetelem na Vaše připomínky z 25. února tohoto roku konečně upraven ve schůzi správního výboru muzejního dne 25. minulého měsíce a prosím, byste jej laskavě prohlédl a mně oznámil, zdaž s upraveným takto textem souhlasíte anebo přál-li byste Sobě ještě některých změn, poznamenal, kam a jaká změna měla by se provést; změny takové vepíši do nynější úpravy "Řádu" sám a dodám pak řád městské radě a obecnímu důchodu. Opis "Řádu", jež Vám posílám, netřeba vraceti.

Při tom vyřizují srdečné pozdravy ode všech členů výboru muzejního spolu s přáním nejlepšího zdraví a zdaru.

S přátelským pozdravem jsem Vám, velectěný příteli

v dávné upřímné účtě
oddaný
Poslt

P. S. Byl jsem sice dne 3. minulého měsíce na schůzi muzejní rady v Praze, ale nemohl jsem, ač bylo to v mém programu a slíbil jsem si Vám i paní Sýkorové,¹ návštěvu u Vás uskutečnit. Okupovala mne rodina nevěsty mého syna, hned jak jsem dojel do Prahy a pak po schůzi muzejnické, takže jsem se k Vám do Podolí již nedostal.² Nahradím si to příště. Teď těšíme se tu všichni, že v tomto krásném měsíci červnu, kdy ruch na drahách ještě není tak příliš živý, navštívíte Svě rodné město i Svě dobré přátele a známé, kteří Vás mnoho a často vzpomínají.

Dopis

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Koncept, rukopis, list, 21,5 x 27,5 cm, psáno perem na s. 1. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na konceptu uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu uvedena adresa: „Velevážený pán pan PhC. Pavel Papáček, ředitel měšťanských škol v. v. v Praze XV.-Podolí“, v pravém horním rohu připsáno jednacím číslem: „221/2. VI. 1925“.

1 – Vlastimila Sýkorová, neteř Pavla Papáčka.

2 – Jméno manželky Posltova syna a její rodiny nebylo zjištěno.

Pa-24

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1925, 3. června, Praha-Podolí

V Praze XV.-Podolí 140
3. VI. 25

Milý příteli!

Děkuji Vám srdečně za zprávu o konečné úpravě "Řádu" i za jeho opis. Myslím, že jest teď zcela dobrý. Také děkuji za pozdravy a lituji, že jste se nemohl ke mně podívat. Těším se, že jindy snad budete mít spíše pokdy. Tak, starý brachu, pan syn už se bude ženit! Jak je to dlouho, co vídal jsem ho jako malého klučinu s Vámi na procházce?! Léta

plynou jako voda. Onehdy navštívil mne Kitzler.¹ Udělal mi opravdovou radost. Poklábosili jsme si a vzpomněli starých časů i přátel. Je pořád stejný, šedesátka by mu nikdo nehádal. S mým cestováním jest už konec, neboť nevím nikdy v pondělí, jak mi bude v úterý a za takových poměrů těžko se vydati na cestu. A tak již asi Chrudimě neuvidím. Kam pak Vy se vydáte na dovolenou? – O svém životě nemám vlastně co psáti. Překládal jsem teď život Ivana Hrozného (od Kostomarova), vyjde v nově založené sbírce histor[ických] obrázků.² Paměti moje jsou napsány, ale stále ještě lecos doplňuji a přepracovávám. Něco bylo otištěno v chrud[imském] zpravodaji, něco tam (u Ježka) ještě leží.³ V celku spatří knížka světlo světa až po mé smrti, najde-li se ovšem nakladatel. Také se chystám vydati překlad a výklad Slova o pluku Igorově.⁴ Zatím sbírám k tomu prameny. Ale již konec papíru a tudíž i konec mého povídání. Nazdar. Váš upřímně oddaný přítel

P Pčk

Dopisnice

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Сtp. Jos. Poslt, ředitel musea v Chrudimi“. Na horním okraji dopisnice jsou dva otvory pro založení do pořadače.

1 – Eduard Kitzler, viceprezident Krajského soudu v Chrudimi.

2 – Kostomarov, Nikolaj Ivanovič: Ivan IV. Vasiljevič Hrozný. Přeložil Pavel Papáček. Praha. Vesmír 1925.

3 – Ve Zpravodaji Chrudimska byly otištěny v lednu a únoru 1925 tři Papáčkovy vzpomínky: Zkouška (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 8. 1. 1925, č. 1, s. 3), Vzpomínka na akademického malíře Františka Müllera (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 15. 1. 1925, č. 2, s. 3-4) a Setkání (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 5. 2. 1925, č. 5, s. 3-4). Václavu Ježkovi zaslal P. Papáček dvě vzpomínky nazvané Setkání s Chrudimáky v Rusku I. a II., které byly otištěny ve Zpravodaji Chrudimska až v srpnu a září 1925, (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 27. 8. 1925, č. 35, s. 3-4 a Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 3. 9. 1925, č. 36, s. 2-3).

4 – Píseň o výpravě Igorově, kterou přeložil Pavel Papáček, vyšla v roce 1926 v edici Ottova světová knihovna nakladatelství J. Otto.

Pa-25

**Pavel Papáček Josefu Posltovi
1925, 2. července, Praha-Podolí**

Praha-Podolí 140.

2. 7. 25

Milý příteli, děkuji Vám pěkně za milou Vaši vzpomínku a těším se na slíbenou Vaši návštěvu. Včera jsem se tu sešel s Vaš[kem] Ježkem, (který pochovával staršího bratra).¹ Ten je stále jako křepelíčka a jeho choť vůbec ani nestárne! O svém svátku odpoledne jsem vzpomněl, že až letos je tomu 44 let, co jsem v Chrudimi maturoval.² Co jsme si všechno představovali, když dostali jsme se ze škamen gymnazijních! Větrné záruky větrové rozváli a jsme rádi, že v burze života docela jsme nezkrachovali. – Novinek nemám. Sedím pořád ve své skořápce a pomaličku pracuji na drobnostech. Snad ještě o prázdninách nebo brzy po nich vyjde můj překlad Ivana Hrozného (z Kostomarova).³ Teď pracuji na úvodu k slavné písni "O polku Igorově", kterou jsem přeložil a snad i nakladatele najdu.⁴ V nejbližších dnech budu asi stěhovati knihovnu. Musím dva pokoje ponechati k účelům školním. Už mně je teď z toho horko. "Fond" J[osefa] P[apáčka] hodlám ještě raději za života zvýšiti o 1 000 korun. O tom snad až sem přijedete. Tisknu Vaši pravici a jsem Váš upřímně oddaný dávný přítel

P P

Dopisnice

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Сtp. п. J. Poslt, ředitel musea atd. v Chrudimi“. Na horním okraji dopisnice jsou dva otvory pro založení do pořadače.

1 – Starší bratr Václava Ježka se jmenoval Josef Ježek.

2 – Pavel Papáček maturoval dne 29. června 1881.

3 – Kostomarov, Nikolaj Ivanovič: Ivan IV. Vasiljevič Hrozný. Přeložil Pavel Papáček. Praha. Vesmír 1925.

4 – Píseň o výpravě Igorově, kterou přeložil Pavel Papáček, vyšla v roce 1926 v edici Ottova světová knihovna nakladatelství J. Otto.

Pa-26

Pavel Papáček Josefu Posltovi

1925, 23. září, Praha-Podolí

V Praze Podolí 140

23. IX. 25

Milý příteli,^a děkuji Vám pěkně za poslanou mi Zprávu v[lastivědného] m[uzea]. S chutí jsem si přečetl a také obrázek z Schaller[a] mne potěšil. Škoda, že jest tak tuze chrudimský. Adánek dobře upozorňuje [na] místní jména.¹ Co už bylo pokusů v této věci a všechny namnoze ztroskotaly. Já sám kdysi v Hlasu národa (1892 č. 111) v stati "O nezužitkovaném pokladu literatury tradiční" na věc jsem upozorňoval.² Co starých názvů uloženo jen ve jménech tratí polních! Je zajímavo, že lid názvy trat'ové dodnes tvoří. V Jablonném n[ad] O[rlicí] našel jsem trat' "v ambíčku". Vrtala mi mozkem, až jsem se dozvěděl, že se tam oběsil lutrista,^b jemuž lidé říkali "Ambičko". K zprávě pana profesora Č[eňka] F[loriána]³ podotýkám, že při zjišťování o historii domů lépe jest dokazovati od nejnovější doby; upozorňoval jsem na to už kdysi pana Klause.⁴ Jest tak mnohem snadnější zjistiti, o který vlastně dům v zápisu běží, než začneme-li od nejstaršího pramene. Jest to stará zásada: od známého k méně známému a k neznámému.

Onen panem Kudrnu darovaný rakouský znak ze zubů, byl † Jurosem určen za dar Fr[antišku] Josefovi. Ale kabinetní kancelář prý za něj poděkovala. Tak se aspoň svého času vypravovalo.⁵ To vše jen tak mimochodem. Na slíbené vykopávky v okolí staré školy atd. se těším. Škoda, že když upravovalo se schodiště z parku k Širokým schodům, nebyla prohlédnuta chodba, na níž se narazilo. Byla v nivó Břetislavovy ulice.⁶ Ale papír dochází. Nevím, přečtete-li tuto mou škrabanici. Nervy trhají mi rukou. Je to bída, milý brachu! Pozdravte i hochy. Se srdečným pozdravem jsem Váš oddaný

P Ppěk

Dopisnice

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Сtp. Josef Poslt, ředitel musea, konservátor atd. v Chrudimi“. Na horním okraji dopisnice jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Na pravé straně adresní strany dopisnice připsáno jednací číslo: „326/24. 9. 1925“.

b – Význam slova nebyl dohledán. Podobné slovo lutr = odpadová tekutina při výrobě lihu.

1 – K. V. Adánek v článku O úkolech Vlastivědného musea pro východní Čechy v Chrudimi upozorňuje na potřebu sbírat místní jména z archivních pramenů, zejména z katastrů a doplňovat je informacemi z lidového podání, především pověstí, (I. zpráva Vlastivědného musea pro východní čechy v Chrudimi za léta 1921-1924. Chrudim 1925).

2 – Hlas Národa, roč. 7, 21. 4. 1892, č. 111.

3 – Čeněk Florián zpracoval na základě zápisů v městských knihách topografii města Chrudimě. Jeho práce zůstala v rukopise a je uložena v SOKA Chrudim, f. Čeněk Florián, i. č. 16.

4 – Alois Klaus, spoluautor vlastivědné publikace Chrudimsko a Nasavrcko, v níž zpracoval řadu historických statí.

5 – Předmět nebyl dohledán.

6 – Schodiště z parku na Školním náměstí na Žižkovo náměstí a k Širokým schodům bylo upravováno v roce 1879, (Charvát, Jiří: Stará Chrudim. Chrudim 1991, s. 24).

Pa-27

Pavel Papáček Josefu Posltovi

1926. 2. března, Praha-Podolí

V Praze XV-Podolí 140

2/III 26

Milý příteli!^a

Píše mi Dr. Adámek, že vydáte 3. díl sborníku se životopisem mého otce, abych chci-li nějaký separát, Vám v té věci dopsal. A tak milý brachu, Vám oznamuji, že bych asi 15 exemplářů separátků chtěl a náklad na ně zaplatím. A ještě prosba: Týž pán ptal se mne po číslech domů, ve kterých otec v Chrudimi bydlil a zemřel. Chce tím doplnit můj životopis † otce.^b Neztížejte si, prosím, tato čísla podle následujících řádků zjistiti. Do počátku 70. [let] bydlili jsme "Na podsíni" (Štěpánkova ulice) v domě, který tehdy náležel říd[íci]mu učiteli Mözlzovi (ze Žlebů) a pak pekaři Vackovi. Vedle byly z obou stran hospody (Kramaříkova a Vajblova). Ten dům, zdá se mi, má pop[isné] číslo 119. Od počátku 70. let bydleli jsme na Všebrdově náměstí u Vidnerů (Wiednerů) v domě, kde bydlíval (pod námi) komp[onista] Hnilička, z jehož bytu je tuším šatlava. Číslo vypadlo mi úplně z paměti. Erudovaná čísla račte pak doplnit do korektury. – Tak jak se máte v novém roce? Co zdraví? Co robíte? Často na Vás, Chrudimáky milé, vzpomínám. Se mnou to jde jaksi z kopce. Třesu se jako osika (nervóza), "gicht"^c zlobí a jak se zdá, ledvinky nejsou také v pořádku, o jiném ani nemluvě. Nu co dělat s kismet^d. Nějak to doklepu! Pomaličku však při tom pořádku něco robím. Nedávno vydal jsem ve "Vesmíru" překlad Ivana Hrozného. U Ottů vyjde Slovo (píseň) o polku (výpravě) Igorově a asi za dva měsíce zase ve "Vesmíru" překlad Lžidimitrije.¹ Svým časem (až naskytne se posel: Poprosím Medunu) všeckno dostanete. Bytová otázka, o níž jsem Vám, tuším, psal, není dosud vyřízena, ale snad již se aspoň blíží ke konci. Na 3. sbor[ník] se těším. Nějakých zvláštních novin nevím. Buďte hodně zdrav, pozdravte staré kamarády a nezapomeňte svého přítele

P Ppčka

Dopisnice

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Sl. p. Jos. Poslt ředitel Vlastivědného musea v Chrudimi“. Na levém okraji dopisnice jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Na pravé straně adresní strany dopisnice připsáno jednací číslo: „88/4. III. 1926“.

b – Text „Chce tím doplnit můj životopis † otce.“ připsán na dolním okraji dopisnice.

c – Gicht = dna.

d – Kismet = neodvratný osud.

1 – Píseň o výpravě Igorově, kterou přeložil Pavel Papáček, vyšla v roce 1926 v edici Ottova světová knihovna nakladatelství J. Otto. Papáčekův překlad knihy Nikolaje Michajloviče Karamzina Lžidimitrij vyšel v nakladatelství Vesmír v roce 1926. Ve stejném nakladatelství v roce 1925 vydal P. Papáček svůj překlad knihy Nikolaje Ivanoviče Kostomarova: Ivan IV. Vasiljevič Hrozný.

Po-9

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1926, 12. března, [Chrudim]^a

12. března 1926

Milý příteli!^b

Zařídil jsem, by pro Vás bylo připraveno 50 volných výtisků separátních Vašeho článku o Vašem panu otci, jako pro všechny ostatní přispěvatele do našeho sborníku, pokud si separátních otisků vyžádali.¹ Jen kdybyste si jich přál více než 50, čítaly by se Vám za náhradu/10 ex[emplářů] o 1 archu tisk[ovém] = 16 stránek asi 70 Kč, k tomu 100 obálek asi 25 Kč.

Podle Vašich údajů ve Vašem lístku z 2. tohoto měsíce zjistil jsem byty Vašeho pana otce: do počátku let 70. ve Štěpánkově ul[ici] číslo nové 17, č.p. 91-I. a pak na Všehrdově náměstí číslo nové 2, č.p. 44-I, kdež zemřel. Při té příležitosti našel jsem v úmrtní matrice, že prvá choť Vašeho pana otce Dorota, rozená Vosyková, zemřela v Chrudimi dne 3. prosince 1856 v č.p. 113-I. po porodu (dítě zemřelo dne 2. 12. 1856 prý nekřtěné), z čehož soudím, že pan otec Váš tehdy bydlil v č.p. 113-I., kde je nyní železník Krivánek. Dále jsem tam náhodou zahlédl, že před Vaším narozením měli již Vaši páni rodiče dcerušku Věnceslavu.²

Vaše paní matka – dle zápisu sňatkového – byla dcerou po Janu Kramaříkovi, mistru řeznickém v Chrudimi v č.p. 119-IV, (kde dosud je vlastníkem domu řezník Kramařík – v Putrkasích) a Barbory, dcery Martina Kozáka, hostinského v Nasavrkách v č.p. 35; narodila se v č.p. 119-IV dne 11. prosince 1836 a vdala se za Vašeho pana otce, který tehdy již bydlil v č.p. 91-I, dne 12. listopadu 1860.

O Vašem panu otci mám zatím pevně zjištěno: Narodil se dne 15. února 1821 v č.p. 29 ve Dřenicích jako syn Františka Papáčka, domkáře ve Dřenicích v č.p. 29 a Kateřiny, dcery Jakuba Dostála, chalupníka v Dřenicích (číslo pop[isné] neznámo). O další data požádal jsem farní úřady v Třebosicích, kde asi byl Váš pan otec pokřtěn, a v Mikulovicích, kdež asi byl oddán se svou první chotí. Těmito daty chce totiž Dr. Adámek doplnit Váš článek, který já jsem však dosud k přečtení nedostal.³

Přeji Vám, milý příteli, hojně pevného zdraví a raduji se upřímně z toho, že Vás práce nemoří, ale že stále nová a nová vědecká díla ke Svému potěšení a k naší radosti na světlo přivádíte. Těšíme se již na Vaše nové práce ruské, o jichž brzkém otištění ve Svém lístku se zmiňujete. O Vašem obydlí, již beztak stísněném, poptávám se, kdykoli potkám paní Sýkorovou.⁴ Snad se již ti Vaši otcové městští umoudří a nechají Vás v klidu pracovati.

S mým zdravím je to stále stejné (revmatismus, srdce, nohy, slábnoucí zrak i sluch); rád bych již vypřáhl, ale otázka mého nástupce jest stále odváděna stranou, nechce se vyřešit sama, snad se čeká, že odejdu bez penze někam ke sv. Kříži jako Štěrba.⁵

S okr[esním] radou Ježkem, který častěji se u mne zastavuje, vždy skoro hovoříváme též o Vás. Srdečně Vás, milý příteli, zdravím a vyřizuje Vám též pozdravy od okr[esního] r[ady] Ježka, jsem

v dávné přátelské úctě
Vám upřímně oddaný^c

Dopis

SOka Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Kopie, strojopis, list, 21 x 34 mm, psáno na stroji na s. 1-2. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na kopii uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu připsána adresa: „Velevážený pán pan PhC. Pavel Papáček, řed. měšť. škol, odb. spisovatel v Praze-XV.-Podolí čís. 140“.

c – Kopie dopisu není podepsaná.

1 – Papáček, Pavel: Josef Papáček, akademický malíř. V: Vlastivědný sborník východočeský, roč. 3. Chrudim 1926 s. 45-51.

2 – Věnceslava zemřela v dětském věku.

3 – Posltovy záznamy z matrik nebyly porovnávány s příslušnými matrikami.

4 – Vlastimila Sýkorová, neteř P. Papáčka.

5 – Jan Štěrba, muzejní adjunkt, zemřel roku 1925, aniž by stihl zažádat o penzi. Pohřben byl na hřbitově U Kříže.

Pa-28

Pavel Papáček Josefu Posltovi 1926, 15. března, Praha-Podolí

V Praze XV. Podolí 140

15. III. 26

Milý starý příteli!

Nejprve, třebaže trošku brzy: Pozdravuju vas s dnem angela^a Mějte se, milý Pepičku, ještě mnohá léta hodně dobře a statečně bojujte se všemi trampotami. Vzpomněl jsem, že letos je tomu 40 let, co jsme hráli "Medvěda".¹ Teď jsme sami už pořádní medvědi! Tehdy byli jsme hoši malovaní. Konečně namalovat bychom se také ještě mohli! Ale ostatní artikle! A po druhé. Pěkně děkuji za laskavou zprávu. Současně posílám Adámkovi data. Separátků jest ovšem až dost a netřeba tedy přijednávatí jiné za náhradu. Jakož píšete o bytu v čísle 113-I: Píší nejstarší sestře do Pardubic, ví-li o tom něco, sám se nepamatují.² V pátek podvečer snad Vám znělo v uších. Přišel za mnou do kavárny Dr. St[rass] a tak jsme vzpomínali na chrudimské přátele a ovšem i na Vás. Novin jinak nemám. Pravici Vaši tiskne

Váš upřímně oddaný
P Ppěk

Dopisnice

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Сtp. п. Josef Poslt ředitel musea atd. v Chrudimi“. Na levém okraji dopisnice jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – (rus.) Vše nejlepší k svátku.

1 – P. Papáček a J. Posl vystupovali v lednu 1887 v divadelní hře Medvěd námluvčím, nastudované ruským kroužkem při Umělecké besedě.

2 – V Pardubicích žila Papáčkova sestra Gabriela Vanžurová. V RM v Chrudimi ve fondu Pavel Papáček, př. č. 412/86 jsou uloženy dopisy a korespondenční lístky G. Vanžurové, v nichž bratrovi sděluje požadované informace.

Pa-29

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1926, 17. dubna, Praha-Podolí

V Praze XV. Podolí 140
17. IV. 26

Milý příteli!^a

Čtu chr[udimský] zprav[odaj] o chystané návštěvě výstavě památek na L[iboslava] Zieglera.¹ Nebožtík otec nakreslil na kámen jeho podobiznu. Měl jsem jeden exemplář. Snad by se pro výstavu hodil. Nevím však, dal-li jsem ho do chrudim[ského] či do národ[ního] muzea.² Myslím si, že nemaloval podle skutečnosti, nýbrž podle obrazu, který snad je dosud na chrudimském děkanství. Ostatně možná, že tuto litografii máte v Chrudimi odjinud; kdybyste však neměli, napište mi, poptal bych se v Národním muzeum, ač snad bylo by lepší, kdybyste si tam přímo dopsali. Nového nemám nic. Nemohu chodit, po půlhodinové chůzi mám nohy jako centy: Překládám tak pomaloučku. Do Chrudimě se už asi více nepodívám. Nazdar. Srdečně tisknu Vaši pravici. Váš oddaný starý přítel

Pavel

Dopisnice

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctěný pan Jos. Poslt, ředitel musea atd. v Chrudimi“. Na levém okraji dopisnice jsou dva otvory pro uložení do pořadače.

a – Na pravé straně adresní strany dopisnice připsáno jednacím číslem: „157/19. IV. 1926“.

1 – Zpravodaj Chrudimska, roč. 4, 20. 5. 1926, č. 20, s. 6.

2 – Litografie J. Papáčka s portrétem J. L. Zieglera je uložena v RM v Chrudimi ve sbírce výtvarného umění pod i. č. U 1239.

Po-10

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1926, 8. května, [Chrudim]^a

8. května 1926

Milý příteli!

Promiňte, prosím, že tak pozdě se ozývám na Váš mně milý lístek ze 17. minulého měsíce; zle mne trápí churavost (srdce, nohy), pitomím už, pletu páté přes deváté v tom množství práce, jež mne obléhá a již nemohu zmoci. Inu už jsem minulého měsíce nakousl šestašedesátku a už by věru byl čas, abych toho nechal a odevzdal vše mladším rukám, hlavně však několika mladším hlavám, ale o jejich vyhledání nikdo tu nedbá a nikdo se nestará, protože by to byl nový výdej, bylo by nutno nové síly honorovat přiměřeně práci, jež se tu musí konat, a na to si tu v Chrudimi nezvykli – aspoň pro muzeum ne. Ale to už jsem v jiné vodě. Vráťím se k chystané výstavě Zieglerově a vzpomínce na jeho dílo v Chrudimi.

Litografickou podobiznu Zieglerovu, jež byla zde v roce 1923 vystavena mezi pracemi Vašeho pana otce, ovšem máme.¹

Na zdejším děkanství je olejový portrét Zieglerův od A. Machka.² Ten máme také zajištěný.

Žádali jsme o zapůjčení předmětů pro výstavu projektovanou již dne 10. minulého měsíce správní výbor Národního muzea v Praze, pak farní úřad v Dobřanech u Dobrušky, dále rektorát bohosloveckého semináře, biskupskou konsistoř a Městské historické

muzeum v Hradci Králové, ale dosud mám zprávy a přislíbené příspěvky jen od muzea královéhradeckého, ostatní mlčí. Též od malíře Beneše očekáváme 3 obrázky pohledů z Dobřan.³

Spisy Zieglerovy máme asi kompletní ve zdejší knihovně v oddíle Zieglerově a tak přece toho trochu sneseme a vystavíme, ač toho pravděpodobně mnoho nebude.⁴

O výsledku výstavky dám Vám zprávu, bude-li Vás to zajímat. Výstavka bude od 16. do 24. tohoto měsíce, dne 21. bude o Zieglerovi přednášeti profesor Jar[oslav] Adámek a dne 23. tohoto měsíce bude u hrobu Zieglerova pietní projev na hřbitově svatomichalském.

A dne 25. tohoto měsíce pořádáme již zase přednášku o Palackém; přislíbil přijeti sem a promluvit univ[erzitní] profesor J[osef] V[ítězslav] Šimák.

Děkuji Vám, milý příteli, za Vaši ochotně nabídnutou pomoc v našem díle a prosím, byste nás i příště zachoval v přátelské paměti.

Srdečně Vás zdravím, všeho nejlepšího zdraví Vám přeji na mnohá a šťastná ještě léta a jsem Vám

v dávné přátelské úctě
upřímně oddaný^b

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Kopie, strojopis, list, 21 x 34 cm, psáno na stroji na s. 1-2. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na kopii uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Kopie dopisu není podepsána.

1 – Litografie J. Papáčka s portrétem J. L. Zieglera je uložena v RM v Chrudimi ve sbírce výtvarného umění pod i. č. U 1239.

2 – Portrét J. L. Zieglera je stále majetkem chrudimského arciděkanství a nyní je vystaven v expozici RM v Chrudimi Mozaika z dějin regionu.

3 – Předměty na výstavu zapůjčilo hradecké muzeum (fotografie Hradce Králové a rodného Zieglerova domu), K. Beneš z Náchoda (3 obrazy Dobřan), Fr. Hrnčír z Hrochova Týnce (sešity Zieglerova Přítele mládeže), arciděkanství v Chrudimi, ředitel kůru Jindřich Siegl aj. Většina předmětů byla z vlastních sbírek vlastivědného muzea, (Zpravodaj Chrudimska, roč. 4, 20. 5. 1926, č. 20, s. 3).

4 – Část Zieglerovy knihovny je v současnosti uložena v RM v Chrudimi a část patřící chrudimskému arciděkanství je deponována v SOKA Chrudim.

Po-11

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1926, 27. června, [Chrudim]^a

27. června 1926

Milý příteli!^b

Především přeji Vám, milý dávný kamaráde, k Vaším jmeninám všeho nejlepšího, dobrého zdraví, svěžesti ducha i těla, všeho zduaru a spokojenosti na velkou ještě řadu let Vám i všem Vaším přátelům pro potěšení. –

Slíbil jsem Vám již v březnu, že sdělím Vám další data o Vaší rodině; zvěděl jsem něco z Třebosic, z Medlešic však nemohu se ničeho dosouditi.

Josef Papáček narodil se dne 15. 2. 1821 v čísle domu 29 v Dřenicích, byl pokřtěn 16. 2. 1821 v Třebosicích lokalistou^c Karlem Štěpánkem. Kmotři: František Šnor, obyvatel z Třebosic a Ludmila Flegrová, manželka 3/4 sedláka ze Dřenic (nejspíš z čísla 16).

Sestra: Magdalena narozená 15. 8. 1813, zemřela 25. 5. 1824.

Bratr: František narozen 26. 12. 1816.

Otec: František, stárek mlynářský a baráčník ze Dřenic, rozený z Medlešic, ženil se dne 28. 2. 1813, jsa 51 let stár, s Kateřinou, vlastní dcerou Jana Dostála, chalupníka ze Dřenic z č.p. 47, starou 28 let. Ženich ani nevěsta neuměli psáti, udělali v protokole, který sepsal lokalista Karel Štěpánek, jen křížky. František P[apáček] zemřel dne 31. 8. 1833 na "vnitřní brant"^d ve Dřenicích v č.p. 29 a byl pochován v Třebosicích.

Strýc(?): Adalbertus Papaczek, operarius boni Medleschitzensis,^e měl za manželku Annu. Dne 26. 1. 1789 se jim narodila dcera Kateřina a dne 26. 10. 1791 dcera Mařena=Magdalena.¹

Tot' zatím vše, co nového jsem zvěděl. Oznamil jsem to též Dr. K[arlu] V[áclavu] Adámkovi, který mne o to požádal, aby těmi daty Váš článek prý doplnil. O bydlištích Vašeho pana otce v Chrudimi jsem nic nového nevypátral, jen dodávám k č.p. 113-I, že dům je na Riegrově náměstí číslo nové 23. Snad něco shledal profesor Jaroslav Adámek.

Budu ještě pátrati po datu narození Vašeho pana děda, rodáka medlešického v matrice mikulovické.

Sborník se tiskne, ale postupuje ta práce ukruťně zvolna; od února teprve dva archy. Jelikož jsem si při korekturách 2. svazku zkazil zrak, byl jsem tentokrát korektur zproštěn, provádějí je oba bratři Adámkové.²

V blízkých dnech Vás navštíví pan rada Ježek a poví Vám toho asi více. Pomlouvali jsme Vás v poslední schůzi muzejní zle! Velikou radost jsme měli z daru "neznámého dárce" odevzdaného panem Dr. Strassem pro fond Papáčkův. Kéž by dárce ten vzbudil hodně mnoho následovníků!³

Opětuji ještě svá upřímná blahopřání, srdečně Vás, milý příteli, zdravím a jsem Vám

v dávné přátelské úctě
upřímně oddaný^f

Dopis

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Kopie, strojopis, list, 20,5 x 34 cm, psáno na stroji na s. 1-2. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na kopii uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem nadepsána adresa: „Velevážený pán pan PhC. Pavel Papáček, řed. měšť. škol, odb. spisovatel atd. v Praze-XV.-Podolí č. 140“.

c – Lokalista = pomocný kněz spravující část farnosti nebo přifařenou obec.

d – Brant = zánět.

e – (lat.) Nádeník na zboží medlešickém.

f – Kopie dopisu není podepsána.

1 – Posltovy záznamy z matrik nebyly porovnávány s příslušnými matrikami.

2 – Korektury třetího svazku vlastivědného sborníku prováděli Karel Václav Adámek a Jaroslav Adámek.

3 – Pavel Papáček daroval na fond Josefa Papáčka další finanční obnos, jak slíbil v předcházející korespondenci.

Pa-30

**Pavel Papáček Josefu Posltovi
1926, 1. července, Praha-Podolí**

V Praze XV. Podolí 140
1. VII. 26

Milý příteli!^a

Děkuji Vám srdečně za milou vzpomínku a zprávy o naší rodině. Podle poznámky, že ani můj děd ani bába neuměli psát, není správný můj soud v životopisu otcově,¹ že rodiče otcovi byli jacísi písmáci. Patrně knihy – z nichž zachovala se jen bible – byly památkou po pradědovi. O onom strýci Vojtěchovi slyším poprvé.² Otec nikdy o něm nemluvil. Otcův otec František byl, myslím, synem onoho Františka Papáčka, který svým nákladem dal doplnit vytrhané stránky naší rodinné bible (Severynky).³ I tento František (tedy můj praděd) byl asi mlynářský. – S Ježkem jsem se smluvil v úterý. To by ovšem bylo pro mou knihovnu a pro mne nejlepší rozřešení. Jen bych nerad, aby se na věc dívalo jinak, než jak je míněna. Zejména, abych nebyl podezříván snad z výdělečných úmyslů. Ostatně kdyby mělo dojít opravdu ke koupi, ještě bych ze sumy něco slevil. Ke knihám náleží bratrem⁴ kreslené ex libris. Poslední mé dvě knížky: Překlad Lžidimitrije a Slova o výpravě Igorově, jsou vytištěny, ale vyjdou asi až po prázdninách.⁵ Nového nic. Můj gicht^b zlobí dál a teď mu pomáhají zuby. Čert aby to všecko vzal! Mějte se na všem dobře! Ruku Vaši tiskne starý oddaný přítel

P. O. P.^c

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Sp. Jos. Poslt, ředitel musea v Chrudimi“.

a – Na pravé straně dopisnice připsáno jednacím číslem: „316/2. VII. 1926“.

b – Gicht = dna.

c – Podpis je napsán azbukou.

1 – Papáček, Pavel: Josef Papáček, akademický malíř. V: Vlastivědný sborník východočeský, roč. 3. Chrudim 1926, s. 45-51.

2 – Vojtěch Papáček byl bratrem Františka Papáčka, tedy strýcem Josefa Papáčka a prastrýcem Pavla Papáčka.

3 – Severynova bible věnovaná P. Papáčkem je uložena v RM v Chrudimi ve sbírce starých tisků př. č. 27 492. Na konci svazku je čtyřmi listy doplněno Janovo evangelium. Na poslední straně rukou psaného textu je záznam, že knihu nechal dopsat František Papáček. Tento Fr. Papáček nebyl dědem Josefa Papáčka a otcem Františka Papáčka. Otcem Fr. Papáčka a dědem Josefa Papáčka byl Josef Papáček.

4 – Anastazius Papáček.

5 – Karamzin, Nikolaj Michajlovič: Lžidimitrij. Přeložil Pavel Papáček. Praha. Vesmír 1926. Píseň o výpravě Igorově. Přeložil Pavel Papáček. Praha. J. Otto 1926.

Po-12

**Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1926, 7. října, [Chrudim]^a**

7. října 1926

Velectěný příteli!^b

V těchto dnech v prvé poprázdninové schůzi knihovní rady bylo přikročeno k určitému již řešení záležitosti: Získání Vaší knihovny pro Chrudim, kdež by byla přivtělena a pietně opatrována jako samostatný soubor knižní – vedle knihovny Rybičkovy

a částí knihoven Zieglerovy a Devotyho – do Městské veřejné a musejní knihovny. Ve schůzi té, do níž byli přizváni i starosta Dr. Sýkora, okr[esní] rada Ježek a moje maličkost, došlo se po informaci finančního referenta obecního (a zároveň předsedy knihovni rady) B[ohuslava] Holasa k tomu, že finanční stránku cele obstará obec.

Aby se hned předem vyhovělo případným dotazům některých zástupců některých (ze 7 či 8) politických stran při formálním jednání v obecním zastupitelstvu, bylo mi uloženo, abych opatřil stručný nestranný odborný posudek o Vaší knihovně (to, co jsme o ní pověděli Ježek, Geissler a já, mohlo by se prý považovati za domácí, neb jsme národní demokrati) a abych o takový požádal Dr. Volfu v Národním muzeu, se kterým se jistě vzájemně znáte, načež jeho zprávu (nebo některého jiného pražského knihovníka, kdyby Dr. Volf nám nevyhověl), bychom připojili ke svému podání na obec. Tím se prý vyřízení jistě uspíší. Píši proto současně Dr. Volfovi.

Jakmile obecním zastupitelstvem věc bude zásadně přijata, projedná se hned námi podrobně a uzavře se – bude-li toho třeba – smlouva, do níž vloží se Vaše podmínky. Prosím, byste mi již nyní oznámil laskavě Svá přání v této věci. Nám všem velice na tom záleží, aby Vaše krásná a cenná knihovna jako trvalá památka na Vás byla co nejdříve již pod střechou našeho muzea, byť i zatím jen obrazně; skutečně pak, až sám se odhodláte nám ji odevzdati.

Ve sborníku práce jde krokem hlemýždím. Tentokrát jdou všechny korektury do Hlinska a tím se tisk zdržuje. Váš článek jest dávno vysázen i zlomen, ale čtvrtý arch s ním pro nějaké docela podřadné doplňky v jiném článku nemůže jíti do stroje. Svazek má míti 7 archů; to ten sedmý bude při tomto tempu vytištěn leda až za rok!¹

Jak se Vám daří, milý příteli, se zdravím. Mně je při suchém teplém počasí s mým srdíčkem, nožičkami a revmatismem celkem dosti dobře, až však se dostaví plískanice a větry, budu zase "na hromadě" a hekat v posteli.

Těším se na vaše milé zprávy, zdravím Vás srdečně, vyřizuji pozdravy též od rady Ježka a jsem Vám

v dávné přátelské úctě
upřímně oddaný^c

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Kopie, strojopis, list, 21 x 34 cm, psáno na stroji na s. 1-2. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na kopii uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu připsána adresa: „Velevážený pán pan PhC. Pavel Papáček, ředitel měšť. škol v. v. atd. v Praze XV.-Podolí 140“.

c – Kopie dopisů není podepsána.

1 – Vlastivědný sborník východočeský, roč. 3. Chrudim 1926.

Pa-31

**Pavel Papáček Josefu Posltovi
1926, 8. října, Praha-Podolí**

V Praze-Podolí 140
8. X. 26

Vážený a milý příteli!

Ani věru nevím, jestli tu mou škrábanici přečtete. Už se mi začíná i pravá ruka, která dosud byla zdráva, pořádně klepat. Nu, co dělati? Tedy pěkně děkuji za Váš list

a v něm obsažené zprávy. Úplně schvaluji Váš úmysl stran jakéhos odhadu knihovny ze strany odborníka i jeho volbu. Nejsem sice znám s Dr. Volfem jinak než úředně, ale to nic nevadí, naopak zdá se mi to výhodné jak pro Vás, tak pro mne; posudek vyzní nestranně. Nevím, bylo-li by snadno naléztí někoho jiného. (Běží totiž o knihy značně rozmanitého obsahu: historické, zeměpisné, filologické, beletristické a hlavně také o knihy psané česky, německy, latinsky a různými jazyky slovanskými.) Stran podmínek smluvních budu psátí později, až budete mítí odhad v rukou. Zač si knihovnu svou cením, řekl jsem panu profesoru G[eisslerovi] a Vaškovi J[ežkovi] jsem psal, že ještě bylo-li by třeba, slevím. Ostatně mám jistý úmysl, jímž by aspoň část peněz zase vrátila se do Chrudimě. To však prozatím nechte u sebe, poněvadž může se ještě ledacos státi, zejména, že by mne choroby moje přinutily vydati větší část skromného mého majetku na léčení. Chci totiž asi 5000 Kč věnovati na založení fondu na vypisování cen, za odměny prací o Chrudimi atd.^a

Tolik však mohu Vás ubezpečiti, že využitkovati kupce nepomýšlím. Kdybych byl sám, dal bych svou knihovnu Chrudimi nejraději ctí a darem. Prosím Vás, vyřizujte věc, pokud bude možno, rychle. Moje zdraví je stále horší a horší. Bojím se, že kdyby věc se odkládala, neměl bych už kdy ji dojednati. Lituji, že článek o otci dosud nevyšel.¹ Rád bych, dokud ještě mohu vyjítí z domu, projednal, aby vzali některou otcovu studii do rudolfínské obrazárny stejně jako bych jednu bratrovu krajinku rád umístil v Národ[ní] galerii. Myslím, že by si to oba zasloužili, ale nevím, zdaří-li se mi můj úmysl. Pokud o otce běží, myslím, že by článek byl dobrým doporučením.²

Abych ještě vrátil se k možným snad námitkám proti koupí některou stranou politickou v obec[ním] zastupitelstvu: Mělo-li by z toho vzniknoutí nějaké tahání v zasedání obecním anebo zdání, že prodávám knihovnu městu, protože si myslím, že nejlépe zaplatí, to bych raději všeho nechal. Pro mne má největší cenu to, že kdyby ji koupila Chrudim, ať už kterýmkoli způsobem, knihovna zůstala by pohromadě. Jinak bylo by ji roztrhnoutí nejméně na čtyři díly (knihy histor[ické], zeměp[isné], filolog[ické] a krás[nou] literat[uru] českou a jinojazyčnou).

Jak jsem Vám, tuším, již psal, chci Vám poslati seznam (přibližný) toho, co hodlám muzeu darovati. Bude to především naše rodinná bible („Severynka“) se zajímavými opisy ztracených stránek a poznámkami (bohužel velmi sešlá) a pak všechny mnou sepsané a vydané knihy, separ[átní] otisky, knihy s věnováním a některá bibliofilská vydání a ovšem také rozmanité rukopisy, dopisy a j[iné] drobnosti. Dále některé práce otcovy a snad i nějaký obrázek bratrův.³ –

Jsem rád, že se Vám polehčilo se zdravím a přál bych, aby to mělo trvání. Se mnou v té věci je pořád stejně. Měl jsem tolik chuti zajetí do Chrudimě a navštívití svou milou – abyste se nezmýlil – jen: Kunětickou horu, ne nějakou pěknou slepici, ale nedovedl jsem se odhodlati. Tuze mne rozbolešnil nečekaný odchod přítele K[arla] V[áclava] Raisa, kdysi kolegy na okrese chrudimském a pak zase na vinohradském.⁴ Odcházejí pomalu staří braši jeden za druhým. Otto konečně vydal můj překlad Písně o výpravě Igorově (Slovo o polku Igoreve)^b; jakmile mi dojdou volné exempláře, pošlu Vám jeden na památku. Byla to velká práce – ač výsledkem jest jen malá knížka a o honoráři hanba mluvití.⁵

Ale teď již končím; bez tak nevím, dočtete-li až sem mou epištolu tak krásně napsanou. Příštím týdnem, možná již v pondělí, zajdu do muzea, promluvíím s ředitelem Volfem, vezme-li žádaný úkol na se, pak bych hned po jeho u mne návštěvě Vám dopsal, jak si věc představuji. –

Buďte hodně zdrav a pozdravujte všechny známé zejména Ježka. Holasovi, prosím, vyříd'te můj dík za to, že se věci ujímá. Což Kitzler: bude prezidentem? Přál bych mu to od srdce.

Váš iskrenno predannyj starýj drug^c

P Papaček^d

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, 2 dvojlisty 21 x 17 cm, psáno perem na s. 1, 3, 5 a 7.

a – Text „To však ... atd.“ je označen jako velmi důvěrné.

b – Název knihy uvedený v závorce je napsán azbukou.

c – (rus.) Váš upřímně oddaný starý přítel.

d – Podpis a ruský text je napsán azbukou.

1 – Pavel Papáček: Josef Papáček, akademický malíř. V: Vlastivědný sborník východočeský, roč. 3. Chrudim 1926, s. 45-51.

2 – Nebylo zjištěno, zda P. Papáček skutečně věnoval nějaké obrazy svého otce a bratra zmiňovaným galeriím.

3 – Severýnova bible věnovaná P. Papáčkem je uložena v RM v Chrudimi ve sbírce starých tisků př. č. 27 492. Na poslední straně rukou psaného textu je záznam, že knihu nechal dopsat František Papáček, viz pozn. 3 k dopisu Pa-30. Ostatní knihy jsou uloženy ve sbírce knih Papáčkova knihovna, písemnosti ve fondu Pavel Papáček a obrazy ve sbírce výtvarného umění RM v Chrudimi.

4 – Karel Václav Rais učil na školách v Trhové Kamenici a v Hlinsku, později se stal ředitelem měšťanských škol na Vinohradech. Zemřel dne 8. 7. 1926.

5 – Papáčkův překlad Písně o výpravě Igorově, který vyšel v roce 1926 v edici Ottova světová knihovna v nakladatelství J. Otto, měl rozsah 49 stran.

Po-13

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi

1926, 21. října, [Chrudim]^a

21. října 1926

Vzácně milý příteli!^b

Přijměte mé nejvřelejší díky za zasláný mně na památku výtisk Vašeho spisu Slovo o polku Igoreve i za Váš mně vždy milý list ze dne 8. tohoto měsíce, který nezaslouží býti kvalifikován na škrábanici, když jej lze tak pěkně přečíst.

Jsem tomu velmi rád, že Vám volba Dr. Volfa konvenuje. Očekávám od něho zprávu den co den a to tím spíše, že jste sám psal, že nejspíš již v pondělí (což by bylo 11. tohoto měsíce) osobně k němu zajdete a s ním o jeho návštěvě u Vás se dohodnete. Dr. Volfovi jsem jménem muzea dopsal dne 7. tohoto měsíce, avšak cenu Vámi stanovenou jsem mu schválně neudal, poněvadž nám všem, kteří jsme Vaši knižnici očitě zhlédli, zdá se cena ta vůbec nízkou. Byl bych Vám, milý příteli, velmi povděčen za stručné sdělení – třeba jen dopisnicí a jen ve zkratkách – zdaž jste s Dr. Volfem již mluvil a zda byl již u Vás. Rád bych co nejdříve městské radě a obecnímu zastupitelstvu předložil z usnesení předsednictva muzejního formální žádost za koupi Vaší knihovny, doloženou stručným posudkem Dr. Volfa. Neobdržím-li do konce tohoto týdne zprávu od Dr. Volfa, upomenu jej o ni hned po neděli. Či je snad nemocen?¹

Onehdy mne zastavil Dr. Strass a poněvadž je – nevím však od koho – zasvěcen do věci, dotazoval se mne na stav záležitosti; při tom mně radostivě zvěstoval, že mluvil již se všemi sociálně demokratickými členy obecního zastupitelstva (s nimiž je ve straně organizován), a ti mu prý ochotně slíbili, když jim i sdělil, jak je cena Vámi nízkou stanovena, hlasovati pro získání Vaší knižnice pro Městskou veřejnou a musejní knihovnu zdejší. Odbude se tedy věc zcela hladce.

Čtvrtý arch 3. svazku našeho sborníku s Vaším článkem jde zítra v tiskárně do stroje. Vyjednal jsem si již v tiskárně, by mi bez ohledu na Dr. Adámka vydali pro Vás 2 či 3 separáty (nebo kolik jich zatím nutně budete potřebovati) článku Vašeho, hned jak budou

vytištěny a zašlu Vám je, byste jich mohl použít ke svému jednání s rudolfínskou či moderní obrazárnou. Ostatní výtisky separátů dodám Vám po dotištění celého 3. svazku sborníku, tak jako – podle ustanovení hlavního pořadatele Dr. K[arla] V[áclava] Adámka, který úzkostlivě dbá prý (!) předpisu zákona tiskového – všem ostatním přispěvatelům, pokus si separátních otisků vyžádali.

Jak se tak lidé scházejí! Vy na Chrudimsku a Vinohradsku s Raisem, mým krajanem, a já zase s Vámi v Praze. S Raisem samým, a jeho bratrem i ostatními příbuznými jeho v Bělohradě stýkával jsem se již za dob studentských, tedy asi před 40-50 lety. Jedna silně rozčleněná větev rodu Raisovského byla (a snad jest dosud) i v Pecce. Jako studenti chodívali jsme do Bělohradu (jako i do Nové Paky) do divadla, hráloť se tam velmi dobře; bělohradští opláceli nám pak svou návštěvu divadelních představení v Pecce. Na naší straně není široko daleko člověka, kdo by neměl Raise v milé paměti a kdo by nebyl četl jeho obrazy z našeho Podkrkonoší. Škoda ho, velká škoda!²

Kitzler má – jistě po zásluze – největší šance na prezidenta našeho krajského soudu, ač prý jsou čtyři konkurenti. Myslím také, že by si mohl celý kraj k němu gratulovati.³

Co dělá Vaše zdravíčko, milý příteli! Já jsem se zase trochu pohoršil; účastnil jsem se zkoušek a pak i hudebního večera na počest 100. narozenin Aloise Hniličky (byl přítomen i syn a večer byl vysoce zdařilý po každé stránce) a to mne přivedlo z rovnováhy, nervy už zas nanovo vypovídají službu, nesnesou muziky a ponocování, a teď počínající vlhké, studené dušičkové počasí mně teprv notně sráží hřebínek, který mi při nedávných teplých slunečných dnech narostl.

Velmi často vzpomínáme na Vás, zvláště s radou Ježkem, který bývá u mne v úřadovně skoro denně, nebo s Dr. Strassem nebo s Vaší milou neteří paní Sýkorovou. A všichni přáli bychom Vám zdraví pevného aspoň do sta let.

Srdečně Vás, milý příteli, zdravím, opětuji svůj dík za laskavé věnování Vaší knížky, již si velmi vážím jednak jako památky od Vás jednak jako památky na moje doby studijní, kdy jsme se učili znát název, ale neznali obsahu, a kdy jsem já po prvé začal se učit ruštině sám bez učitele, jen podle gramatiky Kolářovy, a jsem Vám

v dávné přátelské úctě
upřímně oddaný^c

Dopis

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Kopie, strojopis, 2 listy, 21 x 34 mm, psáno na stroji na s. 1-3. Na levém okraji obou listů jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na kopii uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu je připsána adresa: „Pan PhC. Pavel Papáček, spisovatel ředitel měšť. škol atd. v Praze Podolí čís. 140“ a jednací číslo: „Č. j. 450“.

c – Kopie dopisu není podepsaná.

1 – Dr. Volf zaslal posudek Papáčkovy knihovny v dopise z 1. listopadu 1926, (SOkA Chrudim, f. Pavel Papáček, i. č. 10, spisy k jednání o koupi Papáčkovy knihovny, k. 1).

2 – Karel Václav Rais se narodil dne 4. ledna 1859 v Bělohradě a zemřel dne 8. července 1926 v Praze.

3 – Eduard Kitzler, viceprezident Krajského soudu v Chrudimi, byl na konci roku 1927 jmenován prezidentem Krajského soudu v Chrudimi.

Milý, vážený příteli!

Děkuji za Váš obšírný přátelský list a spěchám, abych odpověděl. Tedy pro přímo: Ředitele V[olf]a jsem v skutku v pondělí (11. 10.) v muzeu hledal, ale – nenašel. Má prý dovolenou na katalogizaci jakési – tuším lobkovické – knihovny. Vyžádal jsem si tedy jeho soukromou adresu a dopsal mu (tuším 13. 10.) Na odpověď čekám doposud. Nevložil jsem do psaní obálku nebo dopisnici na odpověď a tak si myslím, že snad Dr. V[olf] náleží k těm lidem, kteří neodpovídají na cizí žádosti jen tehdy, když zasílatel zašle si známky na odpověď. Věc ostatně zcela správná. Snad jste ani Vy si odpověď předem nezaplatili. Abych jej znovu hledal, už se mi opravdu nechce. Počkejte ještě nějakou dobu a neodpovíli Vám ani na urgenci – k níž byste připojili frankovanou obálku – pak nezbude než obrátiti se na bibliotékaře Dr. Dolenského, který snad do té doby bude zpátky z exkurze do Varšavy. Dolenský prý jest soudním znalcem pro takovéhle věci.¹

Odkud ví o věci Strass? Možná, že jsem se mu sám zmínil; ale ovšem nikterak jsem nevyjednával o jeho intervenci u jeho polit[ických] přátel.² Konečně snad není to věci na škodu. Nepokládal jsem také jednání o úmyslu Chrudimských koupiti mou knihovnu za tajemství. Ale možná, že Strass dozvěděl se o věci v Chrudimi a to bude spíše pravda. O své intervenci mně nepsal.

Ad. 2. Za slíbené separátky děkuji. Rozumí se samo sebou, že použiji jich čistě soukromě, poněvadž opravdu separát nesmí do světa, dokud není vydána celá publikace a příslušné povinné exempláře dodány úřadům. Škoda, že tisk postupuje tak pomalu! Zdali pak v tomto svazku pokračuje profesor Pochobradský v líčení starých domů chrudimských? Snad bude tam jednou i zmínka o našem kdysi „dvoru“ v Putrkasích. Náleží bratranci Leopoldu Kramaříkovi (Střelecká číslo 3),^a jenž má stará čistě gotická vrata, která považují za památku použitou ze zbořeného kláštera dominikánského (stejný původ mají, myslím, i dveře v bývalém domě, tuším, Rychlíkově (roh horní ulice Filištinské). Mimochodem: Jest onen portál v děkanském domě skutečně starý? (Vlast[ivědný] sb[orník] vých[odočeský] I. straně 66)³. Není to Schmoranzova gotika?⁴

A jakož píšete o zdraví: Mně se zdá, kamarádíčku drahý, že trošku zapomínáte, že už nejsme mladíci. Doufám, že až přijde opravdová zima, bude zase lépe a že i Vaše nervy dají pokoj a budete zase běhat jako cácorka. Se mnou je to horší: Moje nemoc neúprosně pokračuje a kromě toho zlobí také jiné, zejména gicht.^b

Že má Kitzler naději na prezidentství jsem slyšel od Strassa; jen mám obavu, aby nebyl pražským jeho protikandidátem jistý rada politické legitimace klerikální, jenž by za nynější konstelace měl jistě ministerskou protekci proti národ[nímu] demokratovi. Ale doufejme, že náš malý Edáček slavně vyhraje. – Společný náš kamarád, jež i Vy snad znáte, doktor Vondráček, prezident praž[ského] trest[ního] soudu, zase stůně.⁵

Současně s Vaším listem dostal jsem dopisnici od mé neteře Miluše Sýkorové. To je opravdu hodná osoba. Když je v Praze, přichází se podívat na starého strýce. Tuze rád ji vždy vidím. Velmi je mi jí líto, že tak špatně slyší a že nesplnila se a už se asi sotva splní, touha její po rodině. –

Často si, sedaje doma za večerního soumraku na Vás všecky Chrudimáky vzpomínám. Při tom pak i jednotlivé postavy a postavičky místních Salvátorků,⁶ jak jsem je také ve svých „Vzpomínkách“ nakreslil, defilují přede mnou. Některé vzbuzují hořkost, jiné radost a ještě jiné úsměv. Kdybyste byl blíže, dal bych Vám toto své opus posthumum^c přečísti a posouditi. Ježek mi slíbil, že až přijede na delší dobu do Prahy, si je

přečte, ale dosud zde asi nikdy delší dobu nebyl a posíláti poštou nebo poslem rukopis, jehož mám jen jediný exemplář, se bojím.– Rád bych zasedl ve Vašem kroužku, ale toho již nebude. Scházeli jsme se sice před válkou denně a scházíme zde i teď týdně^d starší přátelé hlavně z let univerzitních a pozdějších (učitel akademie obch[odní] Pech, profesor St[anislav] Nikolau, Daneš, Srdinko aj.), ale kořínky naše stály každý jinde. A co už mně i z tohoto kroužku dobrých přátel odešlo! Ovšem nejvíce želím svého bratra.⁷ Dcerka po něm má abs[olvovanou] obch[odní] akademii, vyšší školu knihovnickou a dodělává filozofická studia. Švagrová⁸ je bibliotekářkou v Učené společnosti. Nechce býti bez práce.

Ale teď již dost. Vidím jak opravdu jest senectus loquat čili jak stáří je povídavé. Pozdravte staré brachy a nestonejte! Se srdečným pozdravem jsem Váš upřímně oddaný
P Ppček

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, 3 listy, 17 x 21cm, psáno perem na s. 1, 3, 5. Adresa na obálce: „Velectěný pán, pan Ing. Jos. Poslt, ředitel musea v Chrudimi“.

a – Text „Náleží bratranci Leopoldu Kramaříkovi (Střelecká číslo 3)“ napsán na dolním okraji stránky.

b – Gicht = dna.

c – (lat.) Dílo posmrtné.

d – Text „týdně“ napsán na levém okraji stránky.

1 – Dr. Volf navštívil P. Papáčka dne 1. listopadu 1926 a zprávu o knihovně zaslal J. Posltovi tentýž den.

2 – Eduard Strass byl členem Československé sociální demokratické strany dělnické.

3 – V článku Staré domy chrudimské, který vyšel v prvním ročníku zmiňovaného Vlastivědného sborníku východočeského v roce 1923, Ferdinand Pochobradský zmiňuje gotický portál na domě děkanského dvora na Kateřinském předměstí v Chrudimi. Tento dům byl při asanaci města v 70. a 80. letech 20. století zbořen. V popise starých chrudimských domů pokračoval F. Pochobradský v 3. a 4. ročníku Vlastivědného sborníku východočeského, vydaném v roce 1926 a 1929.

4 – Je míněn František Schmoranz st., který v Chrudimi regotizoval řadu domů a dalších staveb.

5 – Jan Vondráček, spolužák P. Papáčka z chrudimského gymnázia.

6 – Salvátorci byli členové chrudimské humoristické společnosti, která se scházela v restauracích až do poloviny 90. let 20. století. Písemnosti Salvátorků, především zápisové knihy z jejich schůzek tzv. slezin jsou uloženy v RM v Chrudimi.

7 – Anastazius Papáček zemřel předčasně dne 24. prosince 1919.

8 – Neteř P. Papáčka Marie Švejdvová a švagrová Marie Papáčková.

Po-14

**Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1926, 26. října, [Chrudim]^a**

26. října 1926

Velectěný příteli!^b

Právě obdržel jsem od Dr. Volfa lístek, v němž mi hned vpředu sděluje, že mile rád vyhoví našemu přání a navštíví Vás ve Vašem bytě "patrně asi příští neděli". Píše dále pak: "Znám se s panem ředitelem zajisté osobně a domnívám se, že je knihovna jeho historická a slov[anská], pokud znám lit[erární] činnost tohoto zasloužilého pracovníka. Račte se bezpečiti, že příští týden obdržíte ode mne příslušnou zprávu." Sděluji to hned k Vaší informaci. Snad Vám též on sám v té věci dopsal.

Váš milý list z 23. tohoto měsíce jsem rád uviděl; četl jej též pan rada Ježek a dohodli jsme se požádati, neodpoví-li Dr. Volf na urgenci, hned a přímo Dr. Dolenského. To ovšem nyní odpadá a jsme velmi potěšeni, že věc zase trochu pokročí blíž ke svému cíli.

Čtvrtý arch 3. svazku sborníku bohužel nedostal se min[ulý] pátek do stroje, až včera první a dnes druhá forma. Do příští neděle, doufám, budu moci Vám poslati separáty. Pochobradský má v témž svazku míti pokračování svého soupisu starých domů chrudimských,¹ textu připraveného jest nadbytek již od roku 1924, jen zbude-li – po názoru hlavního pořadatele – proň dost místa.

To gotické ostění dveří v Putrkasích na Vašem kdysi dvoře jest dosud na svém místě; chceme však pana Kramářika požádati, by je dal očistiti a zabezpečiti, poněvadž se zdá, že jest velkým tlakem shora ohroženo a jest již trhlé. Podle profilace a podle torzovaných patek prutů nemůže však ostění to pocházeti z býv[alého] kláštera dominikánského, neboť má všechny znaky gotiky z doby krátce po roce 1500. Stejně ostění, stejného stáří, z domu v ul[ici] Filištině ziskali jsme as před 20 lety pro muzeum, když chtěl tehdejší vlastník domu pekař Boňatovský otvor dveří rozšířiti. Dali jsme mu za staré ostění nové, ovšem neprofilované. Gotický portálek na děkanském dvoře je nám (profesoru Pochobradskému a mně) dávno nápadný. Dr. Chytil (v Soupise XI., strana 110, obrázek 93) má jej asi za pravý.² Po několikerém prohlížení však se nám zdá, že bezpečně původní jsou při něm jen postranice ("pilištrády"), kdežto nadpraží ("štorc") bylo buď Schmoranzovým kameníkem (snad Kokešem) nově opracováno, obroušeno (máť příliš ostré plochy i hrany) nebo – byl-li původní kus po vynětí ze starého zdiva shledán již příliš vetvý či popraskaný nebo přelomený – vůbec novou kopií nahrazeno.

Jak asi víte, byla včera pochována v Hlinsku paní Terezie Adámková;³ nemohl jsem se bohužel zúčastniti.

A teď už končím.

Srdečně Vás, milý příteli, zdravím, pozdravy od rady Ježka a od profesora Geisslera vyřizují a těše se na Vaše milé zprávy jednak o návštěvě Dr. Volfa u Vás jednak o Vašich přáních pro smlouvu i o Vašem zdraví, jsem Vám

v dávné přátelské úctě
upřímně oddaný^c

P. S. Právě mi telefonují z tiskárny, že Vaše separáty jsou ve stroji a že zítra dostanu od nich prvé otisky. Hned Vám je pošlu.

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Kopie, strojopis, list, 21 x 34 cm, psáno na stroji na s. 1-2. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na kopii uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu připsána adresa: „Velectěný pán p. PhC. Pavel Papáček, spisovatel, ředitel měšť. škol atd. v Praze XV.-Podolí čís. 140“ a jednací číslo: „455“.

c – Kopie dopisu není podepsaná.

1 – Pochobradský, Ferdinand: Staré domy chrudimské II. V: Vlastivědný sborník východočeský, roč. 3. Chrudim 1926, s. 94-99.

2 – Chytil, Karel: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Chrudimském. Praha 1900.

3 – Terezie Adámková, manželka Karla Adámka, zemřela dne 22. října 1926.

Pa-33

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1926, 2. listopadu, Praha-Podolí

Praha-Podolí 140
2. XI. 26

Vážený milý příteli!^a

Děkuji za Váš list, který mně došel spolu se separátkou. I za ty vřelé díky. Pan ředitel Dr. V[olf] byl u mne v pondělí (včera) a prohlédl si knihovnu. Líbila se mu. Právil, že bude Vám psát během tohoto týdne. Myslím, že Vám koupí příznivě doporučí. Byl až překvapen některými v ní obsaženými spisy.¹ Stran ostat[ní]ho dopíši Vám, až mi oznámíte, že máte jeho referát v rukou. S tím portálem v domě bratrance Kramaříka se mně nezdá, by byl původní, leč, budeme-li předpokládat starou nějakou budovu.^b Dům jest rovněž z mladší doby. Síně, do níž se portálkem vstupuje, není klenutá. Kromě toho, když před lety opravovala se budova, zejména zřizovaly krámy, bylo ve zdi, nevím však už kde,^c nalezeno ještě jedno ostění (vlastně jen postranice), rovněž Holakovský² pamatuje, gotické, ale chudě ozdobené.^d To mne vede k mínění, že jak portálek i tyto postranice dostaly se do domu odjinud. Právě vzpomenu postranice pak byly zakopány, tuším, na dvoře, kde bývala jáma nad loužnicí asi 1 ½ metru ode zdi tvořících kout stavení,^e tam kde nakreslil jsem křížek, p. jest portálek. O portálu děkanského dvora ovšem asi bude Vaše mínění správné, třebaže na ten čas (a sotva hned tak brzy) dokazatelné[?]. Nota bene: Nebyl Šmorancovský got[ický] portál na domě Baubínové proti Mühlikovům?³ Srdečně Vás pozdravuji a děkuji za pozdrav i panu profesoru Geis[s]lerovi a starému Vaškovi. Ruku Vaši tiskne Váš

oddaný P Ppěk

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, dvojlist, 14,5 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. p. Ing. Jos. Poslt, ředitel Vlast. musea v Chrudimi“.

a – Vpravo nahoře připsáno červenou pastelkou datum doručení: „3/XI. 926“.

b – Text „by byl...budovu.“ napsán na horním okraji lístku.

c – Text „nevím však už kde,“ napsán na dolním okraji lístku.

d – Text „ale chudě ozdobené.“ napsán na dolním okraji lístku.

e – Za textem je nákres polohy portálku.

1 – Dr. Volf v dopise z 1. 11. 1926 koupil Papáčkovy knihovny chrudimskému muzeu doporučil a cenu knihovny odhadl na 30 000 korun.

2 – Michael Emanuel Holakovský.

3 – Jde o dům čp. 250/IV, který patřil Aloisii Baubínové, v roce 1921 ho zdělila dcera Antonie, provdaná Svobodová, a dům čp. 246/IV, který patřil Mühligovým.

Po-15

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1926, 4. listopadu, [Chrudim]^a

4. XI. 1926

Milý příteli!^b

Váš lístek ze 2. tohoto měsíce jsem obdržel zároveň s lístkem od Dr. Volfa, v němž krásně hodnotí Vaši knihovnu, píše, že obsahuje pravé perly literární.¹ Jelikož byla středa a obvyklá schůze městské rady, rychle jsem sestavil průvodní žádost a s přípisem Dr. Volfa ji vypravil hned na obecní úřad, kdež v odpolední schůzi bylo již o záležitosti koupě Vaší knihovny hladce usneseno, aby věc ta – po obvyklém projednání v obecní finanční komisi

– byla dána na program nejbližšího zasedání obecního zastupitelstva.² Dr. Volf odhadl Vaši knihovnu na 30 000 Kč, pro městskou radu atd. udal jsem cenu 24 000 Kč, jakou jste oznámil našemu profesoru Geisslerovi a radovi Ježkovi. Doufám, že záležitost bude vyřízena brzo. Poznamenal jsem do přípisu městské radě, aby projednání podrobností koupě ponechala správnímu výboru našeho muzea. Prosím Vás, byste mi laskavě brzo oznámil své podmínky, jež do smlouvy se mají vložit, abych měl vše včas připraveno, a hned jakmile v obecním zastupitelstvu věc zásadně bude rozhodnuta, mohl sestavit v úplné dohodě s Vámi smlouvu. Starobylosti chrudimské, o nichž ve Svém lístku píšete, zatím nechávám stranou, povíme si o nich příště. K Vašemu fejetonu v dnešních Národních listech připomínám, že jsem studoval arabštinu, běhal jsem z techniky do Klementina k Rud[olfu] Dvořákovi a byl jsem též asi dvakrát na hebrejštině u Kömpfa.³

Srdečně Vás, vzácně milý příteli zdravím, vyřizují pozdravy od rady Ježka i od profesora Geisslera a jsem Vám

v dávné přátelské účtě
upřímně oddaný
Poslt

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Koncept, rukopis, list, 22,5 x 22 cm, psáno perem na s. 1-2. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na konceptu uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu připsána adresa: „Velectěný pán pan PhC. Pavel Papáček, odb. spisovatel, ředitel měšť. škol v. v. v Praze XV. Podolí čís. 140“ a jednacím číslem: „466/4. XI. 1926“.

1 – Dr. Volf ve svém dopise zdůraznil, že Papáčkova knihovna obsahuje některé spisy, které nelze sehnat v žádné knihovně v Praze, také některá bibliofilská vydání beletristických knih a knihy s vlastnoručním věnováním autorů. U žádné z těchto knih ale neuvedl konkrétní exemplář.

2 – Rada města Chrudimi záležitost projednala a usnesla se doporučit koupi knihovny obecnímu zastupitelstvu. Průvodní žádost vlastivědného muzea s vyjádřením městské rady je uložena v SOKA Chrudim, f. Pavel Papáček, i. č. 10, spisy k jednání o koupi Papáčkovy knihovny, k. 1.

3 – Ve fejetonu Ze starých vzpomínek vzpomínal P. Papáček na své univerzitní profesory, mj. i na učitele hebrejštiny Kömpfa, (Národní listy, roč. 66, 4. 11 1926, č. 302, s. 1-2). Pokračování tohoto fejetonu vyšlo v následujícím čísle, (Národní listy, roč. 66, 5. 11 1926, č. 303, s. 1-2).

Pa-34

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1926, 7. listopadu, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140.
7. XI. 26

Vážený a milý příteli!

Děkuji Vám srdečně za list z 4. 11. 1926 a spěchám zatím ještě neuředně odpovědět. S ustanovenou cenou 24 000 Kčsl. [Z těch 4 000 hodlám dát na zřízení fondu, jak jsem Vám již psal, ale o tom při jednání neračte se zmiňovati.]^a jsem spokojen, ale několik otázek: Kdo ponese náklady spojené s koupí (kolky na smlouvy, za její napsání a snad ještě něco); na čí náklad bude se knihovna jednou z Podolí do Chrudimě stěhovati; jak bude s penězi (předpokládám, že prodej bude uskutečněn tak, abych v poslední vůli mohl říci, že knihovna byla prodána); bylo by přece hloupé, aby peníze měly se vyplatiti až snad mé dědičce, aby z nich platila kolik tisíc daní, když de facto knihy nedědí!^b Z druhé strany ovšem nechci a nemohu žádat, aby mi peníze hotově byly vyplaceny, což kdybych

knihovnu prodal zase ještě jednou! Bude tedy nutno hledati nějakou střední cestu, snad uložit peníze [pod určitým jménem. Ovšem tu zase běží o příslušnou stylizaci^c kupní smlouvy. Nebude-li to dělati obtíže,]^d na knížku (třeba Chrud[imské] spořitelny) a mně dáti depozitní list, v té případnosti běží zase o úroky; myslím, že neměl bych na ně právo, když knihovnu dostanete až po mé smrti. Tedy vidíte, že věc požaduje úvahy. Snad s Ježkem sestavíte kupní smlouvy, aby obě strany byly^e spokojeny. Třeba-li k tomu advokáta, poraďte se, prosím, s Fitterou. Běží mi o to, aby věc se příliš nerozkřikla. V tom ohledu mám k Fitterovi důvěru.^f – Nehněvejte se, prosím, že máte se mnou tolik starostí. – Ke knihovně náleží, rozumí se i police.

Napište mi, prosím, tedy, jak Vy si věc představujete a já pak napíši Vám dle toho „úřední“ dopis pro jednání v ob[ecní] fin[anční] kom[isi] a v zastupitelstvu.

Napřed Vám děkuji, znamenám Váš upřímně

oddaný P Ppčk

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, dvojlist, 10,5 x 17 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa na obálce: „Sl. p. p. Ing. Jos. Poslt, ředitel museí v Chrudimi“. Na obálce červenou tužkou připsáno datum doručení: „8/XI. 926“.

a – Text „z těch...neračte se zmiňovati.“ napsán na dolním okraji stránky. Část textu „při jednání neračte se zmiňovati.“ podtržena červenou tužkou.

b – Text „aby z nich...když de facto knihy nedědí!“ napsán na horním okraji stránky.

c – Původní stilisaci bylo opraveno na stylizaci.

d – Text „pod určitým jménem...Nebude-li to dělati obtíže,“ napsán na dolním okraji stránky.

e – Původní byli bylo opraveno na byly.

f – Text „V tom ohledu mám k Fitterovi důvěru.“ napsán na dolním okraji stránky.

Po-16

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi

[1926, po 8. listopadu Chrudim]^a

M[ilý] př[íteli]

Promiňte, že odpovídám později, než jste očekával a než jsem zamýšlel.

Byl jsem sám trochu churav a rovněž i snad Ježek, na něhož jsem čekal, bych s ním pojednal o Vašich otázkách ve Vašem mně milém listě ze 7. tohoto měsíce obsažených. R[ada] Ježek konečně přišel a dohodli jsme se, že rada Ježek sám projedná s Dr. Fitterou vše, [je s ním známější než já,]^b poněvadž jde o otázky hlavně právnické, a že pak on sám sestaví návrh kupní smlouvy. Buďte tedy v této věci zcela bez starostí.

Záležitost není bohužel ještě vyřízena ve finanční komisi. Jak se právě v tuto chvíli dovídám, jede zítra v sobotu ředitel Holas¹ do Prahy na nějakou schůzi národnědemokratickou a nejspíše zaskočí také k Vám. V tom případě nezmiňujte se mu, prosím, o tomto mém návěští. Poznávám, že Holas není takový velký dobrák, jak si jej představujete. Leč o tom Vám poví později ústně r[ada] Ježek.

Tolik na rychlo. Srdečně Vás, milý příteli, zdravím a přátelské pozdravy od r[ady] Ježka, Dr. Strasse a uč[itele] Meduny i profesora Geisslera vyřizují.^c

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Koncept, rukopis, list, 16,5 x 23 cm, psáno tužkou na s. 1.

- a – Na konceptu není uvedeno datum ani místo odeslání, ale lze předpokládat, že text napsal J. Poslt po obdržení Papáčkova dopisu z 7. 11. 1926, tedy po 8. 11. 1926 v Chrudimí.
b – Text „je s ním známější než já,“ je doplněn nad řádkem a je obtížně čitelný.
c – Koncept dopisu není podepsaný.

l – Bohuslav Holas, ředitel měšťanské školy chlapecké a náměstek chrudimského starosty.

Pa-35

**Pavel Papáček Josefu Posltovi
1926, 24. listopadu, Praha-Podolí**

V Praze-Podolí 140.
24. XI. 26

Milý Příteli!^a

Děkuji srdečně za milý Váš list. Tuze mne mrzí, že Vám způsobuji tolik práce, ale co dělat; snad se na mne nezlobíte. Spadne mi věru kámen ze srdce, až věc bude vyřízena. Mám těch kamenů na srdci bohužel více, ale o těch věcech nelze psát, bylo by však mnoho povídati! Z listu Vašeho mám dojem, že měl jsem nechat raději na Vaší (a Ježkově) vůli zvolit si nějakého advokáta. Znam se kromě S[trasse],¹ to je však zvoneček,^b jedině s F[itterou] blíže. Jistě, že by stejně laskavě poradil pan starosta² a snad i jiný mně neznámý. Ale už se stalo. Jakož jste učinil poznámku o jednom z Vašich hodnostářů:³ Já ovšem znám jej jen povrchně. Nepřeje snad věci? Znovu podotýkám, že bych nerad se vnucoval právě tak, že však zase budu tuze rád, bude-li moje knihovna umístěna v rodišti. Na Ježkovu návštěvu se těším. Povíme si, co a jak. Ohlášené návštěvy jsem nedostal. –

Včera jsem byl překvapen N[árodními] l[isty];⁴ s chutí jsem přečetl první tři statě. Postrádám ovšem podrobnější popsání po stránce průmyslové a hospodářské a kam se ztratil Popr?⁵ Podobná pojednání (kupř. o Hrad[ci] Král[ové]) byla ucelenější. Profesor Fl[orián], jak se mi zdá, považuje za starou Chrudim (Přemyslova Chrudim antiqua) hrad a za novou Chrudim dnešní l.čtvrť, jak i já hájím ve svém článku otištěném ve Zpravodaji Chrudimska.⁶ – V článku o mém otci jsou některé omyly; o tom napíši Dr. Adámkovi. Vás jen prosím, byste zhlédl,^c kdy vydáno bylo otcovi vysvědčení ze školy v Třebosicích (jest u vás v muzeu). Roku 1843, kterým jest dle poznámky 2 datováno, byl otec již 22 roků stár. Neběží snad o duplikát anebo vypsáno chybně 1843 místo 1833? –

Jaké pak šance má Kitzler? Nemohu se tady nic dozvědět. Jeho bratrance, radu spr[ávního] soudu Ankysu[?], nevidím a prezident Vondráček stůně. Víím, že neběží tu tak o finanční stránku při majetnosti Kitzlerově – ač konečně i to má svůj význam – ale o prestýž.[!] –

Na začátku příštího roku bude tomu 40 let co jste hráli Medvěda námluvčím v ruském kroužku. Chystám vzpomínku s tím spojenou (jak jsem se v obecní kuchyni sešel s tehdejší Lilečkou)⁷ pro Národní listy, ač-li to otisknou.⁸ – Byli jsme to tehdy jiní chlapíci, třebaže kapsa byla prázdná! Nota bene: Nepamatujete se, kterého dne se Medvěd hrál? Bylo to přímo na pravoslavný Nový rok anebo později? Oznamte mi to příležitostně, prosím.

Teď máte zase říkání na hodnou chvíli, jen jestli to přečtete. Ruka se mi při psaní povážlivě klepe a chyb dělám, až je hanba.

Buďte, můj milý brachu, se všemi přáteli, jimž děkuji za pozdrav, hodně zdráv a vzpomeňte na svého oddaného, promrzlého a kruňhajícího

kamaráda Pavla

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, list, 17 x 21 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa na obálce: „Sl. p. p. Ing. Jos. Poslt, ředitel musea atd. v Chrudimi“. Na obálce tužkou připsáno datum doručení: „25/XI 926“.

- a – Nad textem připsána červenou tužkou poznámka: „Důvěrné.“
- b – Text „To je však zvoneček,“ je napsán na dolním okraji stránky.
- c – Původní schledl bylo opraveno na zhlédl.

- 1 – Pravděpodobně JUDr. Eduard Strass.
- 2 – Dr. Vilém Sýkora.
- 3 – Bohuslav Holas.
- 4 – Příloha Národních listů k č. 321 ze dne 23. 11. 1926 na stranách 1-4 byla věnována Chrudimi.
- 5 – Chrudimská obuvnická firma F. L. Popper.
- 6 – Papáček, Pavel: Stará Chrudim (Chrudim antiqua). V: Zpravodaj Chrudimska, roč. 1, 21. 12. 1923, č. 16.
- 7 – O setkání s představitelkou Lilečky napsal Papáček v části svých rukopisných vzpomínek Z bojů o chleba za časů univerzitních, uložených v RM v Chrudimi, př. č. 388/86.
- 8 – V Národních listech nebyla Papáčková vzpomínka otištěna. V dopise z 31. 3. 1927 oznamuje redaktor Národních listů Karel Scheinpflug P. Papáčkovi, že od dubna 1927 budou jako fejetony otiskovány místo prací beletristických a causeristických články vědecké a že z tohoto důvodu nemůže otisknout jeho poslední příspěvek, (RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 388/86).

Pa-36

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1926, 12. a 13. prosince, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140
12. XII. 26

Milý, vážený příteli!

Tak zase trošku na besedu. Nejprve děkuji za opis vysvědčení † mého otce. Je mi s podivením, že vysvědčení není označeno jako duplikát, že není v něm udáno ani narození otcovo, ani doba, v které školu navštěvoval. Snad vysvědčení onoho potřeboval otec k zápisu do akademie?

13. XII. 26

Sotva jsem začal, přišla návštěva a tak pokračuji, až zase dnes vrací se ještě k otcovu vysvědčení. Zdá se mi také divné, že by v Třebosicích v roce 1843 byla dvojtřídka a že by se bylo vyšší třídy říkalo ersteklasse.^a To ostatně pokusím se vyzvěděti dopisem na správu školy třebosické. Snad tam budou mít ještě starší katalogy.

Vzpomínkami svými na provozování hry „Medvěd námluvčím“ vybavil jste ve mně nejednu vzpomínku. O tehdejší herečce ochotnici vyprávěl mi později, když již byla známa jako výborná herečka z povolání, její otec, že skutečně byla ona hra jakousi zkouškou jejího talentu a že osvědčilo se při ní ruské přísloví: „Ptáček, drápkem-li uvázl, je ztracen.“ Vdala se později za herce Matějovského nebo Mladějovského a herectví nechala. Ve svých Vzpomínkách napsal jsem, jak brzy po provedení „Medvěda“ sešel jsem se s ní v obecní kuchyni na Vinohradech.¹ Na Rudněva dobře se pamatuji. Bydlil v Krakovské ulici a tehdejší svou kvartýrskou odvezl si do Ruska. Býval jsem u něho. Když jsem byl po třetí v Rusku, dozvěděl jsem se, že jest kdesi nedaleko od Bělokamenné (ovšem po rusku: nedaleko) vojenským knězem.² Ale nebylo dost času, abych jej navštívil; od té doby nevím o něm moc. Možná, že už dávno spí v hlíně své nešťastné, židy dobyté vlasti... S hledáním, kdy provozovali jste divadlo, se nenamáhejte. Věc není tak důležitá. Pro mou

vzpomínku, kterou hodlám otisknouti v „Národ[ních] listech“ stačí přibližné datum: „okolo ruského prvního roku.“³ Vlček měl vilu v Čelakovského ulici. Na Horáckovou také se pamatuji, pak na pana Vítka. O tom hovořím někdy s profesorem V[ladimírem] A[ndrejevičem] Francevem, mým starým ruským známým, po převratu profesorem slavistiky na naší univerzitě. Sedáváme v Pařížské kavárně a vzpomínáme společných známých. Mně nevychází z hlavy zejména Ivan Sawič Palmov, historik českých bratří a husitismu vůbec, jenž často býval v Čechách a chodil do Dominovy kavárny, kde před lety i já měl svou residenci. Byl profesorem petrohradské duchovní akademie a opravdový lidumil. Co měl, rozdal chudým studentům a Slovanům. Umřel vysílením při přednášce. Na sl[ečny] Vaterovy se nemohu upamatovati. Snad už jsem nebyl v Praze, stav se od 1. září podučitelem na měšť[anské] škole v Kostelci nad Orlicí. Chalupníčka jsem neviděl od té doby. Štěpánka, jenž jest jako krmník, vidím velmi zřídka vždy s nezbytným viržínkem. Byl to tenkrát pěkný rok pro mne, třeba že těžce bojoval jsem o skývu chleba, s čímž jsem se však žádnému nepochlubil. Z kolegů věděl o mých poměrech opravdu jen snad Vondráček, ostatní je asi jen tušili. –

Plzeňáci si obstarali důsledně své číslo Nár[odních] listů.⁴ Škoda, že se Chrudimské nepovedlo. – Stran některých omylů ve stati o † otci v Sborníku (v seznamu obrazů)⁵ chtěl jsem psátí Dr. Adámkovi,⁶ aby připojil se konec k opravám jiným,^b ale pak mně napadlo, že on vlastně snad neví, že jste mi poslal separátek a že mohla by z toho býti mrzutost. Bylo by tedy snad dobře, kdybyste jej laskavě uvědomil, že jste mi dal na mou žádost poslati arch s příslušnou statí a já pak bych mu opravy poslal. Našel jsem (respektive sestra našla dopis k otci psaný Potěšilem (jak přivítal ho ředitel akademie) a dva dopisy otcovy k první jeho ženě⁷ (ještě za svobodna), v nichž žertovně – patrně, aby se o něho nebála, – líčí svou službu v gardě (vlastně v Svornosti).⁸ Předkládám Vám opisy pro muzejní archiv. Věc Kitzlerova patrně dosud není vyřízena. Vzpomínám, jak mu asi je. Vondráček (prezident) se už zase pozdravil a úřaduje dál. Co se mne týče, nemám vlastně o čem psátí. Dna se pěkně šíří a láme v kostech. Ráno trvá hodnou chvíli, než se rozchodím. Nervózní třesení rozšiřuje se i na pravou stranu těla atd. atd. –

A teď ještě něco o obchodní naší záležitosti. Ani Vaceslav⁹ se neobjevil počátkem prosince. Nedivím se mu ovšem. Má jistě práce dost a dost a hlavně vnuk asi dědu zabaví pro sebe a nikam nepustí. Nemohu se z Vašich posledních dvou listů ubrániti dojmu, že s naší věcí není vše v pořádku či že jaksi nejde ku předu něčí zásluhou. Prosím vás, jestli dobře hádám, abyste mi laskavě oznámil. Nechci se nikomu vnučovati a neprodávám knihovnu z nouze; také si myslím, že žádaná cena není vysoká, zejména když její část, jak jsem vám důvěrně oznámil, vrátí se do Chrudimě v podobě fondu, který chci založiti. Že mám pro knihovnu od bratra pěkné ex libris snad jsem Vám psal, jakož i že knihovna je na 25 000 K pojištěna proti ohni.^c Zalíbilo se mi, že nabídkou chrudimskou zůstala by knihovna pohromadě, a to v mém rodišti, že by prodej nejsnadněji se provedl a konečně, že by knihovna zůstala mi až do té doby, kdy dohoří má kratičká už svíčka v limbu. Snad by bylo lepší bývalo pokusiti se, zdali by se žádaná suma nesehnala příspěvky různých peněžních, hospodářských a průmyslových velkopodniků? Nehněvejte se, že máte s těmito věcmi tolik práce.

A zase z jiného soudku! Prosím vás, kdo pak je ředitelem moderní galerie? Dopsal jsem na ředitelství nabízejí ku koupi některý bratrův obraz (také otcovu studii rád bych tam dostal), ale ani neodpověděli. Chtěl jsem tak zabezpečiti bratrovu památku. Myslím, že jak on tak i otec si zaslouží místo v řečené galerii. Vykonali oba kus poctivé práce. Jak tyto věci se vyvinou, budu Vám psátí později a teď pěkně se Vám poroučím. Buďte hodně zdrav a pozdravte kamarády.

Ruku vaši tiskne Váš
Pavel

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, dvojlist a list, 17 x 21 cm, psáno perem na s. 1, 2 a 5. Adresa na obálce: „Ctp. Ing. Jos. Poslt, ředitel musea v Chrudimi“. Na obálce červenou tužkou připsáno datum doručení: „12/XII 1926“.

a – (něm.) První třída. Text je psán dohromady.

b – Text „aby připojil se konec k opravám jiným,“ napsán na horním okraji stránky.

c – Text „zejména...pojištěna proti ohni.“ napsán na levém okraji stránky.

1 – O setkání s představitelkou Lilečky napsal Papáček v části svých rukopisných vzpomínek Z bojů o chleba za časů univerzitních, uložených v RM v Chrudimi, př. č. 388/86.

2 – P. Papáček navštívil potřetí Rusko v roce 1901. Poprvé byl v Rusku v roce 1896 a podruhé v roce 1899. Při druhé návštěvě Ruska se zúčastnil 11. archeologického sjezdu v Kyjevě a o své návštěvě napsal jedenáctistránkový spis, vydaný v roce 1899 Společností přátel starožitností českých.

3 – Papáčkova vzpomínka nebyla v Národních listech otištěna, viz pozn. k dopisu Pa-35.

4 – Příloha Národních listů k č. 339, 11. 12. 1926, s. 1-8.

5 – Papáček, Pavel: Josef Papáček, akademický malíř. V: Vlastivědný sborník východočeský, roč. 3. Chrudim 1926, s. 45-51.

6 – Karel Václav Adámek redigoval zmiňovaný Vlastivědný sborník východočeský.

7 – První ženou Josefa Papáčka byla Dorota Vosyková, která zemřela v roce 1856. Dopisy Josefa Papáčka Dorotě Vosykové jsou uloženy v RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 412/86. Dopis F. V. Potěšila J. Papáčkovi je uložen v RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 416/86.

8 – Josef Papáček byl v roce 1848 členem Svornosti (Concordie), členskou legitimaci a stužku věnoval Národnímu muzeu.

9 – Václav Ježek.

Po-17

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1927, 23. března, [Chrudim]^a

23. března 1927

Milý příteli!^b

Po mnohých průtazích konečně jest dohotoven 3. svazek Vlastivědného sborníku našeho. Posílám Vám 1 výtisk téhož jakož i 50 zvláštních otisků Vašeho článku a děkuji Vám jménem muzea i jménem redakční rady za Váš krásný a cenný příspěvek do této naší publikace.¹

Pan okr[esní] rada V[áclav] Ježek Vám již ústně sdělil, do jakého nerozhodného stavu dostala se záležitost koupě Vaší knihovny, kde kladný návrh městské rady stojí proti zápornému právnícko-finanční komise.² Dávno mohlo býti vše vyřešeno, kdyby nebyl svého času jeden člen našeho památkového odboru prohlásil, že věc hravě vyřeší obec sama, s čímž jsme ovšem tehdy souhlasili – tím však odvedl záležitost na jinou kolej, která se nakonec ukázala slepou. Po svrchovaně trapném zklamání vrátíme se nyní zase k původnímu projektu našemu, který finančně nechává naši obec vůbec stranou. Schůze památkového odboru a spolu i správního výboru bude počátkem příštího měsíce. Neopomenu Vám pak dáti zprávu.

Děkuji Vám nejvřeleji za Vaši mně velmi milou vzpomínku k mému "svátku" a přeji Vám navzájem upřímně hojně zdraví a svěžesti tělesné i duševní na mnohá léta šťastná jakož i hojně radosti a dlouhé potěšení z Vaší životní práce.

Zdravím Vás srdečně a jsem Vám

v dávné přátelské úctě^c

Dopis

SOka Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Kopie, strojepis, list, 21 x 34 mm, psáno na stroji na s. 1. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na kopii uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem připsána adresa: „Pan PhC. Pavel Papáček, ředitel měšť. škol, odb. spisovatel v Praze XV. Podolí čís. 140“ a jednací číslo: „Č. j. 137“.

c – Kopie dopisu není podepsána.

1 – Papáček, Pavel: Josef Papáček, akademický malíř. V: Vlastivědný sborník východočeský, roč. 3. Chrudim 1926, s. 45-51.

2 – Právnicko-finanční komise odmítla koupit kvůli Papáčkově podmínce, že knihovna se zaplatí okamžitě, ale zůstane mu v užívání až do smrti.

Pa-37

**Pavel Papáček Josefu Posltovi
1927, 27. března, Praha-Podolí**

V Praze-Podolí 140
27. iii. 27

Milý příteli!

Děkuji také „mimořádně“ za laskavě poslaný sborník a separátky. Sborník s chutí jsem přečetl¹. Zdá se mi, že nedosahuje svých předchůdců. Ale teď k naší věci.

Z řeči Vaškovy jsem poznal, že asi celé jednání dosavadní vyšlo naprázdno a že koupě má snad i své nepřátele. Co dělat; lituji jen, že jsem ztratil čas, jehož nemám nazbyt, abych se pokoušel knihovnu nějak v celku odbýt anebo, nelze-li už jinak, po částech rozprodati. Zatím přibylo jí na ceně ještě nejméně o 500 K, neboť doplnil jsem některé spisy (Jelínkův Slovan[ský] sborník, Šemberovy Středověké dějiny aj.) a získal nové (Jagičovu Istoriju slavinskoj filologii^a (jeden z mála exemplářů zachráněných ze zaplavených mořem skladišť petrohradské akademie věd), spis o 9 stranách; Sedláčkovy děje práchenského kraje; Štěpánkův Rus[ko]-čes[ký] slovník díl II, Místopisné lexikony Čech, Moravy a Slezska (státní vydání), několik bibliofilských knížek atd.); také jsem dal některé spisy vázati. Abych Vám, milý příteli, pravdu řekl: Už si ani od Vašeho nového respektive původního záměru nic neslibuji, neboť i tu se najde zase někdo, jenž se bude obávat, aby snad knihovna, než by došlo k převzetí, nebyla fuč a peníze za ní rovněž v horoucím pekle. To jest podle mého soudu vlastní příčina, proč právníci „nemohou“ ustaviti kupní smlouvu. V každé případnosti Vás prosím, byste až o věci pojednáte (ve schůzi, o níž se zmiňujete) dal mně laskavě brzy věděti, jak si stojíme (či ležíme?). Mám mnoho starostí, potřeboval bych se poraditi, ale bohužel není s kým. Na jízdu do Chrudimě čím dále, tím méně možno pomýšleti. V nohách mám olovo a i jinak kružím. O svrchu zmíněných starostech nelze mi dobře psáti; kdybych Vás tu, milý, starý brachu měl, pověděl bych Vám a jistě byste mne politoval. Ale co je všechno platno: Musíme bojovati, dokud nejsme mrtvi! Des Lebens Mai blüht einmal und nicht wieder...^b

Kam pak se chystáte na dovolenou? Zdali pak se podíváte na rodnou, tuším, Pecku? Čtu, že Harantův hrad budou opravovat. Dívával jsem se na něj a také jej navštívil, když jsem byl v Pace na letním bytě. Chystali jsme se tam s † Rásem,² ale nedostali. Jinak zatím nic nového. Pozdravte srdečně staré kamarády a buďte hodně zdrav a vesel.

Ruku Vašu žmet Vaš

iskrenno predannyj staryj
drug^c P. O. Papaček^d

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, dvojlist, 17 x 21 cm, psáno perem na s. 1 a 3. Adresa na obálce: „Ctp. p. Josef Poslt, ředitel Vlast. a Prům. musea v Chrudimi“. Na obálce tužkou připsáno datum doručení: „27/3. 27“.

a – Název knihy je napsán azbukou.

b – (něm.) Života mládí kvete jednou a ne více...

c – (rus.) Vaši ruku tiskne Váš upřímně oddaný starý přítel.

d – Podpis napsán azbukou.

1 – Vlastivědný sborník východočeský, roč. 3. Chrudim 1926.

2 – Karel Václav Rais byl Papáčkovým osobním přítelem, zemřel dne 8. 7. 1926.

Po-18

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1927, 15. dubna, [Chrudim]^a

15/4. 1927

Velect[ěný] příteli!^b

Slibil jsem Vám ovšem napsati Vám hned po schůzi, jak se koupě Vaší knihovny dále utvářela, ale že mi do toho vešly některé cesty do okolí, z nichž jsem si přinesl – při tom mizerném – počasí hodně porce churavosti, a pak že pan rada Ježek přišel s novým projektem, který by věc rázem vyřešil, vyčkával jsem. Nyní však nemohu Vás nechatí beze zpráv déle.

Ve schůzi podal pan r[ada] Ježek zprávu, že věc u obce uvázla na mrtvém bodě a že je potřebí od obce se emancipovati. Bylo mu svěřeno, aby jako dříve ve věci té byl pracoval, nově se jí ujal a dle svého provedl. V následujícím týdnu ujednali jsme zřízení družstvo, pak však mi oznámil, že se naskytlá příležitost získati jednotlivce, který by knihovnu zakoupil a muzeu věnoval; rozhodnutí o tomto projektu čekám hned po Velikonocích. A když ten jednotlivec to neprovede, prohlásil mně pan r[ada] Ježek slavnostně, že nedopustí, aby knihovna jinam se dostala, že to provede sám se mnou a s několika opravdu dobrými Chrudimáky. Jen škoda, že tím přeložením záležitosti na slepou obecní kolej vyřízení prazbytečně se oddálilo; však ten dotyčný pán, který na co sáhne všechno zbryndá a pak udatně od toho uteče, dostal svůj díl od r[ady] Ježka i ode mne!¹ Proto vyčkejte ještě malounko, věc vede nyní pan Ježek a výsledek bude jistě kladný.

Dnes vyřizoval mi pan směnárník Masopust od Vás pozdrav; přihlásil se za člena a objednal si některé publikace naše. Sedává prý s Vámi v kavárně.

Vzpomínáme tu na Vás velmi často, ondy též s ředitelem O[ldřichem] Sýkorou, který mimo jiné připomněl i křivdu Vám asi před 32 lety způsobenou – za (chrudimského) historiografství ředitele Al[oise] Gallata, o čemž jsem vůbec nevěděl.²

Srdečně Vás, milý příteli, zdravím, přeji Vám příjemné i radostné svátky velikonoční a s nimi hojně dobrého a pevného zdraví a svěžesti ducha.

Bud'te hodně zdrav. Ruku Vám tiskne

v dávné přátelské úctě Vám
upřímně oddaný
Poslt.

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Koncept, rukopis, list, 20,5 x 20,5 cm, psáno perem na s. 1-2.

a – Místo odeslání není na konceptu uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Za oslovením připsáno: „(P. Papáček)“.

1 – Bohumil Holas?

2 – Pavel Papáček v 80. letech 19. století nabízel, že napíše dějiny města Chrudimi. Požadoval zároveň, aby byl uvolněn z učitelského místa a mohl ho zastupovat suplent placený městem. Město mu nevyhovělo a úkol napsat dějiny Chrudimě svěřilo Aloisu Gallatovi.

Pa-38

**Pavel Papáček Josefu Posltovi
1927, 22. dubna, Praha-Podolí**

V Praze-Podolí
22. IV. 27

Milý a ctěný příteli!

Děkuji za přání k Velikonocům; sám jsem nepsal nechtěje, aby můj dopis vypadal jako upomínka, co je s knihovnou. Přeji Vám jistě všecko dobré, zejména zdraví. Bud'te opatrn! Na nás staré se kde které nemoci přilepí a letošní duben jest na revma výborné vнадidlo. Já sotva chodím. Ovšem možná, že nohy vypovídají službu i z jiné příčiny. Snad dozrává můj nádor. Tomu by nasvědčovaly také moje horečky. Tím však tuto kapitolu už skonávám. Děkuji Vám srdečně za Vaši péči o napravení toho, co moudrost moudrého a zejména „opatrného“ konšela pokazila. Ujal-li se věci Václav, jest v dobrých rukou. Takovou energii jako on nedovede hned tak někdo vyvinouti. Čekám s klidem na další vývoj. Jedinou mám starost, aby mi Atropos nepřestřihla nit dřívě, než bude vše v pořádku. Mám s těmi párma krejcary trampoty. Škoda, že nemohu si s Vámi pohovořit! Ke knihám nezařaděným (nově získaným) přibyla starým mým ruským přítelem V[ladimírem] A[ndrejevičem] Francevem vydaná Šafaříkova korespondence, na kterémž vydání jest také trošička mé práce. (Dělal jsem regista k většině dopisů.) – Onen pan bankér Masopust se do Chrudimě (staré) jaksi zamiloval, chtěl se tam dokonce i zakoupiti, z čehož však asi sejde. Kupoval jakousi chalupu, tuším v blízkosti Ježkovy residence.¹ – Vzpomínkou na jednání s Chrudimí o sepsání dějin dotkl jste se věci, která tehdy bolela, ale už dávno přebolela. Dvakrát chápal jsem se péra, po prvé hned po maturitě a pak, jak se Oldřich dobře pamatuje, asi před 30 lety, kdy jsem žádal, aby za mne platili suplenta na škole a že dějiny napíše. Myslím, že oboje zmařil Vámi vzpomenutý „historiograf“², ale jistě také jiní tatíci, kteří nemohli si představit, že onen bývalý kluk, který na Všehrdově náměstí hrával špačka a nehodil se ani za podučitele pro Chrudim, by dovedl vážně pracovat. Přál bych zdraví pánům profesorům Floriánovi a Pochobradskému, aby provedli to, co já nemohl. – Jen, aby se podařilo zachytiti ještě dobu probuzení Chrudimě. Pamětníci vymírají! Tuhle – však přinesl mi časopis právě pan Masopust – jsem pročetl

vzpomínky Holakovského.³ Co psal, dobře psal. Bekerus⁴ nenechal žádných memoárů? Co vše umřelo s Müllerem, Tůmou⁵ aj. – Co Václavíček Fittera? Píše něco? Co korespondence starých Chrudimáků a Chrudimaček. Po Klimešovi, Rotovi⁶ aj. není v muzeu nic? – Ale kam to zabíhám! Ještě malou prosbu. Nemohl byste mi důvěrně vypovědět, jaké pověsti se těší na přiloženém lístku uvedený⁷ a nemá-li v knihách zapsané dluhy na domě. (To snad by Vám vyzvěděl – ovšem důvěrně – Kitzler. Uhádnete snad proč bych to rád věděl.^a – Meduna ohlásil návštěvu, ale dosud nepřišel. Předem za vše vám děkuji, jsem se srdečným pozdravem

Váš upřímně oddaný starý přítel
Pavel

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, list, 17 x 21 cm; 10 x 5 cm (lístek), psáno perem na s. 1-2. Adresa na obálce: „Ctp. p. Ing. Josef Poslt, ředitel musea v Chrudimi“.

a – Text „Uhádnete...věděl.“ napsán na levém okraji stránky.

1 – Václav Ježek bydlel v domě čp. 4/II.

2 – Alois Gallat, v 80. letech 19. století byl pověřen sepsáním dějin Chrudimě, ale předpokládaný rukopis se po jeho náhlé smrti v roce 1901 nenašel.

3 – Vzpomínky Holakovského vycházely na pokračování v Chrudimském kraji v roce 1927, (Moje vzpomínky na Karla Bendla. V: Chrudimský kraj, roč. 16, 9. 3. 1927, č. 6, s. 3, Ze staré Chrudimě I. V: Chrudimský kraj, roč. 16, 26. 3. 1927, č. 7, s. 1-2, Ze staré Chrudimě II. V: Chrudimský kraj, roč. 16, 9. 4. 1927, č. 9, s. 1-2, Ze staré Chrudimě III. V: Chrudimský kraj, roč. 16, 7. 5. 1927, č. 11, s. 1-2, Vycházky starých Chrudimanů I. V: Chrudimský kraj, roč. 16, 27. 8. 1927, č. 20, s. 1, Vycházky starých Chrudimanů II. V: Chrudimský kraj, roč. 16, 3. 9. 1927, č. 21, s. 1-2).

4 – Josef Bekerus, ředitel II. měšťanské školy v Chrudimi.

5 – František Müller, akademický malíř, Alois Thuma, odborný učitel.

6 – Josef Klimeš, starosta Chrudimi, JUDr. Karel Roth, advokát.

7 – Na přiloženém lístku uvedeno: „Leopold Kramařík, řezník, Střelecká ulice, čís. 3.“

Pa-39

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1927, 27. května, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140
27. V. 27

Milý příteli! Děkuji srdečně za milý dopis a za zprávy v něm obsažené. Překvapila mne zejména reference o K[ramaříkovi]. Byl bych Vašemu zpravodaji velmi povděčen, kdyby by[1] o věci napsal podrobněji. Kdybyste s ním mluvil, řekněte mu to, prosím. 3. svazek sbor[níku] a separáty jsem dostal a tak jsem Vám hned napsal „úřední“ poděkování, k němuž byl připojen soukromý dopis na Vás.¹ Snad jste [jej] založil. Je-li člověk churav, snadno při všeobecné promrzelosti zapomene. Vím to podle sebe. Já už dávno přestal chodit na procházky! Do Prahy vůbec nedojdu. Jezdím. „Krásné“ jaro přineslo mi ke všem trampotám ještě dokonalou rýmu. Jsem rád, že věci knihovny se týkající jsou zase v proudu. K F[itterovi] mám úplnou důvěru. Byl tuhle v Praze a přišel se ke mně podívat. Zapomněl jsem mu ukázat ještě velký kufr naplněný ruskými beletr[istickými] časopisy (Nívou). Byl a je sám také knihomil. Až bude tato věc vyřízena, spadne mi kámen se srdce. – Tak pardubický profesor San.[?] je také churav? Pamatuji se na něho, když byl ještě, tuším, katechetou v Nuslích. Profesoru Flor[iánovi] přeji zdraví; osobně ho ani neznám. Piši malou stať (doplňek k článku profesora Koláčka ve „Sborníku

zeměpisné společ[nosti]“) o staré české míli.² Potřeboval bych přesnou délku loktů umístěných na staré radnici. (Jsou-li tam ještě).³ Budete-li mluvit s profesorem Pochob[radským] řekněte mu, prosím, že bych mu byl tuze vděčen, kdyby tyto délky (na milimetry) přeměřil a mně pokud možno brzy oznámil. Nejpřesněji dalo by se to udělati proužkem popisu, jenž by se vložil do prostory mezi oběma konci lokte.^a Byl tam, nemýlím-li se, loket český a vídeňský. Možná ovšem že už zmizely oba!

Buďte zdráv! Ruku Vaši tiskne starý drug^b

P. O. P.^c

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. Ing. J. Poslt, ředitel Vl. musea v Chrudimi“.

a – Za textem je malý nákres požadovaného způsobu měření.

b – (rus.) Druh, kamarád.

c – Text „český a vídeňský...starý drug“ a podpis napsány na levém okraji lístku.

1 – Úřední dopis P. Papáčka vlastivědnému muzeu není v korespondenci vlastivědného muzea založen.

2 – P. Papáček připravoval zmíněné doplňky k článku Františka Koláčka: Některé poznámky o Müllerových mapách, otištěném v Sborníku Československé společnosti zeměpisné v roce 1927. V tomto článku se Fr. Koláček zabývá zjišťováním míle, která byla použita v Müllerových mapách, a následně vypočítáváním měřítek, (Sborník Československé společnosti zeměpisné, roč. 33, 1927). Papáčkův příspěvek ve Sborníku Československé společnosti zeměpisné již nevyšel, zůstal nedokončený, je uložen v RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 389/86.

3 – Na budově staré radnice v Chrudimi je v pravém dveřním ostění zapuštěna chrudimská délková míra – loket, s vyznačenými menšími dílky, které označují půl lokte, píd', čtvrt lokte, pěst, dlaň a palec. Více o chrudimských mírách napsal Čeněk Florián v článku O starochrudimské míře, zazděné zvláště na okresním soudě, otištěném v roce 1929 ve Zpravodaji Chrudimska, (Zpravodaj Chrudimska, roč. 7, 13. 6. 1929, č. 24, s. 3-4).

Pa-40

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1927, 3. července, Praha-Podolí

Praha-Podolí 140.

3. VII 27

Milý příteli! Děkuji Vám srdečně za vzpomínku k mému svátku. Všem Vaším přáním tuze rád bych vyhověl, ale je to se sakulentskými obtížemi; ani ty mizerné pedály nechtějí poslouchati. Nu, nasloužily se dosti na horách, na rovinách a teď si staví hlavu. Mrzí mne, že Vám a starému Ježkovi aj. s tou svou knihovnou dělám tolik starostí! Jen, prosím Vás, se kvůli mně nijak neomezujte! Raději počkám. Ježek mi také psal v stejném asi smyslu i Vám. Kam pak si vyrazíte na dovolenou. Na starou někdy pana Haranta z Polžic a Bezdužic Pecku nebo někam do lázní? Vzpomeňte na mne s „čumkou“, jak † Bejlo mi říkával. A kdybyste jel přes Prahu, snad bychom se někde na chvíli mohli sejít. – Nehněvejte se, že Vás pořád zlobím a buďte hodně zdráv.

Vaš iskereno predannyj

staryj drug^a

P. O. Papáček^b

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. Ing. Josef Poslt, ředitel Vlast. musea v Chrudimi“.

a – (rus.) Váš upřímně oddaný starý přítel.

b – Podpis a ruský text napsán azbukou.

Po-19

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi

1927, 10. července, [Nebeská Rybná]^a

10/7 927

Vyrazil jsem si s velkou společností nalykat[!] se svěžího lesního vzduchu a pokouším své nohy i srdce. Při tom vzpomínám Vás a přátelsky srdečně Vás zdravím.

Váš dávný přítel

Poslt

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 13,5 x 9 cm, psáno perem na s. 1. Adresa: „Velevážený pan PhC. Pavel Papáček, odb. spisovatel, ředitel škol v.v. v Praze-Podolí čp. 140“.

a – Místo odeslání určeno podle poštovního razítka na dopisnici.

Pa-41

Pavel Papáček Josefu Posltovi

1927, 16. červenec, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140

16. VII. 27

Vážený a milý příteli!

Děkuji Vám srdečně za pohledničku. Těšila mne jako poslíček od Vás svědčící, že nezapomínáte starého kamaráda, za druhé, že dokazuje (když jste se vydal na cestu a dokonce na cestu po kopcích), že Vaše pedály a srdce snad se daly na pokání, a konečně připomíná mi první mou návštěvu Litic před více než 40 lety.¹ Tehdy podnikl jsem vycházku do Poorličí s †† Vl[adimírem] Preiningrem a Honzikem Dřízou² a na Liticích viděl jsem starého W[áclava] W[ladivoje] Tomka, který tam byl s Rezkem³ na výletě. Byli jsme tehdy hodně veselí. Nenadál jsem se, že mne za několik let zanesou osud do těchto krajín za mým povoláním (Kostelec n[ad] O[rlicí], Rychnov n[ad] K[něžnou] a Jablonné n[ad] O[rlicí]⁴) – Nového nemám nic. Překládám některé drobnosti a čtu ponejvíce ruské věci (staré). Švagrová odjela včera na letní dovolenou do Tábora (je teď knihovnicí v Učené společnosti); neteř je v Praze (vypomáhá v univerz[itní] knihovně a připravuje se na doktorát). Já se mazlím se svými nemocemi. Také zábava! Přeji Vám všeho dobrého a zejména, aby dovolená posloužila Vašemu zdraví, jsem Váš starý

přítel P Ppěk

Pozdravte kamarády!

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, list, 14,5 x 9,5 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. Ing. Jos. Poslt, ředitel musea atd. v Chrudimi“.

- 1 – Na dopisnici zaslané J. Posltem Pavlu Papáčkovi z Nebeské Rybné je obrázek hradní brány na hradě Litice nad Orlicí.
 2 – Vladimír Preininger, lékař, odborný spisovatel, přítel P. Papáčka. Jan Dříza, přítel Pavla Papáčka z dob studií na chrudimském gymnáziu.
 3 – Václav Vladivoj Tomek, historik, Antonín Rezek, historik.
 4 – V letech 1887-1889 působil P. Papáček jako učitel na chlapecké měšťanské škole v Kostelci nad Orlicí, dívčí měšťanské škole v Rychnově nad Kněžnou a trojtřídní obecné škole v Jablonném nad Orlicí.

Po-20

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
 1927, 22. a 24. srpna, [Chrudim]^a

22. srpna 1927

Milý příteli!^b

Promiňte, že dopis Vám z Pecky mnou předem oznámený tak dlouho neodesílám. Jsem ve velkém tumlu; jsou dovolené a práce i návštěv neubývá; mimo to se chystám se svým srdcem do Poděbrad, kam prý již mám nejvyšší čas. Odjedu tam brzo po 1. září, jakmile náš pan Štěpánek¹ se vrátí z dovolené.

I. Ve sběru dat o Vašem rodě jsem zase trochu pokročil. Když od března minulého roku nedocházely žádné zprávy z Mikulovic, vpadl jsem v týdnu právě minulém osobně na faru i do školy. Co jsem v obmezeném čase tam v rychlosti shledal, naleznete na přiloženém archu. K tomu připomínám: Bližší data o dětech V. Vosyky budu hledět ještě vypátrati v Holicích a v Mikulovicích (zrození) i v Chrudimi (úmrtí dvou či tří dcer). Kdy a kde se narodily paní Vanžurová G[abriela], paní Trostová V[ladimíra] a paní Pacoldová B[ožena], jsem dosud nemohl zjistiti; to jistě snáze zvíte Vy sám od těchto dám přímo.² Den úmrtí prvé choti Vašeho pana otce jsem již dříve shledal v matrice chrudimské (3. 12. 1856 v č.p. 113-I, Riegrovo náměstí číslo 23). Jsem rád, že jsem našel datum narození Vašeho pana děda Františka (26. 12. 1761) a při tom i jméno Vašeho praděda Josefa. – Matěj Papáček, v čísle domu 22 či 23, v Medlešicích, syn Josefův byl patrně bratrem Vašeho pana děda. O Vojtěchovi Papáčkovi – jak jsem Vám 27. června minulého měsíce psal – soudí farář třebošický, že byl strýcem Vašeho pana otce, tudíž také bratrem Vašeho děda Františka a synem praděda Josefa. Nejspíš se přičlenil do Dřenic k Mikuleckým, protože v letech 1789 a 1791 byly jeho dcery Kateřina a Mařena křtěny v Třebošicích, pak (před 20. 8. 1794) se však asi přistěhoval do Medlešic do čísla domu 37, kde se narodily další 4 děti, pokřtěné v Mikulovicích.³

Ve věci Vaší knihovny prázdniny také postup zpomalily. Ještě nemáme všechny peníze pohromadě, ale budou jistě hotově složeny a na knížkách uloženy. Co se dosud sešlo je vloženo zatím na jediné knížce Chrudimské spořitelny číslo 24 751 pod heslem "Papáčkova knihovna". Scházející peníz sháníme dále a také seženeme. Rada Ježek, Dr. Fittera, Dr. Strass a já dovedeme tuto záležitost, kterou jsme si vzali za svou, k příznivému konci, ač – netajím se tím – rozliční sýčkové i z inteligence a někteří Chrudimáci – "také" – Salvátorci⁴ nejen že se nenechali rozhoupat k součinnosti s námi, ale spíše ještě překáželi. Zkušeností jsme nabyli někde velmi "cenných". Ted' však jsme již na pevné půdě, řešíme věc dle pevného plánu a dořešíme ji bezpečně a diskrétně.

Dospěli jsme již tak daleko, že Vám mohu předložit návrh smluvenky ve formě dopisu Vám svědčícího, dle něhož bychom pak vzájemný dopis vcelku stejně znějící obdrželi od Vás. Znění smluvenky pochází od právníků Dr. Sýkory, Dr. Strassa, Dr. Fittery a rady Ježka. K tomu musím ještě poznamenati, že obec, okres a jiné korporace činí svůj příspěvek závislý na tom, že sestaví se podrobný soupis všech věcí s připojením cen. Podkladem bude ovšem Váš seznam knižní, jehož kopii jste svého času zaslal, tuším,

r[adu] Ježkovi a který je u mne uschován. Tento soupis má vyhotoviti náš knihovník profesor Geissler dvojmo či trojmo v době, kdy Vám to bude nejvhodnější; za tím účelem k Vám zajede schválně a, jak máme za to, skončí práci tu za Vaší pomoci asi v týdnu. Při tom se s Vámi dohodne o způsobu, jak předměty, respektive knihy jednotlivě vyznačiti jako budoucí majetek Městské veřejné a musejní knihovny zdejší a též o knihách vzácných, mimořádně cenných, jež v příslušném odstavci smluvenky bylo by zvláště uvésti pro případ, že by při přejímání knihovny scházely. Aby se tomuto případu ztráty knih významnějších čelilo, navrhuje Dr. Fittera tyto eventualy: a) Cenné, vzácné knihy složiti zvláště a odevzdati je hned muzeu našemu, b) dáti je pod zámek, aby nebyly v otevřených příhradách snadno přístupny, c) uzavříti je do zvláštní bedny opatřené zámkem bezpečnostním, k němuž byly by 2 klíče, z nichž jeden byste sám uschoval kdekoli v skrytu a druhý odevzdal našemu muzeu. Prosím, byste mně o těchto návrzích pověděl Svůj úsudek a sdělil mně též, co byste Sobě přál míti vloženo do smluvenky. Rovněž prosím o Vaše přátelské oznámení, kdy by Vám bylo příjemno, aby k Vám profesor Geissler zajel a s Vaší laskavou pomocí soupis věcí vykonal.

Jak se Vám, milý příteli, daří se zdravím. Já jsme si ze 4 neděl své dovolené ušetřil 3 týdny pro Poděbrady; jednoho necelého týdne jsem použil k procházkám a zajel také s dětmi do Železného Brodu a na zpáteční cestě na několik hodin též do Pecky. Jinak jsem se z Chrudimě ani nehnu. Bude-li to jen trochu možné, až budu v Poděbradech, zajedu se na Vás podívat; však budou tomu již snad více než dvě léta, co jsem se s Vámi viděl posledně.

Bud'te hodně, hodně zdrav, milý příteli a dobrý kamaráde z nejkrásnějších let mladických, a až najdete vhodnou volnou chvílenku[!], prosím, napište mi aspoň pár řádeček o Sobě.

Přátelsky Vás zdravím, všeho nejlepšího, zvláště zdraví, Vám ze srdce přeji a jsem Vám

v dávné přátelské úctě
upřímně oddaný^c

P. S. Začal jsem tento dopis v pondělí, ale návštěvy mne přerušily na celé dva dny, tak že teprve dnes ve středu jej dopisuji. Byl tu také Dr. Rudolf Machek,⁵ který se zúčastnil sjezdu abiturientů gymnazijních, před 40 lety gymnázium opustivších.

Příloha k dopisu z 22.-24. srpna 1927:

Václav Vosyka^d

Z pamětní knihy fary mikulovické, dle zápisu hlavně faráře Jos[efa] Frant[iška] Devotyho (volně): Václav Vosyka narozen ve Dřiči (Dřítči) na panství pardubském 6. 8. 1786. V roce 1805 24. ledna na pardubské škole odbyl předepsané přípravy pro úřad učitelský a byl od té doby až do roku 1813 školním pomocníkem. Na základě guberniálního dekretu z 30. 4. 1813 a konzistoriálního potvrzení z 20. 5. 1813 stal se učitelem filiální školy v Ředvicích (fara Holice). Gub[erniální] dekret ze 14. 1. 1823 jej přeložil na školu do Mikulovic. Tam 1. 10. 1832 založil zvláštní pamětní knihu školní. Fedroval ovocnictví. V roce 1840 přijal za pomocníka Václava Šafáře, rozeného 26. 1. 1820 v Dražkovicích, který přišel ze školy rosické. V[áclav] V[osyka] zemřel 23. 12. 1855. Po něm přišel na školu mikulovickou učitel František Lejhanec.

Z pamětní knihy obce mikulovické, dle poznámek říd[íciho] učitel[e] R. Robla: V[áclav] Vosyka měl asi 7 dětí, z nichž 3 synové byli při školství a 1 dcera obstarávala hru na varhany v klášteře (kterém neudáno) u Kutné Hory.

Z knihy kopulační na faře mikulovické vypsál mi pan farář toto: Dne 9. října 1849 v kostele mikulovickém oddal Josef Devoty, děkan, ženicha: Papáček Josef, akademický malíř a obyvatel v Medlešicích číslo 23, manželský syn po zemřelém Františkovi Papáčkovi, domkaři ve Dřenicích číslo 29 a Kateřiny, rozené Dostálové ze Dřenic číslo 17 – 28 roků starý – a nevěstu: Dorota Vosyková, manželská dcera Václava Vosyky, školního učitele v Mikulovicích číslo 12 a Doroty, rozené Kauckýho z Dašic číslo 48 – 25 roků stará. Svědkové: Josef Novotný, hostinský v Medlešicích číslo 23 a Jan Červenka, kaplan chrudimský.

Z dětí, narozených z tohoto manželství, v matrikách mikulovických není zapsáno žádné.

Po dítkách Václava Vosyky bude zvlášť ještě pátráno v matrikách mikulovických.

František Papáček, otec ak[ademického] malíře Josefa.

Z křestní matriky mikulovické: 26. 12. 1761. In ecclesia parochiali Mikulovicensi sacris undis ablatus est Franciscus filius Josephi Papaczek et Catharinae conjugum. Lev.: Franciscus Wavruschka. Test.: Adalbertus Beer et Anna filia Laurentii Hufnagl, omnes Medleschitio. Bapt.: Mathias Capucinus Chrudimio.^e

Matěj Papáček, nejspíš bratr Františkův.

Z kopulační matriky mikulovické: 30. 1. 1781 Copulans: R.D.Wenceslaus Piveczko. Sponsi: Mathias superstes filius post defunctum Josephum Papaczek, cum Magdalena Chmelikovau ex Lhotta pod Lypssan data ad subditela Meziležicensem. Cathol. Testes: Wenceslaus Kainka ex Meziležicz; Joannes Zabihal ex Drzenicz. Locus: Meziležicz n[ume]ro 3.^f

Z křestní matriky mikulovické: a) 8. 11. 1781. Bapt.: Josephus Thadeus Kaspar. Infans: Catharina. Parentes: Papaczek Mathias, inquilinus, Magdalena uxor, nata Chmelik. Rel.: cathol. Patrini: Catharina uxor Joannis Paczl Caipo, Josephus Wavruschka sutor, Meziležicz n[ume]ro 14. b) 23. 4. 1784. Bapt.: Antonius Roller. Inf.: Josephus. Parentes: Papaczek Mathias, emphitevta, uxor Magdalena nata Chmelik. c) 5. 9. 1785 číslo domu 22 v Medlešicích. Křtil: Josephus Thad. Caspar, curatus. Dítě: Johann, manželský syn. Otec: Johann Papatschek, Chalupner. Matka: Magdalena Chmelikin. Kmotři: Johann Paczl, Jakob Hermann. d) 26. 12. 1787 číslo domu 23 v Medlešicích. Křtil Josephus Thad. Kaspar, curatus. Dítě: Magdalena, manželská dcera. Otec: Mathes Papatschek, Chalupner. Matka: Magdalena Chmelikin. Kmotři: Magdalena Barentin, Jungfer, Jakob Herrmann Schneider. e) 3. 10. 1790 číslo domu 22 v Medlešicích. Křtil: Josephus Stierba. Dítě Josef, manželský syn. Otec: Mathes Papatzeck, Chalupner. Matka: Magdalena Chmelikin. Kmotři: Joseph Wesely, Brauer, Ignatz Chlumetzky, Weber. f) 30. 8. 1793 číslo domu 22 v Medlešicích. Křtil: P[ater] Carolus Wirth. Děti: Antonin gemini Barbara, manž[elský] syn a dcera. Heb.: Magd. Richnowskin. Otec: Mathias Papatschek, Chalup[ner]. Matka: Magdalena Chmelikin. Kmotři: Johan Čžižek, Verwalter, Katharina Paczltn, Schänkin, Barbara Weselin Brauerin, Franz Kaupil, Famil[iant].^g

Vojtěch Papáček, snad také bratr Františkův.^h

Z křestní matriky mikulovické: a) 20. 8. 1794 v čísle domu 37 v Medlešicích. Bapt.: P[ater] Carolus Wirth. Dítě: Jakob, manželský syn. Otec: Adalbert Papatschek, Chalupner. Matka: Anna Mikuletzkin. Kmotři: Josef Weseli, Brauer, Jakob Herman, Famil[iant]. Heb.: Magd. Richnowski. b) 26. 12. 1796 v čísle domu 37 v Medlešicích. Baptisans: Jos. Baczina, Curatus. Dítě: Frantissek, manž[elský] syn. Otec: Wogtiech Papaczek, Baracznik. Matka: Anna, dcera po Jan[u] Mikuleczkim z Drzenicz. Baba: Magdalena Richnowska. Kmotři: Matieg Basler, Sladek, Jan Patzelt, Ssenkirž. c) 5. 12. 1799 v čísle domu 37

v Medlešicích. Dítě: Anna, muž[elská] dc[era]. Otec: Wogtěch Papaček, podruh. Matka: Anna dcera po Jan Mikuleczkym z Drzenicz. Kmotři: Anna Bazlerowa Sladkowa, Jan Paczlt Ssenkirz, oba z Medlessicz. d) 30. 3. 1804 v č.p. 37 v Medlešicích. Getauft d. 31. 3. Joseph Schaurek, Dechant. Dítě: Papaczek Waczlaw, muželský syn. Otec: Wogtěch Papaczek, Baráčnik. Matka: Anna Mikoleczkij z Drzenitz, její otec Jan Mikoleczkij Sedlak N 9 a matka Weronica Wawrussek. Kmotři: Jakob Herman, Familiant, Francz Burget Familiant. Baba: Maržena Matyassek.^{ch}

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Kopie, strojopis, 4 listy (2 listy příloha), 34 x 21 cm, psáno na stroji, na s. 1-3, 5-7. Na levém okraji všech listů jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na kopii uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu uvedena adresa: „Pan PhC. Pavel Papáček, odb. spisovatel, řed. měšť. škol v. v. atd. v Praze-XV.-Podolí, čís. 140“ a jednací číslo: „226/22.-24. VIII. 1927“.

c – Kopie dopisu není podepsaná.

d – Nad textem připsáno: „P. Papáček“ a jednací číslo: „226/22.-24. VIII. 1927“.

e – (lat.) Ve farním kostele mikulovickém byl pokřtěn Franciscus (František), muželský syn Josepha (Josefa) Papáčka a Cathariny (Kateřiny). Kmotr Franciscus (František) Wavruschka. Svědci Adalbertus (Vojtěch) Beer a Anna, dcera Laurentia Hufnagla, všichni z Medlešic. Křtil Mathias, chrudimský kapucín.

f – (lat.) Oddávající Wenceslaus (Václav) Pivecčko. Snoubenci Mathias, pozůstalý syn po zemřelém Josephu (Josefu) Papáčkovi s Magdalenou Chmelíkovou z Lhoty pod Libčany, poddanou v Medlešicích. Katolíci. Svědci: Mathias Kainka z Medlešic, Joannes (Jan) Zabihal z Dřenic. Místo: Medlešice číslo 3.

g – a) Křtil: Josephus Thadeus Kaspar. Dítě: Catharina (Kateřina). Rodiče: Papaczek Mathias, přistěhovalý, a manželka Magdalena, rozená Chmelik. Náboženství katolické. Kmotři: Catharina (Kateřina), manželka Joannise (Jana) Paczla caipo, Josephus Vavruschka, švec, Medlešice číslo 14.

b) Křtil Antonius Roller. Dítě: Josephus (Josef). Rodiče Papaczek Mathias, dědičný nájemce pozemku, manželka Magdalena, rozená Chmelik. c) Křtil: Josephus Thad. Caspar, správce. Dítě: Johann, muželský syn. Otec: Johann Papatschek, chalupník. Matka: Magdalena Chmelikin. Kmotři: Johann Paczl, Jakob Hermann. d) Křtil Josephus Thad. Kaspar, správce. Dítě: Magdalena, muželská dcera. Otec: Mathes Papatschek, chalupník. Matka: Magdalena Chmelikin. Kmotři: Magdalena Barentin, panská, Jakob Herrmann, krejčí. e) Křtil: Josephus Stierba. Dítě: Josef, muželský syn. Otec: Mathes Papatzeck, chalupník. Matka: Magdalena Chmelikin. Kmotři: Joseph Wesely, sládek, Ignatz Chlumetzky, tkadlec. f) Křtil: P. Carolus Wirth. Děti: dvojčata Antonin a Barbara, muželský syn a dcera. Porodní bába: Magdalena Rychnowskin. Otec: Mathias Papatschek, chalupník. Matka: Magdalena Chmelikin. Kmotři: Johan Čížek, správce, Katharina Paczltin, hostinská, Barbara Weselin, sládková, Franz Kaupil, familiant (= dědičný nájemce panské půdy).

h – Nad textem připsáno: „P. Papáček“ a jednací číslo: „226/22.-24. VIII. 1927“.

ch – a) Křtil P. Carolus Wirth. Dítě: Jakob, muželský syn. Otec: Adalbert (Vojtěch) Papatschek, chalupník. Matka: Anna Mikuletzkin. Kmotři: Josef Weseli, sládek, Jakob Herman, familiant (= dědičný nájemce panské půdy). Porodní bába: Magd. Richnowski. b) Křtil Jos. Baczina, správce. Dítě: Frantisek, muželský syn. Otec: Wogtiech Papaczek, baráčnik. Matka: Anna, dcera po Janu Mikuleczkim z Dřenic. Porodní bába: Magdalena Richnowska. Kmotři: Matiej Basler, sládek, Jan Patzelt, šenkýř. c) Dítě: Anna, muželská dcera. Otec: Wogtěch Papaček, podruh. Matka: Anna, dcera po Janu Mikuleczkym z Dřenic. Kmotři: Anna Bazlerowa, sládková, Jan Paczlt, šenkýř, oba z Medlešic. d) Křtil Joseph Schaurek, děkan. Dítě: Papaczek Waczlaw, muželský syn. Otec: Wogtěch Papaczek, baráčnik. Matka: Anna Mikolecký z Dřenic, její otec Jan Mikoleczký, sedlák, číslo 9 a matka Weronica Wawrussek. Kmotři: Jakob Herman, familiant

(= dědičný nájemce panské půdy), Francz Burget, familiant (= dědičný nájemce panské půdy).
Porodní bába: Maržena Matyassek.

1 – František Štěpánek, správce vlastivědného a průmyslového muzea.

2 – Gabriela Vanžurová se narodila dne 28. 9. 1850 v Přelouči, Vlastimila Trostová dne 28. 1. 1852 v Praze a Božena Pacoldová dne 16. 8. 1854 v Praze, (RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 412/86, rodinná korespondence).

3 – Posltovy záznamy z matrik nebyly porovnávány s příslušnými matrikami a přepis byl ponechán v původní podobě.

4 – Salvátorci byli členové chrudimské humoristické společnosti, která se scházela v restauracích až do poloviny 90. let 20. století. Písemnosti Salvátorků, především zápisové knihy z jejich schůzek tzv. slezin jsou uloženy v RM v Chrudimi.

5 – Rudolf Machek maturoval na chrudimském gymnáziu v roce 1887.

Pa-42

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1927, 25. srpna, Praha-Podolí

Praha-Podolí 140
25. VIII. 27

Milý příteli!

Děkuji Vám srdečně za oboje zprávy. Onen J. Pacl Caipo?¹ by snad mohl býti cerdo t.j. koželuh. Z rodiny Vosykovy dosud živ jest v Plzni profesor Vosyka,² strýc vlastní ředitele Oldřicha Sýkory. O druhé věci (knihovně) napíši Vám podrobněji během tří dnů. Jest potřebí vše trochu si promyslet. Tedy počátkem příštího týdne budete míti můj list v rukou. Že by mne Vaše návštěva tuze těšila, nepotřebuji ujišťovati. Jen by bylo dobře, abych věděl dobu její. Stává se, že člověk jen paty vytáhne a zmešká milou setkanou. Pozdravte kamarády. Ruku Vaši tiskne oddaný

P Ppčk

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, list, 14,5 x 9,5 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. p. Ing. Jos. Poslt, ředitel musea v Chrudimi“.

1 – J. Poslt při přepisu záznamu z křestní matriky mikulovické ze dne 8. 11. 1781 o narození Kateřiny Papáčkové přečetl povolání u jména manžela kmotry Kateřiny Paclové Jana Pacla jako caipo. Jde zřejmě o nesmyl, protože uvedené slovo nelze dohledat v latinsko-českém slovníku.

2 – Zmiňovaný profesor Vosyka byl pravděpodobně příbuzný s první manželkou Josefa Papáčka Dorotou Vosykovou, která měla několik sourozenců (tři sestry a bratry Jaroslava a Václava), jejichž otcem byl Václav Vosyka, narozený dne 6. 8. 1786.

Pa-43

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1927, 28. srpna, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140.
28. VIII. 27

Vážený a milý příteli!^a

Posílám lístkem ohlášený dopis snaže se psáti, abyste jej přečetl. Za zprávy o mých předcích pěkně děkuji; použiji pro vzpomínky; onen Pacl není cerdo (= koželuh) nýbrž caupo (= šentír)!^{b1} Že se Chrudimákům (některým) nezavděčím ani já a snad ani Vy – zprostředkovatelé – stále se bojím. Ale co je dělat?!

Stran soupisu: Abych pravdu řekl, nevím dobře, co vlastně má Váš pan knihovník sestavovati; s knihovnou dostanete původní katalog dle oborů a kromě toho lístkový seznam. Chcete-li zjistiti, zda-li všeckny knihy v seznamu uvedené opravdu také v knihovně jsou, k tomu stačí seznam, který svého času jsem do Chrudimě poslal a do něhož možno zapsati také ceny. (Ceny tam udané jsou namnoze nízké a nepřihlíženo k vazbě, poněvadž seznam zhotoven byl pro jiný účel.) Ale volja Vaša!^e V každé případnosti bude mi pan profesor Geis[s]ler vítán a nemá-li v Praze u koho býti, mohl by u mne také přespati. Stravu ovšem – jako mládenec sám v hostinci se živící – mu nabídnouti nemohu. Upozorňuji, že bylo by dobře, kdyby pan knihovník návštěvu neodkládal, neboť možno čekati chladno a část knihovny jest uložena v místnosti, jež nedá se vytopiti. Vzácnější knihy zvlášť schovávati nebylo by dobře. Zloděj byl by jen na ně spíše upozorněn a poslati je do Chrudimě, sesložnilo[!] by celou věc a kromě toho bylo by proti mé podmínce prodeje, tj., že knihy zůstanou u mne, dokud nezaklepu bačkorama.^d Ať já už nyní povážlivě klepu nejen nohama, ale i rukama. Označovati knihy již teď jako majetek muzea (snad jeho razítkem) neradím, a nezdá se mi ani dobře možné vzhledem k odstavci IV (VI) smlouvy. Ostatně dostanete snad ode mne ex libris (kresby mého † bratra).

Stran smluvenky: Označil jsem pro krátkost její odstavce číslicemi (I-VII.) a připojuji své návrhy, po případě otázky.

Ad I. Není dosti jasno, kdo bude míti knížky u sebe. Předpokládám, že učiníte v spořitelně opatření, aby peníze vybrány býti mohly teprve, až knihovnu převezmete a že knížky spořitelní mně vydáte. Jinak bylo by třeba dáti mi na ně depozitní listy. Knížky ať mají místo mého jména jenom nějakou šifru. Třeba také v intervenci výslovně uvést, že knihovna zůstane pohromadě a bude se jmenovati „Papáčkova Knihovna“.

Ad II. Nemám poznámek.

Ad III. Rovněž souhlasím, leda že by snad, pozmění-li se odstavec I, provedla se některá změna slohová.

Ad IV. Na místě toho radím položití odstavce V nezměněný a VI, který však nutno bude pozměniti. Obnovil jsem náhodou letos pojistné proti požáru u Slavic (na 30 000 K, z čehož na knihovnu výslovně 25 000) a proti vloupání u Praž[ské] měst[ské] pojišťovny na 4 000 K. Poněvadž není možno, aby část majetku byla pojištěna u jedné a druhá část u jiné pojišťovny, a já nerad bych přecházel k jinému ústavu, bude potřebí i prodanou knihovnu pojistiti u Slavic a Pr[azské] m[ěstské] poj[išťovny]. Snad Vaškovi² srdce hasičské nepukne.

Poznamenávám dále: a) První větu odstavce IV (teď šestého) třeba pozměniti, neboť až do samotného odevzdání knihovny nemohu za inventář ručiti; bude provedeno až po mé smrti. Snad bylo by lépe tam položití slib, že prodávající zachová inventář v pořádku a o prodeji knih uvědomí náležitým způsobem i dědičku. b) Druhá věta se nemění. c) Třetí snad mohla by se určitěji stylizovati.^e Myslím, že chcete říci: Kupující má právo od koupě ustoupiti, kdyby ztratilo se knih za 1/4 smluvené ceny? S tím ovšem souhlasím. Bude také na Vás, abyste si po mé smrti pro knížky co nejdříve přijeli.

Ad V. Bude IV.

Ad VI. Bude V.

Ad VII. Prosím za vysvětlení, co míníte tímto odstavcem.

Končím; děkuji za všecknu práci Vás všech, kterou Vám způsobuji a za niž žádné odměny a možná snad ani uznání se nedočkáte. Nezlobte se na mne a mějte už trpělivost.

Ruku Vaši tiskne a všem přátelům srdečný pozdrav zasílá

Váš cele oddaný
Pavel Papáček

P. S. O tom, co že přichystám pro muzeum jako dar se tu nezmiňuji. To jest věc sama o sobě. O ní jindy více povím.

P. P.

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, 3 listy, 17 x 21 cm, psáno perem na s. 1, 3, 5.

- a – Nad textem připsáno jednacím číslem: „437/30. VIII. 1927“.
- b – Tak v textu. Má být šenkýř.
- c – (rus.) Vaše vůle.
- d – Text podtržen tužkou, pravděpodobně teprve po přijetí dopisu adresátem.
- e – Původní stilisovati opraveno na stylizovati.

1 – J. Poslt při prepisu záznamu z křestní matriky mikulovické ze dne 8. 11. 1781 o narození Kateřiny Papáčkové přečetl přívlástek u jména manžela kmotry Kateřiny Paclové Jana Pacla jako caipo. Jde zřejmě o nesmysl, protože uvedené slovo nelze dohledat v latinsko-českém slovníku. Papáček se domníval nejprve, že správně má být cerdo, tj. koželuh, ale později svůj úsudek přehodnotil na caupo, tj. šenkýř. K tomuto závěru dospěl zřejmě po prostudování Posltových údajů, kde v záznamu v mikulovické křestní matrice ze dne 30. 8. 1793 je mezi kmotry dvojčat Antonína a Barbory Papáčkových uvedena Kateřina Paclová, šenkýřka (Schänkin).

2 – Václav Ježek byl starostou chrudimské hasičské župy.

Po-21

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1927, 14. září, [Poděbrady]^a

14. IX. 1927

Velectěný příteli!

Jsem tu přes týden a v plném proudu léčení.¹ Snad, snad si odvezu odsud aspoň zlepšení. Teď mne – v právě minulých dnech – silně vyrušila smrt posledního mého bratra!² Nemohl jsem ani ho doprovodit k poslednímu odpočinku. Dostanu-li se k cestě do Prahy, bude to v příštím týdnu asi uprostřed. Profesor Geissler je, tuším, ještě u Vás. Často vzpomínám na Vás a potkávám zde známé Pražáky – všechny ovšem již s odbytou mladostí. Srdečně Vás, milý příteli, zdravím a líbám a jsem Váš starý upřímný

Poslt

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 14 x 8,5 cm, psáno tužkou na s. 1. Adresa: „Velevážený pán pan PhC. Pavel Papáček, odb. spisovatel, ředitel měšť. škol v. v. atd. v Praze-Podolí č. 140“.

a – Místo určeno podle poštovního razítka (Poděbrady) a z textu dopisnice, v níž se J. Poslt zmiňuje, že je na léčení. Na dopisnici je fotografie pomníku krále Jiřího z Poděbrad v Poděbradech.

1 – V září roku 1927 byl Josef Poslt na léčebném pobytu v Poděbradech.

2 – Jméno Posltova bratra nebylo zjištěno.

Pa-44

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1927, 16. září, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140
16. IX. 27

Vážený, milý příteli!

Děkuji Vám srdečně za milou vzpomínku z lázní; bohužel k radosti z ní mísí se i bol: Upřímně lituji úmrtí pana bratra. Víím, co znamená, odchází-li navždy poslední z bratrského kruhu. – Ale což vše platno; nutno snášeti osud, až i nám v limbu svíčka zhasne. Nevím, vede-li se každému tak, ale mně je po bratrovi jakoby stále smutněji.– Než vraťme se k živým. Rád čtu, že cítíte aspoň zlepšení ve svých trampotách po léčení poděbradském. Jest dobře, že je tak pěkné počasí. Vždy se mi zdálo, že pěkná pohoda jest neobyčejným pomocníkem; působit' dobrou náladu a ta jest znamenitý lékař. Moje nemoc pokračuje a pomoci není. Nebyl jsem o prázdninách nikde. Kam jeti, když nemohu choditi. Švagrová byla v Táboře a neteř (s mužem) v Labské Týnici.¹ Byly spokojeny. Velmi bych byl rád, kdybyste se ucítil v Praze a kdybych[om] se mohli setkati. Jezdit ke mně do Podolí jest ovšem ztráta času, ale přišel bych za Vámi, kam byste mně určil. Jistě jste v posledních 12 dnech škytal. Často jsme na Vás vzpomínali s profesorem Geisslerem. Holečku zlatý, to byla robota. Až oběma za ušima lupalo. Profesor sepisoval knihy někdy už od 6 hodin. Ostatně o tom Vám jistě bude vypravovati sám. Na oběd jsme chodili společně, tady v Podolí do Horovy restaurace (laciné poměrně a dobré).

Já ted' ještě spisuji knihy, jež byly v seznamu jednak mou nepozorností vynechány, jednak ty, jež jako méně cenné jsem v něm úmyslně vynechal. Dostanou také svou signaturu. – Bude ono asi v Poděbradech známých dost a dost! Nejednoho jsem slyšel tamní léčení tuze si pochvalovat. Jinak zatím nic nového.

Srdečně Vás pozdravuje a uzdravení přeje
Váš oddaný
P Ppěk

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, dvojlist, 17 x 21 cm, psáno perem na s. 1 a 3. Adresa na obálce: „p. Ing. Josef Poslt, ředitel musea, t. č. v Lázních Poděbradech“.

1 – Švagrovou P. Papáčka byla žena jeho zemřelého bratra Anastáze Papáčka Marie Papáčková a neteří její dcera Marie, provdaná Švejdová.

Po-22

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1927, 28. října, Bratislava

V Bratislavě 28/X. 1927

Milý příteli!

Měl jsem schůzi v Brně a zajel jsem až do Bratislavy k dětem jen tak na skok.^a Při tom vzpomínám na Vás a zdravím Vás přátelsky.

Ruku Vám tiskne
Váš starý
Poslt

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 14 x 8,5 cm, psáno tužkou na s. 1. Adresa: „Velevážený pán pan PhC. Pavel Papáček, odb. spisovatel, ředitel měšť. škol v. v. atd. v Praze-Podolí č. 140“.

a – Původní skotk opraveno na skok.

Pa-45

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1927, 11. listopadu, Praha-Podolí

Praha-Podolí 140
11/Xi 27

Vážený a milý příteli!

Vy jste se letos jaksi roztoulal. Děkuji za obě pohlednice ze Slovenska. Také jsem si myslil po převratu, že si zajedu v tyto kraje, ale z počátku bylo s obtížemi vydati se tam a teď se nemohu odhodlati ani na výlet – neřeknu do Chrudimě – ale ani do Zbraslavi. Čím dál, tím hůř. Práce všeckny stojí. Hlava těžce pracuje a oči zlobí, takže i čtení působí mi obtíže. Čert aby vzal toho, kdo vynašel stáří. Tak rád bych vyzkoušel ještě ty moderní tance, ale kdepak: Nožičky se nechťejí ohýbat a chci-li je posilnit plzeňským, je ještě hůř! V kavárně sedávám se starým svým ruským známým, teď profesorem naší univerzity V[ladimírem] Francevem¹ a lamentujeme vzájemně. Nového jinak nic. Pozdravte známé, buďte hodně zdrav a zase si časem vzpomeňte na starého přítele.

P Ppčka

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, dvojlist, 14,5 x 9,5 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Slp. Ing. Josef Poslt, ředitel musea atd. v Chrudimi“.

1- Vladimír Andrejevič Francev, profesor slavistiky na Karlově univerzitě.

Pa-46

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1928, 8. ledna, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140
8. ledna 1928

Milý příteli!^a

Včera jsem četl ve Zpravodaji Chrudimska, že Dr. Strass dobrovolné příspěvky za svůj spisek věnuje „na zakoupení knihovny P[avla] Papáčka“.¹ Abych Vám pravdu řekl, jaksi nemile se mne to doteklo[!]; Strassovi se o věci nezmiňujte, vím, že má dobrý úmysl,^b také bych nerad viděl, kdybyste ještě jednou žádali za příspěvek obec, jejíž zástupci kdysi koupí vůbec odmítli. Umínil jsem si, že raději ještě něco slevím. Napište mi, prosím, kolik máte již sebráno. Ovšem slevou sníží se onen obnos, který hodlal jsem věnovati na zvláštní fond, jakž jsem Vám o tom již důvěrně, tuším, dvakrát psal, a k čemuž směřovalo i mé přání, aby kupní cena uložena byla na dvě knížky (á 20 000 a 4 000). Vůbec napište mi laskavě, co mohl nebo měl bych já učiniti, aby celé jednání nějak bylo ukončeno. Mám obavu, abych jednoho rána neprobudil se jako nebožtík, čímž by pak při mé nejlepší vůli naskytly se všelijaké obtíže. S nebožtíky je těžké jednání! Ale žert stranou! Nehněvejte se, prosím, že Vás pracemi zavaleného stále obtěžuji. – Tak Kitzler přece se dočkal.² Přeji mu

toho od srdce. Až ho uvidíte, pozdravte ho, prosím, ode mne a vyříd'te mu mé blahopřání. Jak Vám se vede? Buď'te hodně zdrav a vzpomeňte časem starého přítele

P Papáčka.

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, dvojlíst, 17 x 21 cm, psáno perem na s. 1. Adresa na obálce: „Slp. p. Ing. Josef Poslt, ředitel musea etc. etc. v Chrudimi“. Na obálce poznámka: „došlo 10/I. 928“.

a – Nad textem připsána červenou tužkou poznámka: „Důvěrné“.

b – Text „Strassovi... úmysl,“ napsán na dolním okraji stránky.

1 – Jde o knihu E. Strasse Studentské merendy v Chrudimi, kterou vydal vlastním nákladem v roce 1927. Zmiňovaná zpráva byla otištěna ve Zpravodaji Chrudimska dne 5. ledna 1928, (Zpravodaj Chrudimska, roč. 6, 5. 1. 1928, č. 1, s. 5).

2 – Na konci roku 1927 byl Eduard Kitzler jmenován prezidentem Krajského soudu v Chrudimi. Zprávu o tom otiskl Zpravodaj Chrudimska dne 5. ledna 1928, (Zpravodaj Chrudimska, roč. 6, 5. 1. 1928, č. 1, s. 3).

Po-23

**Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1928, 11. ledna, [Chrudim]^a**

11/I. 1928

Milý příteli!

Už se stydím, že Vás nechávám zase tak dlouho beze zpráv. Ale jsem tu teď stále v kole; při konci starého a na začátku nového roku samé účtování, sestavování přehledů, samá schůze a přípravy k ní, a volné chvílky žádné. Proto mi laskavě promiňte, uvedu vše do pořádku ve dnech opravdu blízkých.

Ta zpráva ve Zpravodaji byla mi hned nápadna; nerad jsem ji tam viděl.¹ Dosud také nevím, kdo ji tam dal. Vždyť záležitost Vaší knihovny projednávala se stále s vyloučením široké veřejnosti, jak bylo jistě ve Vašich úmyslech. S obcí chrudimskou jsme dosud vůbec nevyjednávali, máme stále v paměti nešikovné názory některých otců městských na knihovnu a knihy „učené“ vůbec. Proto jsme to vzali do rukou soukromých a dovedli jsme si peníze opatřit jinak.

Jak jsem Vám již dříve psal, máme celý obnos 24 000 Kč pohromadě na knížce Chrudimské spořitelny. Přesná cifra dnešní je 24 115 Kč 21 hal, po 15. tohoto měsíce zvýší se ještě o 380 Kč. Není tedy potřebí, byste měnil původně stanovenou cenu.

Ohlásil jsem se již u místoředitele Chrud[imské] spořitelny J[osefa] Velebného, který je zároveň pokladníkem našeho muzea, k návštěvě, při níž projednáme vinkulaci a úpravu depozitních listů na nové dvě knížky, jež by zněly na jména Marie Svobodová I. a II. se vklady 20 000 Kč a 4 000 Kč.² Čekám nyní, až mně Velebný oznámí, že je uvolněn.

Kitzler konečně je spokojen. Dosud jsem s ním nemohl řádně promluvit. Jakmile se s ním sejdu, vyřídím mu Vaše blahopřání.

Moje zdraví je stále teď stejné. Na procházku při těch šeredných časech se nedostanu, ostatně zbraňuji v tom i nožičky, a tak mne celé tělo bolí a nervy při tom blázní. Potřeboval bych zas porci Poděbrad, kde mi to loni dost pěkně posloužilo.

Moje snacha zpívá někdy v Bratislavě v divadle. Na nový rok a minulou sobotu zpívala dokonce ve Straussově Růžovém kavalíru, to sobotní představení bylo

i v Rozhlase!³ Ač jsem sám muzikant, přece raději bych ji viděl doma a nejraději u kolíbký. Nejsem spokojen.

Zde máme nové otce města, jak víte. Teď se všechno zas přetře na rudo!⁴ Jen aby nás Pán Bůh při zdravém rozumu zachovati ráčil.

Srdečně Vás, milý příteli, zdravím a jsem Vám

v dávné přátelské účtě
upřímně oddaný
J P.

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Koncept, rukopis, list, 22,5 x 29 cm, psáno perem na s. 1-2. Nad textem uvedena adresa: „P. Papáček Praha-Podolí č. 140“.

a – Místo odeslání není na konceptu uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

1 – Zmiňovaná zpráva byla otištěna ve Zpravodaji Chrudimska dne 5. ledna 1928. Podle této zprávy zamýšlel Dr. Eduard Strass věnovat výtěžek z prodeje své publikace Studentské merendy v Chrudimi vlastivědnému muzeu na zakoupení Papáčkovy knihovny, (Zpravodaj Chrudimska, roč. 6, 5. 1. 1928, č. 1, s. 5).

2 – Marie Svobodová bylo rodné jméno a příjmení Marie Papáčkové, manželky Anastáze Papáčka.

3 – Představení Růžový kavalír přenášel Rozhlas dne 7. ledna 1928 v 19.15, (Národní listy, roč. 68, 7. 1. 1928, č. 7, s. 5).

4 – V roce 1928 vyhráli místní volby v Chrudimi sociální demokraté. Josef Poslt patřil k příznivcům národně demokratické strany.

Po-24

**Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1928, 6. února, [Chrudim]^a**

6. II. 1928

Místo slíbeného urychlení mých zpráv dočkal jste se, milý příteli, ještě většího jejich zpoždění.^b Na mne se však proto nehněvejte. Již více než 14 dní čekám na konečné zrevidování smlouvenky či smlouvy jedním advokátem, který to slíbil učiniti; původně měl řadu výhrad, jelikož prý to je velmi složitá věc, a nyní otálí. Rozhodli jsme se proto teď s panem r[adou] Ježkem, když věc nejde nijak ke konci, ač schází poslední smlouva či smlouvenka, že promluví hned zítra s notářem Lepšíkem o řádné smlouvě, vyjednám si s ním nebo s někým, koho mně doporučí, snížený paušál za vypracování a pak buď přijedu s tím sám nebo pošlu našeho profesora Geisslera k Vám. Bylo by však po mém soudu žádoucí, aby byla přítomna též Vaše paní neteř.¹ Totiž ona dáma, jež nám knihovnu skutečně odevzdá a již se má kupní peníz pak vyplatiti.

O knížkách rozhodli jsme se nyní definitivně, že se obě vydají Vám ovšem opatřené vinkulací, podle níž obnosy se vyplatí na písemný poukaz vlastiv[ědného] muzea, které ten poukaz vydá po převzetí knihovny. Chrudimské spořitelně již jsme v té věci učinili písemné oznámení. Knížky budou od ní vydány mně a při podpisu smlouvy je odevzdám Vám.

Výlohy ovšem chceme nésti sami.

Tolik aspoň ve spěchu k Vaší informaci. Hned po čtvrtěční přednášce, již zde bude mítí Dr. Wagner z Prahy,² napíšu Vám další zprávu.^c

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Koncept, rukopis, list, 17 x 21,5 cm, psáno perem na s. 1-2.

a – Místo odeslání není na konceptu uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu uvedena adresa: „Velectěný P. Papáček v Praze-Podolí č. 140“.

c – Koncept není podepsaný.

1 – Marie Švejdová.

2 – Dne 9. února 1928 přednášel PhDr. Václav Wagner, referent památkového úřadu pro Čechy v Praze, na téma „Péče o umělecké, historické a lidové památky“.

Pa-47

Pavel Papáček Josefu Posltovi
[1928, 8. února],^a Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140

8/I. 28

Milý příteli!^b Děkuji Vám srdečně za Váš list, který jsem teprve dnes obdržel. (8/I).^c Odepsal bych Vám hned podrobněji, ale jsem všecek unaven dopolední chůzí po Praze, kamž jsem se musil vydati. Budu Vám psáti až v sobotu nebo neděli, zatím si všecko dobře znovu promyslím. Máte to se mnou starostí. Už se mi tak zdá, jakoby si ti Vaši advokáti myslili, že je chce někdo okrásti. – Tedy ve psaní více! – Meduna bude asi smutný: Umřel dávný jeho i můj kamarád MUDr. J. Smetanka v Hranicích na Moravě.¹ Župana Ježka srdečně pozdravte. Nazdar! Vaš iskrenno predannyj drug i počítatel^d

P P^c

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, list, 14,5 x 9,5 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. p. Ing. Josef Poslt, ředitel musea atd. v Chrudimi“.

a – Dopisnice je datována odesílatelem 8. I. 28. Správně má být 8. února, kdy byla odeslána, a toto datum je uvedeno na poštovním razítku odesílací pošty. Na adresní straně dopisnice je také poznamenáno datum doručení 10. II. 1928, viz pozn. b.

b – Nad adresou na dopisnici připsáno datum doručení: „10. II. 1928“.

c – Má být 8. II, viz pozn. a.

d – (rus.) Váš upřímně oddaný přítel a ctitel.

e – Iniciály Papáčkova jména a ruský text jsou napsány azbukou.

1 – MUDr. Josef Smetanka pocházel z Chrudimi, v roce 1883 maturoval na chrudimském gymnáziu.

Po-25

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1928, 8. února, [Chrudim]^a

8/II. 928

Sotva jsem opustil cestu dlouhého spoléhání se na přátele – advokáty, už se věc hnula.^b Včera pojednal jsem s notářem Lepšíkem,¹ který velmi nám vyšel vstříc, a dnes Vám mohu předložit řádný koncept smlouvy jím z ochoty už sepsaný a nám k dispozici daný. Prosím, byste jej prohlédl, doufám, že jej schválíte a mně to co možno nejdříve

oznámíte, abych pak mohl vyhotoviti smlouvu definitivní, již pak buď sám Vám přivezu k podepsání, nebo pošlu ji po profesoru Geisslerovi. Pro Vás by se pořídil pak notářsky vidimovaný opis, aby kolkování (480 Kč) odpadlo: Notář Lepšík má za to, že by bylo dobře podpisy legalizovati, což stojí 3 Kč kolek a 6 Kč poplatek notářský. Soupis inventární, jak jej profesor Geissler sestavil, opíšou nyní profesor Geissler a správce Štěpánek¹ v blízkých dnech třikrát, aby po 1 exempláři mohlo se přiložiti ke smlouvě i k jejímu opisu a ještě jeden otisk zbyl zvlášť.

Vyřízení o nových knížkách Chrudimské spořitelny (20 000 a 4 000) ještě nemáme, čekáme je však každým okamžikem.

Jinak jde mi z přemíry úřední práce hlava kolem a začínám z toho pitoměti. Vždyť za 11 neděl nakousnu osmašedesátku. Tot' asi vše, co mohu Vám v rychlosti sdělit. A nyní se těším na brzké zprávy Vaše.

Srdečně Vás, milý příteli, zdravím a jsem Vám

v dávné přátelské účtě
upřímně oddaný
Poslt

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Koncept, rukopis, list, 17 x 21,5 cm, psáno perem na s. 1-2.

a – Místo odeslání není na konceptu uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem uvedena adresa: „PhC. Pavel Papáček, odb. spisovatel, ředitel měšť. škol v. v., Praha-Podolí č. 140“.

1 – Josef Lepšík, chrudimský notář.

2 – František Štěpánek, správce vlastivědného a průmyslového muzea.

Pa-48

Pavel Papáček Josefu Posltovi
[1928, 9. února],^a Praha-Podolí

Praha-Podolí 140
10/II 28

Milý příteli!^b

Děkuji za poslané. Pokud jsem na rychlo přečetl, myslím, že věc jest v podstatě vyřízena. Některé věci snad ještě navrhnu. Panu notáři vyříd'te, prosím, mé poručení. Věc zajímavá: Asi v tu dobu, kdy Vy jste včera psal můj dopis, seděl jsem v kavárně se svým známým em[eritním] finanč[ním] ředitelem Gratem (nedávno zemřela mu žena, moje sestřenice Marie Sommrová z parníka,¹ tedy Chrudimačka). Vzpomínali jsme na chrudimské přátele. On velmi pěkně na pana notáře, jehož choť (rozená M[arie] Ponocná) jest moje spolužačka z 1. třídy.

Tedy, prosím, několik dní strpení.

Váš upřímně oddaný
P. P.

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, list, 14,5 x 9,5 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. p. Ing. Jos. Poslt, ředitel musea v Chrudimi“.

a – Dopisnice je odesílatelem datována 10. II. 28, na poštovním razítku odesílací pošty je datum 9. II. 28 a na adresní straně je poznamenáno datum doručení 10. II. 1928, viz pozn. b. Dopisnice byla pravděpodobně napsána již 9. února, přičemž se odesílatel spletl a napsal pozdější datum.
b – Nad adresou na dopisnici připsáno datum doručení: „10. II. 1928“.

1 – Parník se říkalo Hýrovu parnímu mlýnu čp. 163/III v Chrudimi. Marie Gratová byla dcerou Marie Sommrové, která byla neteří Barbory Kramaříkové, babičky Pavla Papáčka.

Pa-49

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1928, 12. a 13. února, Praha-Podolí

Praha-Podolí 140
12. a 13. II. 28

Milý, drahý příteli!

S těmi daty dopisu jsem to měl jaksi sám spletené. Vrtačím!¹ To jen tak mimochodem. – Návrh smlouvy jsem prostudoval: krátký a dobrý! Myslil jsem si, že věc nedá se odbýti jen výměnou dopisů, jak minili Vaši advokáti. Navrhuji některé změny, které snad bude lze provést. Vyjadřuji jen určitěji, co už ve smlouvě jest. O tom však mluvím v příloze. Stylizaci^a už si upravíte. Tam vysvětluji také proč navrhuji změnu. Kdyby třeba bylo nějakého vysvětlení, ještě mi, prosím, dopište.^b – Ted' odpověď na jiné věci z Vašich dvou posledních listů a také o jiném:² Tuze mne mrzí, že smlouvou vzniknou Vám (muzeu) veliké výdaje. Budu se snažiti (a už se snažím) nahraditi Vám je přikupováním knih a opatrováním vazby. Chtěl jsem doplniti některé histor[ické] spisy, z nichž mám jen I. díly, ale pokud běží o německé věci, musil jsem toho pro drahotu nechat (za Lippertovy Socialgeschichte Böhmens II. T[eil] chtějí kupř. 120 K!); české však jsem některé již získal (kupř. několik starých ročníků Časopisu olomouc[kého] muzea aj.) Ostatně mám v úmyslu – jak jsem Vám již důvěrně oznámil, věnovati muzeu 4 000 K na založení fondu pro vypisování a udělování podpor na všeobecně prospěšné a důležité účely, kterýž, bude-li možno, hodlám o podobnou sumu zvětšiti testamentorním odkazem. – Onehdy mne překvapila zpráva, že adv[okát] Strass prodává měš[ťanský] kdysi dům v Putrkasích, patřící tetě Františce Kramaříkové.³ Je mi záhadou, co se to tam děje. – Nedávno jsem mluvil se zdejším bankéřem panem Masopustem, jenž se hodlá v Chrudimi zakoupiti. Získal kdesi obraz Žižky s nápisem hlásajícím, že Žižka pochován „sub [...]tibus urbis Czaslawiensis“ (asi 18. století; levé oko vidomé). Pan Masopust byl by ochoten obraz muzeu darovati. Stojíte-li o něj, napište mi lístek stylizovaný^c tak, abych mu jej mohl dáti. Bylo by ovšem dobré pospíšiti, aby se nerozmyslil. Mluvil také cosi o Praze, Čáslavi a Hlinsku. Ostatně mohli byste mu i sami dopsati s odvoláním na mou zprávu. Adresu snad máte; objednával od Vás knihy; já jsem zapomněl se ho zeptati! – Abych se vrátil ještě k tomu, o čem už jsem psal výše. Jakousi náhradou útrat se smlouvou budou Vám také věci, jež hodlám muzeu darovati (knihy, obrazy, medaile atd.) Dar nebude uveden jako odkaz v testamentu, nýbrž zařídím věc tak, abyste jej dostali spolu s knihovnou. Bude jako její součástí. Přidám Vám asi také originál ex libris (od bratra).⁴

Jakož píšete stran opisu původního seznamu. Mám obavy, podaří-li se Vám rozluštití všechny jinými slov[anskými] nářečmi psané názvy. Snad by stačil opis, který udělal pan profesor Geissler a jehož originál je u mne deponovaný, ten by bylo třeba jen doplniti signaturami místními dle Vašeho seznamu a [naopak zase Váš cenami dle mého.]^d (Nota bene: Jak jsem vám již psal, ceny v mém katalogu uvedené neplatí: Jsou vyšší.) Panu profesorovi Geisslerovi jsem dal stránkový přehled cen. Bylo-li by přece jen nutno opisy učiniti, nezbylo by než, abych Vám ku pomoci poslal původní seznamy (odborné), kde jména knih napsána jsou inkoustem a jasněji. Mám ovšem obavu, aby se zásilka někde

neztratila. – Teď jsem Vám toho napsal tolik, že asi řeknete: Čert vezmi Pavla;^c nezlobte se, prosím vás, a mějte už se mnou božskou trpělivost! Ostatní v příloze. Srdečně Vás pozdravuje

Váš oddaný přítel
P Ppěk

Nota bene: Kdybyste se ke mně hodlali vypraviti, dejte mi napřed věděti, abych snad náhodou někam neodešel. Sedám sice celé dny doma, ale jak vytáhnu paty, obyčejně mne někdo hledá. Těším se na Vás.

P.

Příloha k dopisu z 12. a 13. února 1928:

Změny a doplňky ke smlouvě

- Úvod: 1) Škrtnouti slovo odborným
2) Za slovo Podolí snad položit č.p. 140
- Odstavec I. 1) Po tomto odstavci položí se jako zvláštní a lineá: Pozn. Ke knihovně ovšem nenáleží zbytky nákladů vlastních spisů pana PhC. Pavla Papáčka.⁵ [Běží hlavně o mou knihu „O starobylosti slov[anské], již mám ještě asi 300 exemplářů.]^f
- Odstavec II. 1) Za slova 20 000 Kč přidati: (s heslem Pavel)
2) Tatáž slova (s heslem Pavel) přidají se za slova 4 000 Kč. [To proto, kdyby někdo zmocnil se neprávem knížek v době, kdy už spořitelna knížky uvolní obdržíc od muzea zprávu, o níž jedná [odstavec] 3]. Předpokládám, že spořitelna zabezpečuje knížky hesly.]^g
3) Na místě slov „jeho oprávněným nástupcům“ se položí: hesla znalému držiteli knížky [Abych měl volnost v jednání se strženými penězi (ohledy fiskální)]^h
4) V článku 3 za slovo „muzea,“ položí se: kteréž musí býti dáno hned, jakmile muzeum knihy převezme, [To s ohledem na to, že úroky z knížek a vůbec výplatu vkladu závislé jsou na uvolnění jich ze strany muzea.]^{ch}
- Odstavec] III. 1) V článku 2 za slovo „sbírky“ položí se: nadále, po případě [Chci si zabezpečiti, že knihovnu mohu prodati i za života, kdyby se mi to jevilo potřebným. (Kdybych neměl bytu, nebo musil konec života strávit v sanatoriu ap.)]ⁱ
2.) V článku 3 na místo slov „a tomu byly odevzdány“ položí se: řádně Vlastivěd[nému] museu pro vých[odní] Čechy odevzdá a současně se postará, by neodevzdá-li knihy Vlastivědnému museu pro vých[odní] Čechy sám, po jeho smrti správně mu je odevzdali jeho dědicové [Ta změna jest nutna vzhledem k předcházející úpravě a [čl][ánku] 2. Nota bene: V každé případnosti místo „nynějším“ zaměnit jest: řádným, správným.]^j
3) Místo „Jejich dopravu“ položí se: Dopravu knih a ostatních věcí.

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, 5 listů, 17 x 21 cm; 21 x 34 cm (příloha), psáno perem na s. 1, 3, 5, 7 a 9. Adresa na obálce: „Ctp. p. Ing. J. Poslt, ředitel musea v Chrudimi“.

a – Původní stílisací bylo opraveno na stylizaci.

b – Text „Stylizaci...dopište.“ napsán na dolním okraji stránky.

c – Původní stylisovaný bylo opraveno na stylizovaný.

d – Text „naopak zase Váš cenami dle mého.“ je napsán na dolním okraji stránky.

e – (rus.) – Čert vem.

f – Text je uveden u odstavce I. čl. 1 po straně.

- g – Text je uveden u odstavce II. čl. 1 a 2 po straně.
- h – Text je uveden u odstavce II. čl. 3 po straně.
- ch – Text je uveden u odstavce II. čl. 4 po straně.
- i – Text je uveden u odstavce III. čl. 1 po straně.
- j – Text je uveden u odstavce III. čl. 2 po straně.

- 1 – Pavel Papáček špatně datoval dopisnice z 8. a 9. února 1928.
- 2 – P. Papáček reaguje na Posltovy dopisy z 6. a 8. února 1928.
- 3 – Dům čp. 119/IV ve Střelecké ulici prodal L. Kramařík Antonínu a Františce Hellerovým. Kupní smlouva byla uzavřena dne 23. srpna 1930.
- 4 – Předměty darované P. Papáčkem muzeu jsou uloženy v knihovně RM v Chrudimi, ve sbírce výtvarného umění a archivním fondu Pavel Papáček. Ex libris Anastáze Papáčka se ve sbírkách RM v Chrudimi nenachází.
- 5 – Pavel Papáček užíval titul PhC., protože jeho doktorská práce nebyla přijata pro rozpor v názorech s oponenty. Musel ji přepracovat, ale při případném vydání by nesměla být označena jako rigorózní práce. Proto se rigorózní zkoušky vzdal a titulu PhDr. nedosáhl.

Pa-50

Pavel Papáček Josefu Posltovi [1928, 25. února],^a Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140

Milý příteli! Mám obavu, došel-li Vás můj poslední obšírný dopis s některými návrhy na malé změny ve smlouvě a jiných věcí se týkající. Nechci na Vás v té věci doléhati. Víím, že máte práce habaděj a kromě toho nehoří, ale zmínil jsem se v dopisu o možnosti získati pro muzeum zdarma obraz Žižky [18. století.]^b Došel-li Vás dopis, přečtete si, prosím, co tam o věci píše. Včera mi pan M[asopust] říkal, že dosud o věci nemá z Chrudimě žádné zprávy. Mám obavu, aby to nedal jinam. Rovnám teď starou korespondenci. Přišel jsem na dopis † Al[oise] Gal[lata] z roku 1893, v němž mi oznamuje, že do konce toho roku bude s dějinami Chrudimě hotov!!¹ Až Vám budu posílati list, přiložím Vám dopis G[allat]ův. Zasmějete se. Co děláte v té naší Chrudimi? Právě tam také píše vdovci Medunovi. Bude mu, staříku, smutno samotnému. – Těším se, že se s Vámi zase jednou v Praze setkám a zůstávám Váš upřímně oddaný věrný přítel

Pavel

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, 1 list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Ctp. p. Ing. Josef Poslt, ředitel musea etc. v Chrudimi“.

- a – Text na dopisnici není datován, uvedené datum je převzato z razítka.
- b – Text „18. století.“ Napsán na dolním okraji lístku.

- 1 – Dopis Aloise Gallata Pavlu Papáčkovi je zařazen na začátku edice.

Po-26

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1928, 27. února, Chrudim

V Chrudimi dne 27. února 1928

Milý příteli!^a

Nehoršete se na mne, že jsem Vás nechal 14 dní beze zpráv. Jsem tu jako v kole; časem mne přepadne mozková únava a pak zapomenu v záplavě jiné práce, co jsem měl a chtěl dříve vykonat. – Váš milý list z 12./13. tohoto měsíce s půlarchovým dodatkem změn a doplňků ke smlouvě trhové jsem obdržel dne 15. tohoto měsíce. Přečetl jsem letmo vše, ale že se na mne sehnaly jiné věci úřední, jichž vyřízení bylo terminováno, musil jsem Váš list odložit a při tom jsem zapomněl na Vaši přátelskou poznámku o panu Masopustovi a o možnosti získati od něho obraz Žižkův na žádost, již třeba co nejdříve mu zaslati. Úřední neodkladné věci jsem v neděli dokončil a chystal jsem se právě přikročiti k úpravě textu smlouvy trhové podle Vašich přání a podle informací ze spořitelny zdejší, když mně pošta dodala Váš lístek, psaný patrně v sobotu dne 25. tohoto měsíce.

Panu Masopustovi píše současně a pro Vás, milý příteli, mám tyto zprávy: Smlouvu upravuji celkem zcela podle Vašich přání takto:

V úvodě škrtl jsem na 3. řádce slovo „odborným“ a na 5. řádce 1. strany za slovy „v Praze-Podolí“ připsal jsem „č.p. 140.“

K článku I. jako zvláštní druhý odstavec připojil jsem „Poznámka: Ke knihovně ovšem nenáleží zbytky nákladů vlastních spisů pana PhC. Pavla Papáčka.“

V článku II. na 4. (poslední) řádce na straně 1 za slovo „list“ připíše se 40 008 a na 2. řádce strany 2 za slovo „list“ připojí se „40 009“, což jsou čísla respektive stránky či listy obou nových vkladních knížek Chrudimské spořitelny. Avšak vložiti tam za „20 000 Kč“ a za „4 000 Kč“ slova „s heslem Pavel“ nyní prý již nelze, poněvadž v obou knížkách je již jedna vinkulace poznamenána slovy: „Výplata podmíněna. V Chrudimi dne 13/2 1928. Chrudimská spořitelna. Josef Velebný. Všetečka.“ a druhá vinkulace není prý přípustna. Proto též obdobně nelze vložiti na řádce 8. straně 2. místo „jeho oprávněným nástupcům“ slova „hesla znalému držiteli knížky“, nýbrž leda jen držitel (či držitelům) knížky (či knížek)“. Na řádce 15. strany 2. za slovo „muzea“ vloží se „kteréž musí býti dáno hned, jakmile muzeum knihy převezme“. Představuji si, že toto písemné svolení muzea nebude vydáno Chrudimské spořitelně, nýbrž držiteli či držitelům vkladních knížek, kteří se jimi při odevzdání knihovny vykáží, a bude pro každou z obou knížek vydáno svolení zvláštní. Kdo tedy Chrudimské spořitelně pak předloží knížku a s ní písemný poukaz vlastivědného muzea na výplatu příslušné částky, tomu se poukázaný obnos z té které knížky vyplátí a nikomu jinému. – O tom máme od Chrudimské spořitelny vyrozumění: „...Obě tyto vkladní knížky opatřili jsme vinkulací, že výplata z nich může se díti jedině na písemný poukaz zdejšího vlastivědného muzea a zasíláme Vám je v příloze tohoto dopisu...“ Knížky mám zatím v uschování sám. Mělo by však býti ještě někde poznamenáno, že po provedené výplatě poukazaného obnosu držitel knížky tuto vrátí vlastivědnému muzeu zdejšímu, kterému náležejí úroky ze vkladu.

Ve článku III. na poslední řádce strany 2. za slovo „sbírky“ se vloží „na dále, po případě“. V témže článku na 4. až 6. řádce strany 2. se škrtně text „o to .. až .. odevzdány“ a místo toho vloží se text asi takto upravený: „bud' sám je řádně vlastivědnému muzeu odevzdá, nebo se postará, aby po jeho smrti je vlastivědnému muzeu správně odevzdali jeho dědicové.“ V témže článku na řádce 7. strany 3. místo „Jejich dopravu“ se položí „Dopravu knih a ostatních věcí“.

Jelikož k ostatním článkům (IV. až VIII.) neprojevil jste žádných přání, soudím, že s textem jejich souhlasíte, ač bych byl očekával, že něco poznamenáte ke článku IV. o tom,

kteřá díla, za význačnější pokládána, mají se buď hned ve smlouvě nebo v seznamu nějak zvlášt' vyznačiti.

K obsahu článku VIII. mám pro Váš tyto poznámky k Vaší informaci: Když jsem smluvenku měl již celkem pohromadě a když se jednalo jen o poslední právnickou úpravu (vždyť já nejsem žádný znalec práv a předpisů v takových věcech), zůstal jsem trčet na suchu, poněvadž mne naši právníci opustili, odkazující mne vždy na toho druhého. Tak jsem, ztrativ zbůhdarma mnoho času, po dohodě s r[adou] Ježkem byl nucen se uchýliti k notáři panu Lepšíkovi, který mně přeochoťně vyhověl hned a sám se též uvolil u „poplatkářů“ sondovati, zda by nám daň z obratu (2 %) a poplatek převodní (též 2 %) nemohly býti sleveny. Leč dostal odpověď zápornou. Mezi tím však Dr. Str[ass] mně znenadání přišel zvěstovat, že prý vůbec nic nebudeme platiti, že vše projednal s přednostou okr[esního] fin[ančního] ředitelství. To však se mi zdálo přece trochu okaté, a tak jsem si zašel k přednostovi sám se přeptat. Bylo mi oznámeno, že o nějaké slevě poplatku nemůže býti řeči a že neví, jak Dr. Str[ass] ke své zprávě přišel. Když pak též na berním úřadě jsem se dotazoval po slevě daně z obratu, dostal jsem stejnou odpověď, k ní však návod, jak a kde v Praze oznámení k dani z obratu přihlásiti a daň tu nejlépe hned zaplatiti. Se stvrzenkou o zaplacení daně z obratu, s originálem a jedním vidimovaným opisem trhové smlouvy mám pak též u zdejšího berního úřadu oznámení učiniti a zvláštní žádosti o to se pokusiti, zda by přece aspoň poplatek převodní nám nebyl sleven. O slevu daně z obratu nemůže muzeum jako „nabyvatel-nepodnikatel“ vůbec žádati, poněvadž podle zákona je povinen ji platiti „dodavatel-nepodnikatel“; muzeum však přijalo tuto povinnost dobrovolně na sebe a proto se do smlouvy vložilo: „jakož i daň z obratu zaplatí kupující muzeum samo“. Proto se, milý příteli, starostmi o výlohy, jež nám smlouvou vzniknou, nikterak netrudte. Myslili jsme ovšem původně, že to půjde bez nich, pak jsme však došli k tomu, že provésti trh s nějakým quasi^b židovským podfukem bylo by i riskantní i obou smluvních stran nedůstojné. Rozhodli jsme se jíti cestou zcela legální a vzali jsme výlohy hned též do svého rozpočtu.

Co však mně dělá hlavu, je onen objemný seznam, k jehož definitivní úpravě, aby mohl býti podstatnou přílohou smlouvy, dosud zde nebylo ještě ani přikročeno. Provedení vzali na se profesor Geissler a správce Štěpánek.¹ O tom ve spojení s Vaší nabídkou zapůjčení původních Vašich seznamů psaných inkoustem promluvíme si, až se k Vám vypravím sám nebo s profesorem Geisslerem. Datum i denní dobu svého příjezdu Vám ovšem předem oznámím. Při té příležitosti domluvíme se též o oněch „významnějších“ dílech, o nichž je řeč v článku IV.

A nyní prosím, byste mi laskavě oznámil, zdaž souhlasíte s úpravou textu smlouvy, jak jsem to v předu vyznačil, či zda přál byste Sobě jiné stylizace či jiných změn. Teprve po úplné dohodě s Vámi napíšu smlouvu načisto, pořídím dva opisy, z nichž jeden pro Váš a druhý pro zdejší berní úřad, a pak přikročíme k definitivnímu datování a podepsání smlouvy, snad nejprve u nás za muzeum a pak u Váš, načež hned se učiní v Praze přihláška k dani z obratu a já si téhož dne odvezu stvrzenku na její zaplacení, abych hned druhého dne mohl v Chrudimi další ohlášení vykonati. Bylo by ovšem též potřebí v týž den v Praze společně s Vámi zaříditi změnu pojistné smlouvy u Slavie a u Pražské městské pojišťovny, což, jak myslím, provede se snadno, když Vy oba ústavy předem o chystané změně uvědomíte. – A tím končím svůj dnešní desetimílový list.

Srdečně Váš, milý a vzácný příteli, zdravím a těše se na brzké shledání s Vámi, jsem Vám upřímně oddaný dávný přítel

Jos. Poslt

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, bez čísla. Originál, strojopis, dvojlíst, 21 x 34 cm, psáno na stroji na s. 1-4. Papír se záhlavím: „Vlastivědné museum pro východní Čechy v Chrudimi“, předtištěno: „Č.j... V Chrudimi dne...“.

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Kopie, strojopis, 2 listy, 21 x 34 cm, psáno na stroji na s. 1-4. Na levém okraji obou listů jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Na první stránce nad textem připsáno: „Pavel Papáček, Praha-Podolí, Č.j. 116“.

b – (lat.) jakoby.

1 – Rudolf Geissler, správce městské knihovny, František Štěpánek, správce vlastivědného a průmyslového muzea.

Pa-51

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1928, 2. března, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140

2. III. 28

Milý příteli. Děkuji za zprávy. Jsem rád, že dopis můj nezmizel. Bál jsem se, že jsem jej v Praze hodil do pošt[ovní] schránky bez adresy, jak se mi už jednou povedlo s kor[espondenčním] lístkem. Obšírněji napíše Vám v neděli. Tohle jen, abyste věděl, že Váš list došel. Ve psaní vyložím Vám zejména žádanou vinkulaci. Žížku dostanete. Pan M[asopust] jede do Chrudimě a hodlá jej osobně odevzdati.¹ Není to sice věc kdoví jak cenná, ale přece, zejména když nic podobného nemáte. Chystám pro muz[eum] (po úmluvě se švagrovou)² ještě některé památky po otci (stříbrnou pikolu[?] s monogramem aj.), o tom však se zatím nezmiňujte.³ Buďte zdrav!

Váš
Pavel

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, 1 list, 14,5 x 9,5 cm, psáno perem na s. 1-2. Adresa: „Cp. Ing. Jos. Poslt, ředitel musea atd. v Chrudimi“.

1 – Zmiňovaný obraz s portrétem J. Žížky se ve sbírce výtvarného umění RM v Chrudimi nenachází.

2 – Marie Papáčková.

3 – Stříbrná pikola se ve sbírkách RM v Chrudimi nenachází.

Pa-52

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1928, 6. března, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140

6. III. 28

Milý příteli!^a

Odpovídám teprve dnes – jestli ještě někdo mne nenajde – neboť poslední tři dny vždy přišla návštěva, když jsem se chystal psát. Nejprve vám děkuji srdečně za ustavičnou práci, kterou věnujete vyřízení naší věci. List Váš vyvolává nějakou úvahu, hlavně pokud běží o II. odstavec smlouvy. O tom však v příloze. Zde jen podotýkám, že běží mi tu též o fiskální stránku věci. Teď zaplatíte Vy hrozné peníze na daních a kolcích a hned zase měl by platiti dědický poplatek můj dědic. Výlohy, které Vám vzejdou, starám se nahraditi

Vám rozhojněním knihovny, vázáním knih (teď dal jsem kupř. vázati 13 knih, jichž vazba bude stát nejméně 250 Kč) a dary přichystanými pro muzeum. Důvěrně jsem Vám také sdělil, že 4 000 K hodlám věnovati na zřízení zvláštního fondu. Tím, že nelitujete peněz na řádnou smlouvu, postavili jste věc na pevný podklad. Já měl beztak strach, aby při kamarádkém prodeji po mé smrti nenastalo nějaké nedorozumění. Ten náš milý přítel S[trass] byl a myslím, zůstal trochu pletikoš. S pořizováním katalogu nevím si rady ani pomoci. Přepsání cyrilských názvů knih latinkou vyžaduje přece jen jistou byť nevelikou znalost ruštiny. Ale v knihovně jest také mnoho polských knih a tudíž opisovač musí znát i polský pravopis. Řekl bych, že napiši vše sám, ale podívejte se na mé den ode dne se horšící písmo. Snad bych však přece mohl do jednoho exempláře katalogu, do kterého by Vaši páni zapsali knihy české, německé, latinské a po případě i polské, vepsati latinkou na příslušná, pány vynechaná místa, názvy cyrilské. Z tohoto seznamu by se pak už snadno a najednou pořídily dva druhé katalogy. Snažil bych se psáti hodně velkými písmeny a čitelně. Ovšem věc půjde pomalu, poněvadž nevydržím dlouho psáti. Dobře-li Vám rozumím, chcete ve IV. odstavci uvésti několik knih vzácnějších jako příklady. Příkládám proto malý seznam takových dražších knih z různých oborů. Jinak o tomto paragrafu více v příloze. Při první četbě jsem si ho dobře nevšiml. Teprve Vaše upozornění mne přivedlo k tomu, abych věnoval mu větší pozornost. Ve „Slavii“ a Měst[ské] pojišťovně věci vyřídím. Zajdu do obou pro informaci a pak, co jsem vyřídil, Vám oznámím. Kdyby snad nebylo možno provést mé návrhy aneb z jiných důvodů musili jste smlouvu měniti, napište mi, prosím, ještě. –

Pan bankéř Masopust mi předešlý týden oznámil, že od Vás dostal lístek a pravil, že při svém nejbližším zájezdu do Chrudimě milého Žižku Vám přiveze. Od té doby jsem s ním nemluvil. Nevím, byl-li už v Chrudimi. V každé případnosti však je Žižka Váš.¹ Pan profesor Poch[obradský] bude mít radosti. Jinak nic nového. Můj gicht^b utěšeně sílí. Těším se upřímně na slíbenou brzkou shledanou. Pozdravte milého Vaceslava J[ežka] a ostatní, kdož ještě na mne pamatují.

Nazdar!

Váš starý přítel Pavel

Příloha č. 1 k dopisu z 6. března 1928:

Seznam několika významnějších (dražších) děl z Papáckovy knihovny.

Šafařík, Spisy I.-III. cena	95 K
Niederle, Slovan[ské] starožitnosti (celé)	200 „
Píč, Starožitnosti země české (celé)	200 „
Erben – Emler, Regesta I.-IV. (celé)	280 „
Karamzin, Istorija gosud. vos I.-XII. (celé)	140 „
Metelka-Machát, Velký atlas Ottův (celý)	250 „
Dva velké ruské Atlanty ^c 100+380 K	480“
Semenov, Rossija, 11 dílů dosud vyšlých	454 „
Dalj, Tolkovyj slovarj rus. jaz. I.-IV. (celý)	328“
Jungmann, Slovník I.-V. celý	185 „
Polevoj, Istorija rus[skoj] slovesnosti I.-III. (celá)	130 „
atd. atd. atd.	

Nota bene: Neuvádím knih bibliofilsky vzácných kupř. Šafaříkův „Národopis“, kdysi dar otce P[avla] J[osefa] synovi Vojtěchu, jenž má v katalogu cenu 40 K, ale pro bibliofily jistě více než 200 K.

Příloha č. 2 k dopisu z 6. března 1928:

Poznámky (druhý seznam) ke kupní smlouvě.

1.) Úplně souhlasím s navrženým teď Vámi textem^d úvodu a odstavců I. III, V až VIII.

2.) V odstavci II článek 1 přirozeně doplní se čísla stránek hlavní knihy Ch[rudimské] spořit[elny].

Co se týče „vinkulace“, myslím, že sluší tu rozeznávat dvě věci t.j. předně dovolení vl[astivědného] muzea, aby peníze z knížek byly vyplaceny, a po druhé mnou žádanou vinkulaci, zabezpečující, aby nemohly peníze býti vyplaceny i tomu, kdo by knížek neprávem bez mého vědomí se zmocnil. Ono dovolení není vinkulace. Co však dělat? – Co se týče samotného dovolení peníze vyzdvihnouti, myslím, že nemůžete je dáti někomu jinému než spořitelně. Vždyť přece nemusíte ani věděti, kdo je po mé smrti držitelem knížky. Nemusí to býti můj dědic! Aby však nemohl to býti třebaš i nepravý držitel, chtěl jsem vinkulaci.

Nota bene: Na konci prvního článku odstavce II (strana 2. řádek 5.) čtu: „P.... podpisem svým stvrzuje.“ Běží-li tu o kvitanci, pak vydání zase vzroste kolky. Ale snad míněn podpis na smlouvě. V tom případě bylo [by] dobré položit místo pouhého „podpisem“ raději „dolejším podpisem“. Na to se, prosím, ještě pana notáře poptejte.

V článku 2. místo „jeho...nástupcům“ položí se „držitelům knížek“

K článku 3. (anebo jako nový článek 4.) přidá se věta „Toto svolení musí býti dáno hned, jakmile vl[astivědné] m[useum] knihy převezme.“ Jako pokračování anebo jako nový 5. článek mohlo by se položit: „(po provedené výplatě 20 000 + 4 000 Kč stávají se knížky zase majetkem vl[astivědného] muzea“ anebo tak nějak.

3) k odstavci IV. poznamenávám: Prodávám od začátku knihovnu vcelku nikoliv jednotlivé knihy, ale jsem ochoten připsati do katalogu cenu k nejdražším knihám a také zvlášť označiti knihy vzácnější. Ceny v katalogu zapsané stanovil jsem jako vyvolávací cenu při obmyšlené svého času aukci. Katalog s cenami dnešními, dostanete spolu s odborným a lístkovým katalogem spolu s knihovnou. Navrhuji proto stylizaci^e všeobecnější, tedy asi takto: „Kdyby při skutečném odevzdání knih bylo shledáno, že něco z prodaných předmětů vinou prodávajícího (nikoliv krádeží nebo pohořením) schází, má vl[astivědné] muzeum právo příslušnou cenu si strhnouti; kdyby pak, rovněž z viny prodávajícího, objevila se ztráta převyšující nejméně čtvrtinu ceny kupní, zejména kdyby při tom scházely zvlášť cenné nebo vzácné knihy, má vl[astivědné] muzeum právo od celé koupě upustiti.“

Nota bene: Za znamení^f mohlo by se položit: „(kupř. Šafařík, Spisy c[ena] 95 K, Niederle Slov[anské] starož[itnosti] c[ena] 260 K atd.)“, jak uváděno je v příloženém seznamu, ač zdá se mi to zbytečné, když zvlášť cenné spisy budou v celkovém katalogu vyznačeny.

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, 3 listy, 17 x 21 cm (dopis a příloha č. 1); 21 x 34 cm (příloha č. 2), psáno perem na s. 1-3 a 5. Adresa na obálce: „Sl. p. Ing. Jos. Poslt, ředitel Vl. museum v Chrudimi“.

a – Na první stránce nad textem připsána tužkou poznámka: „došlo 8/III. 928“.

b – Gicht = dna.

c – Na dolním okraji stránky poznámka: „Nota bene: Jeden z nich, Atlas aziat. Rosiji jest v republice unikátem.“

d – Původní textem bylo opraveno na textem.

e – Původní stilisaci bylo opraveno na stylizaci.

f – Znamení je zakresleno za slovem „knihy“ v předcházejícím textu.

l – Zmiňovaný obraz s portrétem J. Žižky se ve sbírce výtvarného umění RM v Chrudimi nenachází.

Po-27

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi

1928, 30. března, Chrudim

V Chrudimi dne 30. března 1928.

Milý příteli!

Především děkuji za Váš milý list ze dne 6. tohoto měsíce a za Vaši přátelskou vzpomínku k mému „svátku“ a tak pěkným, řekl bych, fajnovým obrázkem, jehož živý předmět by mne nyní uvedl do velikánských rozpaků, kdežto před lety byl by mne zavedl do hříchu. Tak jsem si, ale jenom vzdychl „Ach, jo jo“, jak to také druhdy říkával nebožtík Hanzi Štěrba, když se občas podíval na jedno staré číslo „Humorů“ vydané k 1. máji – lásky času, kde byl zobrazen na parkové lavičce sedící starý elegán, hůlčičkou ukazující na dva chrousty před ním v písku se pářící, k čemuž byl i podpis „Ach, jo jo“.¹ Přeji i Vám milý příteli všeho nejlepšího, hlavně hojně zdravíčka, raději víc než míň.

Ale teď zas na jinou strunu!

Promiňte, milý příteli, že už zase jsem uvázl v korespondenci s Vámi, zejména ve věci smlouvy týkající se Vaší knihovny. Byl jsem – jako takřka pravidelně před jarem – navštíven opakujícími se slabostmi; zda to byla chřipka či houser, nevím, ale potýralo mne to, že jsem si musil přes týden poležeti a ještě teď mně občasný výstřel do žeber či do páteře připomíná, že jsem tu neviditelnou bariéru mezi zimou a jarem ještě nepřeskočil. Tyto příjmenosti mají ovšem své kořeny v mém revmatismu a v mém „mládí“ a posilují se studeným a vlhkým počasím. Teď zase od minulého týdne doháním v úřadovně zadržené běžné věci, zejména terminované a včera jsem zase přisedl k práci na smlouvě, kterou jsem chtěl vlastně již před 14 dny k Vám hotovou zavézt k podpisu. Příkládám ji upravenou, pokud to bylo možno, zcela dle Vašich přání, posledně ve Vašem listě ze 6. tohoto měsíce projevených; kde jsem se však přece uchýlil, vysvětluji níže. Oznamte mi, prosím, brzy, zdaž s tímto zněním smlouvy souhlasíte, bych další zde zařídil, zejména tři opisy pořídil. Nevejde-li mi nic do toho, zvláště nepřitulí-li se ke mně zase nějaká chřipinečka, snad bych k Vám na skok ještě zajel před svátky, a to nejspíš v úterý dne 3. dubna; zcela jistě to však není. Ale v týdnu po svátcích přijel bych k Vám jistě s profesorem Geisslerem, to však již pro Váš podpis na smlouvu a zařídít v Praze další věci z uzavření smlouvy té vyplývající.

A nyní poznámky ke smlouvě!

Ke článku I. připojený odstavec o zbytcích nákladu Vašich vlastních spisů mohl by případně odpadnouti, poněvadž předmětem trhu jsou jen předměty v seznamu Geisslerově vyjmenované a mezi těmi nejsou zbytky nákladu Vašich vlastních spisů uvedeny, nýbrž asi jen po 1 výtisku od každého spisu Vašeho, Vámi do knihovny Vaší zařazeného. Avšak ponechal jsem tam odstavec ten přece.

Passus ke konci článku II. odstavce] 1. „...podpisem svým stvrzuje“ je obvyklá doložka ve všech smlouvách kupních, která nahrazuje zvláštní kvitanci, když při podpisu smlouvy se celá kupní cena nebo její část prodávajícímu vyplácí. Nebude tedy žádného zvláštního vydání na další kolky n nějakou zvláštní kvitanci potřebí. Při tom stačí tu pouhé obvyklé slůvko „podpisem“ a není třeba připojovati před ně „dolejším“. Někdy píše se „podpisem svým kvituje“ místo „podpisem svým stvrzuje“. Jak jsem Vám již dříve psal, zaplatíme po podepsání smlouvy při přihlášce k dani z obratu hned v Praze 2 % z kupní ceny (480 Kč), v Chrudimi pak další 2 % (480 Kč) jako poplatek ze smlouvy a pávě tato 2 % jsou také sazba kvitanční.

Znova jsem mluvil s místoředitelem Chr[udimské] spořitelny Velebným a ten mne opětně ujistil, že výplata podmíněná předložením zvláštního poukazu od správy muzejní (ovšem zároveň s knížkou vkladní) jest již řádnou a dostatečnou vinkulací a že druhá vinkulace není přípustna.

Poukazy na výplatu peněz z obou knížek vkladních budou ovšem adresovány Chrudimské spořitelně, ale vydají se držitelům knížek, aby je mohli zároveň s knížkami předložit Chr[udimské] spořitelně k likvidaci. Naznačíte-li nám předem určitou osobu, již tu neb onu knížku odevzdáte, uvedeme ji v tom kterém poukazu jménem, jinak poukážeme výplatu „držiteli knížky“ a odevzdáme poukaz oné osobě, která se nám při převzetí knihovny do našeho držení příslušnou knížkou nebo knížkami vykáže. Mají-li tedy knížky býti v pravých rukou, bylo by potřebí, abyste je v čas určitým Vámi zvoleným osobám odevzdal nejlépe zároveň též s opisem smlouvy, který Vám při podpisu smlouvy vydáme, aby věděly jak „podmínečné výplaty“ peněz dosíci. Při tom bylo by dobře i nám, jména dotyčných osob předem oznámiti, bychom zase my věděli, kdo je Vámi zmocněn nám knihovnu s ostatními koupenými předměty odevzdati.

Pokud se týče Vašich obav, že Váš dědic bude musit platiti velký poplatek dědický za knihovnu, soudím, že když Váš dědic poukáže na to, že knihovna do pozůstalosti nepatří, poněvadž již od dřívějšíka jest vlastnictvím našeho muzea, dědický poplatek za ni odpadá. Vždyť když byl někdo za živa darem odevzdal někomu nějaké peníze nebo movitosti, nezahrnují se tyto peníze nebo movitosti do soupisu pozůstalostního a nemohou býti podrobeny dani dědické.¹

S opisem katalogu též nemějte starosti. Profesor Geissler zná trochu kyrilici i polský pravopis, vždyť v knihovně naší zinventoval též knihy ruské transkripcí latinskou i knihy polské; provede to tedy jistě dobře.

Pan směnárník Masopust byl zde dne 20. tohoto měsíce, když jsem se již byl vrátil zase ke svému stolku v úřadovně. Odevzdal nám při té příležitosti obraz Žižkův z 18. století, začez jsme jemu, ale též Vám vřele povděční.²

Srdečně Vás, milý příteli, zdravím a jsem Vám
v dávné přátelské úctě oddaný
Jos. Poslt

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, bez čísla. Originál, strojopis, dvojlist, 21 x 34 cm, psáno na stroji na s. 1-3.

a – Po straně tohoto odstavce je Papáčkem připsána rukopisná poznámka: „Tohle zakládá se patrně na nějakém nedorozumění. Snad jsem se v dopise nějak nejasně vyjádřil“.

1 – Kreslený vtíp nebyl v Humoristických listech dohledán.

2 – Zmiňovaný obraz s portrétem J. Žižky nebyl ve sbírce výtvarného umění RM v Chrudimi nalezen.

Pa-53

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1928, 31. března, Praha-Podolí

V Praze 31. III. 28
(v kavárně)

Milý příteli!

Cestou k tramvaji vydal mi poslíček (o ½ 5) Váš milý list. Spěchám povědět Vám, že v úterý budu Vás čekat. Kdybyste odložil příjezd až po svátcích, pošlu Vám ve středu (4/IV) dopis. Přijedete-li, vypovíme v úterý vše ústně.

Zatím těším se na shledanou

Váš

P Ppčk

P. S. V úterý budu do ½ 12 doma, pak jdu k obědu (k Horovům v Podolí).

Odpoledne jsem doma od 1. do ½ 5.

Na dveře třeba silněji zabouchati.

P. Ppčk

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, list, 14,5 x 9,5 cm, psáno tužkou na s. 1-2. Adresa: „Ctp. p. Ing. Jos. Poslt, ředitel musea v Chrudimi“.

Pa-54

Pavel Papáček Josefu Posltovi
1928, 4. dubna, Praha-Podolí

V Praze-Podolí 140
4. IV. 28

Milý příteli!^a

Toho stonání nechte; letos prý jsou nemoci hrozně nezdravé. Ostatně mohu to i sám potvrditi. Litoval jsem, že jste nemohl přijeti. Těšil jsem se na trochu přátelského šprochu. Nu, nahradíme si to podruhé. Zatím posílám ještě některé návrhy týkající se smlouvy; jsou to už jen formální změny, takže po jejich provedení mohla by se smlouva na čisto napsati. Abyste byli upokojeni stran předání knihovny po mé smrti, požádám svou dědičku Dr. Marii Švejdovou, dceru po mém bratrovi i její matku Marii Papáčkovou, vdovu po bratrovi, aby daly Vám písemné prohlášení ve formě dopisu, že o prodeji knihovny vědí a že Vám ji po mé smrti odevzdají dle seznamu.

Opravy přikládám na 3. stránce. Tím končím s prosbou, byste věc vyřídili laskavě v čase co nejkratším. Mám starost, aby nemoci nezabránily mně vycházeti z domu, takže bych nemohl zajíti (respektive zajeti) k soudní vidimaci podpisu, o čemž jste se zmínil. Se srdečným pozdravem jsem Váš oddaný starý

P Ppčk

Příloha k dopisu ze 4. dubna 1928:

Poznámky k návrhu smlouvy

Úvod; článek I. zůstanou

Článek II. odstavec 1. zůstane

[odstavec] 2. vypustí se slovo „oprávněným“; místo něho může se položit „(Kdyby jeho už nebylo)“. Chci míti v této věci úplně volnou ruku, kdežto slovo

„oprávněným“ mohlo by sváděti ke sporu anebo k průtahům s vyplacením a Vy jste úplně kryti tím, že spořitelna nevyplatí peníze do té doby, než převezmete knihovnu. Ostatně kdybych rozhodl se knížky dáti někomu Vám neznámému, podám Vám zprávu. Co hodlám učiniti s knížkou na 4 000 Kč jsem Vám zatím důvěrně již oznámil.

odstavec 3. zůstane

[odstavec] 4. za slovo „vydati“ se doplní „Chrudimské spořitelně“

[odstavec] 5. zůstane.

Článek III. odstavec 1 a 2 zůstanou

[odstavec] 3 za slovo „současně“ položí se „že“

[odstavec] 4. zůstane.

Článek IV. Před slovo „Geographia“ položit „Cl[audii] Ptolemaei“, za slovo „Atlanty“ položit „(Marksův a Krivoseinův)“; na místě „Atlas Homansky z roku 1750“ položí se „Polevoj, Istorija ruskoy slovesnosti tři díly (celé)“, to proto, aby zastoupen byl i jiný obor mé knihovny.

Články V., VI., VII., zůstanou.

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Originál, rukopis, dvojlist, 17 x 21 cm, psáno perem na s. 1, 3-4. Adresa na obálce: „Ctp. p. Jos. Poslt, ředitel musea v Chrudimi“.

a – Na první stránce nad textem připsána poznámka: „došlo 5/IV. 928“.

Po-28

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1928, 19. dubna, [Chrudim]

19. IV. 1928

Milý příteli!^a

Ve smlouvě jsem vše upravil dle Vašich přání ze 4. tohoto měsíce. Smlouva je trojmo hotova, jeden originál a 2 opisy. Originál zítra zde podepíšeme za muzeum a dáme své podpisy na něm legalizovati soudně, v sobotu ráno pak přijedu s profesorem Geisslerem k Vám a zajedeme společně s Vámi k okresnímu soudu Vašeho distriktu kdež připojíte legalizovaný podpis na smlouvu, a já Vám vydám knížky spořitelni. Přepetejte se laskavě, kde je ten soud, který zároveň legalizuje podpisy. Tam se pak také dozvíme, kde je příslušný finanční úřad I. stolice, u kterého se má učiniti oznámení „o dodávce nepodnikatele“ na blanketu, který nám tam vydají a posleze kde se zaplatí příslušná daň (2 %) nebo kde nám vydají platenku na zaplacení této daně.

Seznam knih profesor Geissler se správcem Štěpánkem ještě píše. Budou to hezky silné tři svazky (hned se kopíruje dvojím průpisem). Kdyby náhodou nemohli to vše doopsat, tedy bychom Vám poslali je dodatečně k podpisu a jeden z nich byste si při tom podržel jako přílohu k opisu smlouvy. Opisy smlouvy dáme pak hned zde vidimovati a zašleme Vám jeden z nich, kdežto druhý spolu s originálem přiložíme k novému oznámení u zdejší berní správy.

Dále bude potřeba v Praze zaříditi převod pojištění požárního i proti vloupání a zaplatiti u obou pojišťoven příslušné pojistné.

Kdyby při symbolickém odevzdávání knihovny našemu profesoru Geisslerovi mohly býti přítomny ony Vaše příbuzné dámy,¹ jež jste ve svém posledním listě nám jmenoval, že nám dají prohlášení, že o prodeji knihovny vědí a že nám ji odevzdají, kdybyste sám tak nebyl učinil – bylo by nám velmi milé.

My k Vám se dostavíme asi okolo 9. hodiny dopoledne a doufám, že u soudu atd. budeme hotovi nejdéle do poledne. Pak si při společném obědě popovídáme a zvíte též, jaká nemilá i bolestná překážka mne i v minulém týdnu zdržela od cesty k Vám. Pak vykonám ještě jednu návštěvu u bibliografa Šroma na Žižkově a budu hleděti, abych v noci dojel domů. Tím pro dnešek končím. Těším se na milé shledání s Vámi. Srdečně Vás zdravím a přátelsky Vám ruku tisknu a jsem Vám oddaný^b

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 408/86. Koncept, rukopis, list, 13,5 x 17,5 cm, psáno perem na s. 1-2.

a – Na horním okraji stránky je poznámka napsaná J. Posltem: „Opisy vidimovat u soudu“.

b – Koncept není podepsaný.

1 – Marie Papáčková a Marie Švejdová.

Po-29

**Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1928, 30. května, [Chrudim]^a**

30. V. 1928

Milý příteli!^b

Už jsem byl zase nemocen, poležel jsem si, až teprve sluníčko dnešní mne vytáhlo zase do muzea. Sdělují Vám zatím nejnnutnější.

Především děkuji za milou vzpomínku Vašich dam paní M[arie] Papáčkové a paní Dr. M[arie] Švejdové a prosím, byste jim příležitostně mé uctivé pozdravy laskavě tlumočil.

Zprávu o koupi knihovny jsme dosud do novin nedali. Až se tak stane, bude v ní poznamenáno – dle Vašeho přání – že kupní cena splatí se až po převzetí a že užívání knihovny Vám ponecháno do smrti.

Posílám Vám nový soudně vidimovaný opis kupní smlouvy, předpokládaje, že jste musil onen opis, který jsem Vám 23. dubna byl poslal, na berní správě vinohradské zanechat.

Ve 2. odstavci naší žádosti za slevu daně z obratu jest zároveň vloženo: "Žádáme zároveň, aby do vyřízení společné naší žádosti za slevu daně té bylo nám s placením téže posečkáno". Proto neposlali jsme dosud nuselskému bernímu úřadu oněch 480 Kč, ale vyčkáváme výsledku žádosti. Kdyby vyřízení bylo dodáno Vám, prosím, byste nás o tom laskavě uvědomil. Opis potvrzenky, že přihláška k dani z obratu a žádost za slevu daně z obratu byly berní správě vinohradské dne 26. dubna tohoto roku podány, přikládám. Na Váš opis přípisu, kterým Vás berní správa vinohradská vyzvala, byste předložil kupní smlouvu, jsem poznamenal, že vyhověl jste vyzvání osobně dne 15. tohoto měsíce.

Požární pojistku na 25 000 Kč jsme od Slavia obdrželi a příslušnou prémii hned zaplatili. Odeslání Návrhu na pojištění proti vloupání Pražské městské pojišťovně se zdrželo mou nemocí; nyní jest však již návrh také vypraven.

To snad je už všechno nejnnutnější, co k Vašemu upokojení mám za povinnost Vám sděliti.

A hned zas jdu – unaven – do stohu nevyřízených věcí úředních.

Přátelsky Vás, milý Pavlíčku, zdravím a líbám a jsem Vám v upřímně přátelské

úctě oddaný

Poslt

Dopis

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Koncept, rukopis, list, 21 x 17,5 cm, psáno perem na s. 1-2. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na konceptu uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu uvedena adresa: „Pan PhC. Pavel Papáček, spisovatel, ředitel měšť škol v. v. v Praze-Podolí č.p. 140“ a jednacím číslem: „261/30. V. 1928“.

Po-30

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi

1928, 23. září, Poděbrady

V Poděbradech 23. IX. 1928

Milý příteli! Končím zde léčbu svého srdce; v několika dnech vrátím se zase ke svému stolu v muzeu.¹ I zde jsem si postonal, poležel. Ta osmašedesátka zatěžuje a trápí nejen nohy a srdce, ale i celé tělo. Chystal jsem se odskočiti do Prahy, ale tentokrát jsem nemohl se vůbec nikam vzdálit. Srdečně Vás, milý příteli, zdravím a všeho nejlepšího zdaru zdraví i hojně radostí na mnohá léta přeji. Vám v upřímné úctě přátelsky oddaný
starý Poslt

Dopisnice

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, rukopis, list, 14 x 9 cm, psáno perem na s. 1.

1 – V září roku 1928 byl Josef Poslt opět na léčebném pobytu v Poděbradech.

Po-31

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi

1928, 7. prosince, [Chrudim]^a

7. XII. 1928

Milý příteli!^b

Bůh milý ví, jak dlouho jsem Vám již nepsal, ač stále se k tomu chystám od svého návratu z Poděbrad. Ale mnoho bych musil naříkat, co mne stále zdržuje od korespondence soukromé, ba i úřední, že se stále jako v kole točím, ovšem jen jako bezhlavý, beznohý a hrozně malátný.

A dnes znenadání dostal jsem dopis od Vaší paní švagrové,¹ že jste asi před 2 týdny měl nehodu, ocitl se rukou pod autem a utrpěl úraz spojený s výronem krve. Neměli jsme vůbec o tom potuchy, jen předevčírem kdosi na ulici vyprávěl, že od kohosi slyšel, že jste byl autem povalen a že se nalézáte v podolském sanatoriu. Pan rada Ježek soudil, že by musilo býti něco v novinách, ale že jel včera do Prahy, poptával se telefonicky v sanatoriu podolském po dvakrát, ale nic nevyzvěděl. Sdělil jsem mu proto dnes obsah listu Vaší paní švagrové a zároveň její poznámku, že jste již mimo nebezpečí.

Milý příteli, velmi nás polekala ta zpráva a velice Vás litujeme, že k útrapám Vaší churavosti přistoupilo ještě jistě velmi bolestivé zranění a snad ještě horší bylo Vaše leknutí v tom nešťastném okamžiku. Přejeme Vám přátelsky upřímně, byste byl co nejdříve vůbec úplně zdravý a mohl svou pravici zase normálně vládnouti, ač nikterak neuškodí, když jí nyní popřejete trochu klidu.

Nyní ještě odpovídám na dotaz, tlumočený mně Vaší paní švagrovou, jak jsem též jí jej zodpověděl: a) Požární pojištění u Slavié do výše 25 000 Kč na 10 let od 24. 4. 1928

uzavřené s číslem pojistky 2 950 271. Prémie 21,65 Kč zaplacená 7. 5. 1928. b) Pojištění proti krádeži u Pražské městské pojišťovny na 12 000 Kč na 1 rok od 23. dubna s číslem pojistky 26 185. Jelikož smlouva je datována teprve 2. červnem tohoto roku, byla premie roční 49,50 Kč placena až dne 13. června tohoto roku. Obě pojistky týkají se ovšem jen knihovny, žádá-li Pražská městská pojišťovna na Vás placení premie pojistné proti vloupání, může se to týkat pouze jiného Vašeho majetku, nikoli však knihovny.

Zdravím Vás, milý příteli, nejvřeleji a vyřizují pozdravy od rady Ježka i od profesora Geisslera a těším se, až Vám pravice to dovolí, že několika řádky nám dáte o Sobě vědět. Rada Ježek při své nejbližší cestě přijde se na Vás podívat. Buďte tedy hodně brzo a hodně zdrav.

Váš starý přítel
Poslt

Dopis

SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Koncept, rukopis, list, 21 x 17 cm, psáno perem na s. 1-2. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na konceptu uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu uvedena adresa: „Velevážený pán, pan PhC. Pavel Papáček, spisovatel, řed. měšť. škol v. v. atd. v Praze-Podolí č.p. 140“ a jednací číslo: „499/7. XII. 1928“.

l – Dopis Marie Papáčkové z 4. prosince 1928 je uložen v SOkA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83.

Po-32

**Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1930, 15. května [Chrudim]^a**

15. května 1930

Milý příteli Pavlíčku!^b

Se svou odpovědí na Váš mně vždy velmi milý list z 10. tohoto měsíce – (úřední i důvěrný)¹ čekal jsem, až promluví s profesorem Pochobradským. Dnes konečně jsem ho získal k návštěvě a pohovoru a hned Vám nalívám čistého dobrého vína k zapuzení pachuti po hlineckém octě.

Ale musím pěkně po pořádku!

Dopis od Slavia, který jste nám dodal, obsahoval urgenci o zaplacení pojistného požárního za knihovnu.² Podivil jsem se, že Slavia adresovala list našemu muzeu znějící Vám. Hned jsem poslal příslušný peníz složenkou a ve zvláštním listě jsem vyslovil podivení, proč – jako činí jiné pojišťovny – neposlali předem složenku, proč ne nám do Chrudimě a proč zbytečně obtěžovali svou urgencí Vás, když přece pojistná smlouva byla uzavřena s naším muzeem chrudimským. Jindy jsme platili dosud a vždy předem, když nám složenka byla dodána přede dnem splatnosti. – Tedy tato věc jest již v pořádku, ačkoli odpověď na svůj list od Slavia dosud nemám.

Poplatek ze smlouvy tržové, týkající se Vaší knihovny, zaplatili jsme již před koncem roku 1928 (místo 480 Kč jen 475 Kč, protože odečetl se kolek za 5 Kč přilepený ke smlouvě). Vyřízení žádosti za slevu daně z obratu vůbec nám dosud nebylo dodáno, proto jsme dosud nic neplatili; snad mají v Praze za to, že zaplacením 2 % poplatku ze smlouvy byla zároveň i splněna povinnost daně z obratu, která je též 2 %. A ostatně proč by při koupi knihovny měly být poplatky dvakrát 2 %, kdežto při koupi jiných předmětů jsou předepsány jen jedenkrát 2 %.

A nyní k Vašemu sdělení o jásohu projeveném v dopise Dr. Adámka. Profesor Pochobradský ovšem odkryl při bývalém domě Konrádově pod omítkou gotické ostění, totiž dvě kamenné postraničky a nadpraží (překrov). Okénko to máme zvláště ofotografované. Ale profilace tohoto ostění je pozdně gotická, nikoli starší než z roku 1530, ne-li až z roku 1550. Mimo to na několika domech novoměstských jsou pozůstatky gotických součástí stavbových, ale rovněž vesměs pozdně gotických. U Ďoubalů lze v těch zbytecích tušiti pozůstatky staré brány novoměstské. Všecky ty věcičky nesevďčí však pro Starou Chrudim = Novou Chrudim Adámkovu, nýbrž spíše naopak. Nějaké stavbové ukázky raně gotické nebo dokonce románské zde se nenašly a nelze se jich nadíti. Vždyť ani při výkopu pro přístavbu krajského soudu, kde jsme najisto očekávali něco románského, nevytěžilo se než pár kousků kamenných zbytků, jež lze zařaditi tak asi do poloviny 14. století podle hrubé primitivistické profilace. Jinak v opravdové Staré Chrudimi = Nové Chrudimi Otokarově = nynějšímu vnitřnímu městu chrudimskému lze v některých sklepních zbytecích stavbových aspoň vytušiti ranou gotiku s nádechem románským.³

Profesor Pochobradský dosud nic o tom svém nálezu nepublikoval. Promluví o tom, až ve svém popise Starých domů chrudimských dojde na Nové Město.⁴ Dr. Adámkovi se o tom zmínil ve svém jednom ústním rozhovoru jen mimochodem s přídechem ironickým, a jak je viděti, pan Dr. Adánek na to nalítl, ačkoli se mu ukázala fotografie toho okenního ostění, která svědčí pro století 16.

Zůstává a doufám, zůstane Dr. Adánek se svou Chrudimi Antikvou osamocen a nedoloží ji nikdy ničím.

Musím končiti. Přišla návštěva.

V úterý dne 20. tohoto měsíce jedu do Teplic nad Bečvou v uhličitych koupelích tamních léčiti své choré srdce.

Zdravím Vás, milý příteli, srdečně a vyřizují pozdravy též od profesora Pochobradského i od profesora Geisslera a jsem Vám

v dávné přátelské účtě
upřímně oddaný^c

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Kopie, list, strojopis, 34 x 21 cm, psáno na stroji na s. 1-2. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

a – Místo odeslání není na kopii uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.

b – Nad textem dopisu uvedena adresa: „Pan PhC. P. Papáček, řed. měšť škol v. v. atd. Praha-XV-Podolí čís. 140“.

c – Kopie dopisu není podepsaná.

1 – Soukromý dopis nebyl nalezen, úřední dopis je uložen v SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83.

2 – Dne 10. května 1930 odeslal Pavel Papáček Vlastivědnému muzeu dopis od pojišťovny Slavie spolu s průvodním dopisem. Oba jsou uloženy v SOKA Chrudim ve fondu Vlastivědné muzeum, k. N 83.

3 – K. V. Adánek považoval za tzv. Starou Chrudim vnitřní město a za nově založené město Přemyslem Otakarem II. 2. chrudimskou čtvrť. Archeologické nálezy jeho stanovisko nepotvrdily, (Adánek, K. V.: Chrudim antiqua. V: Vlastivědný sborník východočeský, roč. 1. Chrudim 1922, s. 5-23).

4 – Ferdinand Pochobradský uveřejňoval svůj poznatky o starých chrudimských domech na pokračování ve Vlastivědném sborníku východočeském. Poslední část jeho práce vyšla ve 4. ročníku v roce 1929.

Po-33

Josef Poslt Pavlu Papáčkovi
1930, 30. prosince, [Chrudim]^a

30. prosince 1930

Milý příteli Pavlíčku!^b

Děkuji Vám za Váš velmi milý lístek, který jsem obdržel po odeslání svého minulého listu, a rovněž děkuji za Váš dopis z 7. tohoto měsíce, psaný však cizí rukou.¹ Nu však ona zase Vaše pravice bude co nejdříve poslušnější Vaší vůle. Opětuji, milý příteli, svá vroucí přání všeho dobra pro Vás v nastávajícím novém roce a zvláště hodně mnoho zdravíčka, raději více, aby bylo něco v zásobě pro každý případ.

Vracím se k těm spořitelním knížkám a soudím, že jsem se snad ve svém listě nedosti jasně vyjádřil. Na obou knížkách do konce tohoto roku přibyly úroky (dotud nepřipsané) něco přes 3 000 Kč, jak jsem se ve spořitelně informoval. Kapitál pro Vás zůstává stejný, ale úroky – podle článku II. smlouvy – náleží našemu muzeu. Jelikož se nám nedostává právě na proplacení dlužných úpisů vydaných jednotlivcům zdejším na půjčky poskytnuté nám ke složení kupní ceny Vaší knihovny při 31. tohoto měsíce, kdy splatnost půjček dospívá, okrouhle 5 000 Kč, potřebujeme vybrati z knížek Vám v dubnu 1928 odevzdaných 3 000 Kč, takže na knížkách zbude nejen celý netknutý kapitál, ale i malá částka úroků. Výplata může se státi jen po předložení knížek na poukaz vydaný správou muzejní (článek II. smlouvy). Proto jsem Vás žádal, byste knížky zaslal Chrudimské spořitelně se Svou poznámkou ohledně vybrání úroků, a ta by Vám knížky, jak mám s ředitelem Velebným ujednáno, hned zase správně vrátila, nebo abyste je svěřil mně osobně na tři všední dny (jeden den odevzdat je mně, druhý den s poukazem vybrat úroky a třetí den je Vám zase vrátit buď zase osobně nebo v rekomandované zásilce.) Že z nich nevybereme než část úroků, za to se Vám zaručuji a myslím, že mně uvěříte, že bych si při své sedmdesátce zradou nezneuctil padesátileté přátelství k Vám. Ostatně, pokud se nalézá knihovna ve Vašem bytě, není pro Vás rizika, zapůjčíte-li mně ony knížky na onu kratinkou dobu, minimálně potřebnou k provedení té peněžní procedury.

V sobotu 3. ledna chci si v Praze něco zařídit a tu bych kolem 2. či 3. hodiny odpoledne Vás vyhledal a s Vámi chvíli pobyl, jestli ovšem nebude Vám moje návštěva v tu dobu na překážku. Dlouho bych Vás svou přítomností neobtěžoval, poněvadž bych rád zase brzo se dostal domů. Rozhodnete-li se, milý příteli, svěřiti mně ony knížky, tedy bych si je zároveň odvezl; když byste však nemínil nebo nemohl tak učiniti, tedy ovšem musil bych na proplacení dluhopisů scházející peníz sehnati osobní výpůjčkou a zatím poskytnouti jej ze svých úspor.

U nás chystáme se s profesorem Geisslerem na přeinstalování všech sbírek, ale já už po Novém roce požádám za penzionování; vždyť při doklepávané sedmdesátce a při třiceti osmi letech služebních nemám již dosti sil, abych za dnešních poměrů se potýkal za neosobní prospěch, za obecné dobro, za aténství Chrudimě – proti Atéňanům samým.²

Bud'te zdrav, milý příteli, a nebude-li Vám to nevhod, tedy v sobotu odpůldne Na shledanou!³ Zdraví Vás též srdečně profesor Geissler a vzpomíná na Vás, kdykoli se sejdeme, i Dr. Strass, nyní také člen našeho památkového odboru.

Ruku Vám tiskne

v dávné přátelské účtě Vám zcela oddaný^c

Dopis

SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83. Kopie, strojopis, list, 34 x 21 cm, psáno na stroji na s. 1-2. Na levém okraji listu jsou dva otvory pro založení do pořadače.

- a – Místo odeslání není na kopii uvedeno, ale lze předpokládat, že text byl napsán v Chrudimi a odeslán z Chrudimi stejně jako ostatní dopisy.
- b – Nad textem dopisu uvedena adresa: „PhC. Pavel Papáček, řed. měšť škol v. v., spisovatel atd. v Praze-Podolí č.p. 140“.
- c – Kopie dopisu není podepsaná.
- 1 – Dopis není dochován.
- 2 – Chrudim bývala nazývána Atény východních Čech.
- 3 – J. Poslt již v Praze Pavla Papáčka nezastihl, protože P. Papáček dne 31. prosince 1930 zemřel a dne 5. ledna 1931 měl pohřeb.

D. Eduard Strass – Pavel Papáček

St-1

Eduard Strass Pavlu Papáčkovi
1923, 27. ledna, Chrudim

V Chrudimi dne 27. ledna 1923

Milý příteli!

Jest mně velice milo, že Ti oznámiti musím, jaký zájem výstavka posmrtných děl nebožtíka^a pana otce v široké veřejnosti vzbudila. Muzeu[m], vlastně kuratorium svěřilo věc panu profesoru Ferd[inandu] Pochobradskému, který rozeslal dne 15. ledna 1923 formuláře přiložené podoby¹ a v několika dnech se, jak mi sděluje ředitel Poselt,^b přihlásilo tolik vlastníků originálů zvěčnělého Tvého pana otce, že ani malá místnost muzea [v] přízemí nebude stačiti, takže budou se museti vybrati jen věci více zajímavé, po případě prý by nic jiného nezbylo, byla by výstava ve velkém sále. Původně se také pomýšlelo na to současně s výstavou touto spojití též výstavku obrazů, bohužel předčasně zemřelého Stázy, avšak za těchto okolností se muselo od toho upustiti. Pozdě sice, ale přece svědomitě plní tak Chrudim svou povinnost vůči umělci, který by nezasloužil, aby se nevzpomenulo výročí jeho stoletých narozenin.

Kterak se stále máš?

Nyní, když jest spojení z Prahy možné o 12 hodině v noci, snad se přece více Chrudimáků v Praze zdrží a také někdy navštíví večírky, které pražští chrudimáci a přátelé jejich pořádají.

V Chrudimi celkem vše při starém, bude-li mně možno zase do Prahy jeti, což nyní se stává velice zřídka, podívám se na Tebe v Tvé kavárně.

Srdečně Tě zdraví

Tvůj oddaný

Strass

Bylo by dobře, kdyby mohlo se do životopisných dat uvést, kde všude zesnulý pan otec kaple a kostely maloval (Kunětica?).^c

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, strojopis, list, 22 x 28,5 cm, psáno na stroji na s. 1-2. Papír se záhlavím: „J.U.Dr. Edvard Strass, advokát v Chrudimi“, předtištěno: „Poštovní spořitelna 70.506. Telefon 41. V Chrudimi, dne...19...“.

a – Původní nebožtíka opraveno na nebožtíka.

b – Správně má být Poslt.

c – Text je napsán rukou na závěr dopisu pod strojopisným textem.

1 – Strass pravděpodobně přiložil k dopisu stejný formulář jako ten, který P. Papáček vyplnil a odeslal zpět do Chrudimi v dopise z 22. ledna 1923, (Vyplněný formulář je uložen v SOKA Chrudim, f. Vlastivědné muzeum, k. N 83).

St-2

Eduard Strass Pavlu Papáčkovi
1925, 10. ledna, Chrudim

V Chrudimi dne 10. ledna 1925

Milý příteli!

Odpust', že jsem Ti nemohl ještě podati v oné věci zprávu a mohu jen dnes tolik oznámiti:

Zemřelý starý Haizl nezanechal v Chrudimi žádných příbuzných, jediná dcera jest provdána za pana Pašmu v Praze. Kdy mezi námi seděl Josef Václav Frič,^a to zjistím ze zapisovatelské knihy Spolku akademiků chrudimských.¹ Pamatuji se, že jsem tenkrát byl předsedou, bylo to tuším v roce 1888. Byl přítomen mimo jiné pan Haizl a také pokud se pamatuji proslovil řeč ovšem se stanoviska mladočeského. Zajisté se pamatuješ na jeho zvláštní výřečnost. Tehdy chtěl vyvolati Vladimír Preininger, který zase byl vášnivým staročechem, polemiku, avšak já jsem tehdy něčemu takovému zabránil a snažně a důtklivě jsem prosil Vladimíra Preiningera, aby od svého počínání upustil. Frič tehdy byl hostem u Dr. Bernarda a my jsme tenkrát pokládali za svou povinnost vynikajícího tohoto spisovatele a vlastence přiměřeným způsobem uvítati, když město jej úplně ignorovalo. Nemýlím-li se, byla z toho aféra a byla to první příčina, proč na nás páni z Besedy zanevřeli. Dorazil to potom spis Vladimíra Jiráka „Za čínskou zdí“.² Potom nastal exodus na Sklepích. Všecko Ti zjistím ze zápisků Spolku akademiků chrudimských. Také ti zjistím, kdy Haizl zemřel.

2/ Kdy byla ona slavnostní schůze, na které jsme se loučili s Vondráčkem, to už si nepamatuji, ale mohl bych zjistiti u krajského soudu v Chrudimi, kdy odtud byl Vondráček přeložen, tuším jako prezident do Hradce Králové.

3/ Co se týče oné studentské hospůdky v Hálkově třídě, kterou [jste] v roce 1885 navštěvovali, tázal jsem se na to Kitzlera a týž pravil, že hostinec Čárka byl na Král[ovských] Vinohradech v Havlíčkově třídě. Hostinský se jmenoval Slavík a nosil stále vatýrovanou vestu na břiše pomazanou. Prodávaly se tam také herynky^b po šestáku a v těchto byly peníze až zlatníky. K paprice hostinský přidával mísu brambor a říkal na venkově to žerou prasata, tak tady to mohou baštiti studenti.

Do jiné hospody jsme však také chodívali, a sice byla to Petrovická pivnice, kde hostinský se jmenoval Prašivec. Jídelní lístek míval na dveřích a stávalo se, že hostům, když si přál[i] jídelní lístek, dveře přinesl. Bylo to také v Humoristických listech.³

V Hálkově třídě byl hostinec „U Hálků“.

Prozatím tedy Tě pozdravuji a budu Ti psáti ještě co nejdříve.

S přátelským pozdravem

Strass

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, strojopis, 2 listy, 22,5 x 29 cm, psáno na stroji na s. 1-3. Papír se záhlavím: „J.U.Dr. Edvard Strass, advokát v Chrudimi“, předtištěno: „Poštovní spořitelna 70.506. Telefon 41. V Chrudimi, dne...19...“.

a – Původní Fryč opraveno na Frič.

b – Herynk = slaneček.

1 – Josef Václav Frič navštívil Chrudim v srpnu 1888. Dne 24. srpna 1888 uspořádal Spolek akademiků chrudimských slavnostní večer k jeho počtě s bohatým kulturním programem, na tomto večeru J. V. Frič vystoupil s projevem, (SOKA Chrudim, f. Spolek akademiků chrudimských, kniha zapisů ze schůzí Spolku akademiků chrudimských, i. č. 4).

- 2 – Jirásek, Jan Evangelista: Za čínskou zdí. Zajímavé čtení pro naše české Číňany. Přeložil Václav Vrána. Pardubice 1891. E. Strass pravděpodobně uvedl chybně křestní jméno autora spisu.
3 – Zpráva nebyla v Humoristických listech dohledána.

St-3

Eduard Strass Pavlu Papáčkovi

1925, 21. ledna, Chrudim

V Chrudimi dne 21. ledna 1925

Milý příteli!

Promiň, že jsem Ti hned neodpověděl na Tvůj milý lístek z 12. ledna 1925.

Pátral jsem, zda-li zde byl nějaký akademik, který by mně půjčil zapisovatelskou knihu Spolku Akademiků chrudimských, avšak všichni jsou v Praze. Pokud však já pamatuji byl Frič v Chrudimi o prázdninách roku 1888 návštěvou u Dr. Bernarda. My akademici jsme tenkrát pokládali za svou povinnost jej uvítati, pořádali jsme na jeho počest večírek v sále Besedním a tam se dostavil tehdy z občanstva jen F. Haizl a redaktor Josef Benoni.¹

Co se tkne oné hospůdky na Hálkově třídě, nemůže si Kitzler na nic dalšího vzpomenouti, já jsem tam nechodil, neboť jsem v druhém roce práv a pak ve čtvrtém roce vůbec nebyl v Praze a v ostatních letech jen málo.

Tvoje Paměti v Zpravodaji s velikým interessem^a všichni čteme s nedočkavostí hledíme dalším Tvým vzpomínkám vstříc.²

Děkuji Ti za laskavé upozornění o kronice slovanské a už jsem si ji objednal. Mám všecky Tvoje spisy a nesmí tato kronika též scházeti.

Pohříchu poslední výstavu jsem půjčil profesoru Adámkovi³ spisek Tvůj Ze světa a dosud mně ho nevrátil. Nevrací také kupř. Spolku akademiků Chrudimských ani pamětní knihu merendní a jest lehkomyšlnost od akademiků, že takovou vzácnou věc na tak dlouhou dobu cizím rukám svěřují.

Pozoruj z Tvé činnosti, že v každém ohledu stále jsi ještě svěží a Tvůj pevný rukopis to hlavně též potvrzuje. Já pohříchu psáti nemohu a proto promiň, že píšu na psacím stroji.

Na shledanou se těší

Tvůj oddaný

Strass.

Dopis

RM v Chrudimi, f. Pavel Papáček, př. č. 381/86. Originál, strojopis, list, 22,5 x 29 cm, psáno na stroji na s. 1-2. Papír se záhlavím: „J.U.Dr. Edvard Strass, advokát v Chrudimi“, předtištěno: „Poštovní spořitelna 70.506. Telefon 41. V Chrudimi, dne...19...“.

a – Interest = zájem.

1 – Viz pozn. 1 u dopisu St-2.

2 – Ve Zpravodaji Chrudimska byly otištěny v lednu dvě Papáčkovy vzpomínky: Zkouška (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 8. 1. 1925, č. 1, s. 3) a Vzpomínka na akademického malíře Františka Müllera (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 15. 1. 1925, č. 2, s. 3-4). Další vzpomínky byly otištěny později: Setkání (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 5. 2. 1925, č. 5, s. 3-4), Setkání s Chrudimáky v Rusku I. a II. (Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 27. 8. 1925, č. 35, s. 3-4 a Zpravodaj Chrudimska, roč. 3, 3. 9. 1925, č. 36, s. 2-3).

3 – Jaroslav Adámek.

VI. Závěr

Tato práce představila korespondenci Pavla Papáčka s Aloisem Gallatem, Václavem Ježkem, Josefem Posltem a Eduardem Strassem. Všechny autory dopisů spojuje jejich vztah k Chrudimi. Někteří z nich (Pavel Papáček, Václav Ježek, Eduard Strass) se v Chrudimi narodili a prožili v ní část života, jiní tam přišli za svým zaměstnáním (Alois Gallat, Josef Poslt). Všichni se aktivně zapojili do společenského a kulturního života v Chrudimi nebo se o dění v Chrudimi živě zajímali (Pavel Papáček).

V edici zařazená korespondence je uložena v Regionálním muzeu v Chrudimi a ve Státním okresním archivu Chrudim a nebyla dosud publikována. Časově zahrnuje období od roku 1888 do roku 1930 (úmrtí Pavla Papáčka), přičemž pro některé časové úseky není dochována vůbec nebo jen velmi torzovitě. Korespondence je v edici řazena abecedně podle jmen odesílatelů (Alois Gallat, Václav Ježek, Josef Poslt, Eduard Strass) a v jednotlivých skupinách chronologicky, výjimkou jsou dopisy Pavla Papáčka, které jsou vloženy do výše zmíněných oddílů podle jména příjemce a v chronologickém pořadí. Tematicky lze tyto dopisy rozdělit do pěti skupin, které odpovídají časovým obdobím: do roku 1922, 1922-1923, 1923-1925, 1926-1928 a 1928-1930. První období zahrnuje dopisy s rozličným obsahem, např. přijetí Papáčkova překladu divadelní hry Medvěd námluvčím Národním divadlem nebo otázku sepsání dějin Chrudimi. V druhém období se hlavním námětem dopisů stala příprava a uskutečnění posmrtné výstavy akademického malíře Josefa Papáčka, otce Pavla Papáčka, ve vlastivědném muzeu v Chrudimi a také veřejné připomenutí 60. narozenin Pavla Papáčka. V třetím období se autoři dopisů zabývají jednak založením fondu Josefa Papáčka a jednak připravovanými a posléze částečně otištěnými vzpomínkami Pavla Papáčka. Ve čtvrtém, množstvím dokumentů nejrozsáhlejším období, řešili pisatelé především koupi Papáčkovy knihovny vlastivědným muzeem. V posledním období se v korespondenci objevují ještě záležitosti spojené s koupí knihovny a pak také znovu problematika sporu o polohu starého a nového města Chrudimi, zmíněná ve dvou Papáčkových dopisech z 18. března 1924 a 24. listopadu 1926.

Záměrem této práce bylo především představit korespondenci historika, geografa a překladatele Pavla Papáčka, chrudimského rodáka, s osobnostmi žijícími v Chrudimi Aloisem Gallatem, Václavem Ježkem, Josefem Posltem a Eduardem Strassem a upozornit tak na vztah Pavla Papáčka k Chrudimi, který i přes některé špatné události v jeho životě

byl přátelský, a zejména na jeho vztah k chrudimskému muzeu, jehož sbírky významně obohatil.

Resume

This dissertation introduced the correspondence exchanged between Pavel Papáček, Alois Gallat, Václav Ježek, Josef Poslt and Eduard Strass. All of them are bound by their relation to Chrudim. Some of them (Pavel Papáček, Václav Ježek, Eduard Strass) were born in Chrudim and spent a part of life here, others came to earn their living (Alois Gallat, Josef Poslt). They were all active participants in the social and cultural life of Chrudim or were lively interested in it (Pavel Papáček).

The correspondence is placed in an edition and deposited in the Chrudim Regional museum and in the State district archive in Chrudim. It wasn't published so far. Seen in time, the correspondence involves a period from 1888-1930 (the death of Pavel Papáček), whereas some spells are not preserved or remained just as fragments. In the edition it is sorted in alphabetical order according to the names of senders (Alois Gallat, Václav Ježek, Josef Poslt, Eduard Strass) or chronologically, excluding the letters of Pavel Papáček, which are inserted between the above mentioned sections sorted either by the name of the addressee or by time. According to the theme, the letters may be divided into five groups, which correspond to time: until 1922, 1922-1923, 1923-1925, 1926-1928 a 1928-1930. The first period involves letters with a variety of themes, e.g. the acceptance of Papáček's translation of the play „Medvěd námluvčím“ by the National theatre or the question of writing down the history of Chrudim.

In the second period the main subject of letters became the preparation and following realisation of a posthumous exhibition of the academic painter Josef Papáček (the father of Pavel Papáček) in the Local museum of Chrudim and also an official reminder of Pavel Papáček's 60th birthday. During the third period the authors of letters concerned themselves partly with the foundation of a commemorative fund dedicated to Josef Papáček and partly with the preparation and publishing Pavel Papáček's memories. The fourth period is the richest, as far as documents are concerned. The letter-writers tried to solve the problem of selling Papáček's library to the Chrudim Local museum. This subject of matter is also partially present in the last period of correspondence. Besides, a disputable dilemma about the location of the old and the new town of Chrudim, already mentioned in two Papáček's letters from March 18th 1924 and November 24th 1926, was being discussed.

The main pretension of the dissertation was to introduce the correspondence between the historian, geographer and translator Pavel Papáček, a native of Chrudim and personalities living in Chrudim at that time, like Alois Gallat, Václav Ježek, Josef Poslt and Eduard Strass. These letters reflect Papáček's relation to Chrudim, which was – although being persued by displeasing occasions during his life – homely. The same could be discovered in his relation to the museum of Chrudim, which collections were enriched by him significantly.

Rejstřík jmenný

Adámek, Jaroslav (1877-1954) – středoškolský profesor, odborný spisovatel, např. přispíval do regionálních novin, předseda Literárního klubu ... J-7, J-9, Pa-2, Pa-16, Po-10, Po-11, St-3

Adámek, Karel Václav (1868-1944) – právník, historik, muzejní pracovník ... Pa-19, Pa-20, Pa-21, Pa-26, Pa-27, Pa-28, Pa-35, Pa-36, Po-9, Po-11, Po-13, Po-32

Adámková, Terezie (1842-1922) – manželka Karla Adámka a matka Karla Václava Adámka a Jaroslava Adámka ... Po-14

Anderle, Václav (1814-1849) – malíř a rytec, přítel Josefa Papáčka ... Po-2

Ankys – rada správního soudu v Praze, bratranec Eduarda Kitzlera ... Pa-35

Andrejs – malíř ... Pa-13

Bartoš, František Michálek (1889-1972) – historik ... Pa-21

Bejlo – známý Pavla Papáčka ... Pa-40

Bekerus, Josef (1844-1925) – učitel a později ředitel II. měšťanské školy v Chrudimi, Pavla Papáčka učil ve školním roce 1868/69 v 1. třídě obecné školy ... J-10, Pa-38

Beneš – malíř ... Po-10

Benoni, Josef (1823-1905) – redaktor a vydavatel čtrnáctideníku Posel z východních Čech ... St-3

Bernard, Josef (1848-1909) – v letech 1874-1892 učitel na gymnáziu v Chrudimi, člen chrudimského Muzejního spolku ... St-2, St-3

Bílý – známý Pavla Papáčka ... Pa-9

Boňatovský – pekař a majitel domu ve Filištínské ulici ... Po-14

Burghauser, Gustav (1861-1951) – středoškolský učitel a odborný spisovatel ... Pa-9

Čejková – žena portretovaná Pavlem Papáčkem ... Po-10

Daneš, Jiří Viktor (1880-1928) – geograf a cestovatel ... Pa-2, Pa-32

Dolenský, Antonín (1884-1956) – bibliograf, lexikograf, historik umění, knihovník Národního muzea v Praze ... Pa-32, Po-14

Dostál Jakub (Jan) – otec Kateřiny Papáčkové, babičky Pavla Papáčka ... Po-9, Po-11

Dříza, Jan – přítel Pavla Papáčka, studoval chrudimské gymnázium o dva ročníky níže, maturoval v roce 1883 ... Pa-41

Dušánková – známá Václava Ježka ... J-9

Dvořák, Rudolf (1860-1920) – orientalista, překladatel, učitel arabštiny ... Po-14

Eckert, Adolf (1881-1956) – syn ředitele chrudimské hospodářské školy Adolfa Eckerta (1840-1910) ... J-9

Fittera, Václav (1863-1934) – advokát, člen vedení Chrudimské spořitelny ... J-7, J-9, Pa-34, Pa-35, Pa-38, Pa-39, Po-16, Po-20

Flegrová Ludmila – kmotra Josefa Papáčka ... Po-11

Florián, Čeněk (1853-1933) – středoškolský profesor, historik a archivář vlastivědného muzea v Chrudimi ... Pa-26, Pa-35, Pa-38, Pa-39

Francev, Vladimír Andrejevič (1867-1942) – profesor slavistiky na Karlově univerzitě ... Pa-2, Pa-36, Pa-37, Pa-45

Francová – známá Václava Ježka ... J-9

Frič, Josef Václav (1829-1890) – spisovatel, novinář a politik ... St-2, St-3

Gallat, Alois (1827-1901) – v letech 1882-1901 ředitel městských úřadů, spisovatel ... J-3, Pa-38, Pa-50, Po-18

Gareis, Antonín Josef (1837-1922) – akademický malíř ... Pa-13

Geissler, Rudolf (1875-1955) – středoškolský profesor a muzejní pracovník ... Pa-31, Pa-33, Pa-43, Pa-44, Pa-49, Po-12, Po-14, Po-15, Po-16, Po-20, Po-21, Po-24, Po-25, Po-26, Po-27, Po-28, Po-31, Po-32, Po-33

Grat – emeritní finanční ředitel, Papáčkův známý ... Pa-48

Gratová (roz. Sommrová), Marie – manželka finančního ředitele Grata, sestřenice Pavla Papáčka ... Pa-48

Hajsl, František (1834-1916) – zakladatel a později předseda chrudimské pobočky národní strany svobodomyslné, v letech 1878-1897 člen obecního zastupitelstva v Chrudimi ... St-1, St-3

Havelkův rod – rodina učitele Matěje Havelky (1818-1884) a jeho syna advokáta a chrudimského starosty JUDr. Karla Havelky (1856-1930) ... J-7

Hejn – redaktor novin Tribuna ... J-9

Herzig – zemský školní inspektor ... J-9

Hloušková, Anna (1864-1945) – učitelka, v letech 1922-1926 ředitelka dívčí měšťanské školy v Chrudimi ... J-9

Hnilička, Alois (1826-1909) – ředitel kůru, varhaník a hudební skladatel ... Pa-27, Po-13

Hnilička, Alois (1858-1939) – vrchní rada zemského soudu v Praze, syn hudebního skladatele Aloise Hniličky ... J-9

Holakovský, Michael Emanuel (1860-1937) – knihtiskař a nakladatel ... Pa-33, Pa-38

Holas, Bohuslav (1864-1938) – učitel a později ředitel chlapecké měšťanské školy, v letech 1921-1933 první náměstek starosty Chrudimě ... J-9, Pa-31, Po-12, Po-16

Horáčková – známá Pavla Papáčka... Pa-36

Chalupníček – známý Pavla Papáčka ... Pa-36

Chytil, Karel (1857-1934) – vysokoškolský pedagog a odborný spisovatel ... Po-14

Janáček, Gabriel – spolužák Pavla Papáčka z gymnázia, po ukončení sexty z gymnázia odešel ... J-6

Janer – poslanec v parlamentu, pocházel z Chrudimi ... J-9, J-10

Jedlička, Benjamín – spolužák Pavla Papáčka z gymnázia, maturoval v roce 1881 ... Pa-2

Jehlička, Antonín – známý Pavla Papáčka ... Pa-19

Ježek, František (1890-1969) – národně demokratický politik, železniční rada, roku 1938 jmenován ministrem zdravotnictví a tělesné výchovy, syn Václava Ježka ... J-8

Ježek, Jiří (1901-?) – středoškolský profesor, literární kritik, překladatel z francouzštiny, spisovatel, syn Václava Ježka ... J-7, J-10

Ježek, Josef st. (1818-1889) – otec Václava Ježka ... Pa-7

Ježek, Josef ml. (?-1925) – bratr Václava Ježka ... Pa-25

Ježek, Václav (1863-1931) – ředitel a později právní rada chrudimského okresu, starosta chrudimské hasičské župy ... Pa-16, Pa-20, Pa-24, Pa-25, Pa-30, Pa-31, Pa-32, Pa-33, Pa-34, Pa-35, Pa-36, Pa-37, Pa-38, Pa-39, Pa-43, Pa-52, Po-2, Po-9, Po-11, Po-12, Po-13, Po-14, Po-15, Po-16, Po-17, Po-18, Po-20, Po-24, Po-25, Po-31

Ježek, Vladimír – vnuk Václava Ježka ... J-8

Ježková, Julie – manželka Václava Ježka (1863-1931) ... J-7, J-8

Ježková, Marie – snacha Václava Ježka ... J-8

Jonáš, Josef – spolužák Pavla Papáčka z gymnázia, maturoval v roce 1881 ... Pa-2

Jožinek – spolužák Pavla Papáčka z gymnázia ... Pa-2

Juros – Pa-26

Kampelík – muž na portrétu namalovaném Josefem Papáčkem... Pa-15

Keil, Bohumil (1861-?) – chrudimský knihkupec a vydavatel pohlednic ... Pa-18

Kitzler, Eduard (1865-1947) – viceprezident a od roku 1927 prezident Krajského soudu v Chrudimi ... J-9, Pa-8, Pa-20, Pa-24, Pa-31, Pa-32, Pa-35, Pa-36, Pa-38, Pa-46, Po-13, Po-23, St-2, St-3

Klimeš, Josef (1828-1900) – purkmistr Chrudimi v letech 1861-1878 a 1889-1900, okresní starosta, říšský a zemský poslanec ... Pa-38

Klaus, Alois (1872-1931) – učitel na obecných a měšťanských školách, výkonný redaktor prvních tří dílů sborníku Chrudimsko a Nasavrcko (1906, 1909 a 1912), autor regionálních historických studií ... Pa-26

Kobza, Zdeněk (1888-1946) – středoškolský profesor (na Zemské střední hospodářské škole v Chrudimi), odborný spisovatel ... J-9

Kohmová – majitelka domu v Chrudimi ... Pa-19

Kohoutek, Karel (1879-1937) – chrudimský knihkupec a vydavatel pohlednic ... Pa-18

Kokeš, Jan (1812-1867) – malíř, rytec, řezbář a sochař Po-14

Kolářek, František (1881-1942) – profesor Karlovy univerzity, zeměpisec, spoluautor učebnic zeměpisu pro střední školy, přítel Pavla Papáčka ... Pa-2, Pa-39

Kömpf – učitel hebrejštiny ... Po 15

Koubík, František – bývalý žák Pavla Papáčka z měšťanské školy v Berouně ... J-9

Kozák, Martin – otec Barbory Kramaříkové (roz.. Kozákové) ... Po-9

Kramařík, Jan – otec Albíny Papáčkové (roz. Kramaříkové), matky Pavla Papáčka ... Pa-27, Po-9

Kramamřík, Leopold – řezník, bratranec Pavla Papáčka ... Pa-32, Pa-33, Pa-38, Pa-39, Po-14

Kramaříková (roz. Kozáková), Barbora – matka Albíny Papáčkové (roz. Kramaříkové) ... Po-9

Kramaříková, Františka – teta Pavla Papáčka ... Pa-49

Křivánek – Po-9

Kudrna, Karel (1861-1950) – pedagog, odborný spisovatel (do sborníku Chrudimsko a Nasavrcko napsal statě o geologii a prehistorii, autorsky se podílel na sestavení geologické mapy Chrudimského kraje) ... Pa-26

Lábler, Karel (1852-1902) – lékárník, odborný spisovatel, jednatel chrudimského průmyslového muzea ... J-3

Leiser – ředitel gymnázia v Husově ulici na Smíchově... J-10

Lepšík, Josef – chrudimský notář ... Pa-48, Po-24, Po-25, Po-26

Lepšíková (roz. Ponocná), M. – manželka notáře Lepšíka, spolužačka Pavla Papáčka ... Pa-48

Machek, Antonín (1775-1844) – malíř, kreslíř a litograf ... Po-10

Machek, Rudolf – maturoval v roce 1887 na chrudimském gymnáziu ... Po-20

Malinský, František (?-1926) – lékař a spolužák Pavla Papáčka z gymnázia, maturoval v roce 1881 ... J-9, Pa-2

Mařatka – J-9

Masopust – bankčř, známý Pavla Papáčka ... Pa-37, Pa-49, Pa-50, Pa-51, Pa-52, Po-18, Po-26, Po-27

Matějovský, František (1874-1950) – divadelní herec ... Pa-36

Meduna, Josef – učitel a redaktor novin Hlasy východočeské, přítel Pavla Papáčka ... Po-16, Pa-38, Pa-47, Pa-50

Mölzr – učitel ... Pa-27

Müller, František (1833-1917) – malř a redaktor chrudimských novin Koruna ... Pa-38

Němec – rada finanční direkce ... J-9

Nevole, Antonín – spoluřák Pavla Papáčka z gymnázia, maturoval v roce 1881 ... Pa-2

Nikolau, Stanislav (1878-1950) – střeřoškolský profesor, zeměpisec a novinář ... Pa-32

Novotný – berní úředník ... J-9

Obrtel, František (1873-?) – redaktor novin Venkov ... J-9

Ondráček, Jan – spoluřák Pavla Papáčka z gymnázia, maturoval v roce 1881 ... Pa-2

Ottovi – známí Marie Papáčkové ... Pa-11, Pa-13

Pacoldová, Bořena – sestra Pavla Papáčka ... Po-20

Pallas, Gustav – redaktor časopisu Zlatá Praha, synovec Václava Jeřka ... J-9, J-10

Palmov, Ivan Sawič – historik ... Pa-36

Papáček, Anastazius (1867-1919) – malř a profesor kreslení, bratr Pavla Papáčka ... Pa-30, Pa-32, Pa-36, Pa-43, Pa-49, Po-1, St-1

Papáček, František (1761-?) – otec akademického malře Josefa Papáčka ... Pa-15, Pa-30, Po-2, Po-9, Po-11

Papáček, Josef st. – otec Františka Papáčka ... Pa-15

Papáček, Josef (1821-1882) – malř, restaurátor obrazů, střeřoškolský pedagog, otec Pavla Papáčka ... Pa-27, Po-1, Po-2, Po-11, St-1

Papáček Matěj – bratr Františka Papáčka ... Po-20

Papáček Vojtěch – bratr Františka Papáčka, strýc Josefa Papáčka, prastrýc Pavla a Anastáze Papáčka ... Pa-30, Po-11, Po-20

Papáčková (roz. Dostálová), Kateřina – matka malře Josefa Papáčka ... Po-2, Po-9, Po-11

Papáčková (roz. Svobodová), Marie – manželka Anastáze Papáčka ... Pa-10, Pa-11, Pa-12, Pa-32, Pa-41, Pa-51, Pa-54, Po-2, Po-28, Po-29, Po-31

Papáčková, Věnceslava – sestra Pavla Papáčka, zemřela v dětském věku ... Po-9

Pařma – manžel dcery Františka Hajzla ... St-2

- Pech** – učitel obchodní akademie, přítel Pavla Papáčka ... Pa-32
- Pichl, Jiří** (1872-1952) – šéfredaktor novin České slovo, v letech 1920-1922 starosta Královských Vinohrad, v letech 1925-1935 senátor ... J-9
- Pippich, Karel** (1849-1921) – advokát, poslanec zemského sněmu, starosta chrudimské jednoty Sokola a Východočeské sokolské župy, člen mnoha kulturních spolků ... J-2, J-4, Pa-3
- Plíške, Karel** – spolužák Pavla Papáčka z gymnázia, po ukončení kvinty z gymnázia odešel ... Pa-2
- Pochobradský, Ferdinand** (1891-1940) – středoškolský profesor, malíř a muzejní pracovník ... Pa-10, Pa-12, Pa-13, Pa-16, Pa-19, Pa-21, Pa-32, Pa-38, Pa-39, Pa-52, Po-1, Po-2, Po-14, Po-32, St-1
- Popp, Antonín** (1850-1915) – sochař, medailér a vysokoškolský pedagog ... Pa 21
- Poslt, Josef** (1861-1935) – ředitel průmyslového muzea v Chrudimi ... J-9, J-10, Pa-1, Pa-8, St-1
- Potěšil, F. V.** – malíř ... Pa-36
- Prašivec** – hostinský v hostinci Petrovická pivnice v Praze ... St-2
- Preininger, Vladimír** (1865-1901) – lékař a odborný spisovatel ... Pa-41, St-2
- Preiningrová** – známá Václava Ježka ... J-9
- Rais, Karel Václav** (1859-1926) – spisovatel, dlouholetý přítel a kolega Pavla Papáčka ... Pa-6, Pa-20, Pa-31, Pa-37, Po-13
- Rezek, Antonín** (1853-1909) – historik ... Pa-41
- Rosol, František** – lékař ... Pa-14
- Roth, Karel** (1829-1888) – advokát ... Pa-38
- Rudněv** – ruský vojenský kaplan ... Pa-36
- Řehoř, Tomáš** (?-1925) – ředitel chrudimského pedagogia ... J-3
- Sekanina, František** (1875-1958) – spisovatel a redaktor, zakladatel literární rubriky Národní politiky ... J-9
- Schmoranz, František** (1814-1902) – architekt, od r. 1853 konzervátor Ústřední komise pro ochranu památek ve Vídni ... Po-14
- Slavík** – hostinský v hostinci Čárka v Praze na Vinohradech ... St-2
- Smetanka, Josef** – lékař v Hranicích na Moravě, přítel Pavla Papáčka, v roce 1883 maturoval na chrudimském gymnáziu ... Pa-47
- Srdínko, Vladimír** – přítel Pavla Papáčka ... Pa-32
- Strachovský, Josef** (1850-1913) – sochař ... Pa-2

Strass, Eduard (1865-1943) – advokát, člen výboru a památkového odboru vlastivědného muzea v Chrudimi ... J-9, Pa-10, Pa-11, Pa-28, Pa-32, Pa-35, Pa-46, Pa-49, Pa-52, Po-11, Po-13, Po-16, Po-20, Po-26, Po-33

Stroupežnický, Ladislav (1850-1892) – v letech 1882-1992 dramaturg Národního divadla v Praze ... J-1, J-2

Svátek, Josef Jan (1870-?) – redaktor novin Československá republika ... J-9

Sýkora, Oldřich (1861-1945) – středoškolský pedagog a odborný spisovatel ... J-9, Po-18, Pa-38, Pa-42

Sýkora, Vilém (1873-1942) – advokát, starosta Chrudimi v letech 1923-1927 ... Pa-20, Pa-35, Po-12, Po-20

Sýkorová (roz. Pacoldová), Vlastimila - neteř Pavla Papáčka ... J-9, Pa-2, Pa-32, Po-6, Po-8, Po-9, Po-13

Šimáček, Bohuslav (1866-1945) – knihkupec a nakladatel, syn a nástupce knižního nakladatele Františka Šimáčka ... J-2

Šimák, Josef, Vítězslav (1870-1941) – historik ... Po-10

Šnor, František – kmotr akademického malíře Josefa Papáčka ... Po-11

Šolc, Emil (1861-1931) – nakladatel a redaktor časopisu Český svět ... J-9

Šrom – bibliograf ... Po-28

Štěpánek – známý Pavla Papáčka ... Pa-36

Štěpánek, Karel – lokalista Po-11

Štěpánek, František – správce vlastivědného a průmyslového muzea v Chrudimi ... Po-20, Po-25, Po-26, Po-28

Štěrba, Jan (1860-1925) – učitel, v letech 1897-1925 muzejní adjunkt, věnoval se mj. fotografování a při muzeu vedl fotografické kurzy, spolužák Pavla Papáčka z chrudimského gymnázia ... Pa-15, Pa-23, Po-2, Po-9, Po-27

Šubrt, František – spolužák Pavla Papáčka z gymnázia, maturoval v roce 1881 ... Pa-2

Švejdová, Marie – dcera Marie a Anastáze Papáčkových, neteř Pavla Papáčka ... Pa-10, Pa-12, Pa-32, Pa-41, Pa-54, Po-24, Po-28, Po-29

Tamchyna, František (1867-1954) – učitel, v letech 1907-1928 ředitel I. měšťanské školy v Chrudimi ... J-9

Thomayer, Josef (1853-1927) – lékař ... Pa-15

Thuma, Alois (1838-1914) – učitel obecných a měšťanských škol ... Pa-38

Tomek, Václav Vladivoj (1818-1905) – historik ... Pa-41

Traub, Gustav – spolužák Pavla Papáčka z gymnázia, maturoval v roce 1882 ... Pa-2

Trautmansdorfová, Henrietta – hraběnka a majitelka medlešického panství ... Pa-11

Trostová, Vlastimila (1852-?) – nevlastní sestra Pavla Papáčka ... Po-20

Turnovský – známý Václava Ježka ... J-9

Vacek – chrudimský pekař ... Pa-27

Vajbl – nájemce hostince ve Štěpánkově ulici ... Pa-27

Vanžurová, Gabriela (1850-?) – nevlastní sestra Pavla Papáčka ... Pa-28, Po-2, Po-20

Vaterovy, slečny – známé Pavla Papáčka ... Pa-36

Velebný, Josef – místoředitel Chrudimské spořitelny ... Po-23, Po-26, Po-27, Po-33

Veselá, Emma (1850-1909) – operní pěvkyně ... J-9

Vidnerovi, Wiednerovi – Pa-27

Vítek – známý Pavla Papáčka ... Pa-36

Vlček – známý Pavla Papáčka ... Pa-36

Vocel, Jan Erazim (1802-1871) – archeolog, první profesor českých starožitností na univerzitě v Praze ... J-9

Volf, Josef (1878-1937) – knihovědec a historik, v letech 1928-1937 ředitel knihovny Národního muzea ... Pa-31, Pa-32, Pa-33, Po-12, Po-13, Po-14, Po-15

Vondráček, Jan – prezident pražského trestního soudu, přítel Pavla Papáčka ze studií na chrudimském gymnáziu (maturoval 1882) ... Pa-32, Pa-35, Pa-36, St-2

Vosyka – strýc Oldřicha Sýkory ... Pa-42

Vosyka, Václav (1786-?) – otec Doroty Vosykové, první manželky Josefa Papáčka ... Po-20

Vosyková, Dorota (?-1856) – první manželka Josefa Papáčka a matka Gabriely Vanžurové, Vlastimily Trostové a Boženy Pacoldové ... Po-9, Pa-36

Všetečka, Josef – zaměstnanec chrudimské spořitelny ... Po-26

Wagner, Václav – referent památkového úřadu pro Čechy v Praze ... Po-24

Wenig, Adolf – učitel a později zemský školní inspektor ... J-9

Widersperg – baron a majitel medlešického panství ... Pa-11, Po-1

Wiesnerův rod – rodina zakladatele chrudimské strojírenské firmy Františka Wiesnera (1833-1880) a jeho syna Karla Wiesnera (1859-1926) a vnuka Františka Wiesnera (1893-1970) ... J-7

Zigler, Josef Liboslav (1782-1846) – chrudimský děkan ... Pa-29, Po-10

Žák, Karel (1871-?) – redaktor Národní politiky ... J-9

Rejstřík místní

Bělohrad Po-13

Bratislava ... Po-22, Po-23

Brno ... Po-22

Čáslav ... Pa-49

Dobřany ... Po-10

Dřenice ... Po-11

Hamburk ... J-6

Hlinsko ... Pa-49, Po-12

Holice ... Po-20

Hradec Králové ... Po-10, St-2

Chrudim ... J-7, J-9, Pa-8, Pa-11, Pa-18, Pa-21, Pa-24, Pa-25, Pa-29, Pa-31, Pa-34, Pa-36, Pa-37, Pa-45, Pa-51, Pa-52, Po-9, Po-20, Po-33, St-1

Jablonné nad Orlicí ... Pa-26, Pa-41

Kostelec nad Orlicí ... Pa-41

Kunětice ... St-1

Kunětická hora ... Pa-31

Litice ... Pa-41

Medlešice ... Po-11, Po-20

Mikulovice ... Po-20

Nasavrky ... Po-9

Pecka ... Pa-16, Pa-37, Pa-39, Po-13, Po-20

Poděbrady ... Pa-44, Po-20, Po-23, Po-31

Praha ... J-12, Pa-2, Pa-8, Pa-41, Pa-44, Pa-47, Pa 49, Pa-50, Po-2, Po-26, Po-27, Po-28, Po-30, Po-31, Po-33, St-1, St-3

Praha-Podolí ... Pa-2, Pa-34, Pa-44, Pa-53

Praha-Žižkov ... Po-28

Rychnov nad Kněžnou ... Pa-41

Sloupnice ... Po-2

Tábor ... Pa-41, Pa-44

Teplice nad Bečvou ... Po-32

Třebosice ... Po-11, Pa-35, Pa-36

Týnec nad Labem ... Pa-44

Varšava ... Pa-32

Zbraslav ... Pa-45

Železný Brod ... Po-20

Rejstřík věcný

- Boží hrob ...** Pa-1
- Cimbrové ...** Pa-4
- Čas (noviny) ...** J-2, J-6
- České slovo (noviny) ...** J-9
- Československá republika (noviny) ...** J 9
- Český svět (časopis) ...** J-9
- Dělnický dům ...** J-9
- divadelní hra Medvěd námluvčím ...** J-1, J-2, Pa-11, Pa-20, Pa-28, Pa-35, Pa-36
- dívčí lyceum ...** Po-2
- Fond Josefa Papáčka, akademického malíře ...** Pa-2, Pa-13, Pa-16, Pa-22, Pa-25, Po-4, Po-7, Po-8
- Fond Pavla a Stázy Papáčka ...** Pa-8, Pa-49
- gymnázium ...** J-8, Pa-2, Po-2
- Hospodářské družstvo ...** J-9
- hostinec Slavie ...** J-9
- hostinec Sůrův ...** J-9
- hostinec u Lohnických ...** J-9
- hotel Bída ...** J-9
- Humoristické listy ...** Po-27, St-2
- Chrudimská spořitelna ...** Pa-8, Pa-34, Pa-54, Po-20, Po-23, Po-24, Po-25, Po-26, Po-27, Po-33
- Chrudimské děkanství ...** Pa-29
- Chrudimské noviny ...** Pa-1
- Chrudimský kraj (noviny) ...** J-9, Pa-13
- Jezbruna (pomístní název) ...** Pa-2
- knihkupectví Andréovo ...** Pa-6
- knihkupectví Plamja ...** Pa-6
- kurz pro malířství písma při průmyslovém muzeu ...** Po-1
- kurzy živnostenské ...** Po-2
- Kostel Povýšení sv. Kříže ...** Po-9, Pa-23
- Literární klub ...** J-7

Lžidimitrij (Papáčekův překlad) ... Pa-27, Pa-30
Městské historické muzeum v Hradci Králové ... Po-10
Matice lidu ... Pa-21
nakladatelství J. Otto ... J-3, J-10
Národní divadlo ... J-2
Národní galerie ... Pa-31
Národní listy (noviny) ... J-9, Pa-1, Pa-35, Pa-36, Po-15,
Národní muzeum ... Pa-10, Pa-11, Pa-29, Po-1, Po-10, Po-12
Národní politika (noviny) ... J-9, J-10
Osvěta (noviny) ... J-9
Pařížská kavárna ... Pa-17
Plzeňská pivnice Prazdroj ... Pa-17
pojišťovna Slavia ... Pa-43, Pa-52, Po-26, Po-29, Po-31, Po-32
pomník Bedřicha Smetany ... Pa-3
pomník bitvy na Bílé hoře ... Pa-3
pomník Františka Palackého ... Pa-3
pomník Jana Amose Komenského ... Pa-3
pomník Mistra Jana Husa ... Pa-3
pomník Svatopluka Čecha ... Pa-3
Právo lidu (noviny) ... J-9
Pražská městská pojišťovna ... Pa-43, Pa-52, Po-26, Po-29, Po-31
průmyslové muzeum ... J-3, Pa-16, Po-2
Rozhlas ... Po-23
Salvátorci ... Pa-5, Pa-32, Po-20
Severýnova bible ... Pa-12, Pa-13, Pa-30, Pa-31
sezd absolventů gymnázia ... J-6, Pa-2
Slovo o pluku Igorově (Papáčekův překlad) ... Pa-4, Pa-24, Pa-25, Pa-27, Pa-30, Pa-31,
Po-13
sokolovna ... J-9
Spolek akademiků chrudimských ... St-2, St-3
spolek hudební Slavoj ... J-9
spolek pro podporu chudých gymnazistů ... J-4
Sportovní klub ... J-9
státní odborná škola průmyslová ... Po-2

státní učitelský ústav ... Po-2
Strakovská nadace ... Pa-1
Střelnice (park s restaurací) ... J-9
Světozor (časopis) ... J-9
Teutoni ... Pa-4
tiskárna Bauer ... J-9
Tribuna (noviny) ... J-9
Učená společnost ... Pa-32, Pa-41
Umělecká beseda ... Po-6
Venkov (noviny) ... J-9
Vyhubení Slovanů pobaltských (Helmoldova Slovanská kronika, Papáčekův překlad)
... Pa-4, Pa-21, St-3
Východ (noviny) ... J-9
výstava akademického malíře Josefa Papáčka ... Pa-10, Pa-13, Po-1, Po-2
výstava grafiky sdružení Hollar ... Po-2
vlastivědné muzeum ... Pa-8, Pa-13, Pa-14, Pa-16, Pa-21, Pa-26, Pa-29, Pa-49, Pa-52,
Po-1, Po-2, Po-4, Po-5, Po-24,
Po-26
Zlatá Praha (časopis) ... J-9
Zpravodaj Chrudimska (noviny) ... J-10, Pa-2, Pa-5, Pa-24, Pa-29, Pa-35, Pa-46, Po-23,
St-3
Život Ivana Hrozného (Papáčekův překlad) ... Pa-24, Pa-25, Pa-27

Seznam použitých pramenů a literatury:

Archivní prameny:

Regionální muzeum v Chrudimi:

Osobní pozůstalost Aloise Gallata, i. č. Arch 6988-Arch 7022, Arch 7500-Arch 7568, př. č. 168/86.

Osobní pozůstalost Pavla Papáčka, př. č. 377/86-423/86, 461/86-464/86.

Sbírka diplomů, i. č. Arch 9992.

Sbírka soudobé dokumentace, i. č. Arch 5871.

Sbírka starých tisků, př. č. 27 492.

Státní okresní archiv Chrudim:

Archiv města Chrudim 1850-1948, i. č. 290.

Ježek, Václav, osobní fond, i. č. 1-14.

Papáček, Pavel, osobní fond, i. č. 1-18.

Průmyslové muzeum, neuspořádáno.

Spolek akademiků chrudimských, i. č. 4.

Vlastivědné muzeum, neuspořádáno.

Tištěné prameny:

I. zpráva Vlastivědného musea pro východní Čechy v Chrudimi za léta 1921-1924. Chrudim 1925.

Adresář Republiky československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství. Díl 1, 2. Praha 1932.

Katalog výstavy obrazů a památek chrudimského akademického malíře Josefa Papáčka. Chrudim 1923.

Program c. k. Reálného a vyššího gymnasia v Chrudimi 1880-1881. Chrudim 1880-1881.

Program c. k. Reálného a vyššího gymnasia v Chrudimi 1882-1889. Chrudim 1882-1889.

Zprávy kuratoria Průmyslového musea pro východní Čechy v Chrudimi 1923-1928. Chrudim 1924-1929.

Čas, roč. 29, 1915, č. 209.

Čech, roč. 40, 1915, č. 343.

České slovo, roč. 15, 1923, č. 52.

Český východ, roč. 15, 1892, č. 23.

Hlas národa, roč. 7, 1892, č. 111.

Chrudimské noviny, roč. 10, 1887, č. 41, 42, roč. 11, 1888, č. 25, 27.

Chrudimský kraj, roč. 12, 1923, č. 4, 5, 7-11, roč. 16, 1927, č. 6, 7, 9, 11, 20, 21. roč. 24, 1935, č. 1.

Národní listy, roč. 29, 1889, č. 113, roč. 63, 1923, č. 61, roč. 66, 1926, č. 302, 303, 321, 339, roč. 68, 1928, č. 7.

Národní politika, roč. 41, 1923, č. 61, roč. 44, 1926, č. 292.

Posel z východních Čech, roč. 13, 1885, č. 20, 21.

Právo lidu, roč. 32, 1923, č. 52.

Světobzor, roč. 23, 1923, č. 13.

Venkov, roč. 10, 1915, č. 309, roč. 18, 1923, č. 52.

Východ, roč. 6, 1923, č. 11, 13.

Zlatá Praha, roč. 40, 1923, č. 15-16.

Zpravodaj Chrudimska, roč. 1, 1923, č. 16, roč. 3, 1925, č. 1, 2, 5, 35, 36, roč. 4, 1926, č. 20, 44, roč. 6, 1928, č. 1, roč. 7, 1929, č. 24.

Literatura:

- Bastl, Miroslav: Alois Gallat. Patriarcha chrudimského humoru. V: Chrudimské vlastivědné listy, roč. 2, 1993, č. 2, s. 9.
- Burdychová, Milena–Kobetič, Pavel: Budovy chrudimského muzea. 1. vyd. Chrudim 2004.
- Burková, Jarmila: Stolní společnost Salvátorků v Chrudimi. V: Chrudimský vlastivědný sborník, roč. 4, 1999, s. 63-83.
- Dolenský, Antonín: Kulturní adresář ČSR. Praha 1934.
- Fürst, Soběslav: Zajímavá literární pozůstalost v chrudimském museu. V: Zář, roč. 10, 19. 2. 1954, č. 15, s. 6.
- Charvát, Jiří: Stará Chrudim. 1. vyd. Chrudim 1991.
- Churaň, Milan a kol.: Kdo byl kdo v našich dějinách ve 20. století. Díl 1, 2. vyd. Praha 1998.
- Chytil, Karel: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Chrudim. Praha 1900.
- JUDr. Edvard Strass sedmdesátníkem. V: Chrudimský kraj, roč. 24, 1935, č. 1, s. 2.
- Klimeš, Lumír: Slovník cizích slov. 5. vyd. Praha 1995.
- Kobetič, Pavel: Chrudimský kaleidoskop XX. století. 1. vyd. Chrudim 2001.
- Kobetič, Pavel: První ředitel Josef Poslt. V: Chrudimské vlastivědné listy, roč. 1, 1992, č. 1, s. 3.
- Kobetič, Pavel: Osobnosti Chrudimska. 1. vyd. Chrudim 2002.
- Kobetič, Pavel–Pavlík, Tomáš–Šulc, Ivo: Chrudim vlastivědná encyklopedie. 1. vyd. Chrudim 2005.
- Kokešová, Helena: Eduard Albert. Příspěvek k životopisu a edice korespondence. 1. vyd. Praha 2004.

- Kokešová, Helena: Gustav Eim. Životopisná studie a edice korespondence. 1. vyd. Praha 1999.
- Korespondence T. G. Masaryk–Karel Kramář. 1. vyd. Praha 2005.
- Langová, Alžběta–Růžičková, Renata: Židé v Chrudimi. 1. vyd. Chrudim 2006.
- Latinsko-český slovník. Díl 1, 2. Praha 1955.
- Německo-český slovník. Díl 1, 2. Praha 1970.
- Nesejt, František: Josef Papáček. V: Chrudimský vlastivědný sborník, roč. 4, 1999, s. 63-83.
- Ottův slovník naučný. Díl 12, 13, 14, 25, 27. Praha 1897, 1898, 1899, 1906, 1908.
- Papáček, Pavel: Josef Papáček, akademický malíř. V: Vlastivědný sborník východočeský, roč. 3. Chrudim 1926, s. 45-51.
- Papáček, Pavel: Autobiografie východočeských spisovatelů 4. Pavel Papáček. V: Vlastivědný sborník východočeský, roč. 4. Chrudim 1929, s. 51-63.
- Petrtyl, Josef: Alois Gallat. Patriarcha humoru. Chrudim 1941.
- Petrtyl, Josef: Z literární pozůstalosti P. Papáčka. Korespondence s Aloisem Jiráskem a Karlem Václavem Raisem. V: Pardubický kraj, roč. 3. Pardubice 1958, s. 47-50.
- Pravidla českého pravopisu. 1. vyd. (s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR), Praha 1998.
- Rusko-český, česko-ruský slovník. 2. vyd. Praha 1987.
- Rybář, Ctibor a kol.: Co je co v Praze. 1. vyd. Praha 1989.
- Sborník Československé společnosti zeměpisné, roč. 33. Praha 1927.
- Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. 4. vyd. Praha 2005.
- Šťovíček, Ivan a kol.: Zásady vydávání novověkých historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti. 1. vyd. Praha 2002.
- Toman, Prokop: Nový slovník československých výtvarných umělců. Díl 1, 2. 5. vyd. Praha 2000.
- Tomeš, Josef a kol.: Český biografický slovník. Praha a Litomyšl 1999.
- Vlastivědný sborník východočeský, roč. 1-4, Chrudim 1922, 1924, 1926, 1929.

Seznam použitých zkratek:

† – zemřelý

aj.; a.j. – a jiné

apod. – a podobně

atd. – a tak dále

b. č. – bez čísla

č.; čís. – číslo

čl. – článek

č.p.; čp. – číslo popisné

Dr. – doktor

f. – fond

hal. – halář, haléřů

i. č. – inventární číslo

k. – karton

K; Kč; Kčsl. – korun československých

lat. – latinsky

MUDr. – Medicinae Universae Doctor (doktor všeobecného lékařství)

něm. – německy

odst. – odstavec

p. – pana

PhC. – Philosophiae Candidatus

popř. – popřípadě

pozn. – poznámka

prof. – profesor

př. č. – přírůstkové číslo

P. S. – post scriptum

RM – Regionální muzeum

roz. – rozená

rus. – rusky

SOkA – Státní okresní archiv

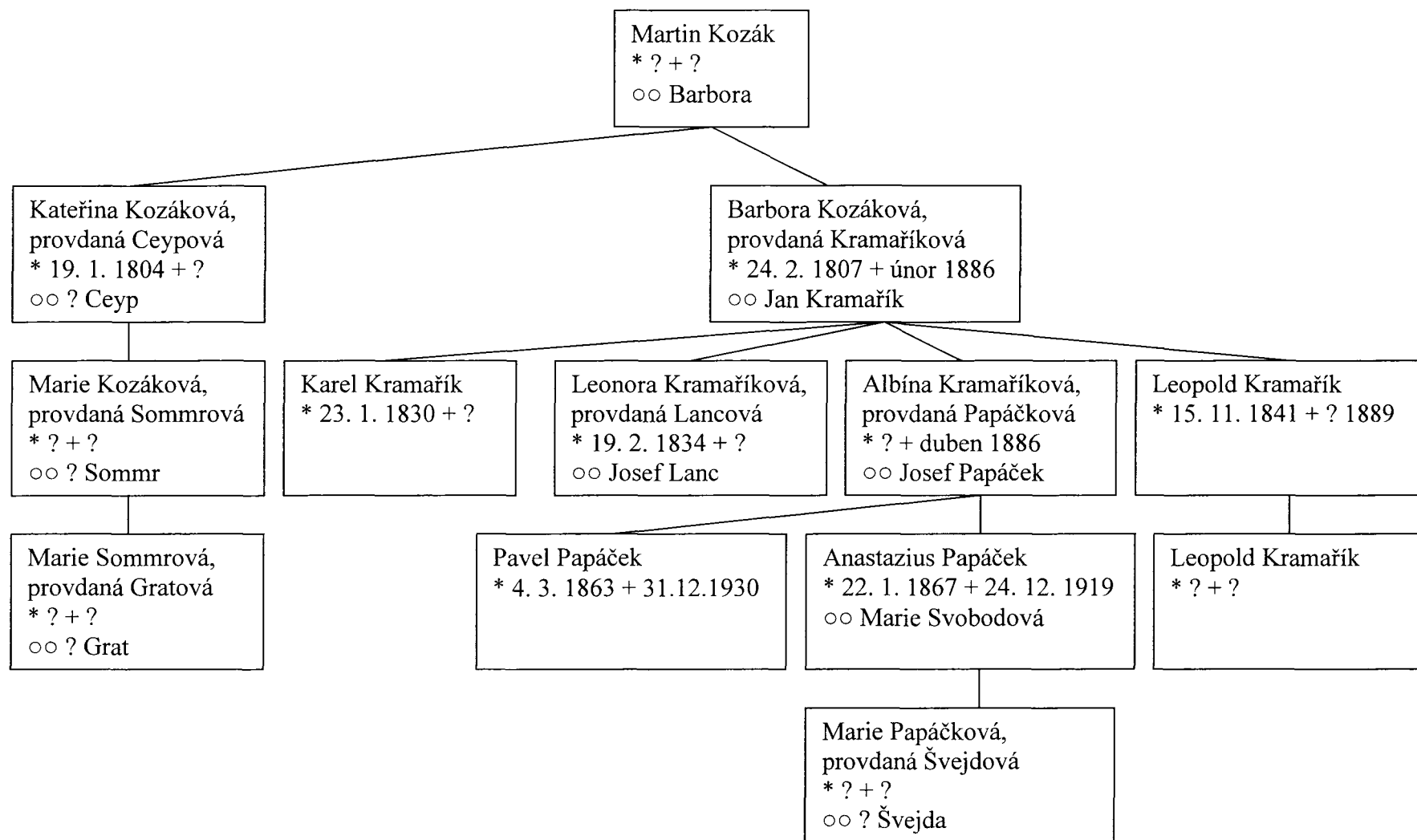
tj. – to jest

v. v. – ve výslužbě

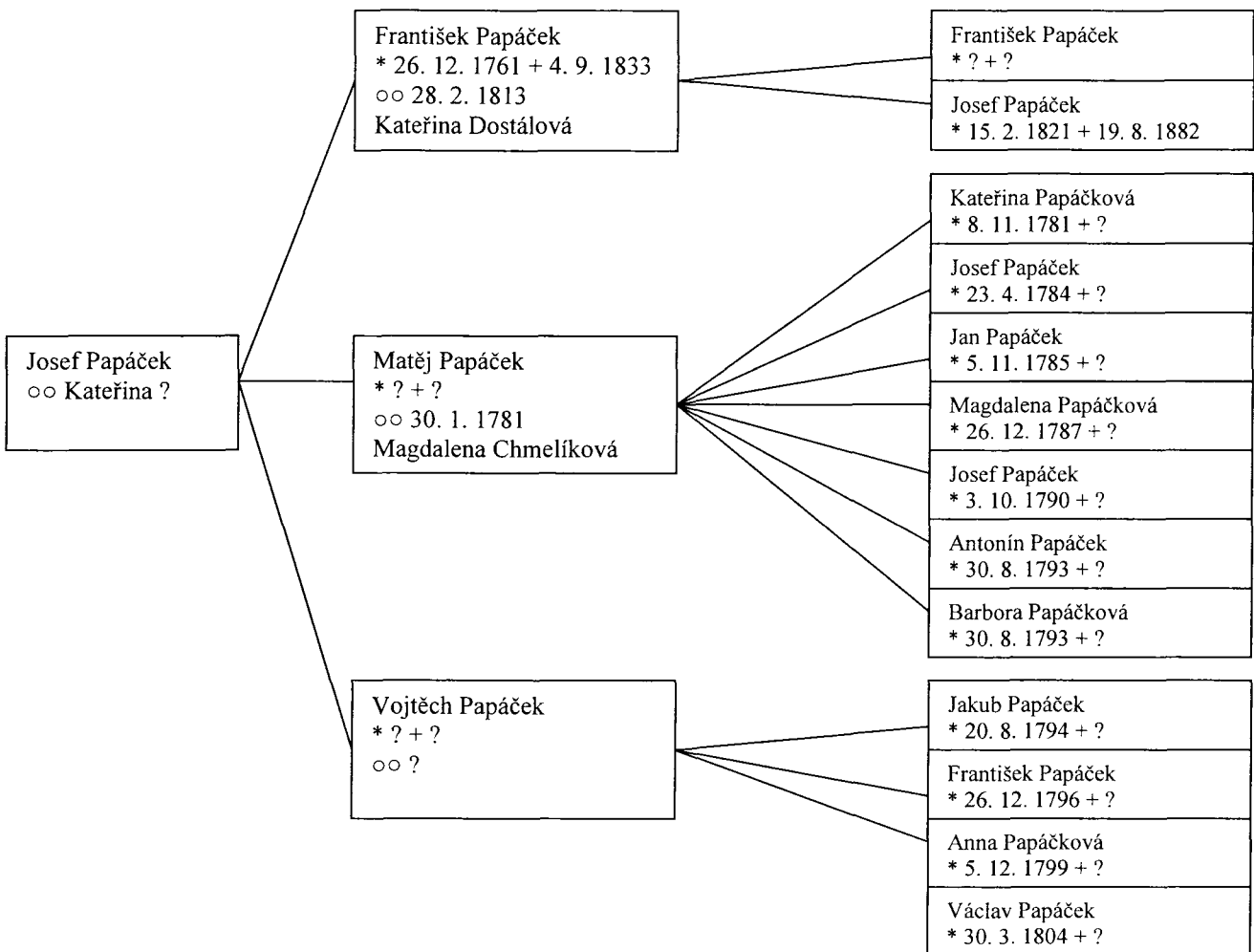
Přílohy:

Obr. 1 Potomci Martina Kozáka, praděda Pavla Papáčka z matčiny strany	157
Obr. 2 Potomci Josefa Papáčka, praděda Pavla Papáčka z otcovy strany	158
Obr. 3 Rodiče, sourozenci a neteře Pavla Papáčka.....	159
Obr. 4 Pavel Papáček	160
Obr. 5 Alois Gallat.....	161
Obr. 6 Václav Ježek.....	162
Obr. 7 Josef Poslt.....	163
Obr. 8 Eduard Strass	164
Obr. 9 Dopis Aloise Gallata Pavlu Papáčkovi z 28. 1. 1893	165
Obr. 10 Dopis Václava Ježka Pavlu Papáčkovi z 18. 12. 1894	166
Obr. 11 Dopis Josefa Poslta Pavlu Papáčkovi z 5. 3. 1923 (1. strana ze 4).....	167
Obr. 12 Dopis Eduarda Strasse Pavlu Papáčkovi z 27. 1. 1923 (1. strana ze 2).....	168
Obr. 13 Dopis Pavla Papáčka Josefu Posltovi z 8. 10. 1926 (1. strana ze 4).....	169

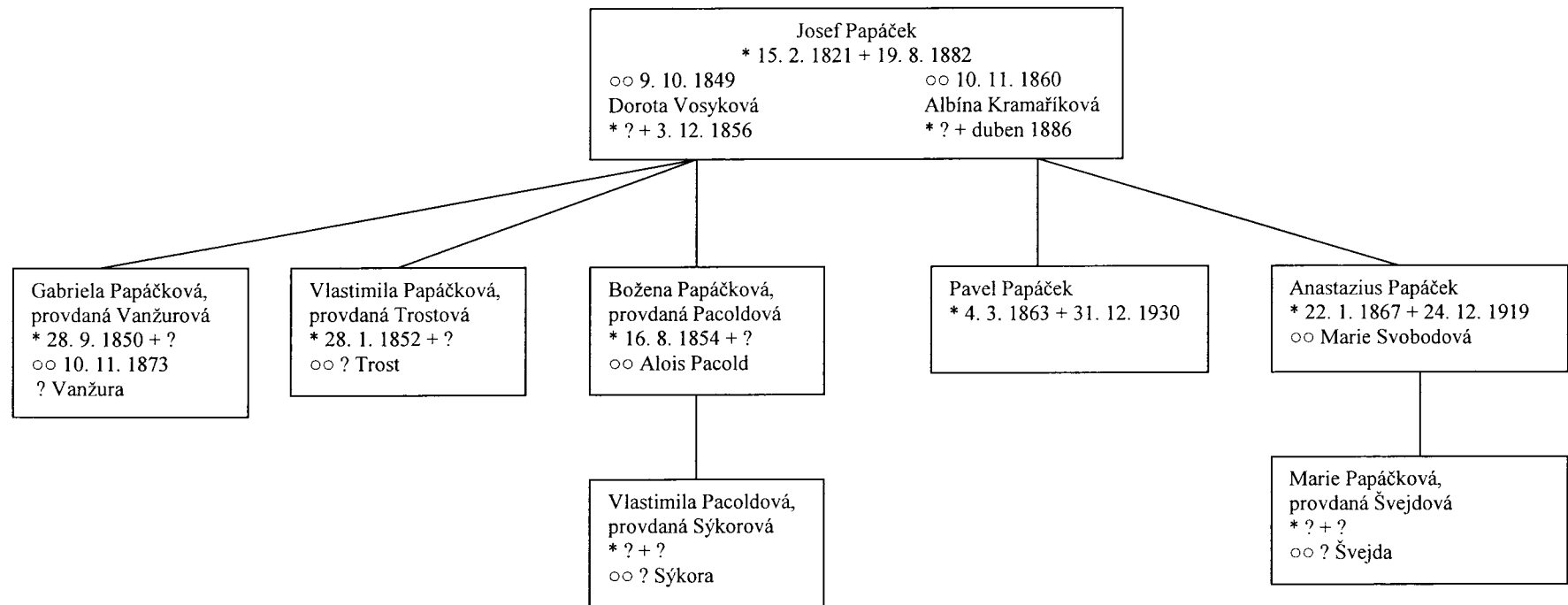
Obr. 1 Potomci Martina Kozáka, praděda Pavla Papáčka z matčiny strany

Obr. 2 Potomci Josefa Papáčka, praděda Pavla Papáčka z otcovy strany

Obr. 3 Rodiče, sourozenci a neteře Pavla Papáčka

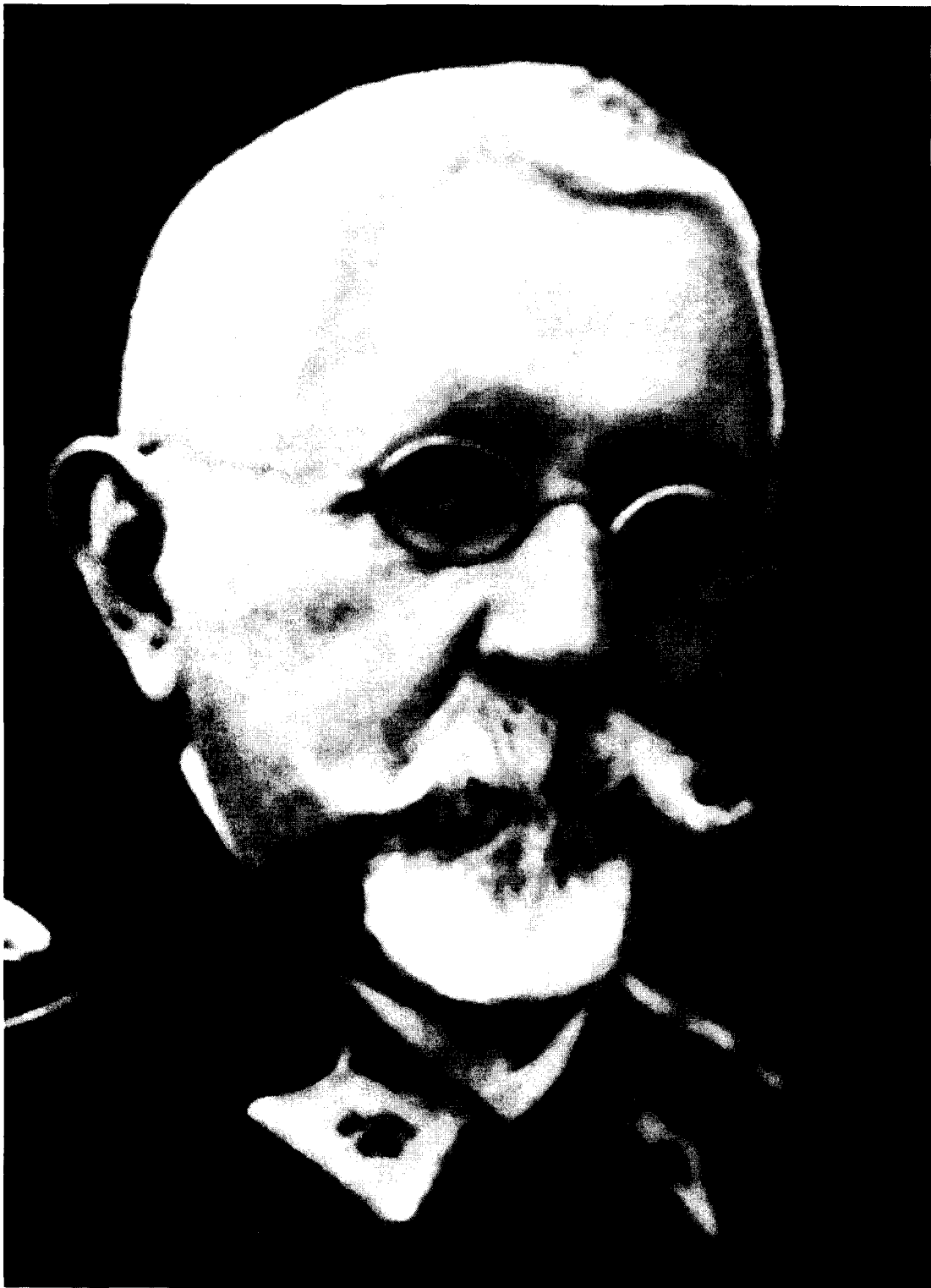

Obr. 4 Pavel Papáček

Obr. 5 Alois Gallat

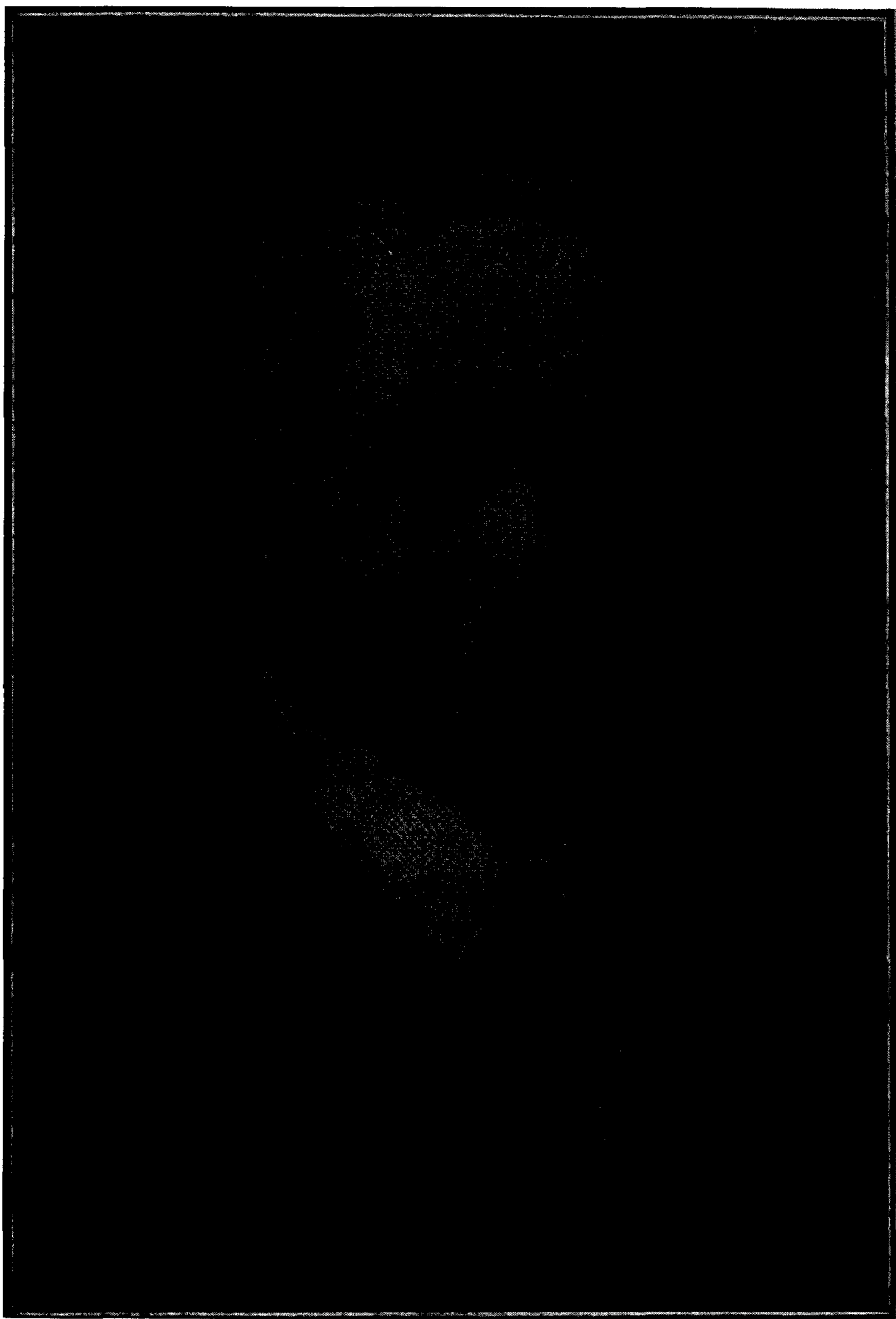

Obr. 6 Václav Ježek

Obr. 7 Josef Poslt

Obr. 8 Eduard Strass

Velečený příteli.

Pan doktoro věděte se mnou dříve než jsem dělal
města Olomouci. Po ústředí s tím přivedím Vám
me vědomí, že již do pojednání s dějinnými holo-
vudn. Konzil jsem viděl mnohem lépe věch těch
proměn, o nichž se zmiňujete, ale také přijel pro-
měn jiných, jež také se mě přiblížují.

Přitom při něm nebylo by ovšem věci na ujmu,
dýchání. ale přesto ohledem na dýchání dila spolu se
dohodli. Nebylo-li by Vám to ještě lepší, když Vám
opis můj, ať dobrá bude, s uhlíkem, potal 2
iád pak přijmou dýchání, jež za dobré by se upal

Váše iád by se pozval Vás náhled o věci a jiných
společné abai.

Sdělte Vám pozdrav
upřímný, látkou a Vás přítel

A. Gallat

Olomouc 28. 1. 1893

Obr. 9 Dopis Aloise Gallata Pavlu Papáčkovi z 28. 1. 1893

Mily Pavle!

K Toběm dotazn odpověď, je však 20.12.
sít nepamatuji, a poslal jsem tedy listek Tonj
& vyřízen! Dr. Tippichovi, jenž mi vyřádal, že
nicméně vše není, ale že 10.12. se nemohlo pla-
titi ani za prím provozu i s ořídem ochromaj.
Nemohu ti tedy poskytni.

Do svého archivu přepravil si psíhojem' listek,
o němž jsem ti již psíval. Jde popřímo, psíhlánil
jsem se správně za tena správně pro psíhojem' fundy
gymnasticki, ale ani to responsible.

proč - te psívan!

18/12 9/9

VLASTIVĚDNÉ MUSEUM PRO VÝCHODNÍ ČECHY
V CHRUDIMI.

Účet pošt. sek. úřadu č. 18.735.

Telefon č. 31.

Č. j. ....

V CHRUDIMI dne 5. února 1923.

Velectěný milý příteli!

Nejprve přijměte i moje soukromé upřímné blahopřání k Vašim sedesátinám spolu s přáním mnoha zdárných a nejpevnějších na další ještě četná léta zdárných, společností i radostí z práce. V sobotu dne 3. t. m. provolali jsme Vám po pěkné přednášce řek. jeztra všichni upřímně „Buď zdárná na léta přimnohá!“ a rádi bychom Vám byli stáli rukou. Teď se nás, Vašich přátel, bezpř. dovolujeme.

Škoda, že jste nemohl přijet shlédnout výstavu! Musí také, milý příteli, že pýra úbytek zdárných a nevím, kde bych se rádne léčil. Nij se trochu oklepli, zajede do Prahy, nevím však ještě do koman, by mi jednad problém, jednad nové poradil. Za duha, vada (nervosa?) svalce, rheumatismus a snad i dva! Je to toho píl litanie a slovílo to na mne, ani nevím jak a kdy. Tuu je mi ná 62 — —

Ale teď raděj k věci!

Chcete, bych poradil ve věci toho vřívování 1000 Kč st. půjčky movité. Přemýšlel jsem o tom, ale nevím, pro co se rozhodnout. Kdyby mohlo vřívování přimyslové

Obr. 11 Dopis Josefa Poslta Pavlu Papáčkovi z 5. 3. 1923 (1. strana ze 4)

J. U. Dr. EDVARD STRASS,
ADVOKÁT V CHRUDIMI.

POŠTOVNÍ SPORITELNA 70.506.
TELEFON 41.

*

V CHRUDIMI, dne 27. ledna 1923.

Milý příteli !

Jest mně velice milo, že Ti oznámíti musím, jaký zájem výstavka posmrtných děl nebožtíka pana otce v široké veřejnosti vzbudila. Museu vlastně kuratorium svěřilo vše panu prof. Ferd. Pochobradskému, který rozeslal dne 15. ledna 1923 formuláře přiložené podoby a v několika dnech se, jak mi sdělaje ředitel Poselt, přihlásilo tolik vlastníků originálů zvěšnělého Tvého pana otce, že ani malá místnost musea přízemí netuže stačiti, takže budou se museti vybrati jen věci více zajímavé, po případě prý by nic jiného nezbylo, byla by výstava ve velkém sále. Původně se také pomyslelo na to současně s výstavou touto spojití též výstavka obrazů pohužel předčasně zemřelého Stázy, avšak za těchto okolností se muselo od toho upustiti. Pozdě sice, ale přece svědomitě plní tak Chrudim svou povinnost vůči umělci, který by nezasloužil, aby se nevzpomenulo výročí jeho stoletých narozenin.

Obr. 12 Dopis Eduarda Strasse Pavlu Papáčkovi z 27. 1. 1923 (1. strana ze 2)

V Brane-Podolí 140.

8. X. 26.

Vážený a milý příteli!

Ami věru nemín, jestli tu svou škařbancí přičtete. Už se mi začíná práva ruka, která dosud byla zdráva, přičítat klesat. Mnoho Soláci! Tedy přikročí rukou za váš list a v něm obzřel zprávy. Uplně skválněji váš úmysl stran jakéhov otázk. Ani hojný se strany odborníka i jeho v rozb. Nejsou si znám s Otčen Volfem jinou než úřední, ale to nic nevadí, naopak zdá se mi výhodněm pro váš text pro nás: pomůcka vyjít neutránně, Němci, bys-li by snad no nalézt někoho jiného. (Běžte ^{lehce} se knihy značně rozmanitých oborů: historické, zeměpisné, filologické, ^{historické} a hlavně také o knihy psané česky, německy, latinsky a různými jazyky slovenskými.) Stran podmíněk smluvních bude psát nejlépe, až budete mít otázk v rukou. Začínám knihovnu pro peníze, řekl jsem n. prof. G. a Václav J. jim psal, že ještě, byhli by brzo slevim. Ostetně máme jistý úmysl, který by aspoň část peněz zase vrátila se do Chrástné.

Obr. 13 Dopis Pavla Papáčka Josefu Posltovi z 8. 10. 1926 (1. strana ze 4)